احمد حکمت

خارستان

« دهاشدن نصیبی اولمیان عجزه‌ایسه بر اورمانڭ »
« داخلنی کندیلرینه مسکن افتقار اتخاذ ایتمش ضعیف »
« وغریب قوشلردرکه قدرت پروازلری انجق بر اغاجدن »
« دیکرینه کیده بیلمکه .. طاقت آوازلری یالکز کندی »
« کندیلرینه مداولهٔ حسیات ایده بیلمکه کفایت ایدر . . . »
ناچیز — استاد اکرم

اوچنجی بیك

طابع و ناشری : الیاس

قناعت کتابخانه‌سی

درسعادت — اقدام مطبعه‌سی

١٣٢٤

فهرس

خارستان و كلستان

كلستانده

بوندن بش بيك سنه اول ... بحر قلزمك ساحل جنوبنده
بر ناحيه .. مائی بر كيجه .. مهتاب .. قويو قورشونی بر عمان ،
اوستنده مهيب بر سكونت ، دها اوستنده او سكونتی ييرته‌رق
تنوره توزيغی ، بحر محيط هندينك ، افقلری كوزيمز انكين
سطحنه ريزه ريزه سرپن بر آی ... اوستنده بر قوش بيله
اوچمايان بر جو ... بوش بر فضا .. بيانسز بر محيط وار كه ..
قورقونج بر كيمسه‌سزلك ، بوغيجی بر سسسزلك ... چيت يوق ،
اثر حيات يوق ... براق بر تنهايیٔ بی انتها ، بر محشر سكونت :
مهتاب دوشونيور . طالغه‌لر دوشونيور . قطرات قمرك سيلانی
آلتنده أريين كيجه‌نك آچيق كوكلكلری دوشونيورلر . كنار
بولوطلر دوشونيور . قلزمك روزكاری بو تفكرات هول فرمانك

سرائر نكاتنى برى برينه صاريله صاريله فيصلدايور . دكزلك كوكسى تنفس ايدر كبى قاباروب اينيور . بوتون موجوداتده بوتازهلك ، برييپرانماشاق حس اولونويور . بوركوردت بى پاياك اورتاسندن برصدا فيرلاسه . دنيا كونهجك ، قانادلانهجق كبى كليور .

آطهنك اتكندن دكزه اوزانان اينجه قوملرك اوستنده نسرين نوش ، اوزاقلردن دوغرو سرپيلهرك ، قازملك سطحنده قايناشان سرو زدينك برپارچهسى كبى اوزانمش .... طالغهلره قاريشمش ، عريان ، مهتاب قدر عريان ، روزكار قدر عريان ... وجودينه دوشن سلسبيل قمر ، كردننك اوستنده ، چيپلاق صاچلرينك آراسنده تيترهشيور . اوفاق طالغهلر برى برينى تضييق ايده ايده ايمرهنيشلر ، سوزولوشلر ، فيصيلديلرله ، براب صدفكوندن مصنوع وجودك كاه صاچلرينك آراسنه كيرهرك ، كاه بياض قوللرنده سورونهرك ، كاه سيمين سينهسندن سوزولهرك ، كاه أرغوانى آياقلرينى اوقشايهرق برر برر بوسهلرينى الديلر . قعر اوقيانوسدن چيقاردقلرى اينجيلرى نسرين نوشك اياغى اوجنه تقديم ايتدكدن صوكره احترامله ، احترازلرله كرى كرى چكيلوب كيتديلر .

نسرين نوش ، بيهوش نشئه بركسلان عمرنواز ايله اوصول اوصول كريندى . اطرافنده برهاله وضعيتنده كنديه ناظر برى قيزلرينه قطيفه اوچوقلغنده ، قطيفه ايليقلغنده كوزلرينى

اعتراف ایدیوردی . لعل دوداقلرینك آتنده شمشكلر چقان دیشلرینی كوستره‌رك اونلره بر خندهٔ نشاط پارلاتدی : « بنی اوغلكز ! . . » دیدی .

شیمدی خدمه‌لرندن اوچی اوموزلرنده‌كی صاری . ماوی . یاشیل تولردن سیلكینه‌رك قولارینی . سینه‌سنی ، ایاقلرینی اوغوشدیرمغه صاچلرینی قورولامغه باشلادیلر . نسرین نوش قیزه كندی ایچون سردیكی شهراه زرینه طوغرو بایلدیكن زمردین دكیزك برارغنون بلبلاتنه بكزه‌ین اوغونتوسنی دیكله‌یور و آكلایور كبیدی .

بو اثناده قایالرك قوغوقلرندن ، سازلرك آرالرندن آلمرنده‌كی اصدافی بحریه‌دن تغیرلری اوتدیرن برطاقم كوچوك پریلر نسرین نوشه‌طوغرو اوچوشمغه باشلادیلر . نسرین نوش طوغرولدی ، مانتهٔ بالرینی صاللایه‌رق اوكا بو كیجه ایچون وداع ایتدی .

ندیمه‌لرینك اوموزلرینه آتدقلری آل بورونجكلره بوروندی . بر سحاب فجر رونقنده ، بر سحاب فجر شفافیتنده حرمانیسیله وجود سربلند و شهلوندینك رنك ارغوانیسنی قاتمرلاشدیردرك یوننده ایكیلان كللره رغماً ، نسیمی بررقت و برخرام دلال و ناز ایله یورومكه باشلادی .

شیمدی كللره آقیدشه بكزر در ، فیصلدیلریله اونی سلاملایورلر ، مینالر آیاغنی اوپمك ، صوكره ازیلمك ، اولمك هواسیله یولنه دوكولویورلر . بو یورومه ایكی دقیقه دوام ایتدی . بركاشانهٔ

بلورك قاپوسندن كيرديلر. ماهتابك ، زجاج ديوارلره عكسيله تحلل ايدن ضياسی حوايده‌كی چاغلايانه انعكاس ايتدكجه طورنجی ، آل، صاری برفوارهٔ نور ، كوز قاماشديران برزمزمهٔ روحنواز ايله جريان ايديوردی . حوضك كنارينه يايلمش . اوستنه ليمون ، پورتقال ، ماندارينا ، ترنج چيچكلرندن اورتولر سريلمش . بر سفره‌نك باشنه اوطورديلر . زبرجددن اويولمش طاباقلرده موزلر آناناسلر ، خرمالر ، آو اتلری ، باليقلر كتيرمكده . لالهدن پياله‌لرله ، راحلر ، رحيقلر ، كل شرابلری صونمغه باشلاديلر .

حوضك ديكر ساحلنده رامشكرلر ، خوانندهلر برحلقه اولديلر . ربابلر ، مزمارلر ، بربطلر ، ششتارلرله سلسبيلك جريانی تنظيراً ، نسرين نوشك آن وحسننه عائد نشيده‌لر اوقورلر ايكن نديمه‌لرك ايراد ايتدكلری شوخ وشاطر ملاطفه‌لری ارسنده ايصيريلان ميوه‌لردن ، دوريلان لاله‌لردن ، بوشالان طاباقلردن ، كوچوك برميدان حربه دونن سفره مجروحلر ، مقتوللر ايله دولمشدی .

رحيق لذيذك ويرديكی نشئه ايله نسرين نوش پر شعارت نديمه‌لرينك قوجاقلرينه ياتمش ، دوداقلرينی ادهرك مجهول اوزاقلردن برشيلر اومار ، ارازكی انظارينی تمديد ايديوردی ، انيسه‌لری هرجرعه‌ده مالكه‌لرينك آثارينی اوپرك ، صاچلرينی قوقلامقله تلذيذ دماغ ايله‌رلردی .

روحلر ، بخار نشئه‌دن كوپورمكه باشلامشدی كه رقصه‌لر

امراولوندی. شیمدی موسیقی‌یه بررقص پریانه؛ بر رقص رقیق نورانی قاریشدی .

بیه‌زار نیتنلره صاریلمش یکرمی ، اوتوز قیزك سوزولوشلر کریلیشلر، کریشمه‌لر ، قیریشمه‌لرله بربیاض دومان کبی دونه‌رك قیوریلان ، اوچان تونلرك آلتندن اوستندن بررکابك خفیفلکیله نیم پرنده‌لری... الوانك ، انوارك انحلال واجتماعنی تقلیداً بری برلرینه کیریشوب آیریلمه‌لری . . . صاریلوب، چکلمه‌لری . . . قاچه‌رك موزون ومطرد تموجاتی ، دونوشلری ، ایکیلشلری ، قاتمرلشمه‌لری : صاری ، لپسقه ، صاچلرك برر برکان کل کبی داغه‌لانه ، دالغه‌لانه فورانی موسیقی ایله امتزاج ایده‌رك سایس وبلیغ بر آهنك مسکر حاصل ایدییوردی که هانکیسی موسیقی، هانکیسی رقص، قولاقلر تمیز ایده‌میور . موسیقی می رقصان ، رقص می نغمه ساز کوزلر اکلایه‌میوردی .

نسرین نوش بوتون بوتموجات رقص وآهنکی ، ندیمه‌لرندن جوی روانك دیزلرینه یاصلانمش مهمسه‌مه‌یه‌رك ، أکنه‌مه‌یه‌رك کوزلری درین براندیشهٔ معنوی آغیرلغیله سوزوب تماشا ایدییوردی .

بوطنطنات احتشام، اونك روح ناتمنه برقطرهٔ خندهٔسودا ، اوکا هراقشام کوردیکندن باشقه برشوق وصفا ارائه ایده‌میوردی.

بوکیجه کاشانه‌سنه کیرملك ایسته‌مه‌دی. مهتابك عریان وجودینه صارلماسنی ارزو ایتدی . ندیمه‌لری اوکا روزکارك کونشله

ایرماقلرك سكودلرله ، آریلرك باپانیه‌لرله معاشقه‌لرینه دائر مصنوعر سویلدر. نشیده‌لر اوقورکن نسرین نوش کوکرجین . سرچه کوکسی تویلرندن یاپلمش برسدیرك اوستنه اوزاندی . کسر اثیری مهتابی، باد رقیقی ، یاری آچیق دوداقلریله سوزه‌سوزه امیوردی، وأمه‌أمه کوزلری سوزولویوردی. بردن آل‌اورتوسنك یکننك ایری قتمرلری آراسندن بال‌رنککنده طومبول بیلکلری صیریلدی ، چیقدی . بیاض لیلاق رنککنده ألارینی ، ستاره‌لرك اهتزازندن نرمین صاری صاچلرینك آلتندن کچیردی. قوشانك قمرك آرقه‌سندن کیدن بولوط کومه‌لرینی . سوزکون کوزلریله تعقیب ایده ایده کیرپیکلری قاپاندی . کندندن کچدی . آهسته آهسته اویودی .

شیمدی سسلر کسیلدی . فیصلدیلر بیتدی . رامشکرلر صوصدی . شلاله‌لر صوصدی . قوشلر صوصدی . روزکار صوصدی. اطرافده‌کی ندیمه‌لری بوحسن مجردی مفتون ومسحور برمدت والهانه تماشا ایتدکدن صوکره ایچلرینی چکه‌رك ...ده پیغوله‌لرینه چکلدیلر . بواثناده بیاض قانادلی برطاقم مینی مینی پریلر کومه کومه کله‌رك نسرین نوشك جوارنده اوجوشمغه باشلادیلر . بونلر نسرین نوشك نکهبانلری ایدیلر .

برایکی دقیقه صوکره آغاچلرك اراسندن بوروشمش براختیار قادین نمایان اولدی . ألنده‌کی اوزون عصاسنه دایانه‌رق اوصوجه نسرین‌نوشك یانه صوقولدی . وجودینی یاری اورتن آلتولی

آچەرق وجودینی اینجەدن اینجه تدقیق ایتـدی . و بیرانمش چهرەسنده قباران براشمئزاز عبوس ایله اظهار ممنونیت ایدرکی درین بر « اوح ! . . » چکەرك کلدیکی کبی غائب اولدی .

بو ، نسرین نوشك والدەسی ایدی . پك زیاده قیصقاندیغی قیزینی هراقشام اویور ایکن کلیر تدقیق ایدردی .

بو اختیار قادین دوشونویوردی که : « بوتون بو صـاچلرمی یولان ، بوتون بو دیشلرمی دوکن ، بوتون بو چهرەمی بوروشدوران ارککلردر . . نسلمك بو فلاکتلرداوغرامەسنەمانع اولەجغم ! اونی بو آطەیه کتیردم . اوکا نەقدر ممکنسـه اوقدر اکلنجەیی ، سورسلری ، رفاهی ویردم . لکن ارکك نەدر بیلمەیەجك ! . . او فلاکت نەدر طاتمایەجق ؟ ! . . . آطەیه ارکك مخلوقی دوقادم شاید بن مطلع اولمەدن بو آطەیه برارکك کلەبك بیله کیرر و قیزمك بر طرفنـه قونارسـه ااەرده برکل آچلسـین ده قیزمه زحمت ویرمەدن وحسـتنه خالل کلمەدن بن خبردار اولەیم . هر تدبیرم مکمل . آرتق کوکلم راحتدر . »

مهتاب ، نسرین نوشك وجود نرمینی یکی طوغان کونشـه تودیع ایدەرك ، کوچك قنادلی نکهبانلرله کوشهٔ اختفاسنه صاراره صاراره کیرر ایکن ، اطرافنده اوکا بایغین صدالریله سحریلر اوقویان ندیمەلرینك عشوەلرینه قارشی مخمور کوزلرینی اوغوشدیرەرق پریشان صاچلرینی سیلکەرك ، قاشلرینی چاتەرق قالقدی وچاغلایانك بر کنـارینه کیدەرك ، آقان براق دەرەنك سطحنه

یاپیلان صاری نیلوفر چیچکلرندن برینه باصدی ؛ ندیمه‌لری دخی بوچیچکلرك قویو یشیل یاپراقلرینه استناد ایله صباحك سیسلری آراسندن چاغلایانك منبعنه طوغرو قایقه باشلادیلر .

مشاطه‌لری ، پیکارده مالکه‌لرینك صباح زینتلرینی اکمال ایدرلرکن نسرین نوش صوده انعکاس جمالنه مستغرق ، قیملدامه‌دن کندینی تماشا ایدردی . بو صیره‌ده یشیل وقیرمزی کله‌بکلرك بری برلرینی تعقیب ایدیشلرینه باقار وایکی قومروك اوغو اتیلرینی دیکله‌رکن ، انیسه‌لرینك شطحیاته عائد ملاطفه‌لرینه دوداقلرندن یاواشجه اوچان برتبسم ایله مقابله ایدردی .

نسرین نوش ندیمه‌لرینك ، خادمه‌لرینك کیمنه گل چکان ، زهره‌چین ، ناز آفرین ، موج نورکبی عنوانلر وکیمنه چیچك وقوش نامل‌ری تخصیص ایده‌رك جمله‌سنه‌ده نام وعنوانلریله متناسب لباسلر ترتیب ایله‌مشدی .

صباح زینتلرینك اتمامندن صوکره رنك ونوردن منسوج برتوله صارینه‌رق پنبه نیلوفر یاپراقلرینه باصه‌رق ایرماغك جریانیله ساحله گلدیلر . بوراده ایکی تکرلکلی ، کوچوك ، بلوردن برگردونه طورویوردی .

اوك طرفنه قوشولمش اوچ چفت دیشی قوهو قانادلرینی گرمشلر ، مالکه‌لرینك رکوبنه انتظاراً امادهٔ عزیمت بر وضعیتده بکله‌یورلردی .

نسرین نوش ، جوی روانك اوموزینه اتکا ایله گردونه‌سنه

بیندی. یانه دعوت ایتدیکی موج نورك بر ایله بانه صاریلوب، طوغان کونشه بکزه‌ر مهابتلی بر وضعیت آلدی. دیکر الینه قهقهه داللرندن دیزکیندلری طاقوب «دیار گل»ه امرینی متعاقب، بر کومه قیصه صاچلی، پنبه کوچیجك پریلر اللرنده‌کی نفیرلری اوفله‌یه‌رك یوله روان اولدیلر. بواثناده صاری سوکلونلردن، آل بلبللردن، بیاض کوکرجینلردن، طاوسلردن، قیرلانغیچلردن مرکب برجم غفیر، کردونه‌نك اوکندن بیك دورلو شاقلابانلقلر، چیغلقلرله سوزوله سوزوله اوچمغه باشلادیلر.

کردونه، قاندیریملری کاملاً گل یاپراقلرندن مصنوع ومرصع یولی برحالاکی برقانه ایله تعقیب ایدرکن یردن قالقان پنبه توزلر کردونه‌نك بلورین تکرلکلرینه، قوشلرك قانادلرینه قوندقجه بو قافله بر قوس قزح لطافتی ویریپوردی.

کونش، بحرقلزمك افقلرندن صاری صاچلرینی صاچه‌رق، دوکه‌رك کورونمکه باشلادیغی هنکامده بو قافلهٔ اثیریون ده نسرین نوشنك دیار گل دیدیکی شاهقهٔ شعر و خیاله واصل اولدی. بو تپه‌نك اطرافی اوولو گل اغاچلریله محاط ایدی. پنبه، مور، صاری، ترنجی غنچه‌لر شرف قدومنی تقدیساً هپسی بردن آچیله‌رق، سینه‌لرندن جوشان قوقولر، نسرین نوشنك بویونلرینه، اوموزلرینه، بللرینه، اللرینه صاریلدی. نسرین نوش کردونه‌سندن ایندی. آرقه‌سندن اونی تعقیب ایدن انیسه‌لری، خادمه‌لری، سازنده‌لری ده ملاقی اولدیلر.

شيمدى نسرين نوش بر نفخهٔ روزكار حلاوتنده آغير آنيملرله كزينيور . وبرپيك خارهور ومنور كبى ، پيندن ، انيسه‌لرى برر برر ديك ومتعظم بر طور ايله كليورلردى . بوتون يوكسك آغاجلر ، بو ملكهٔ ملاحت خذالرينه كلدكجه ، حضورنده ايكيله‌رك ، اوكا الك كوزل قوقولو چيچكلرينى عرض ايدييور ونسرين نوش ده اونلرى بر كلدن ، دها كوزل يارادلمش اولمقدن باشقه ، بر فرقى بولونمايان أليله اوقشايه‌رق ـ نديمه‌لرينه قوپارمق ايچون ، برنيم غمزهٔ عظمت ايله امر ايدييوردى . طوپلانه . طوپلانه زهره چينك ، كل چكانك أتكلرنده بريكن كللرك الك كوزللرندن برچلنك ياپيلدى . ونسرين نوشك باشنه قونولدى . بويله‌جه صباحك سيسلرى آراسنده ، يورويه يورويه تپه‌نك الك مرتفع ومطلع شمسه ناظر بر نقطه‌سنه كلديلر . نسرين نوش عصاى احتشامنه اتكا ايتدى . كوكسنى وبوتون هيكل نازكترين وجودينى ايلرى طوغرو كره‌رك ، باشنى كرى يه براقدى . وأللريله دوداقلرندن بر كلبوسه قوپارارق طوغان كونشه طوغرو فيرلاتدى . بو بر آيين آفتاب پرستى ايدى . بو بوسه‌نك اقتطافنى حس ايدن خادمه‌لر قوشه‌رق ، سكيرده‌رك ، قيريليشه‌رق يكديكرلرينى ايتوب چكه‌رك ، تحيقلايه‌رق ، حوپلايه‌رق ، اوينايه‌رق كوله‌رك صاچلرنده كللر . باشلرنده تويلر ، تنلرنده تولر . اللرنده يلپازه‌لر ، بللرنده غازه‌لر . كوزلرنده شمشكلر ، كردنلرنده چيچكلرله مالكه‌لرينك اطرافنه طوپلانديلر . واونك

براشارتیله طلوع شمسی آلقیشلامق ایچون صباحیه‌لر اوقودیغه
باشلادیلر . وأل أله ، بال‌بله طوتوشوب گاه اوچوشه‌رق وگاه
قونه‌رق انوار آفتابك شرفنه بر رقص مستامسته باشلادیلر .
بوگلبانك رقص و آهنگك جاذبهٔ لطافتنه آغاچلر ورووزگارلر
دخی قاپیله‌رق ، نسیم ، خفیف گردبادلریله دونه‌رك ، آغاچلر
اعوجاجلرله صاللانه‌رق بونشئه‌یه اشتراك ایله‌دیلر وگللردن
سوزولن پنبه ژاله‌لری أمه أمه اودرجه مست وسکران برحاله
گلدیلرکه بادسحر بوندن استفاده ایله گونشه خنداخند عشودلر .
نورا نور گوزلگلر گوسترمك امنیه‌سیله بوتون بونلرك تولرینی
اوموزلرندن دوشوره‌رك عریان براقدی . بوحالته دایانه‌مایان
آغاچلر ، پرهیجان شوق وشغف بوتون گللرینی ، غنجه‌لرینی
سیلکدیلر وبونلری برپنبه یاغمورك ، پنبه طالغه‌لی ، پنبه گوپوکی
پنبه سیللری ایچنده مست ومستغرق براقدیلر .

نسرین نوشك ، بونشئهٔ سازیهٔ شعریت ، متخلق اولدیغی
حمای هجرانی تشفیه ایتمش ومغشیء نشوه براقشدی .

بوتون بودودمان پری ، بللرینه قدر رنك وبویه باتمش
اولدقلری حالده آینارینه ختام ویردیلر . لکن بونشئه‌نك ختامنه
راضی دکللرمش کبی شیمدی ده داللردن ، چیچکلردن صالینجاقلر
قوردیلر . ایکیشر ایکیشر صاللاندیلر ، اوچوشدیلر ، گولوشدیلر ،
صاچیلدیلر ، دوگولدیلر . برمدت ده بوصورتله دمگذار اولدیلر .
نهایت نسرین نوش ینه گردونه‌سنه راکباً ومعیتی دخی ینه

عينى سلسلهٔ نظم ايله عودت ايتديلر . وكاشانهٔ بلورده حاضر
اولان سفره‌يه اوطورديلر .

اكثرى كونلر ، اوكله طعامندن صوكره نسرين نوش قيلولتى
يپار ، آقشامه يقين آوه چيقار ، كونش قارارمغه باشلاديغى
زمان استحمامنى يايمق ايچون كاه ساحل بحره كيدر ، كاه پيكار
باشنده صويونوردى . كل اكسيرلرى ، يابنفشه اثيرلريله تننى
تلطيف ايدردى ، كيجه‌لرى انيسه‌لرينى يانته دعوت ايده‌رك
اونلره كاه ماصاللر ، كاه نينيلر سويلەته‌رك اكنيردى ، كاه اوزاق
افقلرك ، مجهول سركذشتلرندن اغلاقلر ، خياللرله ايشلنمش
بحثلر آچيليردى : وبو زمزمهٔ مكالمه برمنبع شفافك فشافشنه
بكزەين براق ومديد برهبوب نغماتيله ، كاه برقهقههٔ تيز ايله
قيريلير ويا برفيصلتى آرقه‌سنده غائب اولوردى . نسرين نوش
مهتاب اولورسه سوديكى رفيقه‌لرندن برايكيسنى يانته آله‌رق
يوروميه چيقاردى . بوصيره‌ده نسيم نارينك غير مرئى بوسه‌لريله
قيويريلوب كوچوك دالغه‌جقلر پيدا ايدن آل حرمانيسيله نسرين
نوشك يورويوشى ، آل برنهرك جريانته بكزەردى . اويله برنهركه
كنارى بياض مينالرله محاط اولوب باشنك اوستنده صارى كللر
آچار ، پنبه بلبللر اوچاردى .

نسرين نوش بش ياشنده كلديكى بواطه‌ده ، اون بش سنه‌در
بومنوالده ، رايحه‌لر ، رفاهلر ، يوموشاقلقلر ، رخاوتلر ايچنده
ياشار ومجهول برطاقم خيالاتك قارشيسنده كونلرى خنده‌لر ،
كيجه‌لرى تبسملرله كچردى .

بر صباح ، خلاف معتاد ، قلبنده یاقیجی بر حرارت حس
ایتدی . بلورکوشکک قربنده آقان شلاله‌یه قدر کیتدی . تولرندن
صییرلدی .. جریانك قایناشان کوپوکلرینك قوتلی قامچیلری آلتنده
بر مدت حرکتسز اوزاندی . صوکره چیرپیندی . اوشودی .
پنبه‌لشدی . وعودتنده وجودینی بیاض تویدن بر یاتاغه آلدی .

شیمدی نسرین‌نوشه آغیر براویقو غلبه ایتمشدی . اویودی
اویودی ، اویودی .... نهایت اوکله کونشنك قیزغین ، کسکین
شعله‌لری ، قاپالی کیرپیکلرینی ، صیجاق اوقشایشلریله آچار ایکن
یانده اونك بلنی قاورایه‌جق ، قوللرینی صیقه‌جق ، وجودینی
اورسه‌له‌یه‌جك ، سینه‌سنی زدلیه‌جك برشی ... بر قوت ،
بر وحشت آرادی . یانده آغیر آدیملرله کزن ، لکه‌سز ،
بیاض بر قوهونی قوجاغنه آلدی . اونك یوموشاق بیاض کوکسنی ،
خلجاندن چارپان یوموشاق پنبه کوکسنه طایادی . بویونی
بویونه صاردی ؛ بوتون قوتیله صیقدی و بویله‌جه قوشك بیاضلغی
یوموشاقلغی آلتنده ، کوزلری یاری آچیق ، وجودی کریلمش ..
برزمان حرکتسز قالدی .

نسرین نوش ، آرتق بوقوقولردن ، بورنکلردن ، بو
چیچکلردن ، بو یوموشاقلقلردن ، نازینلکلردن ، بوتون بونلردن ،
تویلردن بیقمش اوصانمشدی ؛ بونلردن قورتولمق ایستیوردی .
آرتق کللرك سرفرولری روحنی مشغول ایدمیور . رقاصه‌لرك
پرنده‌لری کوکلنی اکلندیرمیور . ندیمه‌لرینك اوغوشدیرمه‌لری

وجودینی ایصیته‌یور . . . شیمدی اوبیلمدیکی . اکلایه‌مدیغی
تخمین ایده‌مدیکی برشی آرایوردیکه اونی انجیتسین .. آجی نه‌در؟ ..
حس ایتدیرسین . آجیتسین . اویله قوتلی ، جرأتلی ، قورقوسز
بردیش ، بر طیرناق ایسته‌یوردی که بوتون مهابت حسن و آننه
رغماً اونی کمیرسین ، طیرمالاسین ، ییرتسین ، پارالاسین . . .

خارستان

باعوباب ، اوقلیپتوس ، خیزران آغاجلرندن متشکل ، باکر
بر اورمانك نفتی کولکه‌لکلرنده حیوانات زاحفه‌نك قورو
یاپراقلر اوستنده سورونوشلرندن چیقان حیشیرتی ، اورمانك
قارانلق کوبکندن قوپان ، بایغین بر روزکاره قاریشه‌رق ، سرت
قیالره چارپوب دکزه دوکولویوردی . حیات بو ظلمت فریادکارك
ایچنده تدارك غدا واماته زمان ایچون کاه سباعانه بر جرأت
وکاه وحشی بر احتراز ایله تیتره‌ردی .

اورمانك ساحله قریب بیتدیکی نقطه‌ده منزوی بر قایانك
کنارنده برارکك کولکه‌سی ، حرکتسز غمکین ، ایری کوزلرینی
اقشامك بو ایصسز وقتنده کورونن زهره‌یه دیکمش

دوروپوردی . چهره‌سنك اشمئزازلرینی تسکین ایدن تنفسات ایله صمونت ، دامارلرنده مسعود بر صحتك جولان ایتدیکنی احساس ایدییوردی . اوموزلرندن صارقان قاره صاچلری ، قاپانیق بر کیجه‌ده قارا کلق دوران بر باطاقلغك خاره‌لری کبی سیاه وموپشلی بر یازیاتی نشر ایدییوردی .

بو کولکه‌نك شیمدی قولارینی چاپراستلادی . دریندن بوغوق بوغوق ایشیدیلن بر ارسلانك هومبورتیلرله کوکردیشلرینی بر زهر خند ایله دیکله‌مکه باشلادی .

جزیرهٔ سرندیبدن ، هندستان ساحلی بویله ارض بابله هجرت ایتمك ایستەین صال خلقنك بر قسمی سنه‌لرجه چکدکلری مزاحمدن بیتاب ، جزیرة العربك جنوب غربنده ، خالی بر آطه‌یه دوشمشلردی . یولده ، اکثر رفقاسی کبی فیرطنه‌لردن هلاك اولمش رئیسلرینك هنوز پك کوچك اولان اوغلی خارا یدی رفیقه‌یله قورتیله‌بیلمشدی . عائله ارکانندن صالده سیاحت ایتمکده اولان برقاچ قادین دخی مزاحم سفریه‌یه تحمل ایده‌مدکلرندن یولده قالمشلردی . او زمان خارا درت یاشنده ایدی . جانلرینی قورتاران یدی کشی رئیسلرینك اولادینی‌ده تخلیص ایتدیلر . اونلری بو آطه‌یه کومولکه ابدیاً محکوم ایدن طالعه رغماً بو کوچوك یاوورونی حیات مسعودهٔ سابقه‌لرینك بر یادکاری کبی اعتنالرله بویوتدیلر . صالده نه قدر آلات واسلحه قالمش ایسه آله‌رق آطه‌یه چیقدقلری صیره‌ده ایلك مشغله‌لری خارایی حفظ

ایده‌جك بر بوجاق تحریسی ایدی . بولدقلری مغاره‌یه ماموت
کبی ، پارس ، زرد کبی سباعك تهاجمندن امین اوله‌جق بر متانت
ویردیلر . بو یدی کشینك بری دائما خارانك یاننده محافظ قالیرق
دیکرلری سورو ایله آوه چیقارلر وکتیردکلری جیرن ویابان
کچیسی سودلریله چوجغی بسله‌مکه چالیشیرلردی . خارا بویله بویوردی .
ایلك حسیاتی ؛ برنجی اندیشه‌سی کندینی یرتجی حیوانلردن
محافظه ایتمك واونلرله چارپیشمق اولدی . دها آلتی یاشنده ایکن
مغاره‌نك اوکنده ، اوکا طوغرو اوچن بر قوشی فیرلاندیغی بر قایا ایله
یره دوشوره‌سی محافظلری ایچون بر مسرت عظمی تشکیل
ایله‌مشدی . خارا قوتنی کافی کوردیکی راستکان هرشیئی قیرار ،
قوپارر ، اولدوررر ، أزردی . اغاچلرك اوستلرنده تصادف ایتدیکی
قوش یووالرینی بوزار ویمورطه‌لرینی تخریب ایدر ویاورولرینی
بوغاردی .

بر کون یارك أتکندن چکن بر کیکی ، باشنه یووارلادیغی
بر طاش ضربه‌سیله دوشیرمش وسوروکلیه‌رك مغاره‌لرك دیبنه
قدر کتیروب رفقاسنك اوکنه بر نمایش متجلدانه ایله چکیویر-
مشدی . بو کیکك باشنی مغاره‌نك قاپوسنه آصدیلر . خارا کندی
الیله صویدیغی . قوروتدیغی دریسندن کندیسنه بر پوست وابسه
کسدی .

یاخچین قایالقلر ، مخوف بر چرکینلکله آطه‌نك هر طرفندن کوکه
کومه فیرلامشدی . آبنوس وچنار کبی سرت اغاچلی اورمانلرك

آلتنده . قایشلرك آراسنده بوغیلانلرینك ایصلقلری كیجه‌لرین
بر روزكار اوغولتوسی كبی اوله‌رق طاغیلیردی . هر یر دیكنلك ،
هر طرف طاشلق ... بعض كیجه‌لر چیقان قصیرغه بو قوری آغاجلری
یكدیكرینه برر قلید كبی چاربوب ، قوپارلری ، ساحلده‌كی چاقللری
بر توز بیغنی خفیفلكنده شاقیردیلرله اوكنه قاته‌رق یووارلادیغی
صیره‌لرده قپلانلرك ، مانولرك جیغلین جیغلقلری آطه‌یی عمان
هندینك قعرینه طوغرو سوروكله‌یوب ، فیرلاته‌جق بر محشر هیجان
حاصل ایدردی . اوزمان بو كهف انزوایی بر هول عمیق استیلا
ایدردی . خرا و ارقداشلری یكدیكرینه اتكا ایله امیدسزلكلر ،
تقلصلر ، نفرینلرله بوغلغله وحشتی دیكله‌رلر و آجی آجی
صیزیترلر ایدی .

بر كیجه یاغان یاغمورك ، قوتلی سیللری ، مغاره‌نك چاتلاقلر-
ندن كیرر ایكن چاقان شمشكك ، دوشن یلدیرمك اورمانی
طوتوشدیردیغی كورولدی . بر یانار طاغ شدتیله یانان اطه‌نك
اورتاسندن ، اولوله‌رق ، كوكره‌یه‌رك ، سوروسورو قاچان
آرسلانلرله ، قپلانلر چوغی ، بوغنكله‌یی سوراییجون ، دیشلری
قیرلایان خرا و ارقداشلرینك زهرلی اوقلریله دوشورلدیلر .

هر یر دیكنلك ؛ هر طرف طاشلق ... بویله‌ی كشینك هر بری
تدارك معیشت ایچون صباحلین طاغیلیر و جمله‌سنك دیكنلردن
اللری ، یوزلری و طاشلردن آیاقلری صیریلمش ، یارلمش ،
طیرناقلری چاتلامش اوله‌رق اقشامه عودت ایدرلردی . بوتون

بویازدلر ییقانیر . صاریلیر ایکن ارقداشلرینك ألك اختیاری یانلرنده برقادین ألینك اکسکلکنی حس ایدییور ومغاره قپوسنك اوکنده‌کی طاشك اوستنه اوتوروب ، باشنی صاللایارق و آلنه دوشن آق صاچلرینی تیتره‌ته‌رك ، عماك معندوخ رچین طالغه‌لرینه طوغرو یومروقلرینی صیقوب ، بره‌لنمش کوکسنی آچه‌رق طانعه لعنتلر ایدییوردی .

خارانك قیزغین برکونش آلتنده ، دیکنلی بایرلری طیرمانه‌دن ، ییرتیجی حیوانلرله چارپیشمه‌دن ، طاشلر ، چالیلر اراسنده کزمه‌دن اللری قاتیلاشمش ، کوکسی قتیلاشمش ، دریلری مشینلشمش ، چهره‌سی یانمش ، طیرناقلری طاش کسیلمشدی .

هرطرف دیکنلك ، هر یر طاشلق ایدی . . . بعضاً بردن بره طامارلرنده‌کی قانك فوران ایتدیکنی طویار وهمان کیجه یاریسی سائر فی المنام برشاعر هیجانیله نامتناهیلكك بر کنارنده ، بر ضلك اوستنه اوطورور ، رؤیالرینی تکرار ایدردی . وبعضاً اولوردی که بوقدر وحشت ووحدته رغماً برمرغ سحری غریبلکیله فجر خیالنده‌کی روحنك ژاله‌لرینی طوپلایه یورودی . ایشته اوزمان ، سیاه کوزلرینك برفورتینه‌لی اقشام کولکه‌سنك تیتره‌ینشنه بکزه‌ر احتلاجی وار ایدی که . . .

خارا یکرمی یاشنك هجمات حسیاتنه مغلوب ومنفعل ، أکثری کیجه‌لرینی طاغ باشلرنده اغاچ اوستلرنده کچیریردی . بر آقشام محموم ومختلج کهف ازواسنه کیردی . یاناغنه دوشدی .

اوچ کون بیهوش قالدی . خسته‌لغنده کیجه‌لرینی آتشلر ایچنده صایقلامه‌لرله قیورانوب ، حرارتدن دوداقلری قاورولور ایکن ایسته‌دیکی صوینی ویرمک ایچون آرقداشلرینی اویاندیرمغه اینلری کفایت ایتمیوردی . بوصیراده اویانان الک اختیارلری دامارلری چیقمش قوللرینی کرمزک وکرینه‌رك : « آه بر قادین ! .. بر قادین ! .. » دیه خارانی تداوی ایدردی . خارا نقاهته کیرییوردی . بر آقشام ارقداشلری یاتاغی اطرافنده اوطورورلر ایکن ، اونوتولمامش ، اسکی برترنم بو اختیارك دوداقلری آراسندن دوکولدی :

عمر انسانی بر اویقو، عشق اونك رؤیاسیدر !

خارا صورویوردی :

— عمر نه‌در ؟

اختیار جواب ویردی :

— عشق!

— عشق نه‌در ؟

— قادین !

خارا تعمیق ، اختیار توضیح ایدییوردی . آرتق بوکنج بیلیوردی‌که حیات دائما بویله قاتی ودیکنلی دکل ؛ بویله یرتمقلردن باشقه برده اوقشایانلر وار . کنج بوندن صوکره

آرقداشلری ایله او قدر اختلاط ایتمیور . دوشونویور ، دوشونویور . دوشونویوردی . و گوندوزلری اونی کیمسه کورمیوردی . ایزبه بر یره چکلمش ، بولدیغی بر مرمر پارچه‌سنی ، تدارک ایله‌دیکی دمیرلرله ، اختیارک تصویرینه‌دن ، خیالخانهٔ دماغنده تجمل ایدن طرزده یونتمغه باشلامشدی . بر باش یاپدی . کوکسنی حک ایتدی . آنلری میدانه چیقاردی . آطه‌ده چاقللرک آراسنده ، دکز کنارنده ، ایرماقلرک قیلرنده پك مبذول اولان زمرد ، ألماس ، لعل ، یاقوت کبی پارلاق طاشلری طوپلادی . بو هیکلك اوکنه آتدی ؛ گوزلرنی بیاض وسیاه ألماسدن ، دیشلرنی انجیدن ، دوداقلرنی ، طیرناقلرنی لعلدن ، یاقوتدن یاپدی . بونکله بر سنه احتراصلر ، امیدلر ایچنده اوغراشدی ، اوغراشدی ، اوغراشدی . . . بر کون آرقداشلری کاوب هیکلی کورونجه شاشیردقلری زمان ، اختیار کولدی . و حقیقتدن پك اوزاق اولدیغنی سویله‌دی . خزا ایچون بو هیکل بر بدیعهٔ خیالیه ایدی . کنج حیاتنده‌کی تخییل قوتی بو مرمرده حصر ایتمشدی . صباحدن اقشامه‌قدر گوزلرینی بوکا دیکر ، دالار ، واو درجه کندینی غائب ایدردی که آرقداشلری بك زمانی کندیسنی زور ایله بورادن چکرلر ایکن ، خزا بو هیکله قوللرینی آچار و دوداقلرینی اوزاتیردی .

بو یله‌جه ییللر کچدی . خزا کوتوکلری ، طاشلری بوزار ، لایوب بورایه کتیریبور و بوتون رؤیالرینی ، خیاللرینی بو طاشلره ، بو کوتوکلر اوستنده تصویر ایتمك ایسته‌رکن آلات نحتی‌سندن

آتیور و معهود اختیارك استهزا و اعتراضی آلتنده اونلره نه شکل ویره جکنی بیله میور.. طاشلرك برینی قیریور، دیکرینه باشلایور جیشیور، چابالییور؛ که اختیاره قوشیور؛ صوروبور، صوروبور: «قادین نه در؟ دییور. قادین؟ ...» اختیار کوزلرینی اوچان بولوطلره دیکرك آکلاتیور. وصوکره: «نصفی ميوه، نصفی چیچك.» دییور؛ صوصویور واغلایوردی. شیمدی خارا کوزلرینی پیرك کوزلرینه، استفهامکارانه دیکمش ساعتلرجه اونی دیکله یوردی... اختیار سرعتله قالقدی؛ کنجك الندن طوتدی. چکدی. اوزاقلره کوتوردی. اورمانك اورته سنده، برخرما آغاجی سایه سنده بویونلرینی بری برینه دایامش ایکی زرافه یی کوستردی: «کوروبورمیسین؟ ایشته! آکلایور میسین؟ ایشته!...» دیدی. خارا ینه برشی آکلامامش، برصفوت نظرله اختیارك یوزینه باقمش قالمشدی.

سنه لرجه ضایع اولان عمرك محصولی اوله رق، خارا برچوق هیکلر حك ایتدی.... کنجك بوراسی برمعبدی ایدی. مبارزهٔ معیشتدن یورولدیغی زمان بورایه کلیر. بر بحران آرزو ایله محموم، بوهیکلرك ایاقلری اوجنه چومه‌لرك والرینی قاووشدیره رق ساعتلرجه یالواریر، صوکره ینه ساعتلرجه مبهوت دالار کیدردی. ایسته ردی و یکله ردی که، شو دائما طالعه‌لی دوران عمان هندینك آرقه‌سنده، تخیل ایتدیکی حقیقتلردن بو هیکللر اونی خبردار ایتسون وصوکره بر وقتی اولوردی که تخیلاتندن عاجز قالدیغی بر حرص وحشی سباعانه ایله اوقنی، یاغنی اوموزینه

آلوب اوکنه کلن حیوانلره تسلطله هر کوردیکنی برحس انتقامله پارچه‌لاردی .

کیجه . . . باجاقلرنده حرمالیقلرندن اوروامش بر دیزلك، صیرتنده چاپراستواری آتمش برقاپلان پوستی . . . خاراحیزالری اراسنده ، برکوتوکه یاصلانمش دوروبیوردی . اوزاقدن اولا مبهم ، صوکره واضح برحشیرتی دویولدی . برکیك ظهور ایتدی . اوکندن کچن برتلکی‌یی بوینوزلرینه طاقنجه هوایه قالدیروب یره آتدی . کیك یالکیزاکلنجه‌سی ایچون قیدیغی بوکوچك حیوانه . یان کوزله باقارکن ، اوته‌دن کوزیکن برپارسك آیاقسسلرندن ایرکیله‌رك قوشمغه باشلادی . خارادایاندیغی کوتوکدن طوغرلدی شیمدی متهیج بر دقت ایله کیکك فرارینه . پارسك تعقیبنه باقیوردی . کیك تره‌مش ، قیصه ، یوکسك نفسلرله صولویه‌رق سرعتله سکرتوب ، فرارنده امیدسلامت قالمامش کبی شاشیرمش . اوفاق قوسلر چویره چویره بردائره داخلنده جیرپنیوردی . هنوز یکرمی دقیقه قدر برمدت کچمه‌مش ایدی که پارس شکاریخی یاقالامش وپنچه‌سی آلتنه آلمشدی . خارا بوله زحمتسز . قیصه برتعقیب ایله پارسك غالبیتنه تعجب وحدت ایتمکله برابر مداخله ایچون کندنده بر ارزوی مبرم دویدیغی صیراده اوته‌دن ، قارانلقده ، درین ، مهیب کوکره‌یشلرك اراسنده ، بر کونکه بیغی کوروندی . أکسه‌سنده قاباران صاری یله‌سندن کنج ، بو ، صحرالرك یکه‌تازینی طانیدی . . . آرسلان !

آقان قانلری ایچنده ایکله‌یه ایکله‌یه قیورانان ، پنجه‌سی
آلتنده‌کی کیکله ، پارس برتهکم غیض آکین ایله قیملدامقسزین
باقارکن ، آرقه‌دن آرسلان مسترخی آدیملریله ایلریله‌یوردی .
قرق قدم قدر بر مسافه‌ده طوردی . وشدتله بردفعه هومبور-
ده‌دی . پارسك یوکسك وجودی ، بغتةً کرکین بر تقلصله
دیکلدی . یورغونلقلرینك بردقیقه‌ده برهوا اوله‌جغنی آکلادیغندن
یالکز مأیوسلرده کوریلن آنی وپك چابك کچه‌بیلن برجرأتله ،
آرسلانله هرچه باد آباد مبارزه قرارینی کوسترر بر وضعیت
آلیرکن ، اومهابت ریز حیوانك عمق روحندن قوپان برنعرهٔ
ولوله خیز هجوم ، پارسك تکمیل وجودینه متزلزل بر ارتعاش
ویره‌رك نخوت جنسیتی قارشیسنده ، محجوب ومنفعل ،
آلاشسزجه ، آوینی مغلوب شهرتی اولدیغی آرسلانه ترك
ایدرك ، اولا متردد آدیملرله آرقه آرقه چکلدی . وصوکره
قوززمش برحیوان غیض وعبوستیله خومورداندرق کوسترلمك
ایسته‌نیلمه‌ین برمسکنت تواضعله ، ایری باشنی اوغالب مدهشه
طوغری بوکمش ، کوزلرینی ، آرسلانك آتش صاچان کوزلرینه یان
یان دیکمش اولدیغی حالده مقهور ومضمحل چکلدی ، کیتدی .

آرسلان ، چوقدن بری کیکك قانلی جسدی اوستنه
مستریحانه چوکمش واونك ایری پارچه‌لرینی ، قیدسزجه کمیرمکه
باشلامشدی . پارسله کیکك مبارزه‌لرینی عدم تنزله تماشا ایدن
خارا ، شیمدی حیزران یاپراقلری اراسنده‌کی پوسوسنده — ینه

قورقوسز لكن هر احتماله قارشى — متيقظ دوروبوردى .

آرسلان شابيرتيلرله‌يور . گيريور وبالا يبوردى . موفقيتله نتيجه‌نمش بر انتقامك ويرديكى نشئهٔ غالبيتله قويروغنى گاه صاغ وگاه صول بوكرينه چارپيوردى . حيوان بوخود كام ضيافتك اك اشتها انگيز دقيقه‌سنده باشنى هوايه ديكدى . قويروغنى يوقارى بوره‌رق ، اوك اياقلرى اوستنه قالقوب دوسدوس بر ترددله اطرافنى نظر تفتيشدن كچيردى . كيكك قديدينى ، اوستنده پايپشيق قالان قيزيل آتلريله ، انظار اغيـاردن گيزلى بريره صاقلامق ايچون ، سوركله‌مكه باشلادى . بو صيره‌ده ، بوصارى هيكل مشكلك گوزلرى ، خارانك بارندينى قايشاغه انعطاف ايتدى . شيمدى خارا يارىم ساعت اولكى احتشامى بالندك ، گوكانه براقدينى تأثير عميقه مغلوب اوله‌رق ، بوغالب مغرورى تقديرلرله تماشا ايدركن ، اونك كنديسنه طوغرو توجه ايتديكنى گورونجه ، بر سوق طبيعىٔ مبارزه ايله وقوعى ملحوظ اولان مدافعه‌يى حسابلايه‌رق ايركيلدى . آرسلان دالدى . ايته‌رك بوكه‌رك ، قيره‌رق ، أزه‌رك ايلريله‌يوردى آرتق هر احتمال تقرر ايتمش وخارا حيوانك ياك طرفندن هجومه حاضرلانمشدى .

آرسلان داللرك خيشيرتيسندن اوركوب ، حيزله باشنى قالديردى . خارايى گوردى . خارا بوتعاطىٔ نظر اثناسنده . برثانيه غائب ايتمكسزين ، قالقانى سپر آلمش وكمانى چكمشدى . شيمدى اوق برصفير هوا چاك ايله ويزلايه‌رق ، حيوانك بويوننه گومولدى

بو صیراده ، خارا شدید ومدید بر « های ! » حایقیریشیله ، اوستنه آتلایان حیوانك حذاسندن ، یان طرفنه صیبریله‌رق کوچوك یاشدن بری بویله‌وورطه‌لرده احرازایله‌دیکی بر چیویکلك وچاپکلکله ، وبوتون قوت بازوسیله ، النده‌کی کرزی ، قیزوب قودوران حیوانك یانی حذاسنه اینه‌یرمکله برابر ، بلندن صیبردیغی یاصدی اوزون میزراغی سرسمله‌ین آرسلانك قارنینه صاپلادی . بو اویله بر صاپلایش ایدی که تیمور ، قبضه‌یه قدر صوقولدی . حیوان بو سفر جان‌هوایله دونه‌رك ، خارانك قولی اوستنده آصیلی قالقانی دیشلری آراسنه آلدی . لکن بو صیراده یرده قیشلایان ، یایلان قانلرك آراسندن ایری باغرصاقلرده سوروتمکه باشلامشدی . حیوان چوکدی . خارا تیموری ینه بر « های ! ... » فریادیله وعینی حدتله بر دها صاپلادی . آرتق آرسلان بوتون مغروریت جنسیتنه رغماً یره یووارلانمشدی . کنج بو دوشوش ومغلوبیتی ، مشکوك بر حیله‌عد ایله‌متصل بر نعرهٔ ظفرله ، تبرینی حیوانه حواله‌ایدییوردی .

شیمدی آرسلانك صاری ، طونوق ، دورغون کوزلری آچیلمش یاصدی بچه‌سنك اوجلرندن ایری طیرناقلری اوزامش ، قیرلامش دهاش آغزی آچیلمش . کنارنده‌کی بویوك دیشلری ، قیرمزی قانلرله ملمع دوروییور . خارا ، آوازهٔ تیزستیزیله قرانلقلری تیتره‌تن بو جثهٔ مهابتت آیاغنك آلنده‌کی حال مسکنتنه باقنجه ، کوکسنك طاتلی بر غرور جلادت ایله قاباردیغنی دویدی . اعتماد نفسدن متولد تمایش خودکامی ایله او قنی ، یایی ، قالقانی ، تبرینی ، میزراغنی

يره سرپه‌رك آرسلانك اوستنه اوطوردى . متخيل ومتفكر نظرلريله ، كيتدكجه آيدينلانان مشرقك تلونات نورينى تماشايه دالدى .

آچيلمغه باشلايان كيجه‌نك سياه كيرپيكلرى آلتندن ، سحرك صارى كوزلرى ، كوكك اوراسنه ، بوراسنه صاپلانان آلتون اوقلر رنكنده ، كسكين شعاعلرينى ياغمغه باشلامشدى . كيجه‌نك خطرات ظلامنه آليشغين وسحرك ، موقعك ، تجن وقعه‌نك تأثير احتشاميله قاماشان كنجك كوزى ، كوكلى بو باران مهتزسپه ونورك آلتنده ، ايراقدن كورونن دكزك ططنهٔ بلندى حضورنده ، ساده براحتراص حيات ايله متلذذ اولويوردى . بو صيراده رقيق سيسلره صاريلمش الوان خازه‌ور نجرك برپارچه‌سى ، بر قناد شكلنده اوزانه اوزانه ، خازانك بولونديغى قاميشلغك نهايتنده‌كى طاشلغه ياييلدى . واورته‌سنده اولا مشكوك ومتردد وصوكره عيان وواضح بر شكل لطيف پيدا اولدى . بوشكل خازانك رفيق انزواسى اولان اختيارك ، يورغونلقلر ، اضطرابلر آلتنده بوكلدكجه حكديكى هر آهك صوكنده « قادين . . . قادين . . . قادين ! ! . . » ديه تعريف ايتديكى ، خيال نازكترينى آكديريبورردى . خازانك ، آكلامه‌دن حس ايتديكى بديعهٔ خياليه‌نك تأثير ايجاديله يونتديغى هيكللرك كل بولمش بر نظيرينه بكزه‌يوردى . كنجك وجودى عريان بر قاب رقتيله تيتره‌دى . قوللرينى اوزاتدى . بو بر رؤيامیدى ؟ قوشمق

اونی یاقالامق، طوتمق ایسته‌دی . لکن براز اول تپه‌لدیکی بر آرسلان کبی اونکله ، امکانی یوق ، مبارزه ایده‌میه‌جکنی ، باخصوص اوقدر ألوان ایچنده . اوقدر احتشام . او قدر یوموشاقلقلر آراسنده اینن بو شکاری یاقالامق ، اوکا یاواش یاواش . اوصول اوصول کیتمك ، اونی ، بویونی بوکه‌رك ، یالواروب ، آغلایه‌رق ، او قشایوب صید ایتمك ممکن اوله‌بیله‌جکنی دوشوندی . وهمان آلات رزم ووغاسنی برطرفه فیرلاتمش . ایاقلرینك اوجنه باصه باصه ، بولوطلرك اورته‌سنده طیران ایدن شکار شیرینه طوغرو ایلریله‌مکه باشلامشدی . ایکی آدیم آتمامش ایدی که خفیف روزکاره معروض برنهال انحناسیله بولوطلره باصه‌رق بو خیال دلفریب چکیلمکه ، اوزاقلاشمغه باشلادی . وبر دقیقه صوکره یرده قایا پارچه‌لرندن ، چاقللردن ماعدا برشی قالمادی .

خارا ، بودقیقه عمرنده ، برنجی دفعه ، آغلایوردی مغاره‌یه عودتله ، آرقاداشلرینه سرکذشتنی حکایه ایتدیکی زمان ؛ رفیقه‌لرینك کیمی خلیا ، وکیمی رؤیایه مقابله ایدییوردی .

٣

شیرازه

هریر طاشلق . . . هرطرف دیکنلك . . . خارا بوطاشلقلره طیرمانمقدن ، بودیکنلره طیرمالانمقدن قورتولق ممکن اوله

بیله‌جکنی : یوره‌کنده دائما آچیلان یاره‌نك چاره‌ٔ التیامنی دوشونویور باشقه افقار کشف ایتمك ، باشقه شکارلر صید ایلمك . او هر زمان قعر جاننده حس ایتدیکی بوشلغی دولدورمق ، خوبدلغی نقصانی اکمال ایتمك آرزوسنه غلبه ایده‌مه‌یه‌جك بحرانلی بر چاغه کلمشدی .

اشتهاسی وار ، یمکنی ییور . قوتی وار قارشیسنه چیقان سباعی مغلوب ایدیور . یاشامغه آرزوسی وار . مبارزه‌لرنده غلبه‌یی تمنی ایدیور . یا هر زمان ، هر یرده کندیسنی حس ایتدیرن بو نقصان نه‌دن ؟ اونی آکلایه‌میور : اونی آکلامق ایسته‌یور . و بونی آرقاداشلری آکلاته‌میوردی .

خارا ، اوولو و بر آغاج کوتوکنی اویمقله اعمال ایتدیکی صاندالنه ، بر کیجه مهتابده بنمش : یانینه سلاح و بر چوق نواله آلوب جزیرهٔ خارستانه وداع ایتمش ، عمان ایله چارپیشمغه چیقمشدی .

اولوم ، دییور : نه‌دن ؟ و ناصل ؟ ... بوتون کیجه صباحه قدر کاه کوردك چکییور و کاه کوتوکی جریانه براقه‌رق ایلریله‌یوردی . انفلاق سحرله برابر اویقوسزلقدن بی تاب و مخمور ایکی کوزلرینی اوزاقدن کورونن بر نقطه‌یه طوغرو نصب ایتدی . بر فضای خواب ایچنده قرارن دل و جانی بو ارض موعودك رؤیتیله : بر تازه حیات منور کسب ایتمش . او سوجاله کوره‌کلرله . آقشامه قدر یورولمق بیلمه‌ین بر ابتلا ایله ، صاریلمش و کیتمشدی .

کیجه یاریسنی کچمش ایدی . بردن بره خارا شیمدی یه قدر ایشتمدیکی ، نازین و زمین بر بلبل صداسی قارشیسنده مستان نشئه کوزلری براقدی . طوردی . نغمات بلبل ایله روانی کل ، نفائح روزه رک سوقیله ، یوقاری تپه‌لردن ساحله قدر اینمشدی .

خارا بو اقشام مهتابك استتارندن ، اطرافنی کوره‌مدیکی حالده بو فوق العاده‌لکی ، بو راحت روحی ، بو صفای ابدی ایسته‌زکبی . دوداقلرینی آچمش ، باشنی آرقه‌یه براقشدی . بریحیی حیوان غریبولرینه آلیشمش قولاقلرینی ، بلبل سسلری اوپدیکه : دیکنلرله یبرتیلان وجودینه ، بو کل قوقولری صارلدیقجه ایرکیلیور ، سکیرلری برتقاص اشتیاق مبهم ایله کریلیوردی . خارا او درجه مستکام و دلشاد ایدی که بو کیجه‌کی نشئه‌سنك اخلال اولونماسی خوف و رجاسی بیننده متردد صالدانیدن جیتامییوردي .

وقتا که صباح اولدی . کردونهٔ کنکونهٔ آفتاب ، مطلع احتشامندن آغیر آغیر ایلریلیه‌دکجه ، منعکس طراوتی اولان ، پنبه‌لی ، یشیللی تحورلر اویانغه ، یاریلدیغه باشلادی . خارا نردیه کلدیکندن ، نه‌لر کوردیکندن غافل ، متجسس و متحیر کوزلرینی آچمش باقیبوردی . بو اثناده آغاجلرك آرقه‌سندن بر پنبه بولوط کرد بادی ، بر قهقهه و بر زمزمه خارانك بو اندایی طرفه طوغرو ایلریله‌مکه باشلادی .

اوزمانه قدر قورقق نه‌در حس ایتمه‌مش اولان کنج شیمدی خلجاندن تیتره‌یوردی. یاپی کردی. هر احتماله قارشی حاضرلاندی. بوصرصر رنك و سحاب دونه ؛ یوارلانه ، یاپیله خارانك بولندیغی قوماغه قدر کلدی. بولوط صیریلنجه، قوملرك اوستنده برجسم منور قالدی ؛ خارا کونشلرمی بوراپه ایتمش؟ یوقسه کندیمی کوکلره ارتقا ایتمش؟ یکنظرده اکلایه‌مدی. نه‌یاپدیغنی دوشونه‌دن صاندالندن چیقه‌رق، معتادی اولان «های» آوازیله یاینه داوراندیغی انناده، ایقاظکار بر صفیرایله قاریشیسندن کلن براوق خارایی یارالادی.

نسرین نوش دائما تزاید ایدن قسوت و آلامنی دفع ایچون والده‌سندن، آطه‌نك اطرافنده شکار ایچون، مساعده آلمشدی. بو صباح ندیمه‌لرینی یولده براقه‌رق، متنکراً هم استحمام و هم صید ایچون ساحله قدر اینمشدی.

نسرین نوش شیمدی زخم تیرجانسوزیله یارالادیغی بو مجهول آهوه طوغرو قوشار ایکن، شکارك سرعتله اوکا یاقلاشدیغنی کوردی. و تکرار اوقه مراجعته وقت قالمقسزین کندیسنی صیدینك آغوشنده بولدی. و نظرلری محرومیتك بوتون آتشرزحراتیله یکدیکرینه قاریشدی. نسرین نوش ایچون خارا برشکار، خارا ایچون نسرین نوش یریجی برقوشدی. فقط نه‌دن و ناصل اولدی اکلاشیلمه‌دن بونلرك نظرلری یکدیکرینك کوزلرنده قایناذی. ایکیسی ده برخلجان ایدیلر. خارانك فریادندن نسرین

نوش و نسرین نوشنك ابتسامندن خارا هم نوع اثرلدقلرینی اكلاندیلر . نسرین نوشنك آل بورونجكلری ، خارانك كیلك یوزنی ، مقابلنده بوروشدی . اوزولدی . آیریلمق ایسته‌دیلر كوردیلركه بری برلرینك اللرینی صیقمشلر ...

خارا اوموزندن صیزارق ، قوملر اوستنده متردد بر یول بولوب ، ایكریله بوكریله آقان قانلرینه باقنجه ، اللنده‌كی سلاحنی یره آتدی . نسرین نوشده بر حیرت متزایده ایله اوقنی اللندن دوشورمشدی . شیمدی میانه‌ده تكلفسز ، مراسمسز بر انسیاق سرائر انكیز ایله بر آمیزش نهانی پیدا اولدی . نسرین نوش صوروبوردی : « نه‌در ؟ نره‌لردن كلدی ؟ نیچون وناصل كلدی ؟ » خارا اشارتلر ایله اكلاتیوردی : « اوزاقلردن ... دیكنلردن ... طاشلردن ... »

كنج آهوجنك ایچنده‌كی الك یوموشاقلغندن ، صیجاقلغندن ، تكملی وجودینه سرایت ایدن ، بر حرارت مجموعه ایله تا عمق جاننده قوپن بر ارتعاش مؤثرك ، زبونی اولمش و آقان قانلردن چهره‌سنه رنك ابتلایه بكزر بر طونوقلق چوكمشدی .

نسرین نوش یاواشجه اوقی چیقاردی . صیزان قانلری تواللریله سیلدی . یاره‌یی بیقسادی . كیتدی ، یاقینده‌كی چاملردن ساقیز و یاسنكلر بولدی . بودولری خارانك اوموزینه قور ایكن ، ایكی نظر ، ایكی روح . ایكی امل مبهم ینه قارشیلاشدی . بو دفعه ایكیسنك ده یانان كوزلرنده جانفروز بر ر قیویلجم پارلادی .

طالغەلر قیالرە طوغرو ناصل قوشـارلر؟ کونش ناصل کائناتە دوشر؟ آیلر ناصل چیچکلرە قونارلر؟ روزکار ناصل موجوداتی اوقشارسە بو ایکی بیگانۀ روح آشنانك دوداقلری دە یکدیگرینە طوغرو عینی طبیعیلك، عینی سکونتلە اوصولجە قاووشیویردی.

بو صغیر محرم بوسە، أبدی بر خلوت آلتندە کوشەیی؛ دورغون بر عمرك بار سـاکنیلە یورولان بو جزیرەیە بر جریان انتباه اسـالە ایتدی. بونلرك اوپوشـولرندن بوتون قوشـلر بردن اوتمکە باشـلادیلر. بوتون غنچەلر بردن کلندی. بر کرە آهنك ورنك، بر زمزمۀ دورادور ایلە بو فضای نامتی جینلادی. بو آن کرم هر ایکیسی دە مغشی و مدهوش بر قشدی. خرانك او زمانە قدر حس ایدوبدە تلذذیلە شادکام اولەمادیغی بو نشئەنك لذت شـیریندن چشمخانەلری بویومش؛ قوللری صـارپامق ایسـتەرکی آچیلمش. کوکسی قابارییور. کوکلی اوچەجق بر قوش کبی چیرپینیوردی.

بو تحول ناگهانیدن اورکن، نسرین نوش، عریان بیلککی یوزندن چکدیکی زمان، دوداغنك اوستندە بوسەنك قوندیغی یردە، بر کلك آچیلدیغی حس ایدنجە، و لدەسنك اخطارتهدیدکارنی خاطرلادی. هر شی محو اولمشدی شیمدی نە یاپەجقدی؟... بو خطایی والدەسنە ناصل اعتراف ایدەجك. و بو یاباغبی نە اولەجق؟.. واو زمان اکلادی کە اونی اوپن بر أرککدی... بو بویوك بر فلاکتدی. فقط بو بویوك فلاکت، طاتلی بر فلاکتدی..

خارایه بوتون بونلری آکلاتمق و والده‌سنك غضبندن ، کندیکی یره کیدوب قورتولماسنی سویله‌مك ایسته‌یور . لکن بر دورلو افهامه موفق اوله‌میوردی . نسرین نوش آغلایور. کوزلرندن دوکولن یاشلر، آل یاناقلرندن برر اینجی اولوب قوملرك اوستنه دوشویوردی .

خارا بو آغلامه‌دن بر شی آکلامدی . لذائذ سابقه‌نك دماغنده براقدیغی چاشنیٔ لاهوتیٔ شوق وشغفله نسرین نوشی قوجاغنه آلوب او ضاشان احتراصیله یاشلی کوزلرندن‌ده اوپدی . نسرین نوش . ایشك وخامتنی آکلاته‌مینجه خارای پنبه اللریله ایتیوردی . خارا کندینی ایتن اللرینده ینه عینی تکایفسزلکله اوپویوردی .

ارتق نسرین نوش بر خوف مسکرك تأثیریله چیرپینه‌رق بووحشی سودانك فسونکار آغوشندن قورتولمق ایسته‌ر ایکن ، اوزاقدن والده‌سنك — اوقیزینه بر أرکك الی دکمه‌سنی منع ایدن — والده‌سنك ایاق سسلرینی دویدی بو تصادفك شئامتنی آکلایوب ، ألیله خارایه صاندالنی کوسترەرك چکلمه‌سنی اخطار ایتمك اوزره کنجك قوللری آراسنده بایلیوردی ... بایلمق نه‌در ؟ اونی‌ده هنوز اوکرنمه‌مش اولان خارا بو غیر مأمول سکونی بر نوع تسلیمیت و موافقته عطف ایله آرتق بلا انتظام و بلا انسجام صاچلرینك آراسندن ، آیاقلرینه قدر متصل اوپویور ، دائما ، اوپویور ، اوپویور ... اوپویوردی .

و خارانك اوپدیکی • یرده عینی سرعتله بر کل آچیلیوردی ..
بر حالده‌که خارانك دوداقلرینك اراسندن بوشـانان شلالهٔ بوسه
ایله آچیلان کللردن نسرین نوشـك وجودنده آچیق و چیپلاق
بر نقطه قالمامش کبی ، — بر شیدن خبردار اولمایان — والده‌سی
خارانك یاننه کلدیکی زمان نسرین نوش بر کلدستهٔ لطیف حالنه
کلمشدی. اوحالده‌که، خزانك قوجاغنده‌کی دمتك نسرین‌نوشك
کندیسی اولدیغنی والده‌سی طانیه‌مادی .

اختیار قادین • قاشلرینی چاته‌رق کنجه ورودینك سببنی
صورویوردی. خارا اکلامیوردی. الندەکی‌کل‌دمتنی کوستریور .
بوتون قوتیله دمتی قاورایوردی . عجوزه بو أرککی بر آن اول
آطه‌دن طرد ایتمکی اولا واهون بولدی . عصاسـنی اوزاته‌رق
چکیلمه‌سنی امر ایتدی .

خارا درحال بو کلدسـتهٔ روحی در آغوش ایده‌رك صاندالنه
آتلادی . نسرین نوش حالا بیهوش ایدی . جریانك یاردیمیله
جزیرهٔ‌خارستانه یاقلاشدقلری‌زمان،کنج بوتون رفیقلرینی ساحلده
کندیسنه منتظر بولدی . بونلر ارقداشلرینك غیبوبتندن متولد
جدی اندیشـه‌لرله ، جزیره‌نك سـاحلنه اوشمشلردی . خارا
بو دسـتهٔ غنیمته صـاریلوب ، اونی قریه‌یه چیقـاردیغی زمان
آرقاداشلری ، بونجه سنه‌دن بری ، متحسر اولدقلری بوکللری
قوقلامغه باشلادیلر . خارا سرکذشتنی اونلره نقل ایدنجه بوتون
رفقا تحسینلر ، حیرتلرله ممزوج بر تأثرله حکایه‌یی دیکله‌یه‌رك
حیاتلرنده‌کی بو بویوك نقصانك ، بو لازمهٔ عمرك ، بوقادینك اعادهٔ

حیاتی ایچون چاره‌لر دوشوندیلر . نهایت او کون مغاره‌ده قالان معهود اختیارك تدابیر وتجاربنه مراجعته قرار ویردیلر .

اختیار سرکذشتی الك کوچوك تفصیلاتیله استماع ایتدکدن صوکره بوتون کهانت هندیه‌سنی تجربه ایدرك صباحه قدر چالیشدی . صباحلین کونشله برابر ، نسرین نوشك وجودنده‌کی کللرده اطرافه سرپیلدی . و قادین بوتون قادینلغیله ، بوتون شفقت شعریتیله طوغوویردی .

شیمدی ، نسرین نوش ، بویله قوی بازولر ، آتشلی سینه‌لر آراسنده بولنمقدن متولد بر شوق مغرور نسویتله اطرافنه کاخندهٔ حسنی سرپرکن ، بوتون شو چوراق جبال وهامونده‌کی سیاه وغمناك دیکنلر ، آل کللرده ، مور سنبللرده تبدل ایتمش وقادینلغك بو نیم خندهٔ سحاری ، پیوست هجران ایچنده قاورولان روحلرده بونجه سنه‌در چکیلان عذابلری ، بر آنده اونوتدیرمشدی .

ینه بو دقیقهٔ مسرت ایچنده ، آطه‌لرده ، حائز اولدقلری قیمتك تقدیر اولونامامسندن ، سوروننن الماسلر ، اینجیلر ، زمردلر ، لعللر یاقوتلر ، فیروزه‌لر ، صفیرلر بوتون نسرین نوشك آیاغنك آلتنه دوکولدیلر . و اوکا مشعشع و مبجل بر سدیر ابتهاج تشکیل ایله‌دیلر . بو جاذبهٔ آن وحسنی تماشا ایدن اختیار ، باشنی صاللایه‌رق دییوردی :

— اوت ، سودار یز صاچلر اولمانجه ، الماسلرك ، کلبز . پارماقلر بولونمانجه یاقوتلرك زمردلرك ، بیاض کردنلر کوروله‌نجه اینجولرك نه حکمی ، نه لطفی اوله بیلیر ؟

شیمدی نسرین نوش ، کندیسنی در آغوش ایده‌جك ، برید قوت وخارا مبارزهٔ حیاتك اذیتلرینی اونوتدیره‌جق ، بر دست شفقت بولمشدی .

بو نشئه‌دن تسکین شطارت ایده‌مه‌ین اختیار ینه سویله‌یور :

— قادینلر ، وحشی آغاچلره صاریلوب ، رایحه‌لی داللریله اونلری تزیین ایدن ، صارماشقلره بکزه‌رلر که ؛ ارککلری ازهار عشق ایله در آغوش واحاطه ایدرلر . قادینسز ارکك درشت اولور . منزوی اولور . مربئ معنوی اولان شفقت ونوازشدن نرم خندهٔ مؤثریله‌در که ارککلرده حسیات رقیقهٔ علویه منجلی اولور .

وعلاوه ایدییوردی :

— قادینلرده کوزللك اولماسه‌یدی ، ارککلرده بویوکلك اولمازدی . . ارککلرده بویوکلك بولونماسه‌یدی ، قادینلرده‌کی کوزللك کورونمزدی .

٢٠ تشرین ثانی ، ٣١٦

لانه منكسر

لانهٔ منكسر

— صاچلركى اويله قيويرماليدكه انعطاف ايده‌جك نظرلر اونلر اراسنده طاقيلوب قالمالى ايدى .

— بويله چركينمى‌يم ؟

— سياه بچه‌نك مأيوس رنكى آلتنده صارى صاچلر عادتا آغلار . . . دها انجه بچه‌ك يوقمى ؟

— كول رنكى جارمله بچه‌مى كيه‌يم مى ؟

— چهره‌كك بو آل رنكنى اورته‌جك . يازيق دكلمى ؟

— بو كون سن بنى كيدير .

— كوزلركك اطرافنده‌كى سورمه آز ؛ كيرپيكلرك او قدر سياه .. او قدر سياه اولمالى كه اراسندن اوچان نظرلرك سياره‌لرك نور مخموريته بكزه‌سين . . . . باقيشلر كده‌كى روحانيلكك سوز كوكلكلرى .. حضورنده كوكلرده پرستش چيلغينلقلرى اوياندير سين .

— یکی ! کل ، یاقلاش ، دها کل . کوزلرمه سورمه‌یی‌ده سن‌سور .... بوکون سن‌بنی‌سوسله .... بن‌کوزلریمی قاپایم .... سن‌ایسته‌دیکک کبی سوسله ، کیدر . بنی برلوحه کبی ترسیم ایت . ذوق سلیمکی کوستر .

مهربان کوزلرینی قاپامش . قوجه‌سنه کوله‌رك تسلیم وجود ایتمشدی . نریمان سرمه‌دانی‌ألنه آلدی . تیتره‌ین‌أللریله کیرپیکلرینی آچدیره‌رق ، یشیله باقان اومائی کوزلرك اطرافنه برهالهٔ سیاه چکدی .

— بوکوزلر ایسته‌دیکم کبی باقماسنی بیلیورلرمی ؟

— اویله‌ایسه طور ! کوزلرکك ایچنه‌باقه‌یم ، أللریکی آوجلرمك ایچنه قوی !.. بویله . اوح ! ایشته بویله .... کوزلریکی کوزلرمله اویه‌یم ..... باقماسنی بیلیورلرمی ؟

نریمانك حار ومغشی برغلیان دمك تکمیل وجودنده فورانی باشنی آتشلر ایچنده براقدی . دیزلری تیتره‌یور ، ألاری تیتره‌یور دوداقلری تیتره‌یوردی وا کثریا ایراد ایتدیکی :

—أرککلرك قادینلر حضورنده آغوشلری آچیلیر . چیچکلرك کونشه‌قارشی یاپراقلری آچیلدیغی کبی ...

سوزلریله‌قاریسنی در آغوش ایتدی . ومهربانك قیوریق صاچلرینك ظلام‌زرینی ایچنده نریمانك کوزلرندن‌چاقان تیتره‌دك شمشکلر ، حرارتلی ایزلر براقه براقه ، قاریسنك صدفکون أکسه‌سنده طاغیله‌رق ، دوداقلری برطانلی میوه‌یه کبی تخمور التذاذ شاپیرتیلرله

تن شیرین و منوردن تجیقلایجی ، او انسانی . بر دقیقه ایچون آجی آجی یاقوب ، صوکره طاتلی آتشی ، سرتاپا وجوده یاییله یاییله ، بوتون سیکرلری قیران ، قیویران ، بایلتان ، مدید اوپوجکلر طوپلامغه باشلادی .

بو دقیقه سکران ایچنده مهربان « صاچلرمی بوتون طاغتدک ، پودره‌لرمی اوچورتدک » آوازه‌سیله صیریلدی ، چیقدی .

— اوح ! بو دقیقه نه کوزلسین !..

— هر زمان .. دکلمی‌یم ؟

— ایسترم که اوده‌کی کوزللککی ، شعریتکی زقاقده‌ده محافظه ایده‌سین . دلنوازوذکی آیاقلرکله قالدیریملری‌اوقشادیغک‌وقت ....

— بن یالکز سنک کوزللک ، سنک شعرک اولمق ایسته‌رم .

— یوق . اوقدر خودکامم که سنی زقاقده کورنلر ، بوپک کوزل مخلوق ، نریمانک قاریسیدر ، بختیار آدم ، مسعود فانی دیسینلر . بو ایچینک صدفی بن ، بوکلک صاقسیسی ینه بن اولدیغمی فیصلدانسین .

— خیر فصیلدانماسین . حتی اوقدر فصیلدانماسین که ایشته سنی اوشرفدن محروم ایتمک ایچون بوکون چیقمایه‌جغم . و بوکون الکله اکمال ایتدیککک سوسلرم ینه قارشیکده طاغیلسین ، سن ده چیقمه . بن ده سنی کیدیره‌یم ــ بویون باغنی اَلیمله باغلایه‌یم . بیقلرکی اَلیمله قیوره‌یم . سکا طاتلی قومری حکایه‌لری سویله‌یه‌یم .

— بن سنک اَکلنمه‌کی ، کزمه‌کی ایسته‌یورم . سنی مثلا معدن

يولنده كزركن كوردنجه ، آه بو كوزل قادين ، بر پری یه بڭزه‌يور ،
انك ايزینی تعقیب ايده‌يم خیاسيله سنی تعقیب ايده‌يم ، سنی قاچيره -
جقمشم ، اوچوره جقمشم کبی چارپنیلرله ، اذیتلرله کیزلی هجرانلر ،
عذابلر چکه‌رك ، محروم امل بر شوریدهٔ سوداتهالکيله پيشکدن
آیریلمایه‌یم . صوكره سن بنم اول . مرارت تحسرك حلاوت
وصالنی بویله طاتمش بولونه‌یم . و یاشادیغمی آكلایم .

— أوت بیلیورم .. صوص بیلیورم !

بو « صوص » مهربانك بودانتللر ، بو سوسلر آلتنده كیزله‌دیكی
بوتون بر فلاكتی ، قوجه‌سی ترجمانه آكلاتمق ايسته‌ركن ، دوكديكی بر
دامله یاشدی . او بویله اوپوله اوپوله پنبه‌لشن یاناقلرله ، اوقشانه
اوقشانه دورتوله‌رك ، ايتيله‌رك ، سيره کیتمه‌نك نه دیمك اوله‌جغنی
كشف ايدييوردی ... قوجه‌سنك كوزلری شیمدی بر صاعقه -
شعاعيله پارلایه‌رق اوكا دییوردی كه : « خایر . يورووركن سينه‌ك
وجودكدن ايلری كيتملی . روحك سينه‌كك اوستنده چيرپینر كبی ،
اوچمق ايسته‌ر كبی يورومه‌لی . حمرا خانمك يورويوشی بوتون
عشوه . دقت ايتميورميسين ؟ ... »

أوت ینه حمرا ، ینه اوقیز . قوجه‌سنك لساندن هر كون ،
هر كيجه بر صورتله فيرلایان بوقيوباجم ، هر دفعه باشقه اشكنجه‌لرله
قيوريله‌رق مهربانك قلبكاهنه صاريليور .

— عربه حاضر . بلكه يولده بری بريمزه تصادف ايدرز .
دياسكه‌لوس بو آقشام غلبه‌لكدر .

مهربان خانم ، ولایات دن برینه منسوب ، اون سنه‌دن بری استانبوله نقل مکان ایدن ، غایت زنکین برعائله‌نك یکانه قیزی ایدی . پدرینك ثروتی پك آز زمان ایچنده ، استانبولك کبار عالمی آراسنده ، کندیسندن غبطه وسرزنشلرله بحث ایتدیره ایتدیره ، تزویج ایچون برچوق نامزدلره . آنکین خولیالر ایراث ایدن مهربانك ، بربوچوق سنه اول اکسزین نریمان بکله ازدواجی ، خیلی قیل وقالی موجب اولمشدی . اوکون شرکتك بکلربکنه اوغرایان واپورلری ، یکدیکرلرندن فضله معلومات آلمق ایسته‌ین ، سیرجی قادینلرله طولمشدی . اوپنجشنبه کوننده‌ن بدأ ایله ایکی آی بوتون بودوکونك داراتی ، شعشه‌سی استانبولك کزیده حرملری آراسنده مبالغه‌لرله چالقانه ، قاباره ، یایله‌رق یاشادی . ثروت واصالتك بوصورتله امتزاجی أك پارلاق برازدواج اوله‌رق قبول ایدیلمشدی . بوکوندن بحث ایتمك ایچون کندیلرنده ، اوصانماز بیقماز برهوس بولان متجسس خانملرك نغماتی شونقراتده قرار قیلییوردی :

— فقط دها کلین بربك ، کوکی بر چوجق .

مهربانك پدری استانبولده یرلشمکه قرار ویردکدن صوکره یالکز نمایش پرست ، بعض ولایت اهالیسنده کورولن تجربه‌سز بر استعجال ایله قیزینه مکمل بر تحصیل وتربیه‌ویرمك تلاشنه‌دوشه‌رك قوناغنه آلمان مربیه‌لری ، ایتالیان موسیقی استادلری ، فرانسز معلمه‌لری اوشوشدیردی . مهربان بوهای‌هوی تلاش ودغدغه آراسنده عصبی برذکا ایله اون بش یاشنه قدر اوزرندن ولایتك

برقع كثيف و منزويتنى آتەرق ، شوخ شاطر بر شهرلى قيز ايجه‌لكيله ، كورديكى ، كوروشديكى نونهالان اصالت رفيقه‌لرينك آراسنده بر موقع ممتاز اشغال ايتمكه باشلاديغنى بر صيراده ، ازدواجى وقوعبولدى .

مهربان بوكون بوتنزهك نمايشيله سترە چالبشديغى ، درين بر . انفعال مأيوسك مرارت نهانيله ، بويوك آطه‌نك چاملر اراسنده‌كى يوموشاق توزلو يوللرى اراسنده عربه‌نك اوكنده باشلرينى بر طور نخوتله صاللايەرق يورويان بر چفت ايرى مجار بيكرينك رفتار موزوننددن متحصل طنطنهٔ مطردينى ، دالغين ديكله‌ركن كوزلرينك اوكنده بوتون بونوازشلر ، نعمتلر ، كبارلقلرله آچيلان كللرك انصافسز ديكنلرى ، اونك روحنى اينجيديوردى . دياسكەلوس يولنده عربه جاملقلرك اراسنده شاله طرزنده انشا اولنمش بر تيرشه كوشكك اوكندن كچركن شيمدى يه قدر ، عربه ده كنديسنه توجيه خطاب ايتمەين ، قائم والده سى ، سياه ايرى قاشلرينى قالديره رق بر نظر مستهزى ايله مهربانه : « باق ، ديدى ، قمرا وحمرا سكا سلام . نييورلر . » وعربه‌جى يه طورمه‌سنى اشارت ايتدى .

شميدى بو ايكى نازه ، اكسزين قفسلرينك قاپوسى آچيليويرن برچفت قاناريا شاقراقلغيله چيرپينەرق ، سوزوله‌رك ، سكه‌رك ، قوشه‌رق كوشكك دمير پارمقلى قاپوسندن چيقوب عربه‌نك يانىنه كلديلر . ومهربانك قائم والده سندن مساعده استحصال ايچون لطيفه‌لر ايجاد ايدوب ، قمرا كوله كوله « والله افنديم ، بو اقشام قايناتانى

کلیندن قورتارمق ایسته‌یورز » فریادیله مهربانی همان زورله، یاریم ساعت قدر، شوراده باغچه‌ده قناپه‌لرك اوستنده، کانی کچنی سیر ایتمك بهانه‌سیله چکدیلر، آلدیلر. قائم والده‌سی ناچار بر ابتسام ظریف نزاکتله مساعده ایدرکن، حمرا «هم اوقدر اکلاته‌جق شیلرمز وارکه . . . » دییوردی .

مهربان قمرا ایله حمرانك بو ایکی همشیره‌نك آراسنده بولونمقدن برعذاب مرعج حس ایدییور وعسرت تنفسه اوغرامش برخسته اذیتیله کندیسنده لاقیردی سویله‌مك ایچون اقتدارك یوره‌کینك چارپینتیلریله، آزالدیغنی دویویوردی . شیمدی حمرا مهربانك سوسنی، برنکاه سریع تنقید ایله، سوزه‌رك :

— قارده‌ش بویکی مانتولکمی ؟ بیلم که فس رنکی مانتو یاپدیرمق نره‌دن خاطرکه کلیر .

— بونی بك ایسته‌دی .

آرتق ایکیسی ده طایانه‌مدیلر . قهقهه‌لرله کولرکن :

— او ! بکا حسن طبیعته‌دیه‌جك بولونماز . شیمدی بوراده چکدی . سویله‌سه‌کز ده فسنی اوقدرقشلرینك اوستنه ایندیرمسه .

بوصیراده نریمان عربه‌سیله چیوردی . عربه‌سنی طوردورمق ایسته‌دی، جرأت ایده‌مدی . زوجه‌سیله حمرا وهمشیره‌سنك اقربالغندن استفاده ایله یا نارینه کیتمك ایسته‌مشدی . نریمانك اظهار ایله‌دیکی بوتردد وتلاشه قارشی کوشکك باغچه‌سندن قیرلایان قهقهه‌لر، اوزاقلاشمقده اولان نریمانك قولاغنه قدر کلدی . شیمدی قیریلیشیورلر وعلاوه ایدییورلردی :

— بحریکسز . الله ایچون بحریکسز . یاتزه کلك ایسته‌دی باقسه‌ك آ . احتمالی یوق . قرار ویره‌مدی .

حمرا دیدی که :

— بنم نزیمان بکدن قاچمق خاطرمه بیله کلمز . انشسته‌دن فرار معناسز اولمازمی ؟ نه دیرسین مهربان ؟

— طبیعی !

بعضاً دوداقلرك بیتیره‌مدیکی جمله‌لری کوزلر اکمال وقشلر تفسیر ایدر . مهربانك بوناتمام ومبهم جوابی‌ده ، شیمدی مانتوسنك قتمرلرینی اللریله قیویریرکن ، اونلرك اوستنه‌دوشن فریادکار برنظر سریع مهتزی اتمامه . وعمجه زاده‌لرینی تهدید وایقاظه کفایت ایتدی . دمین مانتوسنك قیوریملری اوستنه دوشن اونظر ، مبنای سعادتنی یقمق ایچون ، صارصان ضربات نهانینك شدتندن انشعال وفوران ایدن برقیویلجم ایدی که شیمدی یاننده ، کندیسنك صفوت قلبندن استفاده ایله ، یالکز زوجنك عشقنه بوروتمش کوکلنی بویله معذب استهزالرله جمدیکه‌ین عمجه‌زاده‌لری حمرا ایله قمرانك ، بوایکی رقیبهٔ مستثنانك ، جرأتلرینی تخریبه کافی کله‌جك ظن ایتدی . حمرا مهربانك شطارتسز لکندن بو بحث دوام ایده‌مه‌یه‌جکنی اکلامقله برابر یکدن ایاغه قالقارق : — بوکوزل هواده قاناپه‌یه چیوی کبی میخلانمقده برمعنی کوره‌میورم . هیچ اولمازسه یولده کزینه‌لم اشتهامز آچیلیر ، دیدی .

اوچی‌ده قالقمشلردی . بوایکی همشیره‌نك نفحهٔ روزکار

خفیفلکیله بورویوشلرینی کورمك ایستهمهین مهربان ، یاننده بوروین بوایکی کوزل رقیبهنك سوسارینه اکسزین باقدی. حمرانك پنبه بنغالیندن ، پلهرینلی بول مانتوسی، یوقاریدن اشاغی قات قات قیوریقلر ایچنده ایدی. حمرا ایکیسنك اورتاسنه کیرمش وشیمدی ارقالرندن خرستوس تپهسندن قایهرق وچاملغك اوستندن سوزولهرك اوزرلرینه کلن بایغین ، صولغون کونشه حائل اولمق امنیهسیله ایللوزییون دیدیکلری ، اینجه ایپك تول کوپوکلریله، قاباران شمسیهسنی آچمشدی. باشنه اورتدیکی آچیق پنبه ایپك اورتونك آلتندن وآلنینك اوستندن فیرلایان لوله لوله صاچلر اقشام روزکارینك کوچوك فسکهلریله قیوریله قیوریله تیترهیورلردی .. همشیرهسی قمرانك توالتی دخی حمرانك صاریسی ایدی..

مهربان بوایکی همشیرهنك طنطنهٔ تزییناتی قارشیسنده کوچولمش کبی کوزلرینی قیرپهرق ، بویونی بوکهرك قوجهسنك بونلر ایچون نهدیدیکنی دوشونویور. وقتیله نریمان ، بونلری بویله قیوریم قیوریم توالتلریله، قتمر قتمر توللریله، لولهلوله صاری صاچلریله : « برینی پنبه، اوبرینی صاری قیریزانتمه» بکزهتمش. وایچینی چکهرك « نه شاعرانه حاللری وار .. » اعترافنده بولونمشدی .

آرتق هیچ شبهه یوقدی. آرالرنده کوچوکدن بری حکمران اولان برحس رقابت حمرایی ، مهربانك قوجهسنی کندی ألندن چلمك خیالتنده بولونمغه سوق ایتمشدی . اوکا دیمشلردی که « کندی کبی کنارك دلبرینه نریمان کبی قوجه ممنوعدر »

بو سوز حمرانك ايدى . لكن بو هيچ سومديكى بويوك اطه يه بو
كنديسنك اضمحلالنه بر دام احتيال اولمق ايچون بولونمش بوصيغينه يه
نيچون كلمكه راضى اولمشدى ؛ قوجه سنك اطه يه كلمك خصوصنده كى
اصرارينه نه ايچون ممانعتده ثبات ايتمه مشدى ؟ ديمك كه بو كوندن
صوكره اوكنده بر ميدان رقابت آچلمشدى . اساساً حسنه •
كوزللكلرينك شعشعه سنه قاپيلان كنجلرى بيله • سوء شهرتلرينك
شايعاتيله رجعته مجبور ايدن بو ايكى دلاشوب ايله اوغراشمه نك
كوروندكى كبى ، قولاى اولماديغنى اكلامقده مهربان تأخر ايتمدى .
شيمدى كنديسنه رفاقت ايدن سعادتى ايچون مضر و مزعج بر دشمن
اولان عمجه زاده لرينك ، ايپكلى البسه لرينك سورتونمسندن
چيقان فشافشى ، حياتى ايصيرمق ايسته ين بر ييلانك صفير كيفى كبى
اونى تيترەتەرك ، بونلرك بوتون خائنلكلرينى ، سويلنميه جك تحقيرلرله
يوزلرينه چارپمق و صوكره بورادن قاچمق و قوجه سنى بونلرك النّدن
چكوب ، قورتاروب قاچمق ايسته دى .

حمرا بر ايكى دقيقه دوام ايدن سكوت مهيجى اخلال ايتمك
ايسته يه رك :

ـــ مهربان ، ديه وردى ، ايكى هفته در آطه ده سكز ،
كزميورسين ، اكلنميورسين .

ـــ بن آطه يى هيچ سومييورم .

ـــ نه ايچون بك بالعكس پك سوييور غالبا . سز نقل ايتمه دن
هر جمعه و پازار بورادە ايدى . كاه بزده كير ، پدرله كوروشور ، صوكره

صوك واپوره قدر آطه‌ده برقاچ دورایتدیکنی کوردك. سن نه قدر مردمکریز ایسه‌ك، قوجه‌ك او قدر نشئه‌لی. بزه کلدیکی زمان سلاملقده پدرایله قونوشورایکن قهقهه‌لرینی، ایچریدن بز ایشیدنجه نه‌دن بحث اولوندیغنی بیلمه‌دیکمز حالده بزده کولردك. بویله آدملر کسکین اولور. قارده‌ش، سکا نصیحتم اولسون. تیك داوران.

مهربان بوصوك ضربه‌یه تحمل ایده‌مه‌دی:

— بن دکل، اونك آرقاسندن قوشانلر تیك داورانسینلر.

ایکی رقیبه بیننده آعلان حرب وقوع بولمشدی. بوصیراده کوشکك اوکنده طوران عربه ایچندن، قائم والده‌سنك کندیسنی چاغردیغنی کورن مهربان قیصه برو داع ایله عمجه‌زاده‌لرندن آیریلیر ایکن بونلر عربه‌نك یاننه کله‌رك «افندیم کلین خانم بوآطه‌یی سودیرملی» دییورلردی.

مهربان کوشکه عودتله اوطه‌سنه آتیلدیغی صیراده کندیسنی، دادیسنك ألنده‌کی اویونجاقلرله أکله‌نن قیزینك قارشیسنده بولدی. قوجه‌سی نرینك قاره کوزلرینك کوچوك برنمونه‌سی اولان بکك هنوز رنکی تقرر ایده‌مه‌ین قویو قورشونی کوزلرینه باقه‌رق، بروالده‌نك او یالکز صوچسز براولاد قارشیسنده دوکدیکی سسسز، ساکن کوز یاشلریله، آغلامغه باشلادی.

یك کنج، یك تجربه‌سز اولان قوجه‌سی، حمرا کبی اویناق، هرجائی، اهانته منعطف متجسس پارلاق کوزلره مالك برقادینك،

بالالتزام یاپدیغی سوسلر، آرایشلر، شوخلقلر حضورنده، موازنه‌سنی غائب ایده‌رك، سنده‌له‌یه‌جكنی، و بر كون كوكی پارچه‌لانمش، روحی پاصلانمش اولدیغی حالده اوپك قورقونچ، پك قاراكاق و پك درین اولان فلاكت اوچورومنه طوغرو یووارلانیركن كندیسنی ده، اولادینی ده، بوتون اركان سعادتی ده برابر سوروكله‌یه‌جكنی دوشونویور، و بو زمانك حال حاضره نظراً پك یاقین اولدیغنی كورویور و بر تازه‌ قادینك غلیان ایدن غرور نسوینیله بو اوچورومدن اونی، او سودیكی، قوجه‌سنی، ضعیف قوللریله قوجاقلایه‌رق بالذات قورتاریركن، اوچورومك قعرندن كیندار یومروقلرینی كوسترن عفریتلرك، جانوارلرك یوزلرینه توكورمك ایسته‌یوردی.

بوتون بو هائله‌لر، برعصبی قادین اوزرنده‌كی تأثیر مبالغه كارییله، مهربانی صیقیور و عجزك برجلوهٔ مسعوده‌سیله موقة اكتساب ایله‌دیكی برجرأت محمومه‌نك سوقیله، چاره‌سزلكك، مأیوسیتك ویردیكی صوك برقوت انجازه قاپیلوب، خود بخود میدان مبارزه‌یه آتیلمق و كندیسنك كوز یاشلریله اكله‌نه‌رك، وقهقهه‌لرله جكرینی، جكرپاره‌سنی پارچه‌لامق ایسته‌ین بو بادرهٔ فلاكتی، اینجه پارماقلریله بوغمق، كوزلرندن صاچیلان ییلدیر. یملرله یاقمق ایسته‌یوردی.

رقابت عشقدن متولد غیضلر، دائما كیزلی یاشارسه، قوت شجاعتنی محافظه ایدر.. قلبده، قلبك قارانلق بر كوشه‌سنده بارینیدقجه حزن شعریتیله بویور. حس ایله روح اونك ایكی آشنای

تحرّنیدر، ایکی جناح مددکاریدر. اونلرله برابر ارتقا، ینه اونلرله برابر انحطاط ایدر. اکثریا عشقه عائد اك محرق رقابتلر، دوشندکلری کوکلرده بارینه‌جق، اسرارانکیز برکوشه بوله‌مایه‌رق ضعف اخلاق ایما ایدر برتدبیرسزلکله، اشاعه‌اولوندیغی دقیقه، عدی برقیصقانجلق کسوهٔ فرسوده‌سنه بورونه‌رك خلق کولدیرمکدن باشقه برشیئه یاراماز.

قادینلرکه دنیاده بوتون مالك اولدقلری شیلره تجاوزی کوزلکلرینه تعرضه ترجیح ایدرلر: صرف حسنلرینه عائد عزت نفسلرینی پایمال ایدن استرقابلری کیمسه‌یه اعتراف ایده‌مه‌مك مجبوریتی، اونلرك أك خراب دقیقه‌لرنده ممنون کورونمه‌لرینی منتج اولور که، أرککلر اکثریا بویله معمالرقارشیسنده بولونمقله دوچار حیرت اولورلر.

مهربان شمدی رازپنهانیله قارشی‌قارشی‌یه قالمش و کندیسنی تهدید ایدن قریب برفلاکتك آدیم آدیم یاقلاشدیغنی کوروب فریاد ایتمك ایسته‌رکن، دیزلرینك دیبنده‌اویونجاقلریله آلداناں قزینك، بوکابوس پیاپی فلاکتله استهزا ایدن کوورك، پوروزسز سسیله «بنه‌جیم» دیه کولوشندن صاچیلان نور مسرت، بوتون قاره خولیالرینی تارومار ایله‌مشدی.. أولادینی قوجاقلادی و اوکا هجوم ایدن أژدره بوانجی‌ دیشلردن دوکولن برببکك پاکیزه خنده‌لرینه مقابله ایتمك ایسته‌یه‌رك، اونی برسپرکبی قاورایوب هوایه

قالدیردی... و کنارلری پنبه‌لشن او کوچوك کوزلرك اچنده محتبس اولدیغی لمعهٔ امیدی بولدی .

***

نریمان چاملرك کوتوکارینی طوته‌رق ، کوچوك قیالرك اوستندن آیاغی قایارق ، سنده‌له‌یه‌رك تموز کیجه‌سنك طوزغون سماسنده پارلایان ، یدی سکز کونلك برهلالك ایشیغنده ، کوزلرینی کوشکك آرقا قاپوسنه دیکدی . قاپو آچیلدی . کیجه‌نك سکوتی اورتاسنده بر دسته ایپکلی قماشك فشافشی آراسنده برکه‌وره‌ك قهقهه ، تیتره‌یه تیتره‌یه چاملر آلتنه یاییلدی . ایکی یوموشاق کولکه «آ! والله تحفسین قارده‌ش!» آوازه‌سیله ایلریه‌دی . نریمان کوکسندن چیقاردیغی براوفاق دسته بنفشه‌یی حمرایه : «مساعده ایدك شو دمتجك دوداقلرکزی قوقلاسین» دیه اوزاتیرکن أتکنه طوغرو ایکیلدی . حمرا خفیف برچیغلقله «دستور ، دیدی ، بوکیم ؟ کیجه قوشیمی ؟»

— سزه اوورولمش برقوش!.. نریمانك تیتره‌ین دوداقلرندن دوکولن کلمه‌لرده‌کی اهتزاز ، سوزلرینی آکلاشیلمیه‌جق درجه‌ده بولویوردی . قمرا همشیره‌سنه دیدی‌که :

— آی نریمان بك ایمش ...

حمرا علاوه ایتدی :

— سزك بوراده نه‌ایشکز اوله‌بیلیر؟.. بوده عجائب . نه‌ایشکز اوله‌بیلیر؟ یوق جواب ویرك . چابوق ، چابوق !!..

نریمان مشکل بر موقعده ایدی . تدارك ایتدیکی جمله‌لرك کافه‌سنی ، شیمدی اونوتمش ، سوزه نره‌دن باشلامق لازم اولدیغنی شاشیرمش :

— بیلیرمی‌یم افندیم . بو آقشام همشیره‌کزه ، بن گچرکن ، بوقیودن چامائغه چیقاجغکزی سویله‌یوردیکز . نه‌م‌ده سزه او قدر آکلاتیه‌جق شیلرم . . . آیاقلرکزه دوکه‌جك کوز یاشلرم وار ایدی که . . .

شیمدی حمرا ، کوزلریله ، دوداقلرندن قهقهه شیمشکلری صاچه‌رق :

— نه غریب . آیاقلرمزه دوکه‌جك کوز یاشلری وارمش . آمان نه غریب شیلر بونلر ؟ یکی اولسون ! .. فقط او یاشلرك هپسنی بردن دوکیکزده چابوق بیتسین . قیوریلوب بوکولن ، سورونوب أزیلان مراسمدن خوشلانمام . همان لاقیردیمی سویله‌یه‌جکسکز یوقسه آغلایه‌جقمیسکز . هایدی بش دقیقه ایچنده بتیرك . . ویورویك شویله ایلری کیده‌لم .

حمرا ایله قمرا اوکده أتکلرینی قالدیره‌رق یورورکن نریمان آرقه‌ده بوایکی وجود نازکترینك جاذبه‌طاقتسوزیله آتیلدیغی کردباد سودانك سکران تأثیریله محموم وبیتاب وهردورلو احتمالاته قارشی ظهور ایده‌بیله‌جك نتایجی ، موانعی چیکنه‌یوب کچه‌بیله‌جك درجه کوزلری دومانلانمش ، قارارمش واکثریا بر عشق مشروعه قارشی ایدیلان ایلك تصدیلرده قلبه عارض اولان مغدور وکریان برخیال موقظك « بنی اونوتمه ! بنی اونوتمه ! » أنین سیاه نیازی ،

قولاقلرنده اوغولدایه‌رق ، بر سودای لذیذ و نوین ایله تلاش ایچنده چارپینان کوکانه قدر نفوذ ایده‌میوردی .

بر قاچ آدیم آتمشلر ایدی که حمرا :

— بیلیورمیسکز نریمان بك ، بو آقشام مهربان ، سزی بزده کوسترمکه بردورلو راضی اولمادی . اقربانك بری برندن فرارنی مناسب اولمادیغنی سویله‌دیکم حالده ...

— اوندن شیمدی بکا بحث ایتمه‌یکز افندیم .

دائما یورویورلردی . صیق آغاچلی بر تپه‌یه کلدیلر . حمرا علاوه ایتدی :

— لکن حرمکز دکلی ؟ اونی یالکز کوشکده براقوب بزده نه سویله‌مکه کلدیکز ؟

— سزك عشقکز بنی اولدیره‌جکنی سویله‌مکه کلدم .

حمرا بو دفعه آرتق بوتون قوتیله کولویوردی و :

— اوح ! عشق ، سودا ، محبت ، سومك ، نه پیپرانمش ، قوللانلمش ، پورسومش لاقیردیلر . باخصوص سزك کبی بر اولی آدمك آغزندن بونلری ایشیتمك .

— سزی سوییورم ، چیلدیره‌سی‌یه سوییورم ! .

— حرمکزی سومیورمیسکز ؟

— سزه پرستش ایدییورم !

— لکن سز مهربانك قوجه‌سیسکز !

— سزك کوله‌کزم !

— نیچون ؟

— سزی اولمك ایچون سویيورم !

— یکی فقط او بو سوزلرکزی طویارسه . . .

— او طویارسه هرشیئه حاضرایم. فقط سز عشقمی. نی. قهرایده جك عشقمی ردایدرسه کز اولورم، یاشامام. نی قورتارك؛ قارشیکزده کوردیککز شو زیمان روحسز بر وجوددر. اونك روحی شوکل رنکی آووجکزك ایچنده در .

— فقط سزی، اونی سودیکزده آلدیکز، دییورلر .

— سزه پرستش ایدییورم. نی رد ایتمه یکز . اکر عشقمك شدتنی بیلسه کز سز . . . .

— زوجه کزی دوشونکز !

— اوکا مالك اولمایه ایدم، سزه مملوك اولمایه جقـدم. روح واردر که نصفی باشقه سنده در. اونلر یکدیکرلریله اکمال اولنمق ایچون یارادیلمشلردر. بری دیکرینی قارانلقلر؛ خسرانلر ایچنده آرار طوغان قمره صورار... بر خرام موزونك آهنکنه صورار .. بر قماشك فشاشنه صورار .. ایپك صاچلرك قیوریقلرنده آرار .. مسعود خنده لرك تیتره ین الحاننده، مغموم کریه لرك سـکوتنده آرار .. بر شمسیه نك اسمر سماسنده آرار .. باقیشلرك معنای سرا. ئرنده آرار .. أشنی آرایان بر قمری کبی اونی هر یرده هر آن کوکایله آرار .. عقلیله آرار .. خیالیله آرار .. حسیله آرار .. یورولونجه یه قدر، اولونجه یه قدر آرار ؛ بولمادن اولورسـه محروم سـعادت ؛

كولەدن، ياشامادن بدبخت اولور. بولورسه، نه‌كبی، هرمانعه‌یی چیكنه‌یه‌رك، برانجذاب طبیعی ایله مشتاقنه قاووشمق ایسته‌ر. بن سزك، یالكز سزك ایچون یاراديلمشم. حیاتمی اكمال ایدیكز. بن سزسز یاشایامام. سزك شونارین لباسكزدن یاییلان رایحه نه روحمدر.. صاچلر كزرنكی نه روحمدر. حرمانیكزك قاتمرلری نه روحمدر.. شوكوچیجك آیاقلر نه روحمدر. بوتون خنده‌لركز، دوشونجه‌لركز امیدلركز، شوخلقلركز نه روحمدر. بن یالكز سزك ایچون یاراديلمشم. حیاتمی اكمال ایدیكز، سزسز یاشایه‌مام ....

— نریمان بك جوشدی وبن اوشودم. همشیره ارتق كیدلم.

شیمدی نریمان بر بحران محموم ایچنــده مفتور وپریشان آغلایور وغلیان حس شغفله دومانلانان كوزلری حركاتنك غلو واجدینی كورمیور. سوزلرینك شوخ قادین اوزرنده‌كی تأثیرینی اكلامق ایسته‌مییوردی. مهلك برسودا ایله سودیكی حمرانك قارشیسنده، بوتون راز درونی دوكه‌ـه یالوارمق وبویله‌جه ترك حیات ایتمك حس الیمیله مدهوش ایدی. حمرانك همشیره‌سیله بوتون بوفغانلرك بحران پریشانندن اوركمش كبی، فرار ایتدكارینی كورنجه، اونلری آلیقویمق و آیاقلرینه قاپانمق ایسته‌دیكی زمان، اونلر كوشكك قاپوسنی، نریمانك كوزیاشلرینه قارشی قاپامشلردی بیله ....

حمرا همان اوطه‌سنه كیده‌رك مانتوسنی، باش اوتوسنی باشندن غیرلاتوب: «اوح ربم! نه‌وقعه، نه‌وقعه؟» دییوردی. یامهربان

طویارسه ، ایشته او زمان بو مضحکه ، بر فاجعه‌یه دونه‌جك . بر چوق كفتكو اوله‌جق . ایكی عائله اركانی بری برینه كیره‌جك . صوكره حادثه آطه‌یه ، بوغاز ایچنه ، استانبوله اشاعه اولرنه‌جق . بوتون دوستلر طویه‌جق . هر یرده كندیسندن بحث اولونه‌جق : نتیجه‌ده عمرنده بر دفعه دها أكلنمش اوله‌جق .... لكن نریمانك عشقی ، چیلغین ، متجاسر بر عشق ایسه : یا زوجه‌سنی براقوب كندینی آلمغه قالقارسه ... قالقارسه : اوطور یاوروم دیه بیله‌جكمی ....

حمرا قالقدی ، صدفلی ، سكز كوشه‌لی بر اسكمله اوستنده یاری آچیق طوران سیغاره پاكتندن ، اكیلدی ، بر سیغاره آلدی . كبریتی چقه‌رق اوزانمش دوداقلری آراسنده صیقیشان سیغاره‌یی ، ایكی كوچك علوضر به‌سیله عجله‌یاقدی و كبریتی سوندورمه‌یه‌رك اندام آیینه‌سنك جوارنده طوران ، اوچزلی بر شمعدانی یاقدی . شیمدی بر افق رونقدارك بر كوشه‌سنه بكزه‌ین ، ایری آیینه‌دن انعكاس ایدن ، شعله‌لر ، پنبه دوشه‌مه‌لی بو اوطه‌نك ایچنی ، برشفق بولوطی كبی كذركاهنه بكزه‌تدی . اوجی ، ایری دوداقلرینك ایچنه كومولن ، سیغاره‌یی لذیذ بر اشتها ایله ایچركن ، آیینه‌نك اوكنه كچدی . طوردی . كندینی تماشایه ، صاچلرینك اوتعبیره كلمه‌ین ؛ صولك بهار صباحلرنده أسن قورو روزكار ایله قاوورولمش ، یانمش یاپراقلرك قیرمزی‌یی آكدیران رنكنه بكزه‌ین صاچلرینك لین طراوتی ، چهره‌سنك پنبه‌رنكنی ، كوزلرینك عشوه‌لر اختراع ایدن

باقیشلرینی تماشا ایدرکن « پك خوش . پك خوش » اعترافنی اتما ایدر بر وضعیتله . عکس اندامنه . کوچوك بر خندهٔ تقدیر وباشیله بر تمنای آشنائی یوللادی . بیاض قصورسز دیشلریله باقدی . بول یکلی قوللرینی قالدیره‌رق ، بغتهً عریان اولان بیاکلرینی تدقیق ایتدی .. آللرینی قالچه‌لرینه دایایه‌رق ویان طرفه تمایل ایدوب بر طورمسحورانه ایله ، بوینی ، بانی ، بویونی سوزدی ... سوزدی . شیمدی دوشونویوردی : «خیر ، مهربان مقصدمسنی اوزمك ، عظمتکه باصوب یوکسله‌رك کبرکك ناصل قیریلدیغنی کورمك ، حمرانی چکه‌مه‌نك ، حمرانی راست کلدیکنه چکشدیرمه‌نك جزاسنی ترتیب ایدیورمك ... ایشته بو او یون بوقدرله بیته‌جك .. نرمان ! سن ده بیرتمه ، بو وجوده صاحب اولمق لیاقتنی هنوز کیمسه‌ده کورمییورم ... کوز یاشلرکه اجییورم .. فقط ... »

أوت ، صمیمیتله آقان یاشلر هیچ بر زمان تأثیرسز اوله‌مازلر . بو قطره‌لرك دوشدیکی زمین ، نه درجه چوراق اولسه ینه اوراده کوچك بر نهال شفقت بلیرمك احتمالی واردر . حمرانك اوزرنده بو دقیقه نرمانك کوز یاشلرینك بر تأثیری واردی . لکن بو تأثیر او یاشلرك قورو ماسیله برابر زائل اوله‌جق درجه موقت اوله‌بیلیر .

حمرا صویونوب یاتاغه کیردیکی صره‌ده بو کونکی الجن دقیقه‌لرینك کندینی ممنون ایتدیکندن دوداقلرنده ، کوزلرنده بر ابتسام مسرت اوچویوردی .

*
* *

بو ایکنجی مکتوبدی که مهربان قوجه‌سنك جیبنده بولوب اوقویور ،

ديمك كه شيمدى قوجه سنك كوكلى تماميله حمرادە ... كنديسى حياتى بيهوده ، فضله طوران بر بدبخت ، بركيمسه‌سز ... شو دقيقه‌ده اونسه كيمسه اوكا آجيمايه‌جق ، حتى نريمان سوينه‌جك . حمرا سوينه‌جك . عمرى اونلر ايچون بر بار كران . نريمان ، كنديسيله ايشته بر آيدن برى . لاقيردى بيله ايتمكه تمايل ايتمز ايكن اوكا شرقيلر تنظيم ايديورمش . شيمدى يه قدر لسانندن بر منظوم سوز ايشتمه‌مش ايكن بو قادينك عشقيله نريمان شاعر اولمش :

« خندهٔ كاروى لطافتسكز ؛
نورسكز ، روح محبتسكز ؛
آلههٔ عرش ملاحتسكز ؛
آفت هنكام شبابتسكز !
ايتمش ايدى لطفكز احيا بنى ؛
اولدورويور ؛ شيمدى او خليا بنى ؛
قورقودويور آه ! .. بو سودا بنى .
قورقوله‌جق مرتبه آفتسكز ! ... »

بيلمم قاچنجى دفعه‌در ؟ مهربان بونى روحى يانه‌رق ، اوقويور ودوشونويوردى .

ايتمش ايدى لطفكز احيا بنى ! ! .

قوجه‌سى بو قادينك لطفنه‌ده نائل اولمش . اووف ! ! بو فكر ، مهربانك صبرينى تارمار ايديور . بو حياتنك بر قيامتيدى . بوكا تحمل ايده‌مه‌يه‌جك . كوكلى بو بارى چكه‌مه‌يه‌جك ... بلكه شيمدى كندى

بو اذیتلرله قیورانیرایکن قوجه‌سی اوکا «خندهٔ کاروی لطافتسکز!..»
دییور. لکن بو نوازشلره معروض اولمق، یالکز کندی حق
صریحی دکلی؛ حمرا نه صلاحیتله. نه نام ایله کندینه عائد بو حقی
غصب ایدییور؟ شیمدی حمرا ایله نریمانك اراسنده‌کی مناسبتك
درجه‌سنی، تفصیلات حقیقیه‌سنی اکلامق ایچون بر چاره آرایور.
مهربان بو دقیقه نفسنده شدید بر قیصقانجلق طویییور. یالکز
حقیقته مطلع اولمق. نیچون، نه‌دن، ناصل آلداتلدیغنی بیلمك
ایسته‌یور؟ حالا او، قوجه‌سنی جدی، منفعتسز، احتیاطسز
بر حرمت عمیقه ایله سوییوردی. بو مکتوب، بو شرقی عشقنی رخنه‌دار
ایتمکدن زیاده، عزت نفسنه دوقونیور. و تکمیل مسئولیتی حمرایه
عطف ایده‌رك صاف و پاکیزه قوجه‌سنی اضلاله سبب، بو قادینك
ساخته عشوه‌لری اولدیغنه قرار ویرنجه. دماغی زهرآلود تصمیملر
قهار فکرلرله طوله‌رق، بوتون آمال مزعجه‌سنی بردن اجرا ایچون
بر قرار آنی ویره‌جکی صره‌ده؛ ضعف و عجزینك حیلولتنی تفرس
ایله؛ اغلامغه باشلایوردی. رقابت سودابر طفل محبتدرکه والده‌سنی
زهرله‌ین بر ییلانز یاوروسنه بکزه‌ر... مهربان بویله بر قصد و برامل
نتیجه‌سیله، صرف بر سوق طبیعیٔ نسویتله کیمسه سزلکك؛
چاره‌سزلکك الك زیاده حس اولندیغی قاراناق؛ سسسز کیجه‌لرده
بویله متروکیت عشقیله زهرله‌نه زهرله‌نه؛ اعتدالنی غائب ایدییوردی

نریمان قاریسنی آووتمق ایچون بولدیغی فنا بر تدبیره مراجعتله
دائما سوساله نوب کزمه‌سنی درمیان ایله دیکی زمان، مهربان قوجه‌سنك

يوزينه كوزلريني ديكوب آغلامقدن باشقه بر سوز سويله يه ميوردي .

آرتق مهران قوجه سنك هر حالني ، هر حركتني ، هر سوزيني صيق بر تجسس آلتنده طوتويور . قوجه سنك آغزندن بر كلمه قاپوب بوتون ، بوتون زهرله تمك ايچون اونى يوميور و اونى تفحصلريله اذعاج ايتمكدن چكينميوردى . جيبلريني قاريشديرييور . كاغدلرينه باقيور كوزلرنده كچمش بر خاطره نك ايزلريني آراشديرييوردى . و دائما موفق اولويوردى . كاه نريمانك جيبنده بولونمش بر چيچك اونى آغلاتيور ، و كاه اويقوسنك اراسنده ايشيتديكى يارى آكلاشيلير بر صايقلامه اونى اولدوروييوردى ... كونلرجه قوجه سنك معامله سى دكيشيوردى ... حتى حمرا ايله قرانك ، كنديسنه كورونمه سنه مساعده ايتمديكندن طولايى زوجى كوچوك مجادله لر ايله چيقاريوردى .

مهربان بيليوردى كه زوجى ، والده سندن سر كذشتلريني صاقلامغه لزوم كورمدكدن ماعدا ، قائم والده سى اوله جق بو مرحمتسز قادينندن تشويق ايله كورويوردى . مهربان بو عذابلر آلتنده قيوراندقجه ، اعتدال اخلاقده صارصليوردى . بر كتابده اوقومشدى كه : « كيمسه يى قيصانديرمق ايسته مه ينلر قيصانديريليرلر » دوشونويوردى . — « ايشته بر دوغرو سوز . بن ده نريمان اول باشلامش اوله يدم . مادامكه او اقتدار بنده ده وار . »

شيمدى بو وسوسه كيتدكجه تزايد و ترقى ايدييور . اوت . اونى مادامكه قوجه سى سوميور . لكن اونك سويلمكه احتياجى وار . متروكه ، فقط نيچون ؟ معشوقه اوله مازمى ؟ . . . مادامكه هر زمان

یاشامق دوام ایتمه‌یه‌جك . هر زمان كنجلك آله‌چمه‌یه‌جك ! .. نریمان ،
سوكیلی نریمان . ایشته اونی دوشونمیور ، اونی الداتیور . هم الداتمقله
برابر ، بوتون اذواق مظلمهٔ حیاتك قاپولرینی آلیله آچوب ، او كاصاپاپر
یول كوسترییور . او ده اونوتولمش ، الداتمش مقهور یاشامقده نسه ونو
كوزیاشلریله ارواییده‌رك ، حیاتنده بركاز ارخاصرات طرح ایده‌مزمی ؟
او ده ، مثلا شوقرشیكی كوشكده ، هرزمان كندیسنه یه‌جك
كبی متحسرانه باقن صاری بیقلی كنجی ، برنظرهٔ تشویق ایله تسخیر
ایده‌رك ، اونك بر معبودهٔ یكانه‌سی اولمق حسیله متلذذ اوله‌رق ، موقةً
اولسون ، شو هجران یاره‌لرینی تداوی ایده‌مزمی ؟ كیزلی ، مؤثر برانتقام
حسیله انشراح ایده‌مزمی ؟ نیچون قوجه‌سنه حیاتنی تودیع ایتدی ؟
یاشامق ، برعائله تشكیل ایتمك . مسعود اولمق ، سوینك ، اوپولمك ،
تقدیر اولونمق ایچون دكلمی ؟ ایشته بن بوكیون رابطه‌لر كاملاً بتمش .
زوجی شیمدی بر دیكرینك ، مسعودیتنی اكمال ایدییور . برباشقه‌سنی
سوییور . برباشقه‌سنی اوپویور . بوحالده كندیسنه نه قالدی ؟
انسانلقده سوینلمك ، تقدیر اولونمغه عائد برسوق طبیعی واردر .
یاشادقجه ، اولدكدن صوكره اونوتولمق اندیشه‌سی ، بزی مأیوس ایتمكه
كافی ایكن ، حیاتده ایكن اونوتولدیغمزه واقف اولمق ، سوینله‌یوب
ترك اولوندیغمزی آكلامق ، بزی چیلدیرتمازمی ؟ ظن ایدییورم كه
بوتون سرائر انجامی مجهول قالمش انتحارلرك سببی ، سودكاری
طرفندن اونوتولمق فلاكتندن منبعث اولمق لازم كلیر . رابطه‌سز ،
برایز براقه‌دن تعقیب حیات ، فائده‌سز برعمر ، كیمسه‌یی مشغول

ایدەمەدن یاشامق ایشتە باخصوص کوزل قادینلرە چیلغین بریأس ویرەجك برعذابدر . اوت ، شیمدی مهربان اولیوبرسه قوجه‌سی وحمرا سوینه‌جکلر و « اوح بو أنکل برطرف اولدی . ارتق بری بریمزه قالدق » . دییه‌جکلر .

مهربان بوتون محاکمات دور ودراز نتیجه‌سنده ، اویقوسز ، امانسز . کیمسه‌سز کیجه‌لرك فیصالدیلریله شیمدی کوکلنده طوغان ، ویاواش یاواش بویوین طبیعی برسوق حسه ، فتح وضبط قلوب حسنه تمایل ایتمشدی . آرتق اوده‌سومه‌سه‌بیله ، سودیرمك ایچون ، مثلا اوفاق برنکاه ، کیزلی برتبسم ایله‌ممکن اوله‌بیله‌جك ، صمیمی چاره‌لره تشبث ایده‌جکدی . بوصورتله‌هم کندیسنی دوشوندیره‌جك وهم انتقامنی آلمش بولونمق لذتیله شادکام اوله‌جق .. وکندی عجزندن استفاده ایدن قوجه‌سنك یوزینه مستریح ومطمئن ، استهزالی باقیشلر فیرلاته‌جق ایدی .

سفالتله کچن ازدواجنك بویله دهاایکنجی سنه‌سنده بوقادینك قلبنده انتقام ایچون — درشت . قیمتناشناس زوجنه قارشی — برهوس ، أرککلردن آلدیغی ینه‌أرککلره ویرمك اوزره آنلرك فوقنده ، اونلردن بویوك کوروتمك هوسی طوغمغه باشلادی .

برنجی خطوه‌یی آتدی . اوکنج ایچون حاضرلادیغی تبسمی تودیع ایتدی . کنج طرفندن تعقیب اولوندی . اویاباغجینك بویوتی بوکدیکینی ومرحمت طالبنی ایما ایدر . بروضعیت آلدیغی . بوقابنی بیرتان چارپنتیلرله تماشا ایتدی وبوصیراده اطرافنده نرتمانی .

غافل . وفاسز قوجه‌سنی آرادی . اوكا بولوحه‌یی كوستره‌جك
ودیه‌جكدی كه : « سن اوقادینك ایاغنه قاپاندیغنی بن خوش كوردیم .
فقط شو، بكا بویوتی بوكن كنجلكده ، بنم آیاغمه قاپاندیغنی ، سن
خوش كور . نریمان ! سن اوقادینی اوپدكجه . بن ده بوكا كوله‌یم .
اولمازمی ؟ بومقاوله‌یه راضی اوله‌جقمیسین . شیمدی بولوحه‌یی
یوره‌كك تیتره‌مه‌دن، قانك غلیان ایتمه‌دن تماشا ایده‌جكمیسین ؟ »

فقط قوجه‌سی بوفجیع لوحه‌دن اوركمه‌سین . یا معصوم
قیزلری مرور زمانله ثلوث ایده‌جك، بوایكی لوحه‌نك حضورنده
پایمال اولان استقباله آغلایه‌رق ، مسببلرینه لعنت ایتمه‌یه‌جكمی؟

مهربان دماغنده بوصرصر اضمحلالك فورانی حس ایده‌ردك
اوطه‌سنه چیقدیغی صرده « ننه‌جیم بوده‌یم بن ! » دیین قیزینی ،
آغلایه آغلایه قوجاقلادی . یوق او . بویولده دنی بر انتقامك،
ادنی برمقابله‌نك أهلی دكلدی . مهربان هر احتماله مقاومت كوستره‌جكدی،
بلكه قوجه‌سنی ارشاده موفق اوله‌جق ایدی وبونی امید ایدییوردی .

آرتق قرارویرمشدی بوتون استهزالی، حقسز تخطئه‌لره صبر
ایله مقابله ایدییوردی . هركیجه نریمان بربهانه بولوب حمرانك
كوزللكندن، حسن طبیعتندن، كوزل كینیشندن پنچره‌نك آلتندن
دیكله‌دیكی پیانوسندن بحث ایدییوردی . بوبحثلر اراسنده نریمان
« مهربان مأذونیت ویرسه اونی ده نكاح ایدردم وپیانوسیله بزی
اكلندیررردی » تكلیفنی برقاچ دفعه تكرار ایتدیكی حالده قریسندن
كوزیاشلرندن باشقه برجواب الامادی . بركون حمرایی سودیكنی ده

اعتراف ایتدی و « نه یاپه‌یم مهربان ، دیدی ، او قادینك خیالی قارشیسنده بوتون متانتمی غائب ایدییوردم . » بو اعترافلرعینی سرزنشلرله تکرار ایدییوردی . مهربان او ضعیف خسته‌یه بکزه‌یوردی که ورمه مبتلا اولدیغندن قطعیاً أمین ، و برقاچ کون صوکره صولوب اوله‌جکندن خبردار اولمقله برابر ، ینه حیاتی هرزماندن زیاده سوه‌ر ، وهر کسدن زیاده آتی حقنده امیدلر بسله‌ردی . شیمدی . بو قادین‌ده قوجه‌سنی وفاسزلقلرینه مقابل بلکه هرزماندن زیاده سوییوردی و اونك قادینلغی أزن اذیتلرینی ، بر دقیقه صوکره اونوته‌جق و عفو ایده‌جك بر حال اسارته کلمشدی .

تموز ایچنده بر مهتاب کیجه‌سی ... نریمان کیج کلمشدی . قاریسنك معاونتنی طلب ایتمه‌دن صویوندی . یاتاغنه کیردی .

صباحه قدر اویقوسنك آراسنده «حمرا ، حمرا ! » فریادیله صایقلادی . مهربان ده قوجه‌سنك بو اولدیریجی ، چیلغین افغانلرینی ایشیدییوردی . بوتون کیجه کندی کندیسنه آغلادی . آغلادی . آغلادی ....

صباحلین مهربان قوجه‌سنی کیینمش بولدی . آرتق نریمان قاریسنك آیاقلرینه دوشمش و « برشی تکلیف ایده‌جکم مهربان . دییوردی . بنم حیاتمی سن قورتاره‌جقسین . اولویورم . تکلیفم سکا بلکه کوچ کله‌جك . لکن بکا مرحمت ایت ! بوندن صوکره سنك هرزماندن زیاده کوله‌ك اوله‌جغم . بکا آجی : بنی حمایه ایت ! » . مهربان تیتره‌یوردی . برشی آکلامقسزلقدن متولد بر قورقو ایله

نتيجه‌نك هيبت و وحشتندن قاچمق و اونى ايشتمه‌مك ايچون كرى يه چكيليور و يوزينى صارارمش، تيتره‌ين اللريله اورتويوردى. نهايت قوجه‌سى هرشيئى صوكنجى دفعه اعتراف ايتدى. حمرا ايله ازدواج ايده‌جكدى. و باشقه بر خانه تدارك ايله‌يه‌جكدى. ايكى كيجه مهربانك يانـنده قاله‌جق و بر كيجه‌يى اوته‌ده؛ اونك يانـنده كچيره‌جكدى.

بو تكليفلرى ايشيدن مهربان آغلاميوردى. تيتره‌ميوردى، طونمشـدى. بوغازينه بر شى طيقانمش، نفس آله‌ميوردى. «اوف! ... نريمان! يتيشير! صوص، !» ديدى قوجه‌سى متصل آغلايور و هيچ بر زمان زائل اولمايان عشـقندن بحث ايديوردى: «بيلمزسين مهربان سنى هيچ بر زمان شيمديكى قدر سومه‌دم... و دائما سوه‌جكم. سندن آيريله‌مام. اوته‌كى بنى اولديره‌جك. فقط سن ياشاته‌جقسن. بنى يالكز اونك النه براقمه، براقمه مهربانجغم!»

مهربان آرتق كنديسنى غائب ايتمش، بايلمشدى. كنديسنه كلديكى زمان «پكى ديدى، پكى. براقكز بنى والده‌مه كيده‌يم. فقط قيزيمى ده بكا ويركز.. يتيشير، بكا بوندن آرتق بحث ايتميكز!» مهربان آغلايوردى. قيزينى يانـنه آلمش جارينى كيديوردى. شيمدى قوناغك ايچى قاريشمش، مهربانك قائم والده‌سى بو فلاكتى اولدن بيليورمش كبى، قاپونك اوكنه كلمش. يالكز بر «آيول نه اوليورسكز» استيضاحيله ديواره، بر هيكل منجمد كبى طايانمش نتيجهٔ حاله انتظار ايديوردى.

نریمان ، « بكی ، دیدی ، فقط وعد ایت كه بنی ابدیاً ترك ایتمیه جكسین مهربانجغم ، وعد ایت كه بنی عفو ایده جكسین . » بونلری سویلركن ، مهربانك ایلریله دیكنی كوردی . وقوشدی ، بویونه صاریلدی . قاریسنك صارارمش ، ضعیف یاناقلرینی اوپمكه باشلادی « وصاقین بندن افتراقه چالیشمه . سنك حسرتنه دایانه مام» دیه فریاد ایدییور . مهربان قاپویی اچاركن تكرار ارقاسندن قوشویور ودییوردی : « طور ، بكا كیجه‌لك كوملكنی براق ، بن اوكا سنسز كیجه‌لرمده صاریله‌یم ، بن اونی قوقلایم ، اونی اوپه‌یم . بنی الله عشقنه براقمه ، بر هفته والده كده اوطور ، استراحت ایت ، ینه بن كاوبسنی آله جغم . » مهربان حاضرلانان عربه‌سنه دادیسی وچوجوغیله بینركن ارقاسندن قوجه‌سنك اغلادیغنی ایشتمه‌یوردی .

*
* *

— نینه كندی كندینه نه‌یه كولویورسك ؟

— هیچ ! . .

— او صارارمش كاغدلر نه ؟

— اعاده اولونمامش بورج سندلری .

— اسكیمش مكتوبلره بكزه‌یورده ...

— خایر قیزم . ,

مهربان آرتق اون التی یاشنه كیرمش قیزینك قارشیسنده ، بوكون حقیقتی اعتراف ایده‌میوردی . أوت او كاغدلر اعاده اولونمامش بردین سعادته عائد خاطره‌لردی . او اسكی مكتوبلر برجمهٔ وعدهٔ اشعارك

تحیفه‌لری آراسنده کوموملش کل یاپراقلری کبی رنکنی رائحه‌سنی غائب ایتمکله برابر، کولر یوزلو دقیقه‌لری مخطر یادکارلر اولدیغی ایچون دکرلرندن زیاده کیزلی قیمتلری واردی.

قیزی رعنا، والده‌سنك مبهم سوزلرندن، کندیسنه اکلاتمق ایسته‌مه‌دیکی بر شیله مشغول اولدیغنی حس ایدرك، دائما محزون اولان نینه‌سنی بر قات دها اذعاج ایتمه‌مك ایچون بر بهانه ایله اوطه‌دن چیقدیغی زمان، یالکز قالان مهربان تکرار، بو مکتوبلری اوقومغه باشلادی.

اوح! بو کچن اون درت سنه ظرفنده نه‌لر اولمشدی: شیمدی بر حکایهٔ فلاکت اولان ماضی بو قادینك دماغندن کچیور. نریماندن افتراقدن صوکره قوجه‌سی والده‌سنك اصرارینه مقاومت ایده‌مه‌یه‌رك کندیسنی تطلیق ایله‌دیکی طویولونجه، حمراده بو صیراده ظهوری طبیعی اولان بر چوق کفتکولردن احترازاً نریمان ایله ازدواجه جرأت ایده‌مه‌یه‌رك وظیفهٔ انتقامنی، بو افتراقه وسیله اولمغه موفق اولدیغندن طولایی، اکمال اولونمش عد ایله نریمانك تکرار تکلیف ازدواجنی رد ایدوب موقتاً اقرباسندن بریله طشره‌یه کیتدی. نریمان ده استانبولده طوره‌مادی. بر شهبندرلکله آوروپایه کیدرکن، بوتون بومعنامز لقلارینه، وفاسزلقلارینه رغماً ینه مهربانه امیدلر ویره‌رك، کیزلی وعدلرده بولونمقدن چکینمه‌دی. استقبالنی تأمین ایله بر ایکی سنه‌یه قدر، پدرینك ثروتنه محتاج اولمایه‌جق متواضع بر موقع اشغال ایدر ایتمز تکرار قاریسنه آغوشنی آچه‌جق و کچن فلاکتلری الی الابد

اونوته‌رق ، مسعود اوله‌جقلردی. اوح ! حالا قوجه‌سنك چیلغین
بر عاشقه‌سی اولان بوقادین ایچون ، بووعدلر نه‌املپرور تسلیلر
ایدی . نریمانك محل مأموریتندن یازدیغی بومکتوبلر ، ایشته
صولمش ، پژمرده وعدلر حالا قوجاغنده طورویوردی. بوسطرلر
بو کلمه‌لر یالان سویله‌ین برر مجرم پریشانلغیله شیمدی کوزینك
اوکنده محجوب وخجیل تیتره‌یورلردی : « اوروپانك بودغدغه
سفاهتی ، مهربانسز اونك کوزلرنده دکلمش . کیجه‌لری بر یره
چیقمیورمش ، یالکنز سوکیلی مهربانتی دوشونویورمش ، نهایت
ایکی سنه صوکره ینه برابر بولونمق ایچون استانبوله کلدیکی زمان
هرشی اونوتوله‌جقمش ، بو ایکی سنه ظرفنده هرزمان یاننده
کنز دیردیکی رسمنه باقه‌رق متسلی اوله‌جقمش . چوجغی کوره‌جکی
کلمش . اونك‌ده رسمنی ایسته‌یور . » بی‌چاره قادین. بومکتوبلره
هرشیئی اونوتمش کبی جوابلر یازمشدی . لکن جوابسز قالان
صوك مکتوبنی ، بلکه واصل اولمامشدر، خلیاسیله تأکیدایتدی
ینه جواب آله‌مادی . ایکی سنه‌ده بویله کچدی . بوقادینه خبر
ویرمشلردی که مخابره‌لرندن خبردار اولان قوجه‌سنك والده‌سی
اوغلنی تجدید مناسبتدن منع ایچون نریمان اوزرنده‌کی نفوذینی
استعمال ایتمش. وحتی مخابره‌یه دوام ایتدیکی تقدیرده اولادلقدن
رد ایله‌یه‌جکنی‌ده علاوه ایله ، اوغلنی تهدید ایله‌مشدی . مهربان
بو اراجیفه احتمال ویرمیوردی. کندیسندن بوقدر نفرت ایتمك
ایچون قائم پدرینه ، باخصوص قائم والده‌سنه نه‌فنالق ایتمشدی

كنديسنك ، قوجه‌سنك برده اولادينك خرابنى ايسته‌مك . اوچ كوكاى بردن أزمك پك كناه اوله‌جقدى . بونى كيمسه ارتكاب ايده‌مزدى .

نهايت ! ذاتاً خراب اولان قلبى ، بركون صوك برضربهٔ املشكنله ييقيلدى . نريمان اوراده براجنبى ايله تأهل ايتمشدى . آرتق اميدلر محو اولمشدى . بو ضعيف وجودينك تحمل ايده‌مه‌يه‌جكى برچله ايدى . دوشدى . ياتاغه شدتلى برحمى ايله دوشدى . او آرتق ياشايه‌مايه‌جقدى . اولمك ايسته‌يوردى . اوتوم بريلان كبى اوكا صاريلمش ، بوتون وجودينى قطره قطره زهرله‌ركن ، او ، بيلميوردى كه نيچون ياشايوب دورويوردى . والده‌سى قيزينى ناصل تسلى ايده‌جكندن اظهار عجز ايدييوردى . بووالده ايله قيز ، بوعذابلر ايچنده ياشاركن مهربان والده‌سنه برصباح ديدى كه « انّه آرتق بن يالكز ياشامه‌دن قورقويوردم . » والده‌سى‌ده قيزينى يالكز ياشامقدن قورقويوردى .

طول برقومشولرى‌وار ايدى كه ، بوعائله‌نك بوتون سر كذشتى بيليردى . كريم افنديتك برسنه‌دن برى مصراً وقوع بولان ازدواج حقنده‌كى تكليفلرى مهربانك والده‌سنه « يالكز ياشامقدن قورقدىغنه » دائر اولان اعترافندن صوكره مجبوراً قبول اولوندى .

سعادت واقباله طويه‌مايان عمر فانى ، بعضاً اولويور ، زيرن سفالتده اوله‌ميور . بدبخت اولدقجه ـ بلكه حس ايتمكسزين ـ تمادئ اضطراب ايچون تعامى ايله كنديسنى ديكر بركريوهٔ أمه

فيرلا تمقدن چكينميور . بدبختانه ، سفالته طوغرو كنديسنده ، سر اثرانكيز بر تمايل ، بر انجذاب حس ايديور. هرزمان آغلامق ، هرزمان كولمك كبى اونى اوصاندرميور . حتى تقدير ايتمه‌دن ، الك صوكره ، بردورهٔ اضمحلاله كليور ، ايكله‌يه‌جك يرده سفالتنه قارشى شطارتلرله كولويور برغلط حس ايله، يار واغيارينى ده كولدورمك ايچون أذيتلرينى ، تبسملريله اشباع ايده‌ايده نقل ايديور . بويله بازيچهٔ قضا، تشنهٔ جفا ستمديده‌لرى ساده‌جه «طالعسز» توصيفيله ياد ايده‌رك ، سقوطلرينك اسبابنى آكلامق ايسته‌ميورز ، بلكه بونلر ياقيندن تدقيق اولونسه‌لر كندرله ائتلافلرينك ، خارجده بر سائق بولونه‌رق بونلره مرحمت ايلديكى قدر ، مسببلرينه لعنت ايتمكده مضطر قاليردق .

مهربان، كنديسنى ترك ايدن زوجنك ، شيمدى بر ياباجنك قوجاغنده ، كنديسنى اونوتديغنى دوشونمكدن متولد ، الم رقابتك قارشيسنده ، ياالكز قالمقدن قورقدى . اوقدر قورقدى كه قيزينك بوصيراده حزن ايله صولغون نظرلرندن‌ده قاچه‌رق . بر بازار ايرته‌سى كونى نكاح ايچون وكالتنى اعتراف ايتدى . بو جرأت تصدى نريمانه برمقابله . اوندن بر اخذثار ايدى . سابق زوجنك بوازدواجى خبر آلديغى زمان چكه‌جكى اضطرابى تخمين ايتمكله منبسط اوله‌جقدى . قادينلرى كله تشبيه ايدنلر، اونلرك «أيوسيتلى زمانلرنده سراپا ديكن اوله‌جقلرينى البته دوشونمشلردر .

مهربان كريم افندى ايله روبرو كلينجه . ايلك زوجله اونك

فرقنی كورمش واوزمان دیمشدی كه: نه ایچون بوتون مسئولیت معنویه‌نی یالڭز ایكن، او كندیسندن تازه، بر رفیقه‌نڭ یاننده مسعود اولسونده، بن كناهسز اغلامه‌صوچسز اغلامه، برابر بو اختیارڭ آغوشنده انكساف ایده‌یم. اوح! نه‌دن او، بنی ازركن، بن اوازهٔ اشتكایه بیله حقم جرأتم اولماسین. بنم ضعفم، اونڭ قوتندن مستفید اوله‌جق ایكن، او بنم عجزمدن انتفاع ایله، بنی بویله چوروتسون. صوكره بری‌ده بن بیتركن، آرقاسنه دونوب بر دفعه ظلم دیده‌سنه باقماسین بیله . . .

كریم افندینڭ آلی سنه‌نڭ جوارنده كزن یاشی، ثروتنڭ دغدغه‌سی اراسنده كوچولمك ایسته‌ركن، مهربانڭ حزن عمیقنه برخندهٔ تسلی توزیع ایده‌مه‌ین، اسمر چهره‌سنده‌كی بوروشوقلردن تاریخ تولدینڭ قدمی اوقونویوردی.. مهربان بر كون كلوب‌ده قیزینی آلندن استرداد ایده‌جكلرینی دوشوندكجه نه‌لر، نه اضطرابلر چكمشدی. قیزینه قارشی دائما تزاید ایدن محبتنه كریم افندی تحمل ایده‌میور. واوكی قیزینی اوفاق بر وسیله ایله خیر بالاّق آرزوسنی یكی قوجه‌سنده كورن بو قادین فوران ایدییوردی.

كریم افندیله كچن بش سنه‌لك حیاتی، برنجی زوجنڭ خیالی وقیزینڭ محبتی اراسنده برعذاب جهنمی ایدی. قوجه‌سنڭ درشت معامله‌سنه، كندیسی كبی دنیاده اذیت چكمكله مبشر اولدیغنه ارتق قویاً قانع اولان بو طالعسز قادین ینه قاتلانه‌جقدی. فقط قیزی بر آقشام ینه اغلایوردی. اوكی بدری هیچ برشی ایچون اونی تحقیر

یتمش واوکا « نه اوله جق؟ اوبابانك صلبندن کلمه مشمی؟ » دیمشدی. .
یوق آرتق بوقدری چوق ایدی . اولادینی آلدی وایلك دفعه
نریماندن آیریلدیغی کبی صمت وسکوت ایله دکل بر فریاد وحشیانه ایله
بو آدمك خانه سندن ده فرار ایتدی وینه والده سنك یانه کیتدی.

آرتق راحت ایدی. قیزینی تربیه ایتمکدن واونك مسعودیتنه
چالشمقدن باشقه دنیاده بر أملی قالمامشدی. او، شیمدی ایلك زوجنك
ایلك عشقنك، ایلك سعادتنك بر تمثالی اولان بوقیزده بویودکجه
پدرینك، آثار وعلائم مشابهتی تزاید ایتدیکنی کورویوردی ارا
صیره پدرندن بحث ایتدکجه والده سندن آجیقلی بر شهیق هجراندن
باشقه جواب آله مایان رعنا والده سنی اوزمه مك ایچون پدرینی
لسانه آلمامغی اعتیاد ایتمشدی .

مهربان اوقودیغی بو صارارمش مکتوبلری قاتلادی ینه
چکمه سنك ایچنه « بی چاره قادینلق ! » دییه رك قویدی. یدی
سنه در که بویله بی امل، بی نیاز یاشایور وقیزینك مسعودیتنی قورقه رق
دوشونویوردی .

بر کون اوکا خبر ویرمشلردی نریمان استانبوله یالکز اوله رق
عودت ایتمشدی . نریمان ایکی سنه در بکار ایدی . درسعادته
عودتنك الك مهم سببی ده بو آدمك تکرار تجردنده کی فاجعه ایدی.
نریمان دوچار اولدیغی بو بادره یه تحمل ایده مه یه رك عودته مجبور
اولمشدی . اون ایکی سنه در تحت ازدواجنده اولان زوجه-
سنك بر صباح بر آدمله فرار ایله دیکنی کورمش وبو ناموسسزلغه

تحمل ایده‌مه‌مشدی. بوضربه نریمانی کوچرتمش ایدی. شیمدی. بو آدمی زقاقده کورن آشنالری اونی طانیه‌میورلر. اوقدر دکیشمش اوقدر بوزولمش... صاچلری آغارمش، بلی بوکولمش، یوزی بوروشمش، کوزلرینك فری اوچمش، اسکی متلون، هرجائی، پرهوس، پرأمل نریماندن مغموم، جامد بر هیکل قالمشدی.

پدرینك دعوتی اوزرینه یانه‌کیدن رعنا باباسنی بکنمه‌مش، حالنه آجیمشدی. والده‌سنه پدریله ملاقاتلری حقنده ایضاحات ویره‌مه‌دی. آرتق نریمان بونجه سنه‌در آرامادیغی قیزینی شیمدی. نوازشلره، هدیه‌لره غرق ایدییوردی.

— قیزم والده‌که نه‌قدر بکزه‌یورسین. بیلیورمیسین که بزده والده‌که سنك یاشنده ایکن تأهل ایتمشدك. بوتون اطوارك، اوضاعك، هله کلمه‌لری تلفظده صوك حرفلری عجله ایله حذف ایدیشلرك هپ والده‌ك اوزمانکی حاللرینی آکدیرییور.

رعناوالده‌سنك ده بالعکس کندیسنی هرزمان پدرینه بکزه‌تدیکنی سویله‌ینجه، آرتق نریمان طایانه‌میور. و آغلایه‌رق وهرمسئولیتك کندیسنده، قدرده، اخلاقنده اولدیغنی سویله‌یوب. اون درت سنه‌اول ترك ایتدیکی بوبیچاره قادین حقنده قیزندن تفصیلات ایسته‌یور، وبتمز توکنمز، صمیمی سؤاللریله قیزینی عادتا تضییق ایده‌رك مشکل بر موقعده براقیوردی.

رعنا ایسته‌یوردی که‌والده‌سی ده پدرندن بحث آچسین. مهربانك.

چکدیکی اضطرابات کوزلرکه سیاه بر تول چکمش کبی قیزینك پدرندن معلومات کتیرمك خصوصنده‌کی انهما کنی او ، کورمیوردی .

رعنانك سیاه ایری کوزلریله ، صاری صاچلرینك اوچوق پنبه چهره‌سنه سرپدیکی سایهٔ تضاد ، کورنلرك نظر دقتنی جلب ایدییور ویاواش یاواش فیصیلدیلرله باشلایان مطالبات و کوروجی سوزلری تقرر ایدییوردی . بر کون احبادن برینك مخدومی حقنده مهربانده موافقت جوابی آلمشلردی . مهربان شیمدی قیزینك‌ده کندینی ترك ایده‌جکندن عادتا قورقه‌رق خودکاملغی ایماایدن بر محبت عمیقهٔ مادرانه ایله بومطالباتك ممکن مرتبه تأخیرینی قلباً ارزو ایدییور وبونك ایچون وسیله‌لر ، مانعه‌لر ایجادنده بویوك بر مهارت کوستریوردی . فقط صوك تکالیف اوقدرمکب وقطعی واوقدر املغریب ایدی‌که بو خصوصده قیزینك‌ده تمایلنی حس ایدنجه ، موافقت جوابی ویرمکده مضطر قالدی . قیزنی چاغیردی برطور حزین وقورانه ایله بو خبری تبلیغ ایدرکن ، عمان ماضینك اعماقلرندن قوپوب کلن برصر صر دورادور خیالك کنار قلبنی کمیردیکنی حس ایتدیرمه‌مك ایستمه‌یه‌رك ، بر ایکی طاملا یاشله دومانلانان باینین کوزلرینی براینجه مندیل قاپادی و « برکرده پدرکك مساعده‌سنی آلمالیسین » دیدی .

مهربان پاك سودیکی قیزینك استقبالی ایچون ، آجی تجربه‌لر ، مخوف قضالر کچیرنلرده کورولن ، بدبین بر قورقاقلقله فنا ، مزعج اندیشه‌لره قاپیلیور . کندیسنك چکدیکی چاه‌لردن ، برزلزلهٔ قضا

ايله تعمير ناپذير صورتده خراب اولان حياتندن اورتمش اولان بو قادين برگون مطلقا چوجوغنه ارثاً انتقال ايده‌جكنه اعتماد ايلديكى ناساز ، خائن برطالعك عاقبت قيزينى ده صارصاجغنه قائل ايدى . قورقويوردى . فقط بو وهمندن كيمسه‌يى خبردار ايده‌ميور ومشئوم فكرندن طولايى هركسك اونى تخطئه ايده‌جكنى بيليوردى قوهٔ معنويه‌سى منكسر اوله‌اوله دنياده كنديسى ايچون اضطرابدن ، اذيتدن باشقه برشيئك وقوعنه احتمال ويره‌مديكندن قيزينه چيقان بو قسمتى بيله نعمت دكل برگون قبرى ايچنده كچن او آخر حياتنى اخلال ايده‌ن برفلاكت كبى تلقى ايديوردى .

سيغاره‌سنك سوزوله‌رك ياواشجه يوكسلن ، اوچوق ماوى دومان خلقه‌لرى اراسندن ، اينجه ، صولغون دودا‌قلرينى تيتره‌ته‌رك ، كنديسنك ، والده‌سنك قوجاغنه دوشديكى كبى ، برگونده كندى قوجاغنه « اننه‌جكم بنى قورتار ! » فرياديله قيزينك بيقيله‌جغنى دوشوندكجه يومروقلرينى صيقه‌رق بيهوش قاناپانك آرقالغنه باشنى براقيويريوردى .

رعنا ازدواجى خبرينى پدرينه تبليغ ايتديكى صره‌ده اونى اميد ايتديكندن آز بوايشه اهميت ويرديكنى كوردى . پدرى جواب ويرميوردى بيتيرديكى سيغاره‌يى تجديد ايده‌رك اوزون نفسلرله يكى سيغاره‌سنى چكه‌رك باشى دومانلر آرقاسنده غائب اوله‌جق رادده‌يه كليوردى . بركيزلى بحران ايچنده ايدى . رعنا محجوب ومهيج

پدرینك لساننده چیقه‌جق حکم قطعی‌یه انتظار ایچنده کوزلرینی یرده‌کی حالینك قیرمزی چیچکلری اوستنه دیکمشدی .

نریمان آغیزلغی کمیریرکبی دیشلرینك اراسنه قیصدیره‌رق ، قیر دوشمکه باشلامش درت کوشه صاقالینك بر اوجنی صاغ الینك اورتا پارماغیله بورارق شیمدی اوطه‌ده کزینیوردی یکدن قیزینه طوغرو کله‌رك وایکیله‌رك یاواشجه صوردی :

— رعنا بو انتخاب اولونان آدمی سن ایسته‌یورمیسین ؟

رعنا ویره‌جك جواب بوله‌مادی خلجان ایچنده ایدی .

— بو آدم سنك قوجه‌ك اولمایه‌جقدر دیسه‌م بکا کوجنه‌جکمیسین . سویله طوغرو سویله ، بکا کوجنه‌جکمیسین ؟

قیزی ارتق بو قدر تضییقه تحمل ایده‌مه‌دی ، پدرینك هیچ مأمول ایتمه‌دیکی بو معامله‌سندن حاصل اولان تأثیر الیله کوزلرندن یاشلر دوکولمکه باشلادی . هنوز یره مرکوز اولان نظرینی تبدیل ایتمه‌مشدی اوطورتسلیمیت وسکوتیله یاشلرینی پدرینه کوسترمه‌مك ایسته‌یور ووالده‌سنك بو آدم حقنده بسله‌دیکی درین ، نهانی نفرتنده نه درجه حقلی اولدیغنی بو دقیقه اکلایوردی .

— آغلایورسین ، رعنا ، دیمك که بو ازدواجك حصولنی محقق ایسته‌یورسین . اویله ایسه بیل که بو ازدواج اولمایه‌جغی ! وسن ده بو آدمك رفیقه‌سی اوله‌مایه‌جقسین !

شیمدی‌یه قدر الك اوفاق ارزوسنه بیله مانعت ایدیلدیکنی کورمه‌مش ، محرومیته آلیشمامش اولان بو ایچلی ، ضعیف وجود ، حیاتنه

كوكلنه تعلق ايدن بويله برمسئله نك، هنوز برسنه‌در يوزيني كورديكي، و انجق پدركدر ديدكلري ايچون طانيديغي بو آدم طرفندن بوصورتده بي‌رحم وشفقت رد اولونديغني كورونجه عصبي قادينلرده تصادف اولونان ناچار برجرأت ايله كوزياشلرينه قاريشان برحنچقريقله « نيچون ؟ » ديه فرياد ايتدي .

نريمان اعتدالني محافظه ايده‌رك جواب ويردي :

« نيچونمي؟ بيلميورميسين؟ سن ازدواج ايدر . كيدرسه‌ك والده‌ك اوكيمسه‌سز قادين يالكز قاله‌جق، اوني يالكز براقمه‌مالك . بني بويله خراب، اوني بويله مأيوس ترك ايتمه‌مه‌نك چاره‌سني بول ... صوكره سن‌ده برخوردار اول . اكلادكمي ؟ ... »

رعنا شيمدي « اووح ! باباجغم . باباجغم ..» چيغلغيله پدرينك قوجاغنه آتيلمشدي و بو اختيار اولمش، رنكي اوچمش كوزلردن دوكولن استرحام وندامت كوز ياشلري قيزينك صاري صاچلريني ايصلادييوردي . بو بر لوحهٔ وجد واستغراق ايدي هرايكيسي‌ده كوله‌رك بختيار ومتهيج آغلايورلردي . رعنا پدرينك مقصديني اكلامشدي . شيمدي، باباسي . والده‌سيله وبو دفعه، آرتق آخر عمرينه قدر ، باريشمق وتكرار ازدواج ايتمك ايسته‌يوردي .

رعنا والده‌سنه يالواره‌جق ... يالواره‌جق ونهايت رقت قلبندن امين اولديغي ايچون اوني اقناع ايده‌جكدي و بو اعتمادني پدرينه ، بيك بوسهٔ شفقت اراسنده ، سويله‌ديكي زمان باباسي ينه اغلايه‌رق :

— قيزم والده‌كه دي كه بن بر بدبخت ايدم. بن بر سفيل ايدم.

شيمدى بر نادم ايم. بنى عفو ايتسين ياوروم! بوندن صوكره سنك خرم بر پدرك، والده كك مطيع بر كوله سى اوله جغم. باق اغلايورم. سويله! سن بنى عفو ايتديكك كبى والده كده عفو ايده جكمى؟ سويله! ...

ايكى آى صوكره: پدرى ينه والده سنك حضورنده ندامت كوز ياشلرى دوكركن، رعنا شادان و منشرح، زوج مسحورينه نغمات سعادتنى انشاد ايدييوردى.

وهر قيريق قلبى ترميم ايدن زمان، بو لانهٔ منكسرى ده بر ياوروآيله تعمير ايله مشدى.

— ٢٧ نيسان ١٣١٧ —

معمای دل

معمای دل

بن مقبره‌یی بر چوجوغك مربیه‌سنی سومه‌سی کبی قورقه‌رق سوه‌رم. مقبره ازلیت ایله ابدیتك فنا ایله بقانك بر محفل تلاقیٔ نهانیسیدر. آك صاف، آك غریبانه کوز یاشلری بورایه دوکولور. آك وجدانی دعالر بورادن یوکسلیر . . . هیچ بر شیله نهایت بولامایان آمال بشر بوراجغه منتهی اولور . . . مزارستان بر نهالستان خزان رنك سکوندر که بهاری آنجق صباح محشر . نسیمی یالکز سور اسرافیل اوله‌بیلیر!

اکثری ، کونش باتار ایکن، بر صاری یاپراغك ـ اختضارنده تیتره‌یه تیتره‌یه اللهنه یالواریر کبی ـ سقوطی؛ عریان بر دالك ـ تأثیر روزکار ایله دائما ـ ارتعاشی بکا کیزلیجه اولومی ارائه ایدر، آجی آجی کولومسه‌رم.

رحمت رحمانه امانت ایله‌دیکم تعلقاتمی زیارت ایچون کچنده اسکداردەکی قره‌جه احمد مزارلغنه قدر کیتمشدم.

هوا کوزل ایدیسه‌ده ایکی کون اول یاغان یاغموردن

متحصل رطوبت حالا باقی . . ایصلاق چنلری چیکنه‌یه‌رك ، آیاغمی کیللی چاموزلره باته‌رق ، کوچلکله یورویوردم . سرویلردن متشکل او طوفان حضارتك ایکه‌یه ، ایکه‌یه . تلاطمی قارشیدن نظر ابتصاره تصادف ایدنجه قورقمغه باشلادم و او عمیق عدمك کنارینه واصل اولدیغم حالده درونه کیرمکه بر دورلو جسارت ایده‌مدم ! . .

صاری یشیل قوزالاقلرك ، قیریق طاشلرك ، قورو داللرك دیکنلرك آراسنده یورویوردم . مزارلغك طوپراقلرینی — یالکز کوز یاشلریله ایصلانمش کبی — پایمال ایتمکه قیامیوردم . . یوره‌کم تیتره‌یوردی .

روزکار شدتلندکجه ، یاپراقلری دوکولمش سروی داللرینك یکدیکریله مصادمه‌سی — بر چوق چیریل چپلاق قدیدلرك بری برلریله چارپیشمه‌سی کبی — مخوف بر ولوله قوپاریبوردی . بایقوشلرك قهقههٔ هول انکیزنی أرواحك چیغلغی ظن ایدییوردم . باصدیغم طوپراق ییغینلرینك ، چوکمش مزارلرك اورتالرنده‌کی دلیکلرك آلتندن ، تراب آلود چشمخانه‌لرك بکا مستهزیانه منعطف اولدقلرینی دوشونورکن ، یانمه دوشن بر قوزالاغك ، اوستنه باصدیغم بر دالك چیتیردیسندن قورقویوردم .

قارشیدن — نمازه طورمش بر جماعت کبی — صامت ، متوکل ، صف صف طوران مزار طاشلرینك جبهه‌لرنده‌کی غیر منتظم قیریقلری ، چاتلاقلری بونجه سنه‌در اقلیم عدمه

کوچوب کیدنلرك چین جبینه بکزه‌ته‌رك · او عتاب اخروی کتابه‌لرینی اوقویه اوقویه ، پیش نکاهمده صانکه باب أبدیتك قانادلری آچیلویردی ... دیواردن هدف هوسات ماسوا ، بر ییغین مزار طاشی شکلنده قارشیمه دیکیلدی ... دماغمه چوکن بار کران حسیاتدن بویونم بوکولدی آرتق دوشونیور ، متمادیاً دوشونویوردم ...

سرویلرك تیتره‌ك کولکه‌سی ، اینجه ، سیاه برتول کبی ، قبرلرك آراسنه غیر منتظم سریلمش ایدی .

هر طرفده یشیل ، صاری ، ترنجی ، سیاه ، بیاض ، رنکلرده یوصونلردن لکه‌لرله مستور ، چوکمش لحدلر ، قیریلمش مرمر فسلر ، میدانه چیقمش کمیکار ، صارارمش دیکنلر حوصله سوز بر منظره تشکیل ایدییوردی . اورتالقده چیت یوق : روزکار أسمیور . یاپراق قیملدامیور ... یالکز برایکی قارغنك قانادلرینك صداسی بو قوجه مزارلقده عکسلر حاصل ایده ایده اوچویوردی ...

§

باشم کوکسمك اوستنه دوشمش ... بینم ، کوزلرم یورولمش ... طالغین طالغین عودت ایتمکه باشلادم . غریبدر ! کوکلمده مظلم بر آرزوی تفلسف حاصل اولدیغی حالده شیمدی بر دورلو دوشونه‌میوردم . یقینده بر قارالتی کوردم . بنم کبی بری دها مزارلرك آراسنه اوطورمش ، باشنی اوکنه ایکمش

دیرسکی مرمره دایامش .. حرکتسز طورویوردی . یانینه کیتدم ودرحال طانیدم : مکتب رفیقلرمدن جلیل ایمش . هم زواللی آغلایورمش ... بنی کورونجه ممنون اولمادی ظن ایدرم که یك قیصه بر آشنالق ایتدی .

بی چاره‌یه دقت ایتدم . صاچلری آغارمغه باشلامشدی . اسکی رفیقمی تعجیز ایده‌جکمی بیلدیکم حالده . بلکه تسلی ایده‌رم امیدیله محترزانه اسباب زیارتنی سؤال ایتدم . باشنی قالدیردی ؛ قوتسز ، آهنکسز بر صدا ایله جواب اوله‌رق یالکز بر :

— اوف ! عزیزم !..

دیه بیلدی . لکن بردن بره جوشان کوز یاشلری سوزنی اتمامه مساعده ایتمه‌دی . یاره‌لرینك آل قانلرینه باقوب‌ده صاراران مجروحلر کبی ، بو بدبخت‌ده — یانینده‌کی لحدك سینه‌سنده‌کی کللره نظری انعطاف ایدنجه — رنکی اوچوویردی . آغلادی . آغلادی ... بلا اختیار بنده آغلادم‌ی . کدرینه اشتراك ایتدیکمی حس ایدنجه براز متسلی اولدی . باشنی صول اوموزینه طوغرو بوکه‌رك ، وژاکتنك یان جیبندن چکدیکی مندیلی ایله متمادیاً دوکولن یاشلرینی قورووده‌رق — کسیك بر سسله — حسبحاله باشلادی :

« شو مرمرلری صارارمغه ، کتابه‌سنك یالدیزلری دوکولمکه « باشلایان لحد برنجی زوجه‌مك مزاریدر . بن اونی پك چوق

« سوەردم. ورمه محکوم ایمش .. نەبیلەیم بن ؟ . . »

« بش سنەلك بر سودادن صکره ، برکیجه یاریسی ،
« حرارت آتشین سکران ایله — ضعفیتدن اینجەلنمش دوداقلرینی
« قوروتدیغی زمان — تیترەین قوللرینه اتکا ایله یاتاغك ایچنده
« طوغرولەرق ویوزینه دوشن چیتشمش صاچلرینی ، اینجه
« پارماقلریله قولاقلرینك آرقاسنه طوغرو ایتەرك ، اوزون
« سوزەن برایکیلتی ایله ، بندن ایستەدیکی بر قدح شربتی ألمدن
« آلدی ؛ یوزومه فری اوچمش کوزلرینی دیکەرك ایچرکن ، ایکی
« صیجاق کوزیاشی ده یاناقلرینك اوستنده پارلادی . دوداقلرینی
« بیهوده چاربدی . . . برکلمه تلفظ ایدەمەدن کیتدی . بنجه
« شودنیاده برملك یاوروسیله یالکز براقدی ! اوهفته ایچنده ایکی
« کره انتحاره تصدی ایتدم ، چونکه کندیستی پك سوەردم ..
« نەایسه ! .. »

« رحیمەنك ایکی وصیتی واردی . بری ألیله یتشدیردیکی
« بنفشەلری مزارینك اوستنه دیکمەم ، دیکری همشیرەسیله
« ازدواجم . اوف ! طاقتفرسا تکلیف ! .. صانکه آشیانهٔ
« ویرانهٔ محرمیتمه باشقه بربری تسلیسـاز داخل اولورسه
« اوایالك یادکار سوداسی اولان قیزم خجسته یه تمامیله باقیله مایه جق
« ایمش .. آجانم یونلرهپ ، هپ قدرە معاونت ایچون مراجعت
« اولونان تدابیر بیهوده ، تشبثات مبهمه ! .. عقل ایرمیورکه ! ... »

بوصرده جوشان روزکاردن سرویلرك رفرف متلاطمی .

— بارگاه الوهیته طوغرو رفع وترتیل ایدیلن بر مرثیه کبی — موقعك مهابت روحانیه‌سنی تزیید ایدییوردی . جلیل سکوت ایتدی . خاطرات ماضیه‌سی کوزینك اوکنه کلمش کبی کوزلری طالدی . ینه آغلایوردی .

« اوت ! همشیره‌سیله‌ده برسنه یشادم بو قیصه مدت »
« ظرفنده چکدیکم مادی ومعنوی عذابلری الله بیلیر . لطیفه‌یه »
« ورم همشیره‌سندن زیاده یاقیشیوردی . نه‌رقتدی او ! مرحوم »
« ابلاسنك روحی اوکا تمامیله انتقال ایتمشدی : چهره او ، »
« اندام وخرام او ، ناز ونزاکت او ... بوده اك اوفاق برشیئه »
« ایچین ایچین آغلار ایدی : اك عادی برسرور مه‌چوجوق کبی »
« قهقهه‌لرله اشتراك ایدردی . بوده اونك کبی یاقینده اوله‌جکنی »
« خیال ایتمیور ، غافل بر تسلیمیت ایله اعادهٔ صحتنی بکله‌یوردی ! »
« تبدیل هواده تغییر قضا ایده‌مدی . »

« لکن بن بو مناظره الیشمشمی ایدم ، نه‌ایدم ، اونك ده »
« تابوتنی برقیش کونی — یاغان قاردن بیاض بر کفنه صاریلمش »
« اولدیغی حالده — شورایه کتیررایکن اطرافمده آغلایانلری »
« بر کوز کبی کورمییور ، بر صاغر کبی ایشتمیوردم ، یورویوردم »
« کوزلرمدن بر طاملا یاش بیله آقمیوردی . کندی کندیمه »
« قیزم صاغدر آ ، نه‌یاپایم ! دییوردم . »

« برکون اوده‌کلوب‌ده صیراجه‌دن یاتدیغی یردن قیملدامایان »
« یدی یاشنده‌کی کریمه‌مك آلنندن اوپدیکم وقت ، اوپارلاق »

« كوزلرندن صاچيلان شرارهٔ مبهم استيضاحه آرتق ويره‌جك »
« معنی بوله‌مادم . »

« نهايت اوچ آی صكره اومعصومه‌يی‌ده شورايه كومديكم »
« زمان كوزلرم خيالات سياهرنك ماتم ايله مالی اولديغی حالده »
« شو اوولو مزارلقدن چيقار ايكن چهره‌مده حياته قارشی »
« متنفر ، مستهزی برتبسم پارلادی . . »

« كولويوردم ، آكلايورميسين : هم كولويور ، هم »
« بورادن قاچييوردم . . »

« حكايه‌م سنی تعذيب ايتدی ؛ لكن دها تكميل اولمادی »
« آرتق حياتمی فضله عد ايديوردم . يكانه اكلنجه‌م بورايی »
« زيارت ايدی . شوراجغه ديكديكم بنفشه‌لره باقار ، بويله‌نمی »
« بوكر... شبنملرينی كورور ، آغلاردم ؛ بركون ينه برمعتاد »
« زيارته كلير ايكن بوطرفلرده برقوزو سوروسنك اوتلاديغنی »
« كوردم . برده‌نه باقه‌يم ، نجه دنيالر دكن اويادكار ماضيدن »
« اثر بيله قالمامش . برده نه‌قدر طاش بولدمسه برچوجوق »
« كبی سورويه طوغرو فيرلاتدم ؛ بالله قيونلرله غوغالر »
« ايتدم ! .. هيهات ! دنياده اوزمان بوتون بوتون يالكز »
« قالديغمی ، آرتق هوسسز .. أملسز .. كيمه‌سز ياشاديغمی »
« آكلادم . ايشته اووقتدن بری برنجی دفعه‌در كه بورايه »
« كليورم . اومقدس وجودلرك ، اوچنك‌ده خيالی ، كفنسز »
« تابوتسز كوكلده مدفوندر . بوباراضطرابه كيم طاقت كتيرير »

«کیم صبر ایدر؟ عزیزم! سفیل ایم، پك سفیل ایم!..»
جواب ویرەمەدم. بر صاری یوصون پارچەسنە توجە ایدن نکاهم طالمش کیتمشدی؛ ایکیمزدە سکوت ایدییوردق.
او چوق بکیزلی خزانك نرمین، ضعیف أقشام کونشی. قرەجە احمدك، سرویلردن متشکل یشیل کفننی ییرتەرق، مائل انهدام بر قبرك طاشلرینی تنویر ایدییوردی. اونك باش اوجندە بهارك بادم چیچکلری قدر بیاض، بر کلبکك. سرویلرك ابکم اوغولتوسنی استماعە مؤکل بر ملك ایمش کبی، وقورانە پرواز ایدە ایدە، خاتمهٔ سرنوشتی بر فاتحەدن عبارت اولان او لحد فرسودەنك سینەسندەکی پاپانیەلرك اوزرینە، نور کبی اینیویرمەسی بزی ایقاظ ایتدی. آیریلیر ایکن جلیل: «بن یاشایەمایەجغم.. ارتق یاشایەمایەجغم!» دییوردی.

§

بوندن صوکرە جلیلی اکثریا کورور، حالنە آجیردم. بلی وکولمش، رنکی اوچمش حرکاتنە بر بطائت عارض اولمش، یوزی بوروشمش پژمردە بر مزارە دونمشدی.
دائما: بدبخت چوجوق بونجە مصیبتلرە، بو قدر بلالردن صوکرە آرتق خلاص بولماز!» دیردم.
ایکی سنە کچدی.
بر کون قلمە کلدیکم زمان ماصەنك اوستندە سوسلیجە بر ظرف کوردم. درحال بر تجسس متلاشیانە ایلە ظرفی ییرتدم.

بر دعوت تذکر دسی ! . جلیل ! . . جلیل ! . . اوت ، جلیل تکرار ازدواج ایدییورمش . یاربی ! دنیاده الك شاشیله‌جق ، الك ممکنسز بر شی وارسه اوده بو ایدی . آه ! . . . خاصهٔ مسیان جناب حقك انسانیته الك بیوك بر اثر مرحمتیدر او تاریکیٔ غفلت اولمسه ، تسلی . . امید . . بوایکی نازندهٔ مشفق ، خیره بخش بصیرت اوله‌مازدی .

دوکونده جلیلی کوردم . کمال شطارتله مسافرلرینی آغیر-لایوردی . قارشیدن بی کورونجه کوزلرنده بر شعلهٔ خاطره پارلادی . سیاه ردنغوتنك اراسندن اللرینی پانطالوننك جیبلرینه صوقمش ، سیاه اوفاق بویون باغی بر پارچه انتظامنی غائب ایتمش ، قاشلرینك اوزرینه طوغرو اینن فسنك پوسکولی — بر نشهٔ لا-ابالی‌یی ایما ایدر طرزده — اوکنه کلمش ، نیم مست بر حالده بکا طوغرو کلدی ؛ ایکی اللی آوجلرینك ایچنه آلدی ؛ بنی کندیسنه طوغرو چکدی ؛ اوصولجه قولاغمه بر قرار عظیم تبلیغ ایدر کبی :

— دنیا بویله‌در ، ایشته عزیزم ! . . . دیدی .

نه مستکره ، فقط بر حقیقت ! .

اوت ! . . حسیات محبت بر معصومه‌نك بیکنه بکزر : اولا اونی بك ، بك سور ؛ اوقشار ؛ اوپر ؛ اونکله کوزل کوزل

اوینار : لکن ! .. قضارا بر یری قیرلدیمی ، بر نومیدیٔ عصبی ایله اوده دیکر بر عضونی — قیرمقدن چکینمز . کوزنی چیقا- ریر ؛ باجاغنی قوپاریر ؛ چاموره آتار ، ایستەرسه برده تکمه‌اورر.

٢٧ شباط ٣١١

چیچکار

برنجی مکتوب

چیچکلر

بك اوغلنك أك لوکس ، أك بويوك بیراخانه‌لرندن برینك زاطب ، قویتو برکوشه‌سنه کامران بکله برابر اوطوریویردك . بن، استعجال واستیضاحی ایما ایدر صورتده ، باشم اوك طرفه طوغرو بوکولمش ، کوکسم دیمدیك بر وضعیت آلمش... بويوك بر استفهام اشارتی هیئته کیرمشدم . آرقاداشم ، بدبخت برخیال پرستلکی کوستر ن ضعیف ، رنکسز چهره‌سنك حزننی تزیید ایدن نظر ماتمرنکیله اطرافی سوزدی . باستوننك اوجنی اوکمزده‌کی مرمر ماصه‌یه یاواشجه اوردرق غارسونه امر ویرمه‌سیله برابر ألدیونلرینی اعتنا ایله ألرندن صییردی ، چیقاردی ، ایکیسنی‌ده اوست اوسته کتیردکدن صوکره بیاض مرمرك اوستنه قویدی ؛ ودیرسکنی اونك اوستنه دایادی ؛ بکا توجه ایدرك . کچن یاز بويوك آطه‌ده جریان ایدن معاشقه‌سنك مابعدینی

آ کلاتدقدن صوکره یان جیبندن چیقاردیغی بر دسته مکتوبلردن آتیده‌کی کاغدی اوقومغه باشلادی :

§

« هانکی چیچکی زیاده سودیکمی بکا نه ایچون صورویورسکز : سزك کبی نازك نوازشلر ؛ رقیق اهتماملر نازلی نازلی تقیدلرله بویومش... ترتیب وانتظامدن، نزاکت ولطافتدن باشقه برشیله انسیت ایتمه‌مش برکوزله ناصل خود بخود فکرمی سویله‌یه‌یم : قورقارمکه بنمله استهزا ایده‌جکسکز ، قورقارمکه اوصنعی کللر ، آتشرنك آجلیالرله مزین شابقه‌کزك آلتنده ، طلوع ایدرکی دوران قویو قومرال صاچلرکزك سایهٔ اسمریتنده‌کی ألا کوزلرکزدن بایغین بر شرارهٔ استهزا فوران ایده‌جك... بلکه استهزاکزه شمعهٔ اغبرارده قاریشه‌جق ! فقط مادامکه أمر ایتدیکز ، اطاعت ایتمه‌مم سزی دها زیاده قیرمش اوله‌جغم . ذاتاً فکرم، آفرینکزه بدل قضاءً نفرینکز باعث اولورسه اونی درحال تعدیل ایده‌جکمدن شبهه ایتمه‌یکز، حسیاتم حسنکزه فدا اولماسینمی ؟

« مقدماتم سزی قورقوتدی، دکلمی؟ بندن امید ایتمه‌دیککز شیلری ایشتمك خوفیله ایشته صارارمغه باشلادیکز ، مینی مینی سرچه پارماقلرکزی چیتلاته‌رق، انجلی یوزوککزی خیزلی خیزلی چویرییورسکز ، آیاغکزی آباغکزك اوستنه قویدیکز ، شیدی شو کاغدی اللرکزك آراسنده بر دشمن کبی صیقه‌رق

بوتون بو سطرلری نظر حدتکزله پایمال ایدەرك آشاغی کلەلره طوغرو برسیاله کبی ، حشمله هجوم ایدییورسکز ، . .

آرتق سزی اوزمەیەجکم ، ایشته سویلەیورم . . . بنی عفو ایدیکز :

اوت ایکی کوزم ! اوت ، روحم ! بن کلی سومم ، بن سنبلی سومم ، بن لیلاقلری سومم ؛ بن لالەلری سومم ! هله او قیرزانتەملری ، غاردەنیالری ، قاملیالری ، آچلیالری هیچ سومم ! ! . . آه ، اونلرده ایستەدیکم ، آرادیغم معصومیتی ، خیالپرورلکی ، وفاپرستلکی ، مردمکریزلکی ، رقتی ، حزنی ، شعری بردورلو حس ایدەمییورم ؛ اونلری پك آشفته ، پك هرجائی ، پك بدبخت ، پك کوزل بولوبورم . . .

ایشته ، ایشته کوریورم . لکنت لسانیەسندن کوکانی أمانی سزه تمامیله عرضه موفق اولەمایان شو بیچاره مدعی یی شوصوجسز کاغدی ، بر طوربطی نفرتله یره آتیویردیکز ؛ سیاه اسقارپینکزك اوفاجق اوجیلەده ایلری طوغرو اتەرك حضورکزدن دفع ایتدیکز . سرائر قلبنی دقایقیله افشا ، جرم بی کناهنی تمامیله اعتراف ایچون ، خوفندن ، او ، باقکز ناصل بوکولدی بوزولدی ! . .

« سەرلرده ، سدرلرده ، طرحلرده باغچوانلرك نظر احتراصی ، دستتعرضی آلتنده جبراً آچیلوب ، صاچیلان . . . قدری دائما جعلی برتمایشه وسیله اولمقدن عبارت اولان . . .

هیچ بر قورسازڭ قاتمرلری، دانتهلری آراسنده، هیچ بر شکوفه‌دانك آغوش بارداننده حائز اولدیغی شعریتی، تأثیری حاصل ایده‌مه‌ین بو شوخ، بو فتان فلا کتزده‌لری سوه‌مم... سوه‌مم، آلماسم! یالکز اونلره آجیرم. حاللرنده، وضعیتلرنده بر مغلوبیت، بر انتظار سقوط اولان بو پك نازنین، پك نرمین رنکپاره‌لره همده نه قدر آجیرم بیلسه‌کز؟.. اونلری مطلقا قوپارمق ایچون یتشدیرن باغچوانك مادی طمعی، اونلری تقدیم ایدن آلمرك خودکام املی، اونلری بر آن صوکره دوشورمك، آتمق ایچون قبول ایدن سینه‌نك جعلی تمایشی کوزلرمك اوکنه کایرده یالکز مادیانه، تظاهراته قربان اولان، اوقطرات الوانی، قطرات اشکمله تعزیت ایتمك ایسته‌رم . . . فقط نهایت یکرمی دقیقه صوکره مزبلهٔ نسیانه، شو فوژه‌لردن متشکل ایشیل کفنله آتیله‌جق اولان یاسمنلرك. ایشته شو کنجلك کوکسنده‌کی یاسمنلرك غرور اقبالی. مستیٔ موتنی کورورده بوتون حسمله، بوتون کوکلمله اونلردن نفرت ایده‌رم. عجبا حقم یوقمی؟

— یوقمی؟..

— پکی اویله‌ایسه، کلیکز ملکم، کلیکز! بنمله برابر غروب زمانی فضالك، ارضك، قرلك تنفسی. آغاجلرك روزکار شام غریب آراسنده‌کی بوسه صدالری، بوجکلرله چمنلرك حسبحاللری ایشیدیلن بو صیراده شو عالم اسمرتن خیالات ایچنده سرسری سرسری کزه‌لم . . . ایلریلره قدر کیده‌لم. شو قویو انکین

سمانك أتكنه باقكز: كونشك بال زرين طاوسانه‌سی هنوز طوپلانمامش، صاری توپلر، اینجه توللركبی كومه كومه دوران بولوطجقلرك اوستنه، كوچوك كوچوك نور طالغه‌لری، نور خاملالری تیتره‌یه تیتره‌یه قونوب قالقیور: كونشك ایسقه نوری شو اوفاق چالیلقلرك آراسنه ناصل غیرمنتظم، پراكنده انعكاس ایدییور. ألكزی ویریكز، بتمله بر ایكی آدیم آتیكز . . . شو چالیلغك آراسنده مور، صاری، بیاض ایكی اوچ نقطه كوزوكویور . . . دكلمی؟

«ایشته بن بوقیرمنكشه‌لرنی سوییورم .. اوقدر سوییورم كه حضوركزده بیله اونلره اعلان محبت ایتمكه، باقكز، كندیمده جسارت كورویورم. طاریلمایكز . . . بن نره‌ده بویله تك توك معصوم بر كوزللكه، تكلفسز، صنعتسز، طبیعی بر كوزللكه تصادف ایتسه‌م، دقیقه‌لرجه بویونم بوكوك اونی تقدیس ایده‌رم.

«أمین اولكز كه كونشلر، روزكارلر، شبنملر، یاغمورلر شو آل مینه‌جكه، اطرافنده،اوستنه‌تیتره‌دین، بوكورتان یاپراقلرینك تدقیق صحابتندن كچمه‌دن، شوفونده‌لرك بی آمان دیكنلریله، كلبكلر، آریلر، مثلانی قانادلرینی یارالامادن، برامتحان صداقته معروض اولمادن امكانی یوق، اوحس مجرده رومال محبت اوله‌مازلر.

«هله شو صاری چیچمی كوركز! بو قدر كوزللكی، بو قدر تازه‌لكیله برابر كندی ایچون قانادلرینی بیرتمش اولان كوكرت رنكنده بركلبكك عودتنی؛ ناصل برتسلیمیت دیندارانه‌ایله

بکلەیور اوح! بلکه شو ایکی چیچکك قانادلری برابر صوله‌جق. یاخود شو ایکی کلبکك یاپراقلری بردن دوشه‌جك!..

«قویو یشیل یاپراقلرینه بورونمش، قیصه داللی شو کلبکك چیچکی بلکه بهاره یتیشه‌مه‌ین برسوکیلی بلبلك تربه‌داریدر. مرثیه خوانیدر: اوقدر صاف، اوقدرپاك، اوقدر محزون طورویور.

«بکا اویله کلیبور که بوتون شو چایرلرك یشیل یاپراقلری بوکوچوك، بوحقیر، بوهیچ قیرمنکشه‌سنك تبسمنه آلدانه‌رق آچیلیر: شبنملر اونك کونشله مبادله ایتدیکی کیزلی بوسه‌لرینی اوقشامق ایچون، روزکارلر کذرکاهنده‌کی چمنلری جبین سای تعظیم ایتمك ایچون هبوب ایدر، کونشلر خاکپایی اولمق ایچون طوغارده اوده، ینه تواضعنی ترك ایده‌مز.

«أمین اولکنز، هیچ بر مرحمتسز أل بلا سبب اونلری داللرندن آییرمق ایچون مجاهده‌سز، قولایجه بو دیکنلرك آلتنه صوقوله‌ماز، بو قایالرك اوستنه طیرماناماز. ایشته بوتون بونلر ایچوندرکه بوپاکدامن، مشکلپسند، بو وفاپرور چیچکلری پك، پك چوق سوه‌رم!..

«بلکه شو صیراده دوداقلرکزی، عدم تنزلی ایما ایدر بر طرزده بوکه‌رك، بکا، قاباً سفیل یعنی... شاعر دییورسکز... بأس یوق، بیلیرسکزکه بن سزك هرعتابکزدن بر آیری صفا حس ایده‌رم!..

۱ مایس ۱۳۱۳

رنكلو

ایکنجی مکتوب

رنکلر

کامران اصرار معنداتهم اوزرینه بر کون ینه اوپا کتلك آراسندن چیقاردیغی بوروشمش؛ اورسه‌له‌نمش برکاغده یازیلمش و برچوق یرلری چیزلمش، بوزولمش، شو ایکنجی مکتوبی، القابنه بر آه مدید تردیف ایده‌رك اوقومغه باشلادی .

» . . .

« تخمینم نه‌قدر طوغرو ایمش .. افکار وحشتنوازمه مطلع اولونجه حسیاتمدن ـ آزجق اولسون ـ نفرت ایتدیکز . جرأتمدن ـ بر پارچه‌اولسون ـ اورکدیکز کبی ؟ . . . بونی سز سویله‌مییورسکز اما ، اولکی کون سزی کوردیکم زمان حالمه آجیر کبی کوله‌رك ، مکتوبمك شیدای عامری مصاللری ، بیلك بر کیجه افسانه‌لری طرزنده ، سزی اکلندیردیکنی سویله‌دیککز زمان بن هپسنی کشف ایتدم . اوعندی مدعیاتمه صانکه بر جزا ترتیب ایله‌یورسکز ده سزه کلدکجه؛ اوطاغ چیچکلرندن، هر زمان بر دمت

تقدیم ایتمه‌می امر ایدییورسکز . سالونکزك آهنك انتظامنی اخلال ایچون بنم وجود پریشانم کافی کلیورمی‌که ، اوکوکلمه بکزه‌ین کیمسه‌سز ، سونوك ، چیرکین ، و حتی و حشی چیچکلرمی‌ده دعوت ایدییورسکز . بنم کوزیاشلرمدن بیکس . بی‌چاره اولان اوتربیه ناپذیر ، اومتروك بیابانیلری ، آشیانهٔ ملکانه‌کزه قبوله تنزل ایتدکدن‌صوکره ، بن‌بوطاغلرك ، بایرلرك ، دره‌لرك ، تپه‌لرك دشت وهامونك صاچلرینی یولار ، قوپاریر ، کچه‌جککز یوللره سرپرم ...

« شیمدی‌ده ، هانکی رنکلری‌سودیککمی‌سؤال‌ایدییورسکز ، نیچون بکا بوقدراهمیت ویرییورسکز ؟ باقکز نه‌دوشونیورم ؛ بنمله نه‌دن بوقدر استهزا ایدییورسکز ؟ دیه‌جکدم . حضورکز بکا سویله‌دیککمی ، سویله‌یه‌جکمی اونوتدیردیغی کبی ، خیالکزده دوشونه‌جکمی شاشیرتییور !

« برکون بکا دیمه‌دیکزمی‌که : « قادینلر برمساعده‌یی سوء استعمال‌ایدنلری ، بعضاً معذورکوردکلری‌حالده ، اومساعده‌دن استفاده ایده‌مه‌ینلری هیچ بروقت عفو ایده‌مزلر » ایشته بن‌ده بوجرأتله سزه کوکلمی ارائه ایده‌جکم .

« صولوق چهرمه ، کریه آلود طالعمه باقارسه‌کز هانکی رنکلر ترجیح ایتدیککمی کشف ایدرسکز .

« برکیجه بیلیرمیسکز ؟ والده‌کز مسافرلریله یانمزده‌کی اوطه‌ده ، بزیك اوینایان پدرکزك یانـه کیتمشدی‌ده بز دیز دیزه

باش باشه ، قلب قلبه قالمشدق . شرقی مجموعه‌لرینی قاریشدیریبیوردق . أللرم ، لسانم کبی ، قلبم کبی اهتزاز وخلجاندن بی‌تاب ایدی . نظر سبکتازکز مجموعهٔ اشعارك سطرلری اوستندن سرعتله ایلرپله‌یور ... بن بیاضله آلك ، یاسمنله کلك ازدواجندن متولد ، بر نور رنکین ایله منجلی چهره‌کزك ، شعر ایله موسیقینك امتزاجندن تشکل ایتمش صداکزك خیال شوقاشوقنه وقف روح أیله‌دیکمدن او کهنه اشعارك نه‌دیمك ایسته‌دیکندن خبردار دکلدم ... بیلمم بوکیجه ، سزبك « برشعر » ایدیکز ! أللریکز عریان ، صاچلریکز عریان ، کردنکز عریان ، کوکلکز عریان ایدی . بومائی ، صیجاق کیجه‌ده ، یرله کوکك ، اونامتناهی سکوتی آلتنده ، یالکز بیاض دیشلی کوپوکلرك مائی دوداقلریله ، لب‌دریانك ، اوصولجه اوپوشدکلری طویولوبوردی . پرده‌لرك آراسندن خفیف برمانم ، اوطه‌یه کیره‌رك ، لامبه‌نك آل سپر ضیاسی آلتندن طاشان شعاعنی تیتره‌تدکدن صوکره ، آلنکزه دوکوان صاچلرکزی اوپدی ، چکیلدی کیندی . آرتق کوکلم سزی راحتسز ایتمه‌مك ایچون چارپمیوردی ؛ آرتق آی دورانی ، دکز جریانی — صانکه سزی تماشا ایچون — تعطیل ایتمشدی . کیجه‌نك رطوبتیله بر قات دها تازه‌له‌نن کللرك ، یاسمنلرك ، خانم اللرینك لطیف ، خفیف تن نواز رایحه‌سی سالونك ایچنه یاییلمشدی . بول ، پریشان طوپلانمش قویو قومرال صاچلرکزك آراسندن صاچیلان بر قاچ موی نرمینی ، پارماقلرکزه صاروب

چوزمكه مشغول اولويورديكز. بو صيراده كوكلدن ، كوزمدن قوپان بر بوسه‌يي — كيزليجه — قابكزه قوندورديغمي حس ايتديككزي بر نيم نكاهكزله اخطار ايتديكز. اوح!.. بن بو دقيقه‌لري هيچ اونوته‌مام! بو آنده باغچه‌ده‌كي كنار مهتابه قير او بياض بولوطلره، آسمان اوپارلاق ييلديزلره ناصل بوروتمش ايسه سزده اوصفوتله ، اولطافتله آغوشمه بورونسه‌كزده اوچسه‌ق كيتسه‌ك... كيتسه‌ك .. كيتسه‌ك .. كيجه‌نك او جرا بر ساحلنده بر بولوطه قونسه‌ق ديه دوشونوركن ، سزك «قدين سومك سويلمكه مؤكلدر؛ سومه‌ين ، كنديسني سوديرمه‌ين قدين دكلدر» ديديككزدن بالاستفاده سزي سوديكمي ، سزي پك سوديكمي بغتةً اظهار ايديويرنجه ، بيلمم نه‌دن بك منفعل اولديكز. اوستي ايشله‌مه‌لي ميني ميني ساعتكزه باقديكز . حال وطوركزله « هايدي كيت ، سندن صيقيلدم ! » ديمك ايسته‌ديكز . تعجيز ايتديكمي ، جانم يانه‌رق ، آكلادم . درحال قالقدم . محتضرانه سزه وداع ايتدم . « طوريكز والده‌مي چاغيره‌يم ، بلكه سزه برشي سويله‌مك ايسته‌ر » ديديكز چهره‌مك نه‌رنكه كيرديكني ده كورديكز .. جريان ايدركبي خيزله اوطه‌دن چيقديكز . بن كه... بو كيجه سزكله صباح محشره‌قدر برابر بولونمق ايسته‌يوردم!..

« صانداله آتلادم صاندالجي‌يه محل مقصوده چيقاره‌جغي زمان : « خير بني دها اوته‌لره كوتور! » ديدم . اودقيقه شو ماويلك مزارم اولماسني ايسته‌مشدم .

« بر قاچ کون صوکره بالتصادف سزی کوردیکم زمان یکدیکرمزك یوزینه باقه‌میور ، سویله‌یه‌جك لاقیردی بوله‌میور ایدك . بو کونك خاطرهٔ لذتی اونوته‌مایه‌جغم . بر هیچ ایچون ایکیمزده ، اوزون مدت ، ناضل طاتلی طاتلی آغلادق . . بن سویله‌دکجه سز اغلایوردیکز ، سز سویله‌دکجه بن اغلایوردم . اینجه‌جك ، اوفاق مندیلکزی کوزلرکزدن چکدیککز زمان چشمانکزك اطرافنده ، یاناقلرکزده . شاقاقلرکزه طوغرو مینی مینی نبه هاله‌لر حاصل اولویوردی . . . سویله‌یکز ! او کون مسعود دکلمی ایدك ؟ . .

« بویله سزکله برابر آغلامه‌یی نه قدر سویورم . بکا دائما ستم ایدیکز ، بنی دائما پریشان ایدیکز ، بنی دائما قهر ایدیکز ... بنی سومه‌یکز ، فقط بکا آجییکز ... خایر ، بکا آجیمایکز ، فقط بنی سویکز : خلاصه نه ایسته‌رسه‌کز یاپکزده بن متمادیاً محزون اوله‌یم . بر چوق زمان بی تاب ، خسته دوشه‌یم ... بویله‌جه دم واپسینمده ، چهره‌مك سوديکم بر رنکه کیرمش . صارارمش اولسه . . سزده ینه باشقه بر حسله سودیکم رنکده تلبس ایتمش ، سیاهلر کیمش اولسه‌کز . . بنی زیارته ، بنی تسلی‌یه ، بکا وداعه کلسه‌کزده . . دوداقلرمله ، کوزلرمله سزه اغلایه اغلایه تشکر ایتسه ایدم . . . او زمان او ایکی رنك : صاری ایله سیاه ، نه کوزل امتزاج ایدردی ! . .

۳۰ مایس ۳۱۲

ساچلو

صاچلر

کامران بر دیگر مکتوبنی‌ده اوقومغه باشلادی :

« چیچکلره دائر فکر مخصوصم ، استهزاکزی ، رنگلر حقنده‌کی تصوراتم ، اغبرارکزی موجب اولدیغنی ، رفیقه‌لرکزدن ایشیتدیکم حالده ، سز حسیاتکزی گیزله‌دیگز ، فقط نیچون گیزله‌دیگز ؟ .. بن صاری‌یی سوییورایسه‌م ، اونی سزه یاقیشدیغی ایچون سوییورم ؛ سیاهه مفتون ایسه‌م بن . (ایشته بورایه گلینجه بر نقطه قور ، و گچرم !)

نه گبی فکر عبوس صاحبی بر وحشیدن استمزاج رأی ایتمکدن فارغ اوله‌جغکزی تأمین ایتمش ایدیگز . لکن آقشام تأميناتکزده تجاهل ایده‌رك — اوح ! قادینلرك بو تجاهلی ! — رفیقه‌کزك صاچلر حقنده‌کی استمزاجنه ، سزده اشتراك ایتمه‌لی ایدیگز ؛

پری حسنك تاج احتشامنی تعریف ایچون سویله‌نه‌جك شعرلری ملك محبتك قنادلرندن بر توی قوپاروب ، اونی کهکشانلره باتیره‌رق ، گل یاپراقلرینه یازمالی ، صوکره کلبك قانادلرینك

زمين ، توزلريله قوروتماليدركه موضوعك حسنيله متناسب اولسون ! لكن بن . . .

. . . .

اون بش سنه اول ايدى . ماضينك دورهٔ اساطير خياله كيرمش بر بهار آقشامنده . باغچه‌مزك چاپراشيق بر كوشه‌سنده‌كى منزوى ، اختيار بر اخلامور آغاجنك كولكه‌سى آلتنده . آغير بر روزكاره انقياد ايله ، دوشونه دوشونه صاللانان بر صالينجاغك آغوشنه آتيلدم . . . أوت مخاطبكمز او زمان هنوز سنه‌لرك باركرانيله يورولمامش ، روزكارك تأثير مخربى اونك كوكنى صولدورمامش ، أمللرينى قيرمامش ايدى .

باغمزك كنارنده‌كى چيتك چاليلرينى چيترداتمادن — بر كولكه كبى — « اونلرك » بكا طوغرو كلدكلرينى كوردم . اونوتمه‌دن سويله‌يم : بوراسى بر موعد تلاقى ايدى ؛ هر آقشام بورايه كلديكمزى تأخرايدنه ، خبرويرمك ايچون ، صالينجاقده صاللانيركن ، اونلر ، صاچلرى ، بن قيرمزى فسم ايله اشارت چكردك . .

صوكره خجسته ايله برجسته ، فندق داللرينك آراسندن ايجه ايجه صولويه‌رق كچوب بنمله ، بو اخلاموروك آلتنده ، بر حيدود جته‌سى كبى ، كيزليجه برلشيردك ؛ بويمزك يتشه‌جكى داللرك يمشلرينه عائد ، ألمزدن نه قدر زيان كليرسه ، اجراده تردد ايتمزدك . بن هنوز اون ياشنده واردم . خجسته بندن آتى

آی بویوك ایدی . برجستەدن بن بر بهار فضله کورمشدم .

سزه بویله چوجوق مصاللری اکلاته جغمدن جانکز صیقلمغه باشلایور . دکلی ؟ . . فقط طبیعی دکلیدرکه سزی وسوسه یه دوشورمه دن عریض وعمیق عرض حسیاته تشابهم بویله بیتمش برماضی یه ارجاع نظرله ممکن اوله جق . . . هم براقکز بنی ، مساعده ایدیکز بکا : بنم ایچون ماوی نسیان تولاریله قات قات اورتولمش صفحات رازی حیاتمدن . . کوچنمش ، سونمش ماضیمدن سزه بحث ایده یم که اونلرده بلکه عمر نازکانه کزه عائد أکلنجه لر بوله بیلیرسکز .

لکن بونك ایچون أنکین برساحل ایسته رم : آقشام زمانی ایسته رم : بن اوساحلده ، اوماوی تولالرك قاتمرلرینی برر برر آچدقجه کونشده خاطراتمله هم افول اولسون . . . بوقاتمرلرك آراسندن کورونه جك نا کام یاشلردن ، نومید خنجانلردن ، بی نصیب مراسلاتدن . حزین ونالان یادکارلردن ، اکلاشیلمامش أمللردن ، اکلاتیله مامش عشقلردن ... آه اکلاشیله مامز لقلردن بحث ایده ایده بن ، طاقتسز قالینجه کائناتده بنمله برابر صوصمش : کائناتده خاطراتمله برابر پردهٔ نهانی استتاره بورونمش بولونسون . . . اما أکلنمك ایسته رسه کز بوشیلر اولسون . . . یوقسه . . .

باقکز دمین نه دیمشدم ، شیمدی نەلر یازدم ؟ أوت آکلاتیله جق شیلر شیمدی حکایه ایتمك ایسته دکلرم قدر مبتدیدر ؛

دائما أثیریاته بورونمش ، برر خیال اولمق تجلیسیله طوغمش . مادیتلرله تماس وامتزاج ایدەمەدن یالکز ، غمکین ایزلر براقەرق رحلت ایتمش ، برطاقم عشق طرزنده خلیالر ، خلیا نوعندن عشقلردر. سزی بوهیچلر اکلندیرەبیلیرمی ؟ .. اکلندیریرسه، بودفعه باشمه طولادیغکز اوصاچلر ، حقندەکی مطالعاتده شو صحائف حیات منزویدن برایکی یاپراقدر ، اونلری بوصورتله اوقوماکزی رجا ایدەجکم .

أوت ، والدەلرمز ، نیم برجستەدن بربهار فضله کوردیکمی سویلەیورلر . ظن ایدرم که بونلر ایکی برادرزاده ایدیلر . بری برینه بکزەین چهرەلرینی ، خجستەنك سیاه ، برجستەنك صاری صاچلری نەقدر دکیشدیرمشدی . سیاه صاچلرك ، سیاه کولکەلی ، قیوریق کیرپیکلرك آراسنده . اندیشەلر آرایان ، کریەلر بکلەین یشیل کوزلره قارشی بن بك تعظیمکار ایدم ؛ فقط اونك اوقویولقلریله برتضاد ارائه ایدن ، دیکرینك مائیلکلرندن ، لپسقەلقلرندن ، بیاضلقلرندن ، هوپپالقلرندن خوشلانیردم : بونلرك بری بنی دائما خیرپالار ، دیکری هرزمان حمایه ایدردی .

خالق رنك وآهنك صاری صاچلره طلوعدن برلمعهٔ رنکین ، سیاه صاچلره غروبدن برنفحهٔ نارین قاریشدیرمش ؛ برینه نشئهٔ هوسدن برتاج ، اوبرینه اندیشهٔ سودادن برهاله تودیع ایتمش ده بوقدر معنیدار برانجەلك وجوده کلمش ...

اوكون ينه كوچوجك رفيقه‌لرمك ، فنديق آغاچلرينك يوموشاق ، ياصصى ياپراقلريني ايتوب اللرنده‌كى . اتكلرنده‌كى پاپتيه‌لر ، كلنجكلر ، ياباني كللرله بكا طوغرو قوشدقلريني كوردم . داديلرينك يارديميله اوچيچكارى صالينجاغمزك ايپلرينه باغلادق ، اونلردن باشلرينه تاجلر ، بللرينه كمرلر ياپدق . بوپرى سوسلرى اوغورنده بوتون چامليجه تپه‌لرينك ، باغلر باشنك صاچلريني يولمغه كنديمزده استعداد حس ايديبوردق ... خندقلرك كنارلرندن ، چيتارك آرالرندن ، آغاچلرك ديبلرندن او قدر چيچك طوپلادق ، وبونلرى طوپلامق ايچون اوقدر يورولدقده — ديكلنمك احتياجنى چهرهلرمزك قيزيللغى اخطار ايتديكى حالده — دادينك ممانعتنه رغماً كنديمزى ينه صالينجاغه آتدق .

قوللرمله ايكيسنى بردن درآغوش ايتمش ، اللرمك ايچنده ايي بر حرص ايله قاورامشدم . شيمدى هوالانيبوردق شيمدى اوچيوردق : اخلامورك تيرشه داللرى آراسنده اوچيوردق ؛ قايازكبى اوچيور ، اوچارکبى قاييوردق : هوايى غير منتظم يارەرق ، ميني ميني كيفمزدن ، بزم هوامزدن نشئه‌نوب ، سعادتمزى ، ال‌چيرپه‌رق ، آلقيشلامق ايچون تيتردشن خلامورك صولغون ، نحيف ياپراقلرينه كاچه كاچه بوسه‌لر ، بوسه آهنكنده قهقهه‌لر قونديره‌رق اوچيوردق ... قوجاغمزده‌كى اطرافمزده‌كى چيچكلر بوصاچلره : صاچلر چيچكلره بر شيلر فيصلدايه‌رق صاچيليور ، دوكولويوردى : كل‌افشان وكاكلفشان

اوچویوردق ... هوالانیرکن یوره‌کمزی شیشیرن یوکسکلره بر میل، آشاغی‌یه قایار ایکن سیکیرلرمزی غیجقلایه‌رق بایلاتیجی برمستیٔ آنی‌یه تبدل ایدییوردی . طنین قهقهـاتمز، تیزاره‌غه باشلایان قمرك انواری آراسنده، اطرافی چینلاته چینلاته دورادور چیغلقلر حاصل ایدییوردی. آرتق مست اولمشدق؛ اوچویوردق .. شیمدی بتم قسم پوسکولندن بر داله آصیلی قالمش ؛ اونلرك کمراه صاچلرنی ضبط ایده‌مه‌ین قورده‌لالر اوچمش کیتمش ایدی . آرتق ایپك صاچار یوزمی کوزمی بوروه‌مش، چهره‌می اوپه، اوقشایه، اوموزلرمه صاریلمش اوچویوردق . دائمـا . اوچویوردق ... قانادلرمز روزکار ایدی !

باشمك اوستنده، بومهد بهاره قاناد آچان بیاض بولوطه قوشان قمره، شفاف بر قاراالتی آلتنده طوران اوزاقلره، بو صاچلرك آراسندن باقییوردم . بو آنده حس ایتمك نه‌در ؟ دوشونمك نه‌در ؟ بیلسه‌یدم، کیم بیلیر نه کوزللکلر حس ایده‌جك ویا، نه چیرکین شیلر دوشونه‌جکدم ...

یمکه دعوت ایچون آرایان دادیلرمز بزی بویله هواده بولمشلردی ...

اوچمزده سنده‌له‌یه سنده‌له‌یه آیریلدق .

§

ایرته‌سی کون، بن ایلی برمکتبه قید اولوندم . بوخاطره‌نك اوزرندن اون بش سنه مرور ایتمشدی که آراصیرا بکا چوجوقلغمی

اخطار ایتمکی، الـمهم مداربحث عدایدن دادیم، مکتب اثوابنی برنجی دفعه کیمک ایچون ترك ایتمش اولدیغم کوچوك ژاکتی بکا کوستردیکی زمان طفولیت کذشته‌مك الك دل آرا بر دمنه عائد بر دفینه کشف ایتدم : ژاکتك اوك دوکمه‌لرندن برینك آراسنده بکا طوغرو ، بویونی بوکولمش بر تل صاچ تیتره‌یوردی. ژاکتی قاورادم، صاغ طرفنده‌کی دوکمه‌یه صاریلان، اوچ‌درت تل صاری صاچی چوزدم . ماضیده یاشامق امکانی تصور ایدن بر بی‌چاره‌یه یاقیشیر ، بر تهالك مجنون ایله ، دیکر طرفك دوکمه‌لرینی آرادم . « بولدم ! » دییه باغیرمشم . یوره‌کم چارپیور ، کوزلرم سترات سیه‌رنك عمر کذشته‌یی تارمار ایده‌رك قاراکاق اوزاقلرك الك منزوی کوشه‌لرینه ، هیئت اصلیه‌سیله ، حیات سابقه‌سیله قاوو-شـویورم؛ فقط بوتون بونلری الك کیزلی ستملرینه ، الك تیز قهقهه‌لرینـه ، الك طاتلی خلجانلرینـه قدر بردن قوجاقلامق ، اونك ایچون کوزلرمی یوموب ، آغوشمی آچدیغم زمان قوللرمك آراسنده ... بوشلقدن غیری برشی بوله‌میورم . آرتق ، بیهوده سینه‌می دوکویوردم .

او ایکی یادکاری بر محفظه‌یه قویه‌رق ، صاقلادم که شیمدی شو سطرلری یازارکن ، ایشته ، ینه کوزمك اوکنده طورویورلر . . .

§

شیمدی ، بك مراق ایتدیککز جهتی سکوت ایله کچدیکم ایچون وسوسه‌لرکزی تأیید ایتمش اوله‌جغم . صوکره ینه حضو-

ركزه كالديكم زمان، بل باغكزك اوجلرني پارماغكزه صاروب چوزه‌رك ، آياغكزى صيق صيق يره اوره‌رق ، دوداقلركزى ايصيره‌رق — بو وضعيت عصبيه‌كز دائما كوزمك اوكنه كلير — بكا : — لكن تكميل سويله‌مديكز كه... ديه‌جكسكز. تكميل سويله‌يه‌جكم ؟ حتى تچن كون يازيخانه‌مك ايچنده كوزكزه ايليشن كوچوك ظرفك مندرجاتنى ده كيزله‌مه‌يه‌جكم. ذاتاً كوجلك برنجى آديمى آتمقده‌در ؛ حياتمده سزدن كيزلى بر نقطه قالماسين ، اويله ايسته‌ديكز ، اويله اولسون !

ظرفك ايچنده‌كى ، آهنك طبيعئ خلقتله توفيقى ممكن اوله‌مايان ، كوزلى ، چركينمى اولديغنده نظر تماشايه تردد ايقاع ايدن، مبهم برغلط طبيعتى اكديران، قيرمزى صاچلر... اساطيرك «ديبان» ديديكى آلهه شكارك باريندیغى قورونت مشجره‌لرى جوارنده يتشمش ، يه اوجواردن تچن شمندوفرك برواغوننده تصادف اولونمش برقيزكدر ... بونلر، چهره‌سنده يه اوزنكى اوقشار خفيف، او چوق چيللريله اودرجه غريب، مبهم برحسن امتزاج ، دها طوغريسى امتزاج حسن حاصل ايتمشدى كه نى هر تخمينك فوقنده مشغول ايتمكه سبب اولدى . هم مسلكلرمدن برينك كريمه‌سى اولديغندن ، سهولتله كنديسنه تقديم ايدلدم . خانه‌لرينه قبول اولونمغه وخصوصيت كسب ايتمكه باشلادقدن صوكره مخاطباتم اكثريا، صاچلرينك اوغيرمونس رنكلرينه عائد اولوردى .

بر کون جوارده کی چاملقلرك آراسنده کزییوردم . اوزاقده برتپه نك اوستنده آتشین بر کنبدجك ، قیرمزی برشمسیه کوردم . چاملغك یشیل کلری آراسنده یالکز باشنه ، ایری برکلینجکه بکزه ییوردی . برنشئهٔ تجسسله یاقلاشدم . اوایدی . یاننده کی رفیقه سیله بنی کورونجه حیرتله ممزوج برصیحهٔ ممنونیت فیرلاتدیلر .

« وعدیکزی بوراده تکرار طلبه کلدم . . . » دییوبرمشم . استرحامده ، مماشات ایتدیره جك درجه ده ، اصرار ایتدم ، بنم ایچون صاچلرندن برانجه دسته فدا ایتدی . بن اوکا شرقلرك برچوق شعرلرینی ترجمه ایده رك جزئدانمه قید ایدردم . او غریب ، اوکار شاعرانه مزدن ، یانیقلقلرمزدن ، مژکانلردن ، یاره لی سینه لردن ، زلفك تلنه باغلی قالان کوکللردن بحث ایده ایده کندیسنی بونلره آلیشدیرمشدم . . » کسدیکی صاچلری برانجه اورکو یاپدی ، ساعتمك اوجنده صاللانان ، قیرمزی میناد ناوفاق بر یوره کی چکدی : « سزك اسمنی اونوتدیغم ، اواسکی شاعرکزك زلف دلاویزی نامنه ! » دیه رك یوره ککی صاچلرینك اوجنه طاقدی ، بکا ویردی .

اوح ! بن بوقیرمزی صاچلری پك سوییوردم .

لکن بن ، صاری صاچلری ده سومییورمیدم ؟ . . . سیاه صاچلری ده سومییورمیدم ؟ . . .

أوت . . . فقط بونلرك هپسندن زیاده سودیکم ، محترص برسودا ایله مفتونی اولدیغم شیئی بیله جکمیسکز ؟ . . . نور نظره

اراسنده یولنی شاشیروب غائب اولدیغی ، تصوراتم ، حسیاتم دزوننده کیزله‌نه‌جك بر یر بولدیغی ، حل خیالیله اوغراشدقجه ایچنده چیقه‌مادیغم قیوریق صاچلری هپسنه ترجیح ایتدیکمی اکلایه‌جقمیسکز ؟ . .

نه‌زمان برحس تحسرله کوشه‌کزین وحدت‌اولسه‌م قوللرم باغلانمش ، نظرم برنقطه‌یه صاپلانمش قالسه‌م ، . . . دوشونسه‌م ، کوزلرمك اوکنده سیاه ، قرمزی ، صاری صاچ‌تللرندن آقین آقین طالغه‌لر ، قیوریم قیوریم کردبادلر حاصل اولور : بونلر دونه‌رك ، بوکوله‌رك ، طالغه‌لانه‌رق اطرافمی آلیرلر ، بویونمه صاریلیرلر ، کوزلرمی اوپرلر ، آلنمی اوقشارلر ، بنی بوغمق ایسته‌رکبی قیوریلیرایکن بردن یوکسله‌رك ، صوکره‌ینه صاریله‌رق بکا قوس‌قزح شکلنده بدیعه‌لر ، روحانیاته‌عائد کوزللکلر ، عشقه دائر نکته‌لر ، روحه راجع بوسه‌لر بخش‌ایدرلر . بن بوتلاطملر آراسندن قلبلر کورورم که آغلار ، بویونلر کورورم که بوکولور . امللر کورورم که صاراریر . . .

اوخ ! نه‌دییوردم ؟ اوقیوریق صاچلرك‌ایچنه ، کیمسه‌نك سزه‌مه‌یه‌جکی برطرزده ، کوکلی کیزله‌مك ، باوینه‌دیرمق‌ایسته‌رسه‌م منع ایدرمیسکز ؟ . .

بن ربط قلب ایده‌جك اویله پیچیده صاچلر ایسته‌یورم‌که کرفتار اولونجه بردها دامندن قورتوله‌مایه‌یم . . . اویله‌باغلانه‌یم !

باغلانوب چیرپیندقجه عقدهٔ اسارتمی تشدد ایتسین... اویله تارمار اوله‌یم !..

شومیلانمی، مجربکز اولان حال پژمرده‌مه عطف ایدرسه‌کز؛ نی بلکه معذور کورور وفضولیلر، ندیملر ایله هم‌مذهب وهم سودا بولورسکز !

١٨ ایلول ١٣١٥

برمنکشه‌نك سرکذشتی

بر منكشه‌نك سر كذشتی

بر زمان قافقاسیه قصبه‌لرینك برنده بولونویوردم . موسم بهار :
یابانی كللردن ، بیاض ، مور منكشه‌لردن منسوج بر القای خوشبویه
بورونمش پنبه تنلی ، مائی كوزلو بر بهار . . . انسانی مست ایدن ،
غشی ایدن ، زورله عاشق ، مجبوراً شاعر ایدن بر بهار . . . سعادت
حیاتك — بو غریبدر — وجودینه احتمال ویردیرن بر بهار ! ..

مملكتمزك قیرلرنده‌كی مینالره ، پاپاتیه‌لره ، كلنجكلره بدل
بوراده صاری بكیزلی زرینلر . . . بیاض ، مور منكشه‌لر . . .
شیرین قوقولو ، مینی مینی طاغ چیلكلری ایله اونلرك بیاض
چیچكلری ایلك بهارك زینتی ؛ هله بونلردن آووچ آووچ
چیلك طوپلامق . . . أتك أتك منكشه دوشیرمك بو موسمده
كویك تازه‌لریله ، كنجلرینك یكانه مشغولیتیدی .

قوجاقلری شعره بكزدر چیچكلرله بر رنك وبو . . . كویلو

قیزلری یکدیکرلریله اویناشه اویناشه عودت ایتدکلرینی اکثری آقشاملر پنجره‌مدن تماشا ایدر ، اکلنیردم .

قصبه‌نك اطرافی کاملاً یشیللك ، کاملاً انکین ، بر قورولقدی . بو قورویه کیرمك ، طولاشمق ... اوولو کورکنلرك ، قاواقلرك بللرینی — صارماشیقلرله کل ایبکلرینك آراسندن — قوجاقلامش ، خانم اللرینك مشکین رایحه‌لرینی قوقلامق انسانی مطلقا سواد فرما تفکراته مجبور ایدردی . بن بو اورمانك رطوبتلی ، طورغون هواسنه ، ماثیتراق کولکه‌سنه عاشق کیدم . یکانه مسیره‌م بوراسی ... یکانه اکلنجه‌م بورانك او شوخ ، او نشئه‌لی چایر قوشلری ، سرچه‌لری ، او سرسری قیرلانغجلری ، چاپقین بلبللری ایدی ... آمان ! شو قوجه آغاجلر نه حسسز ، نه آغیرباشلی شیلر ایدی که او جانلی نغمه‌لرك ، قانادلی نشئه‌لرك ، مست دائمی قوقولرك ، شعریت آهنکندن یاپراقلرینی بیله قیمیلداتمازلردی !

بو اورمانك اورتاسنده کیزلی بر کولك ساحلنده ، اهالی محلیه‌نك — افترا اوله‌رق — پارق نامی ویردکاری آغاچلغك بر کوشه‌سنده بر قاتلی ، یشیل بویالی ، چاملرله ، مانولیالرله محاط بر کوشك واردی . بو قصبه‌ده بولوندیغم مدت ، هفته‌ده ایکی اوچ دفعه — « غوسبودین بورچقایا » نامنده بر کورجی اصیلزاده‌نك مالی اولان — بو کوشکه کیدر ، اوراده آلام هجرانی ، مرارت حیاتی اونوتمغه چالیشیردم . بو عائله اختیار بر پدر ایله زوجه‌سندن ،

بزده طقوز، اون یاشنده صاری صاچلی، مائی کوزلی بر پری‌یه، نازنین بر پری‌یه بکزه‌ین «لوللا» اسمنده‌کی قیزندن عبارتدی. لوللا!.. بو مینی مینی قیز کلبك روحلی بر چیچکه بکزه‌ردی که رایحه‌سی شطارتی ایدی.

زیارتلرم اثناسنده — والده‌سنك اصراریله — مادمازل بورچقابایه فرانسزجه بعض اشعار، خصوصیله «لافونتن» ك قصه‌لرینی أزبرله‌تیردم. درس آراسنده بو قیزجغزك چتره‌فیل بر فرانسزجه ایله افاده ایتدیکی غرائب طفلانه‌سی، او کیفلی کیفلی کوده‌زه‌لکلری، تجاهللری بزی ساعتلرجه مشغول ایدردی. هله کندیسنه اغستوس بوجکیله قاریجه‌نك حکایه‌سنی ازبرله‌تدیکم صیراده: «بن اغستوس بوجکی کبی اولماسنی ایسته‌رم. هر زمان شرقی سویله‌مك، آمان نه ایی!.. پوف! نزاکتسز خودبین قاریجه، آلیق حیوان!.. آرتق قاریجه‌لری هیچ سومه‌یه‌جکم!» دیه باغیردی. او کوندن صوکره باغچه‌ده نه قدر قاریجه کوردیسه: «نیچون اغستوس بوجکنه معاونت ایتمه‌دك، ها، مردار؟» دیه‌رك — والده‌سنك مخالفتنه رغماً — أزمکه باشلادی. او صیراده، عموم قاریجه‌لرك دعوی وکیلی صفتنی طاقینان پدرینك، بیاض صاچلرندن بر نمونه بیله قالمایان عریان باشنی، آثار عتیقه تحریسی ایچون حفریات اجرا ایدر کبی قاشیه‌رق، و بوغوق سسنه بر آز کشایش ویرمك ایچون قیصه قیصه اوکسوره‌رك، اوزه‌نه‌رك، بزه‌نه‌رك ایراد ایله‌دیکی اوجانم

اخلاق درسلرينك ، شيطان قيزده عصبى قهقهه‌لره باعث اولوشى حقيقةً نه كولنج ايدى . بن كنديسنه كوله‌رك اغستوس بوجكى ديمك اولان « مادمازل استرقازا » نامنى ويردكجه اوده بكا حدتله « حسيس قارينجه » ديردى . . .

§

استانبولدن دون آلديغم مكتوبك بيتمى ، كوكلى ياقان اضطراب فرما مأليله بر حماى آتشين ايچنده ، بى تاب اوياندم : قالقدم ؛ ديشارى چيقمغه حاضرلاندم .

كونش هنوز طلوع ايدييوردى . . .

... بو مكتوب !!. بومكتوب بكا آنك باشقه‌سيله ازدواجنى خبر ويرييوردى .

« مادامكه صوكنده بنى بويله اولدوره‌جك ، أزه‌جك ، چيكنه‌جكدك ، نه مجبوريتك وار ايديده بكا اميدلر ويردك ، وعدلرده بولوندك ... بنى آلداتدك ! كوشهٔ ويرانمده اضطراباتم ، خيالاتمله تعيش ايدييوردم ، عشقك صاعقهٔ نازله كبى كوزمى قاماشديرير قاماشديرماز ، ايشته ، سنى غائب ايدييورم ! هانيا ؟ .. تمثال خيالك هر شيئك ، هر بر شيئك بن ايدم ؟ . . بندن باشقه سنك اولميه‌جقدك ؟ . . او مواعيد نه ايچون ايدى ؟ بن سكا نه ياپدم كه بنى آماملدن ، بنى استقبالمدن آييردك ؟ . آه قادينلر ، سز نه اكلاشيلماز شيلرسكز ! . . بر اعما نوردن نه قدر آكلارسه

بزده‌سزی او قدر بیلیرز .. نه ، رفائیلك فورچه‌سی ، نه هومرك خیالی ، نه أرسطولرك دماغی ، نه رستملرك بازوسی ، نه فیدیاسلرك قلم آهنین نحتی اسرار قلبکزی حقیله تدقیق ایده‌بیلمشدر ... ،

بویله سویانه‌رك قوزویه طوغری یورویوردم . بر ، چیدن . کوك ، سیسدن بیاض تولره بورونمش ... طومورجقلریله یاپراجقلرینك اوستلرینه بر یشیل دومان چوکمش کبی طوران باغچه چیتلرینك کنارلرنده‌کی بادم ، أریك آغاچلرینك دونه دونه دوشن چیچکلرندن سیاه طوپراغك اوستی قارکبی بیاض لکه‌لرله اورتولمشدی ... سحر وقتنه مخصوص ، کتدکجه تزاید ایدن رقیق ، براق بر اوغولتوبی . اوزاقدن اوزاغه ایشیدیلن خروسلرك تیز صداسی . قنادلرینی چیرپه‌رق قوشوشان قازلرك تلاشلی آوازه‌لری ، کلبلرك درین درین عوعوه‌سی اخلال ایدیور ... اورمانك برقییسنده‌کی بچقی فبریقاسنك ماکنه‌سندن چیقان چیرکین بر شاقیردی یاواش یاواش یوکسلیور ... کیجه‌لك قیافتیله بر طاقم نازه ، اختیار قادینلر زقغه ناظر پنجره‌لرك پرده‌لرینی آچوب ، مخمور کوزلرینی بطائتله اوغوشدوره‌رق یاناقلرینی ، دوداقلرینی سرین سرین اوقشایان نسیم مصفای سحری اویمك ، ایچمك ایچون باشلرینی دیشاری چیقاریورلر . دوداقلرینی اوزاتیورلردی .... هر طرفدن هوایه یاییلان صحراوی مایس قوقوسی ، تازه بچیلن اوتلرك رایحه‌سیله قاریشه‌رق

انسانه او جرابز کوی . برمنزوی برچفتلك حالنی خاطرلاتییور . آراصیره چایر قوشلرینك ، سرچه‌لرك ایصلاق یاپراقلر اراسنده جیویلتیلری ، کوکرجینلرك قانادلرینك صداسی ایشیدلیور . آدیملرینی بطائتله آغیر آغیر آته‌رق مرعایه کیدن فنجان کوزلو . اینکلرك بوغوق ، مدید ایکیلتیلری . قلبه سیاه بر قسوت ویرییور ... بندن براز ایلریده ، بر اودونجی قیریق بالطه‌سنی قولتوغنه قیصدیرمش ، برکسلان اعتیادی ایله اورمانه طوغرو کیدییور .. آغاچ داللرینك آراسندن چامورلو کبی ، اوزاقدن کیرلی کورونن ، کولك اورتاسنده برقاییق حرکتسز برحالده کوزیـ کویور ... باشمك اوجنده ایکی بیاض کلبك هواده روزکاره طوتولمش ایکی قورو یاپراق کبی اویناشیور ... اومنورچهره‌لی لیلای آفتابده ، اوزون صاری صاچلری دوکوك صاچیق . جامه خواب زمیندن صویونه‌رق . نیلستان آسمانك بر کوـ شه‌سندن چیریل چیپلاق یوروملکه باشلایوردی ....

قورویه کیردم . اورمانك نفتی زمینی اوستنده اوزاقدن متحرك ایکی بیاض لکه کبی کورونن ، ایکی کشی یورویورلردی .. قیزیله موسیو بوره چقمایا ایمش . کوچك لوتلا بیاض قوستومیله ؛ باشنه قوجامان ، اینجه بر حصیر شاپقه کیمش . صول قولنه سازدن معمول بر کوچك سپت کچیرمش ، پدرینك قولتوغنه عادتا آصلمش کبی اتکا ایتمش ایدی . همان یانلرینه کیده‌رك سلاملادم . ایسته‌ردم که اسباب اضطرابمی بو کوچوجك ببکه بیله افشا ایده‌یم ده آندن نصیحت ایسته‌یم !

قونوشه قونوشه برقلق وسعتنده‌کی یوله قدر کلدك . یولدن غایت سرعتله بر یوك عربه‌سی کچیوردی لوللا بر آنده پدرینك قوللرندن صیرلدی ؛ قورقونج بر چیغلق قوپاردق کندیسنی عربه‌نك اوکنه آتدی . بنسه تهلکه‌نك درجهٔ اهمیتنی تقدیر ایله همان اورکمش اولان حیوانلرك اوزرینه کیدەرك . کملرینی اله کچیردم . شاشیران عربه‌جینك یاردمیله عربه‌یی طوردوردق . لوللا بو صیراده یولك کنارندن بر شی آلەرق و نیم تلاشمدن ، پدرلرینك فریادندن، تدبیرسزلکنك مرتبه‌سنی آکلایەرق بکنزی صارارمش ایدی . دوداقلری همان قلبی کبی تیترەمکده اولدیغی حالده بیله ینه بر لاقیدیٔ طفلانه ایله ایپسقه کیرپیکلرینك آراسندن مائی کوزلریله کولەرك :

— یازیق دکلمی ؟ عربه شونی‌ازه‌جکدی‌ده، آجیدم‌ده ...

دیه جانسپارانه بر فداکارلقله یردن آلدیغی شیئی بکا ارائه ایتدی : برمنکشه !..

شاشدم . یالکز « قادین قسمنده » کوروله بیلن بو جرأت صافیانه ، بنی مبهوت ایتدی . نتائج کشفیاتم ! حقایق محاکماتم ! اساسندن صارصیلدی . سرائر روحیهٔ نسوان حقنده بر زمانلر ابتدای شبابتك حمای آتشینیله وجود بولان تمایلات ، عینیله بر شفقت ملکانه طرزنده تکرار انکشاف ایتدی ... آرتق قادینلرله تکرار بارشمشدم ، اونلری تکرار سومشدم .

پدرینك تکدیراتی لوللانك قولاغنه کیرمیوردی ، او یارامز

یری ، معذب روزکارك ، برقسمنی بیاض بویونه طولادیغی بورروق صاری صاچلرینی آرقه‌سنه فیرلاتدی . خلاصکرده‌سی بنفشه‌سی سینه‌سنك قاتمرلری آراسنه بر اوفاق ایکنه ایله ایلیشدیردی .

بیچاره بن ، زواللی بن ، غفل بن ! ایشمه یك کهن فلسفهٔ بیهوده‌نك اعماق متموجنه فرخ وفخور تمامیٔ امنیت وحیرتله دالمش اولدیغم حالده کندی کندیمه : — اوت . اوت دوغرو . یك دوغرو ؛ بنم محاکاتم چوق دوغرو !..

دییه دوشونمکده ایدم . برده لوللا ، بغتةً اینجه رنکسز دوداقلری ایله مائی کوزلرینی آچه‌رق ، یالکز اطفال اوننلرده کوروان بر چهره ایله :

— آی ! آی ! بومنکشه‌ده هیچ قوقیورمش . های مسکین !.. بر شی ظن ایتدمدی .

دییمسیله برابر حیاتی تهلکه‌یه آته‌رق قوپاردیغی بوطالعسز چیچکی — اینانکز که — پارچه پارچه ایده‌رك یره آتدی : بوقدر انتقام کافی دکلمش کبی . حفرهٔ فلاکتنه بویونی بوکوك دوشن بنفشه‌جکی‌ده . اسقارپینلی ایاغیله حدتله ازدی .

ایکی دقیقه کچمه‌مشدی ... پدری تکرار نصائح ملال افزای معتاده‌سنه آغاز ایده‌جکی صره‌ده او ، یقیننده اوچان بر صاری کلبکك آرقه‌سنه دوشمشدی بیله . . .

۳۲ اغستوس ۳۱۲

حسن وعشق

— عبدالله زهدى بكه —

حسن وعشق

ساحلدن ، قاندره طوغرو آغیر آغیر ایله یورویوردق .
کوزلرمز ، بلغراد شاهقه‌لرینک یشیللکلری آراسندن ، کیزلی
کیزلی سوزولن ، کونشک تأثیر غروبیله یاری قاپالی .. دوداقلرمز ،
بوغاز ایچی آقشاملرینه مخصوص ، یاسمن قوقولرینی آندیران ،
فضانی ایری پارماقلریله سوه سوه ، اوقشایه اوقشایه ، نملی
دوداقلریله ، أمه أمه اوین نسیمک بوی نرمیننی ایچمک ایچون
نیم کشاده . . . یورویوردق .

مبین قولمه کیرمش ، بر خطیب متهور واری ، صاغ ألنی
هواده تیتره‌ته‌رك ، سماده یاواش یاواش ایلریله‌ین بیاض بولوط
پیغینلرینک ، وبوغازك لاجوردی صولرینک یورغون شیپیر تیلری
اوستنده ، مائی هاله‌لری اورتاسنده غملی غملی تیتره‌ین نور
داملالرینک رخاوتنه رغماً ، شدتله غلیانه کله‌رك دییوردی که :

اوخ ! کوزللك ... او آچیلمق ایچون کونشه افتقار ایتمه‌ین
حرمنشین کوزللك ... مثلا بر اخشاب قوناغك راطب ، قویتو ،

قارانلق بر كوشه‌سنده . دوشون بر تازه‌نك سياهه مائل كوزلرينك نغمات نورانورى ، اسمرين خيالاتك القا آت دورا دورى هجومندن فرار ايله — بر غرب باجى كبى ، هر امرينه منقاد ، ملال و مسرتنده بر انيس وفاكار — پيانوسنك آغوش شبرنكينه آتيله‌رق ، او بياض پارماقلرى اوينمك ايچون بر طراقهٔ احتراص ايله آچيلان قاره دوداقلر آراسنده محزون ومتفكر أللرينى ملولانه كزديره‌رك ' :

سويله اى طالع نه لطفى وار بكا جور ايتمه‌نك
كنج ايكن كولدير مدك : آرتق نه حكمك وار سنك!

شرقيسنى چالاركن ، كوزلرينك سس‌سز ، صداسز كلمات براق سوداسى اولان ايجى ياشلرله ترنمنك ... هپ بو قارانلقلردن ، بو كولكه‌لكلردن قاچمق ايسته‌ين ، او اسيرهٔ ظلامك ، بر سياه جار آراسنده ، بر سياه شمسيه آلتنده ، اعتيادينى غائب ايتمش آدملريله اوچمق ايسته‌ركى اطرافنه ، احتراز و حشيتله باقه يوروشلرينك حل و تفسيرى ، تنها و يلدا كيجه‌لرده ، يالكز كنج حسلره مودوع اسرار پرور كوزللك . . . مائى سما ايله دائما آرالرنده قيريله‌ماز ، ييقيله‌ماز بر سقف ، بر مانعه اولان قفس نشين قوشلر كبى دائما ، زقاقده قوپه عربه‌نك ، واپورده قماره‌نك ، يولده شمشيه‌نك كولكه‌سنده ياشامغه آليشمش للنفاوى و نازين كوزللك... صوكره بو كولكه‌لكلرك ، قارانلقلرك

آراسنده ساكن وصامت يتيشن ، او ، بزم مملكتمزه مخصوص
كوزلكلركده بوتون چيلغينلقلريله ، بوتون خيرچينلقلريله ، بوتون
بيهوده جيوپاتيلريله ، سبسز كريه‌لريله برستره‌ٔ خاكستر آلتنده
متحلل رنكارنك خيالريله ، اوروپا ، آمريقا ، خلاصه بوتون دنيانك
تازه باكره‌لرى كبى حريت پرور بورقيز اولدقلرينى دوشونمك . . .
مبين معنيدار بر وقفه‌ٔ استفهامدن صوكره قولمى صاصدى .
بن باستونمك اوجنه طاقيلان — سينه‌ٔ ساحلدن ريخته فيرلامش —
بر يوصون پارچه‌سنه جواب ويرر كبى :
— خليا ، ينه خليا ، دائما خليا : ايشته شرقده‌كى كنجلكك
خلاصه‌ٔ مسعوديتى ، خلاصه‌ٔ حياتى !
ديدم . آرتق آرقداشمك غليان خطابتى بنى تهديد ايده‌جك
بر راده‌يه كلمشدى :
— سفسطه‌لرك ، فلسفه‌لرك سنك اولسون ؛ بو كون يالكز
بنى ديكله !
ديوردى .
كوشه‌ٔ اغترابنه چكيليركن ، كونشك بوغاز ايچنك تيتره‌ين
حاره‌لى سطحنه عطف ايتديكى صوك نظره‌ٔ وداعدن صاچيلان
نور دانه‌لرى ، طالغاجقلرك اوستندن فرار ايتمك ايسته‌ر كبى
چيرپينيور هرايكى ساحلده‌كى غلغله‌ٔ زنده‌كى بر سكونت خوابيده‌يه
منقلب اوله اوله ، طاغلرك اوستنده‌كى كثيف كولكه بويودكجه
دكزك شيپيرتيسى تزايد ايديوردى .

— او سیاه جازلی تازه‌لرك كافه‌سنی بر لطیفهٔ خلقتدر ظن ایدییورم ... اون سکز ، یکرمی بهارك متحسس کوکلرہ القا ایتدیکی او اظهار اولونه‌مادیغندن بریکمش ، کوپورمش ، طاشمق ایسته‌ین هوسات عشقك ، کائناتك سدیرنده ، کوزل کوزلرندن شراره ، یوموشاق اللرندن سیالهٔ برقیه حالنده فورانی ... ایشته بونی طاتمق ایسته‌رم !

وعلاوه ایدییوردی :

— حرمم خیرچین اولسون ، وفاسز اولسون ؛ آه فقط کوزل اولسون ! بن اونك اذیتلریله مجروح وداغدار ایکن، شهیقه‌لرم قهقهه‌لرینه قارشسین . بر سحر زمانی ، آنسزین بن اونی اوزاقلره عشق آباد یرلره قاچیره‌یم ، اولو آغاجلرك التنه کوتوره‌یم . اوکا بهارك زرینلرك ، زنبقلرندن ، سدیرلر یاپه‌یم . شفقلردن توللر چکوب ، بیرتوب کتیره‌یم ؛ اونلره بورونسون . نسیمك ، اوزاق مملکتلرك ایصسز اورمانلرندن ، اوکرندیکی محرم وعریان ماصاللریله اویوسون . براق ایرماقلرك مینی مینی طالغه‌لرندن منعکس ، اساطیر اولین پریلرینك معاشقه‌لرینه عائد ، لوحه رؤیالر کوره کوزه اویوسون . اویانجه مدهوش ومبهوت بنی چیلدیرمش کورسون ...

— خلیا ، دائما خلیا !

بکا اهمیت ویرمه‌یرك ، کندی کندیسنه سویله‌ر کبی :

آنجق پك ، پك کوزل بر قادین سویله‌یه‌بیلیر : پك کوزل ...

فقط پك كوزل برقادين ! اما آكلايورميسـيك : بر پری ، بر فرشته قدر ... بر ملك ، بر آلهه قدر كوزل. آه آكلاته‌بيليور-می‌يم ، بيلمم ؟

— آكلايورم ، هم لزومندن فضـله آكلايورم ؛ خليا ، ينه خليا ، دائما خليا ! . .

شاعرلركبی حس ايديلمزسه شعرك ، وأوليالركبی دوشونولمزسه تصوفك سرائر ومأثرندن احتراز ايتمليدر . رفيقم مبين شاعر اولمقدن زياده برشعراولمغه مستعد ، هوائی بر رقت خلقته مبتلا بر كنج ايدی . آيريله‌جغمز صيراده او متصل :

— تأهل ايده‌جكم . كوزل پك كوزل برحرمم اوله‌جق ... ديبوردی .

§

يكرمی كون صوكره مبين ايله آرامزه قوجه بر بحر سفيد كيرمشدی . مواصلتنامه‌مه جواباً ، بكا يازديغی مكتوب شـويله باشلايوردی :

« ايكی آی صوكره سن بحرسـفيدك طالغه‌لی برسـاحلنده يالكزلغنی دوشونوركن بن بر چفت نوبرهٔ سياهك حضورنده كوزللكی تقديس ايله مشغول بولونه‌جغم . . . بدبخت چوجوق ! بن كوزللك عشقنه سكا قصيده‌لر انشاد ايدركن ، سن أسنه‌رك . شـيمدی‌ده شـونلری اوقوركن اويوقلايه‌جغكه امينم . هيچ

اولمازسه سویملی رؤیالر استحضاری امیدیله ، سعادتمدن سنی حصه‌دار ایدییم : قریباً نکاحمز اجرا اولونیور .

« والده ، حرمک پك كوزل اولدیغنی تأمین ایتمکله برابر : « ایچم سودی ، قانم قاینادی ؛ بر اوطوروشی وارکه . . . » تفصیلاتندن ایلری کیتمیور . دادیم ! اولنه‌جك كنجلرك یا ننده قیزلر اوقدر مدح اولونماز ؛ هم عیبدر ، هم فنادر . هپ كورد- یکمزی سویله‌سه‌ك صوكره سن هوالانیر ، آله آووجه صیغمازسین ! دییور . . . »

دیکر برمکتوبنده مبین دها تشنه . دهامحمومانه طاورانه‌رق « اهتدا » نامی ویردیکی تأهله نی سوق ایچون بر طاقم موعظه‌لرده بولوندقدن صوكره :

« دوشون ! اویالکز سنك ایچون پریشان اوله‌جق اینجه صاچلری . . . پنبه برکلبك کبی آووجنك ایچنه قونان ، حرارتکله اریه‌جك کبی یوموشایان نرمین اللری . . . سنی ممنون ایتمك ایچون انتخاب اولونه‌جق رنکلری ، قماشلری ، تزیناتی دوشون ؛ هله اوندن طوغه‌جق برملکپاره‌یی ، « برثمرهٔ حسن » ی قوللرکك آراسنده کزدیرمك حوپلاتمق لذتلرینی دوشون . . . بر كوزل زوجه‌یه مالك اولمق ، اوح ؟ دنیانك خزینه‌لرینه صاحب اولمقدر ؛ بونی ایی بیل ! »

دییوردی .

خیالات آتشین رنك شرقك ، لمعه لمعه بلوطلره بورونمش

برفجر كاذب لوحه‌سنى آيديران بقاسز وفاسز شعرياتى بوراده ختام بولويوردى . بومكتوب صوك برتهليل حسن ايدى . او كوزلككه عاشق ، بابل حسلى ميننك تونماتى كسيلديكى زمان : « بيتدى ؛ نم بلبلم توت يدى ، مينم تأهل ايتدى ؛ » ديمشدم . بوندن صكره بيهوده اوندن تأهلى ، مسعوديتى حقنده تفصيلاتى ايسته‌يوردم .

بونك اوزرينه مرور ايدن بربچق سنه ايچنده ميندن برايكى دفعه وقت معيننده الديغم مكتوبلر « شرفحلول ايدن عيد سعيدك متيمن » اولماسنه دائرايدى . نم مكتوبلرم ايسه برمتهمه صور ولان استنطاق سؤاللرى كبى جوابسز قاليوردى .

مأذوناً استانبوله عودت ايتمشدم . الك مشتاقانه زيارتم ميننك زيارتى اولدى . رفيقمك انتظام سوابقنه نظراً ممكن مرتبه پريشان كورديكم سلاملق اوطه‌سنده ، اونى برانتظار موسوس ايله بكله‌ديكم صيراده . قاپودن ايچرى قوچاغنده برچيركين ياورو ايله كيردى . مصافحه‌دن صوكره چوجغى كوستره‌رك وكوله‌رك ديدم كه :

— ثمرهٔ حسن مى ؟

— خير ميوهٔ عشق !

جوابنى ويردى . بكا اكلاتيله‌جق غريب بر سر كذشتك مقدمه‌سى ايچون ، كلمه‌لر آراشديران كوزلرندن . بن هنوز انشا اولونماليان سرائرى صيدايدركن ، او حال وخاطرمى صورويوردى .

کندیسندن برقاچ کون صوکره کاوب بنی کوره‌جکی وعدینی آلدم وعودت ایتدم .

§

رفیقم دیپورکه :

— یکرمی سنه‌لك برخیالپرورلکك اغفالیله ، محضا ایك کوزل برقادینه کیجه کوندوز همدم اولمق أملیله ازدواج ایتمك ایسته‌دم . بیلیرسین آ ! نه عائله‌م ، نه اقربام آراسنده برتازه بولونمادیغندن زقاقده عربه‌لرده — اوح ! بو عربه‌لر خیالمی نه قدر الداتمشدی . . . — کوردیکم سیاه چار ، سیاه پچه آلتنده‌کی قادینلری تماميله بولوطلره صارلمش برزهره ظن ایدردم . وقتاکه پنجشنبه کیجه‌سی حرمله رو برو ، زانو بزانو بولوندم ، مراسم معتاده‌دن صوکره یوزینی آچدیغم زمان اوتیتره‌یوردی .

آیری آیری بوتون اشیاسی رقیق وظریف ، خرده اندیش برتکلف بدیعی‌یی معلن . برجنت پارهٔ شاعرانه‌یی آندیران حجلهٔ مشعشعه‌نك برکنارینه موضوع سدیرك یاننده‌کی لامبه‌نك آل سپری آلتندن صیزیلوب سرپیلان لعلین ضیاسیله پنبه بیاض کورونن ، اوچهره‌ده کیزله‌نمك ایسته‌ین برسر حزین واركبی ایدی . هفته‌لردن بری ازبرله‌دیکم نطق طویلی ، دزلیوب طوپلامق تلاشی ایچنده باشلادیغم اعلان محبتك ، الك مست انکیز پارچه‌سنك رفیقه‌مده ، نه تأثیر حاصل ایتدیکنی اکلامق ایچون ، یانه طوغرو یاقلاشدیغم زمان ، نه کوردیم ؟ حرمم مکمل برچیچك بوزوغی دکلمی ؟ !

بوراده بن بوتون اعتدالمی ، تربیه‌می غائب ایتمش و :

— نه ؟ مبین ، شیمدی زوجه‌ك چوپورمی ؟ !

دییه حایقیرمشم .

— أوت !

بو « أوت » بریقیق قلبك انقاضی ایدی ایکیمزك آراسنه ایکم برطراقه ایله یووارلاندی .

— زواللی مبین !

— زواللی دیمکه حقك یوق ! چونکه بختیارم .

دیمه‌سینمی ؟ شاشیردم . و :

— خایر . . یعنی . . مقصدم . . .

ککه‌له‌یوردم .

دیکله ! . . بنده اولا سنك کبی دوشوندم . تصور ایتدیکك قدر زواللی دکل . بلکه هیچ زواللی اولمغی خودکامی‌ شبابمه یدیره‌مدم . . . ناصل اوتانمه‌دن . قیزارمه‌دن جرأت ایتدیکمی بیلمیورم ، یالکز شونی بیلورمکه همان یکرمی دقیقه ایچنده ویردیکم برقرار نتیجه‌سنده ، رفیقه‌مه بکا اوکیجه‌یی دیکر بر اوطه‌ده ، ویا کندی خانه‌مده‌چیرمکه مساعده ایتمه‌سی ، چونکه کندیمی مسعود ایده‌بیله‌جك صبر ومتانته مالك برأرکك اولمادیغمی سویله‌دم؛ وعلاوه ایتدم که : « بوفجیعه‌نك کناهی تمامیله یکدیکرمزك تصورینی بیلن عائله‌مز افرادینه راجع اولدیغندن ، اونلرك کبی ایچون یکدیکرمزك حیاتنی زهرلمکی ایسته‌مه‌یه‌جك قدر فکر

سلیم صاحبی اولهلم . » بونلری سویلهرایکن نه یاپدیغمی بیلمیوردم :
اوقدر که اگر یانمده برسلاح بولونسه ایدی ، مطلقا انتحار ایدردم ؛
فقط حیاتمی صارصان ، ییقان بوجوپور چهره نك قارشیسنده
دكل ، والده مك یاننده ، اونك كوزینك اوكنده انتحار واوندن
بو وجهله اخذثار ایدردم . بوبر آن بحران ایدی ، بودقیقه ده ،
اوطه ده نه قدر مرمربیبلولر ، آینه لر وارایسه هپ بردن باشمه
طوغرو فیرلاتیلور . و اوشاشیرتیجی شاقیردینك آلتنده بنم .
وجودم أزیلییور ظن ایدییوردم ... برایكی ساعتدن بری
ذاتاً ، قارشیمده تیتره یوب ، هیجانی صاقلامق ایچون قیصه
جوابلرله اكتفا ایدن بوقادین ، آرتق طوكمش قالمش ایدی :
قیمیلدامییوردی ؛ هیچ برسوز سویلمیوردی . قارشیمده :
بیاض البسه سی ، بیاض دوواغیله ، كفن پوش بر كابوس كبی
دیم دیك طورویوردی ؛ نهایت قورو برصدا ایله : « دیمك
بنی ایسته میورسكز فقط نیچون ؟ .. » دیتزمی ؛ آرتق بن مجنون
ایدم . بربركان مدفعنه بكزه دین آغزمدن آرتق علولر فوران
ایده جكنی طویویوردم .

« چونكه » دیه باشلادیغم تكدراتك نهایتنی كتیرمه دن
رفیقه مك ، كری كری قاناپه یه طوغرو رجعت ابتدیكنی كوردم
ومحرق حیچقیریقله — اوح ! بوبوغوق فریادك طنینی هنوز
قولاغمده در — قاناپه یه ییغیلدیغنی كوردم . نوازش یرینه ، تحقیر
كورمش ، كناهسز بر باكره نك ، اون سكز یاشنده ضعیف ،

قوتسز بر نازڭ بو اضمحلالی حدتمك ، حدینی تجاوزه مانع اولدی . نه دیه جکمی ، نه دورلو حرکت ایده جکمی دوشونه جك ، تعیین ایده جك بر حالده دکلدم . بلا اختیار اوفاق بر ماصه نك اوستنده کی صراحی یه أليمی اوزاتیور ؛ صاپ صاری کسیلن چهره سنه سرپیور ؛ واعتراف ایده یم که هر نه دنسه بر فقیره تصدقده بولونورکبی براجبار لاقیدانه ایله : « قالقڭز ، قالقڭز ! » دییوردم ... کوزینی آچدی . یوزمه بر قلب پولادی أریته بیله جك بر وضع نومیدیٔ نیاز ایله باقدی . صاری ، بیاض ، پنبه طالغه جقلر آراسنده قالان یاناقلرینك اوستنده ایکی اوچ یاش قطره سی سس سز ، سس سز یوارلاندی :

— بکی ، دیدی ، بکی بویورکز ؛ چهره مده کی قصوری بیلیور دیمشلردی . شیمدی ... نه ایسته رسه کز یاپڭز ! یورویوردم . بوینم کوکسمه یاپیشمش ، أللرم یانمه دوشمش محبسدن میدان سیاسته کوتورولن بر متهم دوشکونلکیله یورویوردم . قاپویی آچه جغم صیراده ایدی که رفیقه م ـ نازل اولور کبی خفی برسرعتله ـ بکا کلدی :

— طورکز سویله یه جکم بر ایکی سوزی دیکله مه دن کیتمه یکز دیدی .

بیلمم ، غالبا ، « بیهوده در ! » دیمك ایسته یه جکدم ؛ دیه مدم ؛ یاخود بونی ده سویله دم ؛ نه ایسه ، أیی بیله میورم ... بر فریاد ایکم طرزنده استعجال ایله :

— ایشته‌سزه یمین ایدییورمکه بنی تکرار قبول ایدیکز دیه سزی اجبار ایتمیه‌جکم ...

دیدی . اوشیمدی بلافاصله دوکولن کوزیاشلرندن ، قیزاران کوزلرینی ، بر اثر مرحمت آراشدیرر کبی ، چهره‌مه دیکه‌رك دیزلرینك اوستنه کلن دوواغنی ضعیف پارمقلریله اورسه‌له‌یه اورسه‌له‌یه پارالایه‌رق ؛ قورسه‌سنك آلتنه صیقشمش سینه‌سنی جاتلاته‌جق ، پاره‌جق بر خلجان قلبله :

— بکی آیریله‌لم ، دییوردی ؛ بونی ایسته‌یورسکز ، بکی . فقط طلب ایده‌جکم ، کوچوك بر فداکارلغی بندن اسیرکه‌میه‌جککزی وعد ایدیکز . شخصکزه عائد برقصورم ، برلکم یوق ایکن ایشته آیاقلرکزه قاپانیورم . ایشته اونلری اوپیورم .

یاریم ساعت اول بوتون برهوای صاف امل ایچنده مست حضور اولان بووجود نحیف ، شیمدی کلینلك تاجی ، کلینلك دوواغیله ایاغمك آلتنده مقهور و مضمحل سورونویور ؛ بر دقیقه اول بر سحاب بیاض نقاب آلتندن ابلك بوسه زوجیته آغوش آچان بو اوچوق دوداقلر شیمدی دیزلرمی ، آیاقلرمی اوپیوردی . غریب دکلیدر که بن ، بو دقیقه‌ده ، دکل بوکناهسز قیزدن ، حتی بوتون انسانیتدن نفرت ایدن بن ، بو یالواریشلری بنی تکرار الداتمق ایچون تصور اولونمش برخیله ظن ایله حدتلنیوردم ؛ وبدالالغه یاقلاشان بوصا- فیتمله ، باشمه کلن بو بلای ناکهانی ایله استهزا ایدن ینه او معهود « سیاه جارلی ، سیاه شمسیه‌لی ، سیاه پچه‌لی » کوزل قادینلر کوزمك اوکنه کلیوردی .

اوطورديغم يردن فيرلادم . بكا تيتره‌يه‌رك اوزانان ضعيف
ييلككلرى طوته‌رق : « ايسته‌ديككزى آكلايه‌ميورم . » ديمشم.
او هم‌ قالقيور ، هم‌ جواب ويرييوردى :

— شيمدى بويله برنجى كيجه بغتةً بورادن كيدرسه‌كز،
بن نه اولورم ؟ اقربامك يانكده نه‌حاله كيره‌رم؟ دوشونكز اختيار
پدرم ، والده‌م نه‌قدر اوزولور ، دوشونكز !

— لكن چاره‌سى ؟

— اوت ، چاره‌سى ؟ بكا مرحمت ايدرده برهفتـه مهلت
ويررسه‌كز : عالمه قارشـو ، برهفته صوكره بن‌سزى ايسته‌مز
كورونور وعائله‌مه بوصورتده آكلاتيرسه‌م ، بالعكس، سز برشى
غائب ايتمش اولمازسكز ، دكلمى ؟ بن‌ده هركسك قارشيسنه استهزالره
هدف اوله اوله چيقمم . مبين بك بونى بكا وعد ايديكز ! بو
ناموسزلقدن بنى قورتاركز !

بوتكليف غير منتظره وهلهٔ اولاده عقلم ايرمه‌دى ؛ دودا-
قلرمك آراسندن درشت بر « اكلايه‌ميورم كه ! ... » فيرلاييويردى

— بن‌سزكله‌ كچنه‌مه‌ديكمى عالم طويارسه‌سزكله استهزا ايتمز ،
دقت ايدييورميسكز ؟ استهزا ايتمز ؛ بنى بيلنلر ايسه‌نهايت عدم
امتزاجه ويرر . چيچك بوزوغى اولديغمدن سزى قورقوتمق
فرار كزه سبب اولمق كبى برعيبى ارتكاب افتراسنه هدف اولمم .

زوجه‌م آغلايه آغلايه سوزنده دوام ايدييوردى :

— مثلا دكيزه دوشن بربى‌چاره‌نى قورتامق ايچون حياتلرينى

تهلكه‌یه قویانلر انسان دكلیدرلر ؟ ایشـته فرض ایدیكزكه قارـ
شـیكزده‌كی قیزده بودقیقه‌ده بویله برفلاكته اوغرامش . سزه
طوغرو قوللرینی اوزاتییور . مقابلنده برهفته قدر خسته‌لانه‌ـ
جقسكز ، سویله‌یكز؛ نومیدبرحیاتی قورتارمق ایسته‌مزمیسكز؛
بوقدر علو جنابی كندیكزه لایق كورمیورمیسكز ؟ برهفته‌یی ،
تكرار تكرار آیاغكزه قاپانه‌رق یالواران شو بدبخته ، تصـدق
ایدیكزده ، اونی عمری اولدیغی قدر دوچار استهزا اولمقـدن
قورتاركز. هرشیئه تحمل ایدن قادینلر استهزایه تحمل ایده‌مزلر!

متأثر ایدم . ناچار ایدم . تردده محل قالمادی :

ــ پكی وعد ایدییورم .

تشكر ایدرم .

علاوه ایتدی :

ــ أوت ، كله‌جك پنجشنبه كیجه‌سی‌ده سز تماماً قورتولمش
بولونه‌جقسكز ، ایشته بونی‌ده بن سزه وعد ایدییورم .

ایرته‌سی كون ، والده‌مك الینی اوپمكه كیتـدیكم صیراده ،
كیجه‌كی ماجرادن سررشته ویرمه‌دم . یالكز چیچك بوزوـ
غندن شـدتله بحث ایتـدیكم زمان والده‌م، اقربادن برینك دقت
واخطـارندن صوكره، آنجـاق بركون اول فرق ایده‌بیلدیكنی
سویله‌ركن بنی تسلیت ایدییور و « اكر بكنمز ایسه‌ك هرشیئك
قولایی بولونور» تعمیرینی ، دادیم « ألكی صاللاسه‌ك اللیسی» دیه‌
اكمال ایدییوردی . بن یالكز :

— بنی درین بر اوچورومه آتدیکز! دییوردم .

بوتون شعر و خیالك ، پنبه کهکشانلردن طوپلایه بیلدیکم اثیری اینجیلرله ، ایشله‌نمش قماشلرله تفریش ایله‌دیکم بر حرمسرای پریانه‌نك کونشدن حوضلری ، نسیم سحریدن چاغلایانلری ، سر و سیمندن خیابانلری آراسنده ، اطرافنده پیك پیام طلوعی اولان ندیمه‌لری — غالبك مخلوقات شاعرانه‌سندن — آل قانادلی بلبللرك اورتاسنده پر طنطنه یوروین بر زبیدهٔ عشقك بکا طوغرو اللرینی اوزاته‌جغنی دوشونورکن ، والده‌مك بر خطاسیله ، بو بنای خیالاتك بر آن ایچنده سقوطندن حاصل اولان ویرانه‌نك کوشه‌سنده — او پری‌ٔ حسنه بدل — تصادف ایدیلن ، بر چوپور قیزی زیرپایمده کورمك... صوکره‌ده بوتون کنجلکمی اونك قوجاغنده ، بوتون اختیارلغمی ، اونك عارضه‌لی قوللری آراسنده کچیرمك ، او دائما دوشونه دوشونه اغلایه‌جق کوزلرندن دوکولن یاشلرك ، کیرینتیلی ، چیقینتیلی یاناقلرندن سندله‌یه‌رك دوشدیکنی تماشا ایتمك ... اوح! نه‌اذیتلی حیات اوله‌جق بنم حیاتم ! دییه دوشونوردم .

قادینلرك وچوجوقلرك نقایص وتقصیراتنه قارشی اکثریا انسانلر ، بر آنده ، ایکی حس متضاد ایله متأثر اولورلر : بری نفرت بری مرحمت .

شیمدی بن بر طاقیم قورقونج ، متهور تفکراتك حوله‌ٔ کران اضطرابی آلتنده ازیلمش ایکن ، اون ایکی واپورینك کویتزه

زمان وصولی اولان ساعت بره قدر ، اوضعیف و عاجز وجودك ؛ بنم تأخر عزیمتمدن ، ویردیکم وعد متانتدن فارغ اوله بیله‌جکم اندیشه‌سیله ، کچیره‌جکی بحرانلری ، والده‌سنك پدرینك یانده‌کی محجوبیتنك درجه‌سنی دوشونه‌رك ، اونفرت باغیه‌نك صوکنده اویانان برمرحمت رقیقه ایله اون واپورینه کیریوردم .

آقشام ، یمکده عائله افرادیله برابر بولونديغمز زمان ، رفیقه‌مك پاچه‌لق البسه‌سنك شعشعه‌سی آلتنده بر حزن خیالنواز ایله یوزمه باقارکن ، کوزلرینك بر دالیشی واردی‌که ...

یمك دوام ایتدیکی مدت ، کوردیکم التفاتلردن ، شفقتلردن محجوب اولویوردم ...

جیبلرمه طولدورديغم غزته‌لری ، یمکدن صوکره اعلان ستونلرینه قدر حرف بحرف سوزمك صیراسی ، کلشدی . بونده قصور ایتمه‌دم ... ایرته‌سی کون غایت رسمی صورتده آیریلوب ، مردیوندن اینرکن ، ناقابل ممانعت بر قوهٔ مجبره‌نك تأثیریله ، باشمی چویروب ، مردیونك باشنده طوران رفیقه‌مه باقديغم زمان اونك اوکسکین ، او ثباتسوز نظر انفعالی بنی تیتره‌تدی .

واپورك قاماراسندن چیقوب‌ده کوپرو اوستنده خفیف بر روزکار آلتنده یورورکن ، اوکون آقشامه ، نه اولورسه اولسون عودت ایتمه‌مکی قرارلاشدیرديغم حالده ، بیلمم نه‌اولدی ؛ او باقیشلك

بكا ويرديكى بر رقت مجنونانه ايله بو دفعه سكز بچق واپورينه قدر كوچلكله صبر ايتدم ؛ ويارين استانبوله ايتمه‌مك عزم قطعيسيله ... ايرته‌سى كون آقشامه‌طوغرو نه‌يا‌په‌جغمى، نه‌دورلو حركت ايده‌جكمى بيله‌مه‌يه‌رك اوراده متروك و منفعل طوران پيانونك اوستنده‌كى نوطه‌لرى قاريشديرر ايكن ، ألمده طوتديغم بر پارچه‌يى ناصل اولوبده — رفيقه‌م چالمق ارزوسنى بر نياز امر آميز ايله درميان ايديجه — « پكى » ديمشم ... او شيمدى چالمادن اول تفصيلات ويريور وديوردى‌كه :

— شوپن ايله ژورژسان ، پارسدن خارج بر يره فرار ايله اوراده هركسدن اوزاق ، بر حيات عشق ايچنده ياشارلر . ژورژسان بغتةً عودت ايتمك آرزوسنى اظهار ايدر . شوپن كنديسنى شو طاغ باشنده يالكز براقماسنى ، بر شوق روحانى ايچنده‌كچن، محبت دقيقه‌لرينى اخلال ايتمه‌مه‌سنى، سوديكنك ديزلرينه قاپه‌نه‌رق رجا ايدر . ژورژ سان اهميت ويرمز : ينه كيدر . لكن قادين ، شوپندن آيريلير آيريلماز شدتلى بر فيرطينه قوپار . ياغمورلرك ، روزكارلرك ، شمشكلرك ولوله‌سى قارشيسنده يالكز قالان او بسته‌كار عاشق‌ده، پيانوسنك باشنه‌كچوب شو بسته‌يى ترتيب ايدر . . . شيمدى ديكله‌يك :

ارتق او، أللر — يارالانوب‌ده جريحه‌لرينك آجيسندن رقص ايدن اوفاق بر قوش قانادلرى كبى — پيانونك ديشلرى اوستنده اوچويور ، چيرپينيوردى . اوح ! بو چاليش ، بو موسيقى ايله يالواريشلر ، بو انينلر ! . .

آرتق بن‌ده آغلایوردم ... بو اوطه‌دن قاچمق ، بو أودن قاچمق ایسته‌یوردم ؛ لکن بر قوت ، بر شی ، بر هیچ .. وغالبا بو قادین بنی طوتیوردی . او دائما بر صنعت حیرت فرمود ایله چالیوردی ، چالیوردی . چالدقجه بو حزان زده ، بو چیچك بوزوغی چهره نغمه نغمه كوزللشیور ؛ پیش چشمانمده یاواش ، یاواش صییریلان بر پردهٔ رقیقك آرقاسندن روح عریانی بوتون لطافت عشقیله منظور اولویوردی .

او كیجه ، ایرته‌سی كیجه ، دها ایرته‌سی كیجه ناصل كچدی بیلەمم . بن متصل « چهارشنبه كونی مطلقا آیرلامز لازمدر » دییه دوشونویوردم .

چهارشنبه كیجه‌سی اولدی . كوزلرم قاپالی ، روحم اویوشمش حسیاتم طوكمش اولدیغی حالده ، بر سوق مجهوله انقیاد ایله ، غیر اختیاری شوپنك او بسته‌سنی تكرار ایتمه‌سنی رجا ایتدم . . . او دوشونویوردی ، اومحزون ایدی : او تیتره‌یوردی ؛ كندی كندیسنه سویله‌نیر كبی دییوردی كه :

— بو كیجه چالنه‌مایه‌جق . . . قرارمز وجهله افتراقمز الزم اولدیغنی بو كون والده‌مه اكلاتدم .

— یكی ، فقط او قراره رغماً ینه چالارسه‌كز ؟ !

دائمی تزاید ایدن بر بحران وخلجان ایله جواب ویردی :

— قرارمز بوزولمش ، باریشدیغمز آكلاشیلمش اولور !

آرتق كندیمی غائب ایتمشدم ، ایلری‌یه طوغرو آتیله‌رق وبر استغراق وجدا وجد حالنده :

— اویله ایسه چال !

دیه بر چیغلق قوپاردقدن صوکره ، بو حال مجنونانه‌مدن قورقان او وجود ضعیفك اصول اصول یانمه کیده‌رك مخمور وپریشان ، دیزلرینی آغلایه‌رق اوپویوردم ؛ اوده بنم صاچلرمی تیتره‌ین پارماقلریله اوقشایوردی .

ایشته عزیزم ، آرقاداشـك کوزللکه اولان او چیلغنجه ابتلاسنه رغماً بو کون ذکاوت ، عرفان وباخصوص دقت ورقت صاحبی اولان بو قادینه چیلدیررجه‌سنه عاشق اولدی .

اوح ! حسن وعشق ، خیال وحقیقت کبی بر سر مبهم ایمش اکلاشیلمییور ...

١٧ شباط ١٣٢٤

نقیه خاله

نقیه خاله

آغستوس نهایتنك ألك حار ، ألك آغیر ، فقط یالدیزلی کبی طوران بر آقشامی ایدی ؛ أرن کوینك ایچ طرفلرنده ، بر باغك کوشه‌سنده‌کی قمریه‌نك آلتنده ، اوستی اسکی بر کلیم ایله اورتولو کراز داللرندن معمول بر قاناپه‌نك اوستنده باغداش قوروب ، بر ألیله چوبوغنی ایچن ، دیکر الیله قیرمزی پوسکوللو عود آغاجی تسبیحنی چکن ، نقیه خاله‌نك مور طامارلری چیقمش چیللی ، یوموشاق ألنی معتادم وجهله علی العاده اوپدم . . .

— برخوردار اول اوغلم !

هر آقشام أوه عودتمده بو سالخورده قادینك ألنی یازیم آغیزله اوپدکجه بونجه سنه‌دن بری طرز وشکلی دکیشمه‌ین بو دعایه مظهر اوله اوله ، آرتق او قدر اهمیت ویرمه‌مکه ، بعضاً نه‌دیدیکنی بیله ایشتمه‌مکه باشلامشدم . دنیادن ألنی ، اتکنی چکمش ، کیتدکجه مشرف خراب عمر فانیسنه رغماً عقباسنی

اعماره چالیشـان . ساکت ، ساکن ، سکسانلك بر « نقیه‌خاله »
هر کسی نه‌درجه مشغول‌ایدرسه ، بنی ده اوقدر مشغول ایله‌ردی .
لکن بیلمم هر کسده‌اویله‌میدر ؟ بن پك کوچوك‌چوجوقلر ، بر ده
پك اختیـارلرله مکالمه‌دن لذتیـاب اولورم . برینـك ماضیسی
معدوم ، دیکرینك استقبالی مفقود بوطلوع وغروب لوحه‌لری
بکا پك خوش ، پك طبیعی کلیر ! . .

کیتدم ، نقیه خاله‌نك یانـنه اوطوردم . کناری‌اویالی ، یشیل
تماز بزینك التندن چیقـان ، کوکاری اسمرار حیـاتدن آق
اوجلری خنادن قیرمزی صاچلرینك . . . بر دانه بیله دیشی
قالمادیغندن ایچری طوغرو چوکمش انجه ، اوچوق دوداقلرینك . .
آقلری بیله صاری‌یه مائل صولوق کوزلرینك اوسـتنده آغیر
آغیر اینوب قالقان ، کوز قاپاقلرینك . . کهنه چوبوغنك
دومانی قوصورداته‌رق صـاوورد‌قجه مد وجذری پك آشکار
اولان بوروشوق یاناقلرینك . . حلالی کوملکك آلتنده دائما
آچیق قالان کمیکاری چیقمش پاك ، قیرمزی‌تراق کوکسـنك
حالی بو اقشام بکا پك طوقوندی . . .

— نقیه خاله ، صیجاقلرله ناصلسین ؟ بروسه‌می صیجاق ،
استانبولمی ؟

نقیه خاله پدرمك سود ننه‌سنك بویوك قیزی ایمش .

کندیسی موره‌لی‌اولوب ، مهاجرتدن‌صوکره ، بوتون عمرینی

بروسه‌ده کچیرمش ، اوراده تأهل ایتمش، اوراده چوجوقلرینی عسکره کوندرمش بر مبارك اختیار ایدی .

نقیه خاله عسکرلکی ، عسکرلری پك سوردی . استانبوله کلدکدن‌صوکره ، اك بویوك تنزهی اکثر جمعه‌لر ، قباطاشه قدر کیده‌رك بورادن عسکرلرك عودتنی تماشا ایتمك ایدی .

قره‌غوللرك اوکندن کچر ایکن نوبتجی‌یه « سلام علیکم اوغلم ! » دیه مطلقا آشنالق ایتمك معتادی‌ایدی. یولده کوردیکی نفرلرله ، فرصت بولدقچه ، لاقیردی ایتمك پك مراقی اولدیغندن اوفرصتلری هیچ غائب ایتمز . بعضاً اونلره یمش آلیر ، توتون آلیر ، ویرر ایدی . چوق دفعه‌لر خاله‌نك قالدیریم اوستندن سوکولمش ایری‌طاشلری — اوغلی کبی سودیکی عسکرلر آیاغنه چارپوب اینجیتمه‌سین دیه — قالدیروب برکناره قویدیغنی واقع اولمشدر .

— اوغلم سلیمیه قیشله‌سی بورادن چوق اوزاقمیدر ؟..

سلیمیه قیشله‌سی طرفنه باقارکن — چوبوغنك دومانلری آرقاسندن ابد پیوند برخیاله قرارکاه اولان — اونوری صولوق قاره کوزلرینك اوزاقلرده ، پك اوزاقلرده حزین بر شیلر کورور کبی کوله‌رك یاشاردیغنی کوردم .

یوموشاق تویلی ، ایری بر صاری یلپازه‌کبی قسماً افقه کومولمش کونشك او چوق ضیاسی ، کثیف ، ضعیف ،

اسمرین بر روزکار ایله برابر ، قریه‌نك یاری صارارمش آسمه.
یابانی کل داللری آراسندن سوزوله‌رك، خاله‌نك یشیل نماز بزینی
خفیف نوازشلرله اوپویوری... کائنات مهیب برسکوت ایچنده :
آغستوس بوجکلرینك اوزاقدن ایشیدیلن اوغولتوسیله ،
باغك کوشه‌سنده‌کی حوضك ایچندن قوربغه‌لرك فاصله‌سز فریادی
اطرافه سرپیلییور ؛ اوزوم کوتوکلرینك ، کوندوزین حرارت
شمسدن ترس دونمش صاری‌یه مائل، یاپراقلری اوصول اوصول
تیتره‌یور ، سس‌سز سس‌سز ، سرین سرین أسن آقشام
روزکاری اطرافده‌کی آغاجلره ، چمنلره ، کیجه صفالره بایغین
بر طراوت ، نازنین بر تازه‌لك ویریبور ؛ فضایه پك رقیق بر
«آقشام قوقوسی» یاییلییور ؛ طونوق مائی آسمانك اوته‌سنده
بریسنده بیاض بولوط پارچه‌لری حرکت‌سز کبی طورویوردی .

— خاله ، سلیمیه قشله‌سنی نه‌یه صوردك؟..

— هیچ !..

بو «هیچ» شو مبارك قادینك بوتون عمری ، بوتون
سرکذشت حیاتی ، بوتون ماضیسی ایدی. رنکسز دوداقلرینك
آراسندن ، بردعای لطیف، بو آقشامك روحانی رونقنه قاریشه‌رق
درکاه اجابته طوغرو پرواز ایتدی . اوح ! شو دقیقه پیشمده
اوچ شهید والده‌سی بو قادین نه علوی ، نه فرشته‌یی بر لطافته
بوروندی ! کوزلرینك اوجندن طیران ایدن بر ابتسام نور
مفخرت ، برشعلهٔ شفقت اصیله بکا بر مستیٔ حزین معنوی.

ويرمشدى . باشمى يانمه چويردم . ديوارك . كنارندهكى قالين
بركوكلكنك آلتنده . يارى يارپاقلرى قوروومش ، دوكولمش توزلر
ايچنده ازيلمش ، يارلرى صولمش ، بوكولمش . برچيچكك
اوچوقانى . . . اوتهطرفده طوپراغه طوغرو چوكمش برقورو
كراز اغاجنك منظرهسى ، دها ايلريده كهنه . بوياسز بركبهنك
خرابئ يأس آلودى . كوزمه ايليشدى :

— مرحوملرى ياد ايتدك دكلمى ؟ . .

يوزمه برنكاه شفقت عطف ايدهرك ، اسكى يارهلرينى كوسترن
اختيار برغازى كبى حزين برنشئهايله ياواشجه « اوت » ديدى :

— بويله بر يازاقشامى ايدى . حسينجكمى صورمغه كيتمشدم .
بر ضابط دفتره باقدقدن صوكره « ياقينده كلهجك » ديدى .
صوكره چيقيوردم ، برنفر يانمه صوقولدى . « حسين اغا بزم
نائل اولهماديغمز رتبهيه نائل اولدى . . . شهيد اولدى . . . والده ! »
ديدى . آغلامادم . ذاتاً پدرى بكا اونلر ممهده ايكن « ياغازى ،
ياشهيد » ديه سوت ويرديرردى . نه اوكا ، نه حسنمه ، نهده
دامادمه تأسف ايدهرم . آخرتده نى بكلهيهجك شواوچ قربانمدن
باشقه برشيئم يوق . البت اونلر بكا شفاعت ايدهجكلردر .
كوكلو كيدن دامادمك شهادت خبرى كلديكى زمان ، قيزم نهقدر
اولسه تازه ، جاهل اولديغندن خيلى تأسف ايتدى . ذاتاً ضعيف
ايدى . . افلاح اولمادى ، اوچنجى آى اوده مرحوم اولدى .

تازه‌لك، یکی کلینك نه غریبدر. آیریلدیغی کیجه‌نامه‌سنه قوجه‌سی کندی کندیسنه :

بولمق کوزل اولمـازمی ؟
یارین حق دیوانـنده ؛
کوکسی آل آل یاره‌لی ،
نشـانلکی یانکده . . .

دییه بر تور کوسویله‌مش. قیزجغز بوتون خسته‌لغنده کندیسنی غائب ایتدیکی زمانلر بوتون کونی تکرار ایدردی. شیمدی، شیمدی بن ده آنجق اونلرك بوخ‌لریله وقت چکیره‌بیلیورم. آرتق بونلر نه ایچون دورت قاندلر، دکلی اولادم!.. آه! ذاتاً اوله‌جك اولونجه‌یه‌دك بوغازده. کناهلرندن سیلکینه‌رك کیتمه‌لری اولی دکیلدر؟

آرقداشلرینك سوزی ییشنه باقیلیرسه اوچی ده آتلدن. کوکسندن اورولمش. آه حسنجك.. نه‌یکیت، نه قهرمان ایدی! بکا کیدرکن: «نینه‌جکم! بنی آرقه‌دن اورولمش دیه ایشیدیرسك صاقین روحمه اوقوده. سندن امدیکم سوت بکا حرام اولسون!» دیمشدی. ذاتاً اوچی ده اولمك نیتیله کیتمشلردی. حسنك شهید اولدیغی خبر آلینجه آغلادیغمی کورن باباسی بکا دارلمدی. کندیسی سجدهٔ شکرانه قاپانمشدی. اوزماندن بری نه‌وقت کوکه بر رقت. بر آجی کسه کوزمی قاپاینجه اونلر کوزمك اوکنده یاره‌لریله کلیرلر؛ کوله‌رك باقارمی. یوزمی اوپرلر . . . انشاءالله سن ده اولادلرینك غازیلکنی کوررسون.

— آمين خالەجغم !..

صوكره كوكسندن نسخه كبی ایچه بر مشمعده صارلی ، بوروشمش ، قات یرلری ییرتیلمش بر كاغد چیقاروب دوداقلرینه كوتوردی . صارارمش كوزلرندن آغیر آغیر دامله‌یان بر ایكی قطره یاشله ایصلاندی . حسینك صوك مكتوبی دیه بكا اوزاتدی .

« حقیقتلی باباجغم ، شفقتلی ننه‌جكم !

« اللرڭزی اوپوب جمله‌یه سلام وثنالر ایدرم . سزه بر شی « سویلیه‌جكم ، نه ؟ طوغروسی دیڭزجه بر مژده ویره‌جكم . اما اجیه « جقسڭز ، اغلامیه‌جقسڭز . بابا ایسته‌ر ایسه‌ڭ ننه‌یه سویلمه . هانی « سن بو قدر محاربه كوردم ، لكن بر دورلو مرمیه نائل اوله‌مادم .. « دیرمی ایدك ؟ ایشته تمام حسن مرامنه نائل اولدی ... « شهید اولدی . اوچ كون اول كی محاربه‌ده بر كیك كبی چویكلك « بر ارسلان كبی یكیتلك كوستردكدن صوكره شهید اولدی . الله « رحمت ایله‌سین ! دوشركن یاننده ایدم ؛ حقكزی حلال « ایتمكزی رجا ایتدی . بر قورشونله شقاغندن ، ایكی قورشونله « كوكسندن یاره‌لانمش . بر الینده صاغ الینی كوتورمشدی . « كندی الله كومدم . طوپراغه كیررككن ده چهره‌سی « كولومسه‌یوردی . او ، اجدادمزك یادكاری . سنك هدیه‌ڭ اولان « یاتاغانی ده برابر دفن ایتدم . قبرنی ده طاش برینه باش اوجنه « دیكدم . بیلیرسڭز كه رحمتلی بو نوعسنده‌در . كیجه‌لری بیله یاتاغنه « اویچاقله یاتاردی ... آه باباجغم ، دشمنه نه شدتله صالدیردق ،

« کورسه یدك ؛ کوزمك اوکینه سنك اومحاربه لرده ایتدیککك
« هجوملر کلیبوردی . اونلری بزه نه طاتلی . آکلاتیردك !
« یارالرینی نه سوینجله کوستردك ! امین اول ، باباجغم ، قارده شم
« سنك اولادلغنه لایق اوله جق صورتده شهید اولدی . دشمن
« ایلریدن قره بولوط کبی کلیوردی . بز ایکی بولوکدن عبارت
« ایدك . ییلدیریم کبی برهجوم کوستردك . ایلك حمله ده یوز
« باشیمزی غائب ایتدك . چارشمزده یارالانجه قوماندایی حسن
« آلدی . آه باباجغم ، شویله اوزاقده بولونوبده ، حسنك « یا الله ! »
« دیه باغیردیغنی وقت ایاغمزك آلتنده کی طوپراقلرك ، باشمزك
« اوستنده کی اولو اغاچلرك زانغیر زانغیر تیتره دیککنی کوره یدك
« شاشاردك ! نهایت دشمنی تپه دن پوسکورتدك . قوغالامغه
« باشلادق . الك اوکده چاریقلری چوزلمش ، فسی دوشمش ،
« باش آچیق ، یالین آیاقیله حسن قوشیوردی .. قوشیوردی ..
« قوش کبی ، روزکار کبی ، آلو کبی قوشیوردی . بوصیراده
« دشمن بردفعه دها دونمکی تجربه ایتمزمی ؟ ایشته او دقیقه ده
« حسنی پرده کوردم . حرصندن حدتندن نه یاپه جغنی بیلمییور ؛
« آلتندن دوکولن قانلر ایچنده ، قیپ قیرمزی کسیلن دیشلریله
« تتیکی چکمکه چالیشیور ؛ تفنکنك ناملوسنی ایصیریوردی .
« کوزلری کوکرمش قاپلان کوزی کبی دیشاری فیرلامشدی .
« اونی ناچار اوراده براقدق ، دشمنی تماميله تارومار ایتدکدن
« صوکره یاننه کلدم . کلدیکمی دویونجه کوزلرینی آچدی ،

«سن هر زمان دیمزمی ایدك كه : «بن شهید اوغلی‌یم ،
ان شا الله «شهید باباسی اوله‌جغم» ایشته بابا دعاك قبول اولدی .
توحسرتلی «یارینه» شهادته قاووشدی . هم غازی اولدی ، هم
شهید . «ان شا الله بزده اوكا قاووشورز . ظن ایدرم كه ایكی
كون صوكره «یكی بر هجوم دها اوله‌جق... باقی سنك وننه‌مك
الركزدن اوپرم . «دعاكزه محتاج ایم . بنی صورانلره سلام .
«بو مكتوبی الایمزك ملازمی... بكه یازدیردم . كندیسی‌ده
«سزی تبریك ایدییور والركزدن اوپویور .»

اوغلكز

حسین اونباشی

.صولر قرارمغه باشلامشدی : كونش استانبولك آرقاسنه
طوغرو غروب ایدییوردی . اوزاقدن ، براسحق ، آراصیرا كسیك
كسیك اوتویوردی . كوزلرم صوللاشمشدی . آقشامك ظل
ضعیف حزینی آلتنده — زیر ترابنده قیمتلی بر وجودك بقیهٔ عظامی
مدفون ، بر مزار رضاشنه بكلمزدین — خاله‌نك صولمش چهره‌سنه
باقدم . حركتسز طورویور ، توتونی توكنمك اوزره اولان
چوبوغنی ایچیوردی . كاغدی ینه اولكی كبی منتظماً بوكدم :
اعاده ایتمك ایسته‌دم ، بكا بر كره دها اوقوسه‌ك آ... نه اولور؟..»
دیدی . اوقویه‌مادم : حسینك ، برادرینك شهادتندن متحسرانه ،
محرومانه بحث ایدن ضعیف وجودلی ، قوی قابلی غازی‌
جوانمردك صورت شهادتی كوزمك اوكنه كلدی ...

درسعادته عودت ایدن رفقاسنك روایتنه نظراً حسین اسیر دوشمش ، دشمن اردوگاهنه کوتورولمشدی . فقط بوحال نفسنه پك آغیر کلدیککندن رفقاسیله بینلرنده ویریلان قرار اوزرینه بر فیرطینه‌لی ، یاغمورلی ، شمشکلی ، ییلدیرملی برگیجه یریسندن صوکره قاپولری اوکنده طوران نوبتجی‌یه هجوم ایله ، آتش ویردیکی یاقینده‌کی برجبخانه صندوغنك اشتعالندن یارالانوب کندیسنی تعقیب ایدن دشمنك النه کچمه‌مك اوزره یوکسك بر باییرك اتکندن آقان ایرماغه آتلمش . ایرته‌سی صباح بونی ارایان دشمن عسکری جسد مبارکنی ، پارچه پارچه دره‌نك ایچنده بولمشلر . بو سایه‌ده آرقاداشلرندن اکثریسی ده قوتوله‌رق ، اردوی همایونه عودت ایتمشلر .

بو تورك جوهرینك ، بوتورك تربیه‌سنك ، بوتورك قلبنك . بوتورك شجاعتنك برنمونه‌سی اولان ، بوایکی دلیردلاورك ، بوایکی شیرنرحمیتك بوایکی قهرمان بارقه‌طینتك — دها ساده‌جه — بوایکی عثمانلینك خیال علویسی آراسنده قالان ، اویالی یتیمسی ، حنالی صاچلری ، یاسمین چوبوغی ، ضعیف کوکسنی نیم اورتن ، تمیز حلالی کوملکی ، قوردیغی باغداشك آلتندن اوجلری کوزوکن سیاه مستیله ، بونجه فداکارلغه مقابل — شومقدمهٔ ایل حزینك اوجوق ظلالی آلتنده ، پاکیزه ، معصوم ، صاف بر تسلیمیت دیندارانه ایله ، قارشیمده بکا کولومسه‌ین نقیه‌خاله‌نك حال خدا‌پسندانه‌سی پیش ابتصارمده برلوحهٔ باند وبدیع تشکیل ایتدی .

بر استغراق عمیق بهت ایچنده قالدم . اوزاقلردن ، یوکسکلردن طوغرو طـالغه‌لانه طـالغه‌لانه کلن ، تیتره‌ك بر سسله تلاوت اولونان اقشام اذانی بنی ایقاظ ایتدی . قریه اوستندن صولمش کللر ، یاسمنلر نسیم مسانك تأثیریله بو قادینك باشنه ، کوکسنه ، قوجاغنه دوشوبوردی . قالقدم ؛ نقیه‌خاله‌نك ایکی أللرینی اوپدیکم زمان ، جسنله حسینك ، او ایکی شهید مبارکك والده‌سی ، کلمهٔ شهادتی تکرار ایدییوردی .

بو وقعه‌نك اوزرندن اوچ سنه کچمشدی . نقیه‌خاله بر هفته‌دن بری آغیرجه خسته ایدی . بر صباح ایرکن اویاندم . هیچ اونوتمم ، بر جمعه صباحی ایدی . أوك ایچنده هر کسده بر سکوت ، بر یأس مبهوت نمایان ایدی ... « سزلره عمر ، خاله کیتدی ! » دیدیلر . بن بو آجی نتیجه‌یه برقاچ کوندر ایسته‌مه‌یه‌رك انتظار ایدییوردم . یورکمه زهر کبی بر مرارت ، روحانی بر حشیت چوکدی . « الله رحمت ایله‌یه ! » دعاسی او آجینك ، او بار مخوف یأسك آلتنده أزیلان کوکلمدن ، بر سکونت کسلان ایله دوکولویوردی .

خاله‌نك تابوتی ، باشنده قیرمزی یمنیسی . اوستنده اسکیجه بر شـالیله جامعه طوغرو کیدییوردی . جمعه نمازندن صوکره بوتون جماعت جنازه نمازنده بولوندی . بو نمازی ادا ایدن جماعتك قسم مهمی نفرات عسکریه‌دن متشکل ایدی . ایدیلان دعایه

بوتون او مرحومه‌نك چوجوقلرینك سلاح آرقداشلری «آمین» دیدیلر. آداب مستحسنهٔ دینیه‌مزدن اولدیغی اوزره ینه عسكرلردن مركب برجم غفیر تابوتك قوللرینه كیردرك تعقیب ایتدیلر. او محمل اخروی طالغه‌لانه طالغه‌لانه برناز روحانی ایله یوقوشدن اینیوردی. قاراجه احمد مزارلغنه دفن اولونمق اوزره اسكداره امرار ایچون قباطاشه چكیلدی. جاده‌یه كلنجه بزی بر موزیقه صداسی استقبال ایتدی. ایكی اوچ طابور عسكر، بو عسكر والده‌سنك تابوتی اوكندن ـ ماضیسنی بیلیرلرمش كبی ـ برحس غیابیٔ احترام ایله، روحنه فاتحه‌لر اوقویه‌رق آغیر آغیر چكیورلردی. بو، برشهید ننه‌سنه تصادفك صوك برمكافاتی ایدی!

١٧ تموز ١٣١٣

يشيل يووا

یشیل یووا

بوندن اوچ سنه اول ، اطه‌لرك اقشام پوسته‌سنی اجرا ایدن آیدین واپورینك کوکرته‌سنده ایکی کنج قونوشویورلردی . نظرلرینك پارلاقلغی ، خطوط وجهیه‌لرینك باشقه ابتسامی کنجلکك روحلی روحلی هوسنی تکرار ایتدکلرینی اثبات ایدییوردی . وسیم بك رفیقنه دیدی : — موسیو رولاندی قومشومز اولدیغی حالده بر مناسبت دوشوبده الفت ایده‌مه‌دم . بنی تقدیم ایدرسه‌ك . . .

— عزیزم . هله کریمه‌لری ، مادمازل لیلای ایله مادمازل ته‌آنك تربیه‌لری ، نزاکتلری ، معلوماتی ، خصوصیله کوزللکلری سنی خیلی دوشوندیره‌جکدر .

ایکی رفیق هکبه‌لی‌ده واپوردن چیقدیلر . مرمره‌نك اقشام بواطه‌جقلره سرپدیکی موجه‌موجه جیادتدن ، نفحه‌نفحه سرپیلدکدن اسکله‌ده‌کی غازینوده طوپلانه‌رق بزر کلدسته شکلنی آلان کوللر

يوزلو عائلەلرك صفاسندن ، بو ایکی گنجلکدە چهرەلرینه بر حرمت مستانه چوکدی .

ایرتەسی کون ، ایکی آرقاداش موسیو رولاندینك خانەسنه كیتدیلر . اوسته بر مقصدارك اثر چیره دستی اولدیغی کورونن انکلیز قماشندن ، قویو قهوه رنکلی بر قوستومیله ، بیاض یلکنك آلتندن اوزون یاقەلرینی در آغوش ایدن ، قویو یشیل پلاسترون بویون باغی ، طوپارلاق آللرینی اورتن پودوسوئد الدیونلری ، کنیش اوموزلری ، اوزونجه بویی ، منتظم سیاه بییقلری وسیم بکه سویملی بر شکل ویرمشدی .. رفیقی ، اونی مادام رولاندی‌یه تقدیم ایدرکن :

— آووقات وسیم بك .

دیدی .

موسیو رولاندینك خانەسنده بر قاچ زائر دها وار ایدی . بحث یکی مسافرك بو سنه مکتب حقوقدن دیپلومه آلماسندن بر طاقم مسائل حقوقیه‌یه انتقال ایتدی . مادام معلوماتلی ، مراق صاحبی قادین اولدیغندن قومشوسنك تربیهٔ فکریه‌سنی موازنه ضمننده برطاقیم مباحثه زمینلری درمیان ایتدی . کنج آووقات جمله‌سنی علایق اباطلدن وسفسطەدن عاری اولەرق حل ایلەدی . ادبیات بحثنه ، لطیف لطیف استطرادلر علاوه ایدرك ، بزم الفتی شنلندیردی . وسیم یالکز حکایه نویسلرك طبیعیون وتجربیون مسلکنی ترجیح ایدنجه مادام رولاندینك اعتراضاته هدف

اولدی ایسه‌ده ، قیزلرینك توجهلرینی جلب أیله‌دی . فقط ینه بویله متجاسرانه بیان رأیدن پشیمان اولدی . ترجمه تألیف ایدیلمش بر قاچ رومانك زمینی حکایه ایتدیکی صیراده ، مادام تشویقکارانه بر صورتده دیدی که :

— ایشته بویله نمونهٔ امتثال اوله‌جق اثرلری سوه‌رم . شو نقل ایتدیککز حکایه‌یی فرانسزجه‌یه ترجمه ایچون قیزلره یاردیم ایتسه‌کز ممنون اوله‌جغز . اونلرکده وقتی بوش کچمه‌مش اولور .

بیوك کریمه‌سی مارمازل ایللی بر طوز نازکانه ایله :

— بزی منتدار ایدرسکز ، حقیقةً شو ایصسز آطه‌ده خوشجه وقت کچیرمش اولورز . سوزلرینی درمیان أیله‌دی .

آقشامه قدر بویله کوکل آچیجی سوزلر ایله امرار وقت ایدیلدکدن صکره ، وسیم بك والده‌سیله کوروشمك اوزره خانه‌لرینه کله‌جکی وعدینی مادام رولاندیدن استحصال ایتدی . ایکی رفیق وداع أیله‌دکلری صیراده مادام :

— وسیم بك ، سزی هر زمان بکله‌دیکمزی اونوتمایه‌رق ارتق دعوت بکله‌مه‌یه‌جکسکز دکلمی ؟

کنج ، تشکرلرله صالونی ترك ایتدی . وسیم بك ، موسیو رولاندینك خانه‌سندن چیقار ایکن ، بوکونکی موفقیتدن کوکسنه او درجه بر حس عظمت ، کوزلرینه اویله بر نور سعادت طوغمش ایدی که کندی کندیسنك اقتدارینه حیرتندن ! ! !

زقاقده راست كلديكى آدملرده . بر كونلك كبى . عطف نظر ايتمكه
تنزل ايتميوردى ! اون ، اون بش سنه‌لك مشتاق تحصيلك ثمرهٔ
شيرينى يالكز شو ايكى ساعتك موفقيتندن عبارت اولسه ايدى
وسيم ينه بختيار ، ينه مغرور اوله‌جقدى . كنجلك بو !! ...

خانه‌سنده ياتاغنه كيرنجه‌يه قدر ، بو كونكى سعادتى دوشوندى .
سفره‌ده والده‌سنه ، برادرينه قوجه‌شولرك تربيه‌سندن ، خاطره
صاتماقلغندن بر چوق بحثلر ايتدى . برادرينك استهزاسنه بيله
آغرادى ؛ هله بر اجنبينك صالونه ايلك دفعه دخولنده
بر مرتبه جالب قلوبده . وخصوصيله مادام رولاندنك « بر اوروپالى
سز بر فرانسز قدر غرب ادبياتنه واقفسكز » كبى بر التفاتنه
مظهريتى . و آرزا صيرا ليليك ايله تەآلك اوزون كيرپيكلرينك
تقديرى ابدا ايدن صورتده . آ كيرين آچيلماسى بتون بوتون
فوق الطبيعه !! بر موفقيت عد ايدردى . ملعون شيطان بعضاً ده
كنديسنك كوچوك قصورلرينى بيله اوله بيوته‌رك نظر دقتنه
چارپاردى كه بو ضربه‌نك تأثيرندن وسيمه ، وهلهٔ بر مأيوسيت
كليردى : نه‌يه اثناى مكالمه‌ده ليلينك كنديسنه توجيه ايتديكى
خصوصى ايضاحاته‌ده تكرار ايتديرمكه مجبور ايتدى ؛ نه‌يه
حوق ويرديكى صيراده تيزلك ومعنيدار بر صدا ايله تشكر
ايتدى ؛ نيچون نقل ايتديكى رومانلرك برنده‌كى قهرمانك
اسمنى اونوتوويرمشيدى ؟

خصوصيله بر اختيار قادينك اوله طبيعيون وتجربيون كبى

اصطلاحات جدیده‌دن نفرت ایده‌جکی طبیعی ایکن نه‌یه اکا بو یولده ادارهٔ افکار ایله‌مشدی ؟

آه ! غیا بارولاندیلرك کندیسی حقنده، نه محاکمه‌ده بولوندقلرینی بارى بیلمش اولسه ... وسیم بو تفکرات ایله یاتاغك ایچنده یاریم ساعت قدر دوندکدن صوکره اویویه قالدی .

§

موسیو رولاندی بردعوی حقنده استشاره ضمننده بر قاچ دفعه آوقاتك خانه‌سنه کلدی . مادامده وسیمك والده‌سندن ممنون ایدی . ایکی اختیار قارشی قارشی‌یه چکه‌رك بری اوغلندن، دیکری یاریم یتیق تورکجه‌سیله قیزلرندن بحث ایدرلردی . کنج زیارتلرینی صیقلاشدیردی . رومانك هر ملاقاتده یاریم صحیفه ترجمه ایدیلدیکی قدر اونلر بر رومان تشکیل ایده‌جك کوزه‌للکلرده بولونورلردی .

وسیم، بر صباح، دکز حمامی دونوشنده، ساحله طوغرو ملید . ایلکم بر اوغلو ایله شعاعات شمسات آراسندن سوزولن شلالهٔ نسیمك آهنك مطردینی دیکله‌مك اوزره بر رخاوت عصبیه ایله چامك آلتنه اوزانیویرمشدی . پانطالونك جیبندن بر طور کاملانه ایله چیقاردیغی طونوق کوموش سیغاره قوطوسنی آچدی . بر سیغاره یاقدی . ایری دوداقلرینك اراسنه قیصدیروب یاقدیغی شیشیرداك ماثیتراق دومان خلقه‌لرینك . دونه دونه، روزکاره بیرواه‌لقلرینی تماشایه باشلادی . نسیم سحری

ایدیکنی. ماوی یوزه کوملکنی تیتره تهرك، صدف دوکمه لرك آراسندن وسیمك سینه سنی اوقشادقجه، نورلره صارلمش صاری کلبکلر شکلنده، اوچوشان، هوسات خیالیه سی . هنوز طلوع ایدن کونشله برابر یوکسلیور ظن ایدردی . سیغاره سنی سونونجه خیزله قیرلاندی آتدی. ایکی قیرلانغیچ تلاشله یره سوروندرك اوچویورلردی . هوا سرین ، یرلر ، آغاجلر چی دانه لرندن هنوز نمناك ایدی . چاملرك انشراحیله دیکی، رائحهٔ شیرین، صباحك جیادتیله دها نظیف ، دها ترمین ایدی . وسیم قسنی چیقاردی . اوزامش صاچلرینی پارماقلریله طاغیتدی . آرقا اوستی اوزانه رق صول دیرسکنی حمام طاقنك اوستنه قویوب صاغ الیله طوتدیغی بر اوفق کتابی مطالعه یه باشلادیغی صیراده ، نام کتابك اوستنه بر قوزلاق دوشدی . بو آنده یاقیندن قیرلایان بر قهقهه ایله برابر ، کنج دده یرندن قیرلادی . آغاجلرك آراسنده رولاندیلری کوردی . آنلرده دکیزدن کلیورلردی . لیللی دیدی که :

— وسیم بك ، بویله صباحلهین هانکی کونشك طلوعنی بکله یورسك بقالم ؟

نه آجوابه وقت براقمایه رق « اکر اویله ایسه سنی بدبخت ایتدك » دیدی . وسیم اولانجه قوهٔ نطقیه سنی طوپلادیغی حالده :

— آمان نه سویله یورسکز؟ فرض ایدیکز که دیدیککز کبی طلوع بکله یورم ، ایشته ، الله بر یرینه ایکی کونش بردن ویردی .

سزهله شورايه ، طوپراغك اوستنه اوطوركزده ، بو صفالى يرلرك ، بكا نه مظلم فكرلر ويرديكنى اكلاته‌يم . » ديبوردى .
وسيم بوسوزى سويله‌ز ايكن مجهول برسببله جمله‌سنك لسانى تيتره‌مكه ، قلبلرى چارپمغه باشلادى . بوضعف حسياتك تظاهرندن اوچى ده صيقلديلر . كنيشجه نفس آله‌رق اعتدال دملرينى محافظه ايتمك ايسته‌ديلر ، فقط هيچ برى ده بجره‌مه‌دى . اوچنك‌ده لسانى حالا تيتره‌يوردى .

قاراكلق كيجه‌لرده ، چاتيلمش قاشلرى ، نمناك كيرپيكلرى ، تيتره‌ين سيكيرلرى اوقشايه اوقشايه ، دماغه چوكن رنك رنك شعاعات محرقه ، اومحالات خياليه بويله‌جه بغتةً وجود پذير اولوويرنجه — نه‌دنسه — حساس كوكلره طاتلى ، هم پك طاتلى برخلجان قلبك عارض اولماماسى ممكن اوله‌ميور . بوچارپنتى : عشقك ميدانه چيقمق ايچون برتلاشى ، معصوميتك كيزلى برقور - قوسى ! ايمش . آمان نه اولورسه اولسون ؟ ! نه خوشدر او ! !..

§

بو صباح ، روزكارك اينجه ، يشيل چام داللرينك تل تل ياپراقلرينه چارپماسندن متحصل او ، يك آهنك نواى عنبرينى ، بر استادك مضرابندن جريان ايدن صبا تقسيمى قدر حس نواز ايدى . درينسدن طوغرو كان چايير قوشلرينك ، سرچه سورولرينك جيوياتيلرى ، اغستوس بوجكلرينك آريلرك قيصيق قيصيق چيغلقلرى ، كومه‌كوده اوچان اوفاجق سينكلرك

بیتمز توکنمز و نزاکتیلری کنجه بودقیقه‌ده بر آوازهٔ تبریك قدر دلفریب کلییوردی .

لیالی ایله ته آ . فستانلریله‌ایکی قانادکبی هوایی دالغه‌لاندیره‌رق ، وسیمك ایکی یاننه اوطوریویردیلر . ته آ آلاریله شـقاقلرینك اوستنه دوشن ، طاغنیق صاچلرینی قولاقلرینك آرقاسنه طوز معلوم ایله کوتوردیده دیدی که :

— اویله قاراکلق تفکراته طالمق ایچون‌می بویله صباح قاراکلقده بورایه کلدك ؟ سویله باقالم ؟

— افندیم ! حیات دنیلن شو هیولای موهوم !..

وسیم کندیسنه برجدیت سوسی ویره‌رك ، درمیان ایتمك ایسته‌دیکی جمله‌یی لیالی بتیرمکه وقت براقمایه‌رق ، عصبی برچابکلك ایله کنجك دهاننی ، صول الیله . بر ایری کل یاپراغی کبی ینبه ، نرمین آووجیله قپاییویردی : درحال بو انجه‌جك تنك تأثیر آتشیننددن اولمالی که آووقاتك کوزلری آچیلدی . کری‌یه چکیلدی . لیالی ینه او اطوار لطیفه پروانه ایله :

— آطه‌ده چاملرك آلتنده انسانی متأذی ایده‌جك شیلردن بحث ایتمك یاساقدر .

حکمنی اعطا ایتدی . کولوشدیلر . وسیم آرتق جدیتی تفسانی ، اونوتمشدی . طفلانه برسوینج ایله باغیردی که :

— اوخ ! سزکله بویله ماثیلاك ، یشیلك اراسنده دائما برابر بولونمق ایسته‌رم .

تداً آبلاسنك دمینكی قطعی مخالفتدن ممنون اولمامشدی . أننده طوتدیغی بر قورو دال اوستنده كزینن قاریجه‌یه كوزلری منعطف اولدیغی حالده ، اوصوجه كوله‌رك :

— متردد ، حریص بر قلبه مالك اولان شو وسیمك حیاتدن شكایتلری باقلم نه كبی شیدر ؛ باری دیكله‌سه ایدك . دیدی . بو جمله بكك بش امعاننده بر بداهت منطقیه اهمیتنی آلدی . وسیمك قلبی حقیقةً حریص ایدی . كنج آووقات ایكی كوكلی بردن قزانمق دعواسنده ایدی . یمك زمانی كلمشدی . أوه عودت ایتدیلر .

وسیم . تهآنك اسمر چهره‌سیله اوزون كیرپیكلرینه حزنی ، لیلی‌نك مائی كوزلریله لپسقه صاچلرینه شطارتی پك یاقیشدیریردی . حتی بر كون اونلره « چیچك اوله‌ایدیكز بریكز منكشه ، بریكز كل اولوردی . » دیمشدی . تهآنك اوفاق أللرینه ؛ بر مرسم بوسه كبی پارلایان دوداقلرینك ، بیاض دیشلرینك كلخندهٔ تلألؤنه . قلبنك صافیت‌متردد‌انه‌سنه ، اكثری دوشوندیجه بویونی بوكمه‌سنه ، اوفاق كوزلرنده پارلایان بویوك بویوك نظرلره ؛ سیاه صاچلرندن صاچیلان رایحهٔ جاذبه‌یه باقدقجه یوره‌كی تیتره‌ر . لیلی‌نك اندام پریانه‌سنی ، چوجوقجه قهقهه‌لرینی ، سویملی چاغینلقلرینی ، اثنای تكلمده ، اوچمغه چالیشان بر قوش یاورو- سنك قانادلری كبی بر دوزی‌یه أللرینی چیرپماسنی . دوداقلرنده متمادیاً تزهر ایدن ابتسامی خاطرلادقجه پر نشئه اولوردی .

آرتق هر کون بویله‌جه معهود رومانی دکل یکدیکرلرینك حیاتنی ترجمه ایله مشغول اولورلر ایدی . براق برکیجه‌ده و کتوم ، او تجربه‌دیده آطه‌نك ایصسز بر کوشه‌جکنده ، اسمر کبی ، أنکبین کبی طوران بر دکیزك قییسنه اصابت ایدن ، صیق داللی بر آغاج آلتنده ، ظلمتله ضیانك امتزاجندن متولد طونوق بر نورك ایچنده ، تنی بایغین اوقشایان ، بیتاب بر روزکاره بورونمش ایکی روحك ، رباب شعری قیصقاندیران نکته‌لی مخاطبه‌لرینه ، ابتساملرینه ، یالکز مرمره‌نك آق صاچلی ، سالخورده ، ظالغه‌لری محرم راز اولوردی . بو کیجه مهتابك دکیزه انعکاسی لاجورد بر چمنزارك آراسندن بر الماس ایرماغی جریانی آندیریبوردی . باغچه‌لرده‌کی خروسلرك بیله بو پارلاقلغه آلدانه‌رق ، طلوعی آلقیشلار کبی اوتوشلری ایشیدیلیردی . چکرکه‌لرك ، جیرلاق بوجکلرینك مدید چیغلقاری هیچ دینمیوردی . وسیم : « دکیزه چیقسه‌ق ناصل اولور ؟ » تکلیفنی درمیان ایتدی . قیصه بر ترددن صوکره قبول ایدلدی . اسکله‌یه ایندیلر . بویوجك بر قاییق طوتولدی . ایچنه آتلادیلر . قاییق ، او لاجورد خاره‌لی اطلسه بکزه‌ین طورغون ، ساکن سطح بحری ییرته‌رق یاواشجه ایلرله‌مکه باشلادی . کنج دومنی اداره ایتمك ایچون اورتایه اوطورمش صاغنه لیللی‌یی ، صولنه ته‌آیی آلمشدی . دومنی آطه‌نك ساحل شرقیسنه طوغرو دوندیردی . باشنی آرقایه چویردیکی زمان :

— باقڭ ! باقڭ ! كچدیكمز یرلری ناصل آیدینلاتیورز .
دیدی . اونلره قیالرك دكیزه عكس ایدن قارالتیسی سایه‌سنده
كوزه كین یاقموزلری ارائه ایتدی . روزكار كاه خفیفجه وكاه
شدتله اینجه داللره چارپارق قیصیق ، پریشان برصدا ایله دكیزه
دوكولیور . اوزاقده برقاچ روم دلیقانلیسی «ماروولیو» شرقیسنی
حلاق سسلریله تكرار ایدیور . كوره‌كلرك مطرد صدالری ،
ایصلاق قناتلرك چارپماسنه بكزر درسسلر چیقاران . طالغه‌لرك قیالرله
معانقه‌سی ایشیدیلیور . . صیغینه‌لرك قارشیدن برپارلاق نقطه كبی
طوزان تنویراتی تیتره‌یور . طبیعت پك طورغون بر پریشانلق
ایچنده ، سیسدن برغازهٔ سیاهه صارلمش یاتیور : مهتاب اونی
دبویور ، روزكار اونی اوقشایور ، قوشلر اونی اكلندیریوردی .
وسیمك . مهتابی ، آغاجلرك ، دكیزك روزكارك تموجنی ،
ماوی آسمانی تماشاسی بوكیجه ایلك دفعه دكلدی . لكن نیچون ؟
شیمدی یه قدر ملاحت طبیعت موجود دكلشده یالكز بوكیجه
وجوده كلمش كبی حیرتندن مجذوب اولویوردی . قوللرینی قاووشدر
مشدی . باشنی آرقه‌یه طوغرو براقدی . كوزلرینی آسمانه عطف
ایتمشدی . بویله حظ الدی . كیتدی . شیمدی ساحلده‌كی قیالرك كولكه
لری چهره‌سنه چوكیور . نه آز سیمك متفكر كوزلرینی بویله حزن
و ضعفت آراسنده تماشا ایدن كیم . قمر ضیاسنی اوجلرده پنبه
چهره‌لرینه سرپیور . اووقت وسیمك ایللرینك مهتاب قدر
تره‌دن ایسقه صاچلرینی ، نورنظریله بر كره‌ جان دها اوقشایوردی .

اوچ کنجلکده چهره‌لری بو کیجه پك بنبه . کوزلری پك پارلاق ایدی .

ته‌آ همشیره‌سنك اصراری ، وسیمك نیازی اوزرینه ایتالیانجه بر رومانس اوقومایه باشلادی . وسیم او قویو قیرمزی غنچه دوداقلرك حرکات آهنك فشانه‌نه دقت ایدییوردی . شیمدی او غنچه بر بلبل اولمشدی . بو حساس روحك تیتره‌یه تیتره‌یه یوکسلن محرق نواسی چاملره عکس ایدرك مهتابك دونوق نوریله امتزاج ایتدکجه ، صانکه ، ولوله‌ٔ طبیعت . آتشین برجاندن قوپان بو ببیا حزنی دیکله‌مك ایچون صوصویوردی .

یالکز روزکار ، نازك ، نرمین روزکار ، اصول اصول ته‌آنك آتشلی دوداقلرینه نوردن بوسه‌جکلر قوندورویوردی . لیللی‌نك ده کوزلری طالمشدی . وسیمك صاغ الی آووچلری ایچنه آلمش ، دیزی اوستنده اونك پارمقلریله اوینایوردی . کنج آووقات ، خلجان قابی طورمش ، قوهٔ حسیه‌سی ، خصه فکریه‌سی طونمش ، کوزلری برشی کورمز ، قولاقلری برشی ایشتمز مرمرکبی برحاله کلمشدی . تحفدر : اوقودیغی شعرلرده رومانلره باقیلسه ، وسیمك شیمدی برپارلاق خیال عالمنه طالماسی لازمکلیردی . لکن زواللی هیچ برشی دوشونه‌مییوردی .

کنجلکك بعضی حاللری واردرکه ، اونلری آکلامق آکلامقدن دها قولایدر . ایشته وسیم بویله استغراق ایچنده دیکلمکده ایدی . ماضینك مشقتلری ، هجرانلری . آه وأنینلری ، بو هوای

شوقاشوقه قارشی ، تلاطم بادخزانه اوغرامش صاری یاپراقلر کبی ، دونه دونه کیردابلر تشکیل ایدەرك اوچدیلر . ایکی یانده ایکی قاناد کبی اوطوران لیلای ایله تەآنك . یوموشاجق سوزاژیەلرینك تموجندن حاصل اولان ، سمعك دکل حسك ایشیتەجکی ، نازین برحیشیرتی وسیمك کوکنه تأثیر ، وایجه ایپکلی لباسلرینك تصادفاً آلارینی سوروتمەسی سوداسنی تحریك ایدییوردی .

ساعت بشه قریب ایدی . ایستەمەیەرك صندالدن چیقدیلر . یکدیکرینك قوالتوغنه صیقی صیقی کیردیلر ؛ آغیر آغیر یورومکه باشلادیلر . یولی تمدید ایچون لیلینك تشویقیله راست کلدکاری زقاغه صاپدیلر . مهتاب آراسنده یوللرینی غائب ایتدیلر . تا جاملقدن طولاشوب نهایت أوه عودت ایتدکاری زمان ، نصف اللیلی ایکی ساعت قدر کچمشدی . آیریلیرکن بری برلرینه قارشیدن آووج آووج سلاملر سرپییورلردی .

آطه آطه اولەلی ، بویله شاعرانه برعشق ودها طوغروسی بویله عاشقانه برشعر کورمەمشدی . لیلی ایله تەآ ، اوطەلرینه کیردکن صوڭرەده ألنده موم ، کوزلری اویوشمش ، کیجەلك أتاریسیله مادام رولاندی یه راست کلدیلر . مادام حدت علائمی کوستردی . بوصیراده وسیم اوطەسنده ، صاچلرینك آراسندن تەآنك آلینه براقدیغی ایلك بوسهٔ آتشینی دوشونویوردی ...

یورغانه صیقیجه صاریلدی . یورغون کوزلرینی قاپادیغی

زمان ، ایری دوداقلرینك اوجلری حالا کولومسه‌یوردی . بو ابتسامجق صباحه‌قدر اوراجقدن اوچمادی . . .

برموعدملاقات تعیین ایدیله‌جك کونلردوسیم ، قومشوسی موسیو رولاندینك أوینه کیدر . بعضاً باغچه‌ده یاسمنلرله خانم ألدرندن ، صاری کللردن معمول قریه آلتنده مادام ، مور دامارلری چیقمش اللرینی آغیر آغیر تحریك ایدرك ، کوچولمش کوزلرینك اوستنده‌کی قوجه کوزلکنك یاردیمیله دانته‌لرینی اکاله چالیشیر . ته‌آروماتی اوقور ، لیلای دیکیشنی دیکردی . وسیم کاه غزته‌لرده کوردیکی حوادثی نقل ایدر وکاه ته‌آلك آچدیغی مباحثهٔ أدبیه نتیجه‌سنده ندیك ، اکرمك خاطرنده‌کی شعرلرینی ترجمه‌ایدرك قدینلری اکلندیرمکه چالیشیردی . بوینه آرا صیرا ادبیاتدن بحث ایده‌ایده ، اونلری شعرامزك مسلك ادبیلرندن خبردار ایتمشدی . آرتق مادام رولاندی بعضاً معهود کوزلکنی آلننه قالدیره‌رق ، سیرده‌ك دیشلرینی کوسترەرك ادبیاتمز حقنده رأیلر بیان ایدییور . مثلا : شیخ غالبك حسن وعشقنی فضولینك لیلا ایله مجنونی ، فنه‌لونك ته‌لماقه . کوته‌نك فاوستنه بکزه‌ته‌رك بو آدملر اثبات اهلیت ضمننده برطاقیم غیرطبیعی موهوماتی توصیف ایتمشلر . فقط أثرلرینك مرور زمانله طرز تحریرلرنده باشقه مزیتلری قالمایه‌جغنی بیله مەدەشلردر . هله فاوستك ، بسته‌سی برطرف ایدیلنجه ، زمینی کنجلرك روحنی صیقه‌جغی طبیعیدر دییوردی . غریبدر : اکثریاوسیمك

یك بارلاق دییه ترجمه ایتدیکی اشعاری مادام بکنمزدی. حتی
بر کون حافظك :

« دل میرود زدستم، صاحب‌دلان خدارا ! »
« دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا »

مطلعلی غزل مشهورینی کمال اهمیتله ترجمه ایدر ایکن ،
اختیار مادامك یاواشجه اسنه‌دیکنی کوروبجه وسیم مغبر اولمشدی.

بعضی کونلر ، وسیمك والده‌سی ده برابر اولدیغی حالده
جمعهٔ جام لیمانه کیدرلر ؛ ایکی اختیار قادین ، حکایهٔ ماضی‌یه
باشلامالرندن بالاستفاده ، وسیم ، لیلای ایله ته‌آنی آلهرق أل أله
طاغه چیقارلر . چام قوقولرینك ویردیکی نشئه‌لرك اغفالیله
کابکلرله اوینا‌شیرلر ، قوشارلر ، سرچه‌لرله چیغلقلر قوپاریرلر ،
قوش یووالرینی بوزارلر ، یاوروارینی اوپرلر ، غاغاجقلرینی
ایصیریرلردی. بونلرك کوروالتوسندن ، چالیلرك آراسندن یشیل
کرتنکه‌لر ، قوزو یاپراقلری چتیرداته‌رق صاغه ، صوله فرار
ایدرلر. وحلی قوشلری تلاشله اوچارلردی ؛ یانیق کبی سیاه بر
منظره حاصل ایدن ، قزت جم آغاچلرینه طوتونه‌رق ، چاملرك
فرسوده ، صاری یاپراقلرینك اوستندن قایارلر ایکن ته‌آ بر قایا
پارچه‌سنه چارپه‌رق دوشر ، معاونتنه شتاب ایدرکن وسیم‌ده
یووارلانجه مسلسل ، بر قهقهه طاغه عکس ایدر کیدردی.

اك اوفاق بر شیئه ، معناسز بر سوزه کولدکجه کولرلردی.
ده وسیم عادی بر جبجکی قوپارمق ایچون ، اونلرك مخالفتنه

باقايه‌رق ، بر طائر اوجاغندن صارقار . بو صیراده لیلی ایله ته‌آ
بلندن صیقیجه طوتارلردی . ته‌آ قورقوسندن صولق آلیله
یوزینی اورتر ، دیشلرینی صیقاردی . چیچکی قوپاریرایسه چوجوق
کبی سوینیرلر ، وسیمی التفاتلره غرق ایدرلر . بری عشوه‌لرله
قسنی سوپورور ، دیکری نوازشلرله بوتون باغنی دوزه‌لتیر ایدی .

نهایت قوشه قوشه یورولونجه وسیمك یره سردیکی ژاکتك
اوستنه اوطورورلر . لیلی یشیل جام داللرینك پریشان ایتدیکی
صاچلرینی دوزه‌لتمك ایچون ، بوتون بوتون چوزدیکی صیراده
خیرچین روزکار ، اونلری کنجك یوزینه آتینجه ، لیلی درحال
باشنی کری‌یه چکه‌رك وسیمك چهره‌سندن آلریله چابکجه
اونلری طوپلار واصرار ه باقایه‌رق اورمك بهانه‌سیله دها طاغینیق
لکن دها دلفریب بر حاله قویاردی .

لیلی‌نك ، ته‌آنك سودا نواز عشوه‌لری کنج آووقاته محبت
فزون بر نشئه ویریردی : اوصاریشین پری ، برشی آکلاتیر ایکن ،
پروازانه بر حرکت سریعه ایله کنجه یاقلاشیر . باشنی اونك
اوموزینه طوغرو آغیر آغیر تمایل ایتدیریر . آلرینی اونك
صیجاق اللری اوستنه قوردی : بو صیراده انفاس متلاشیانه‌سنك
دوداقلرینه سورونديکنی وسیم حس ایدر ، تیترر ایدی . ته‌آ سحرلك
نسیم باریکیله آچیلمش یاسمنلر قدر بیاض ، نرمین بیلکلرینی
وسیمه بکه کوسترمك ایچون اونالی که شیطنتکارانه بر شیوه ایله
صیجاغی بهانه ایدرك یکلرینی صیواردی .

يورولمشلر ايدی . لكن صفالرندن بر دورلو طوروب دیكله نه مزلردی .

روزكاردن بی تابانه صاللانان يشيل ياپراقلرك ميلانی كنديلرينی سایه‌لرينه دعوت ایچون تحريك اولونان آللر قیاس ایده‌رك ، اورادن اورایه قوشارلر . صانكه آغاچلرك كافه‌سنی محظوظ ایتمكه چالیشیرلردی .

ته آ ایله لیلانی پنبه سنبلره بورونمش بر كوزلكله ، یورغونلقدن چهره‌لری هجوم دمه اوغرامش كسیك كسیك صولویه صولویه والده‌لرینك یاننه كیتدكلری زمان ، صوغوق آله‌جقلرندن بخثله ایكی اختیار قادینك ایچری یه طوغرو چوكمش بورسومش دوداقلرندن شفقتلی توبخلر صاچیلیر ایدی .

بر كون وسیمك تكلیفی ایله هر زمان سایه‌سنده بختیار اولدقلری بویوك چامك كوتوكنه محبتلرندن بر خاطره قلمق اوزره اسملرینك ایلك حرفلرینی حك ایتدیلر .

§

وسیم ، بك اوغلنه ایندیكی زمانلر ایكی همشیره‌یه دبنی دبنی اطلس طورباجقلرده بون بونلر ، دراژه‌لر كتیریر ، واسطه كاندیكی قادینلرك توالتلری حقنده اونلره معلومات ویریر ، اونلر ایچون فیغارو ایللوستره‌لر ، مودا غزته‌لری اشترا ایدردی . عودتنده واپورده بوهالهای شباتك نتیجه‌سنی ملاحظه ایله ، لیلانی ایله ته آنك هانكیسنی ترجیح ایده‌جكنی دوشونور ... دوشونور ...

دوشونور هيچ بر قرار ويره‌مز ، برنده : نشئه كبی شيرين بر بايلاق . ديكرنده : تفكر كبی نامتناهی بر سكونت حس ايدر . برينك : اوزون كيرپيكلرينك زمينلركنك دوداقلرينه سوروندیكنی . ديكرينك : سياه صاچلرينك شميم نازكترندن سرمست محبت اولدیغنی تخيل ايدردی . أوده كيجه يالكز قالينجه ليالینك پيانوده چالديغی مؤثر بر والسك تا كندی اوطه‌سنه قدر واصل اولان متموج آهنككنك تأثيريله دوشونور ايكن نوميدانه بوينونی بوكه‌رك « اونلر بنی سومیورلركه ! . . » ديردی .

كنج صباحلرين دكزه كيدركن اكثری اونلره تصادف ايدر ، بر پارچه ديكلنمك بهانه‌سيله جاده‌لردن تشكل . قايسپونك ماغاراسنه بكنزه‌تدكلری ، يشيل يوواجقلرينه التجا ايدرلردی .

بعضاً متجسس بر آوجی ويا دربدر بر كوی چوبانی بونلرك خفاخانهٔ عشقنی كشف ايدردی . بو آشيانهٔ تنهاده نه‌لردن بحث ايتمزلردی ؛ نه‌آ اكثريا بر طاقم متجاهلانه سؤاللر ايراد ايدردی . هله اونك منفعل ومتردد جوابلری او حزن ايله همرنك كوزلرينه نه قدر ياراشيردی ! بر فونده چيچكندن ، حقير بر ياپراغه وارنجه‌يه قدر يكديكرلرينه تقديم ايدرلر ؛ موددن ، فلسفه‌دن ، حاصلی هر شيدن . . . هر شيدن بحث ايدرلردی . بر دفعه كنج آووقات . كال كی زمين بر قولاغی ، معدن بر حلقه كچيرمك ايچون ، دمه‌نك عليهنده بولونديغنه دائر محاكمهٔ عنديه‌سنی درميان ايتدی . لكن كمسه‌نك قولاغنه

کیرمه‌دی . اونلرده وسیمك طرز تلبسنده بکنمه‌دکاری بر طاقیم شیلری اخطار ایدرلر . مثلا : دها قویو فس . اوزمانلر هنوز مودا اولان « زاباتو » یاقالیقلر . رنکلی فرنك کوملکلری کیمه‌سنی ، قویو دوه‌تویی رنکنده برقوستوم یاپدیرماسنی . حتی بیقلرینی « الابروس » تنظیم ایدرسه کندینه پك یاقیشه‌جغنی سویله‌زلردی . وسیم بو صاغیانه اخطاراته کولومسه‌ردی . مع مافیه ینه لیلی نك توصیهٔ مکرره‌سی سایه‌سنده وسیم دها دیك و کوکسنی کرمرك یورومکه باشلامشدی . وسیمك رسمنی ایسته‌دیلر . بونلر ایچون آلدیردیغی فطوغرافینك آرقاسنه « پك چابوق اونوتوله‌جغندن أمین اولدیغنه » دائر برجمله‌جك یازیویردی . کوجندیلر . کولوشدیلر .

برکیجه ینه ملاقات موعود ایدی . صباحله‌یین بولوشدیلر . وسیم کتیردیکی ایکی بیاض قاملیانی آنلره تقدیم ایتدی . تهآ سینه‌سنه ، لیلی قوشاغنك اوك طرفنه ایلیشدیریردی . و بو کیجه برمسامره‌یه مدعو اولدقلری ایچون بولوشه‌مایه‌جقلرندن اعتذار ایتدیلر . تهآ وسیمك کوزلرینك ایچنه باقه‌رق :

— اکر آرزو ایتمز ایسه‌ك کیتمه‌یز وسیم دیدی .

کنج بو دعوتی قبوله تشویق ایتدی . ایکیسی کوله‌رك « طاریلمادك آ . . . طاریلمادك آ . . . » تأکیدیله عودت ایتدیلر . تهآ آیریلیرلر ایکن دوداقلرینی اوکه طوغرو اوزاته‌رق خشنودسزلق علائمی کوستردی . وسیم أوه کلنجه ، کوکانه

آجی بر یاس دوشدی . اقشامه قدر والده‌سیله کوروشدی . لکن عقلنه کلنی دکل . آغزینه کلنی سویله‌یور ایدی . اوندن آیاقلرینه قپانه‌رق کیتمه‌لرینی رجا ایتمکی دوشونیور . لکن ینه درحال کندی کندیسنه « یوخ ! بن‌ده نه بدلایم » دییوردی . بوکیجه ساعت برده وسیم بك والده‌سنه « ننه‌جکم شیمدی کلیرم » دیدی بیقلرینی بوکه‌رك قاپودن چیقدی .

اولا ایکی رفیقه‌نك مدعو بولوندیغی أوه قدر کیتدی ، بنای متجسس بر نظرله برقاچ کره سوزدی ؛ قوجه‌کارکیر قوناغی بر تکمه‌ایله ییقمق ایسته‌رکبی قشلرینی قالدیرمش ، کوزلرینی آچمش ، یومروقلرینی صیقمشدی . کیم بیلیر شو صالونده نه قدر کنجلرله رقص ایده‌جکلردی : اونلرك نه محرق ، نه مخرب التفاتلرینه مخاطب اوله‌جقلردی . زواللی ! حقیقةً بو دقیقه بك زواللی ایدی . متصل « قیصقانیورم . لیلای‌ی‌ده بك سوییورمشم ! » دیردی . اونك بو مسامرده‌ده کوره‌جکی دلیقانلیلری کندیسنه ازقضا ترجیح ایده‌بیله‌جکندن قورقویوردی . اوراجقده بر آینه اولسه ، کندی چهره‌سنی ، مشکل‌پسند بر اختیار رسام کبی ، تدقیق ایده‌جکدی . اللری آرقاسنده ، متفکرانه یورومکه باشلادی . رولاندیلرك خانه‌سنك اوکنده طوردی . ایکی همشیره‌نك اوطه‌لری متصل ایدی . باشنی قالدیردی ؛ ته آنك ماوی ، لیلای‌نك آل آباژورلرندن سیلان ایدن لامبه‌لرك ضیاسی تول پرده‌لردن سوزوله‌رك وسیمك کوزلرینه چارپدی . یاواشجه

کری یه چکیلدی : قارشیده‌کی ییقیق دیواره طیرماندی ، خالی عرصه‌یه آتلادی . بو کیجه نجوم مینی مینی کوزوکویور . روزکار یوق ، یاپراقلر قیمیلدامیور ، زقاقدن کیمسه کچمیوردی . وسیم کندیسنده بر یورغونلق حس ایتدی . کوشه‌ده‌کی چارپوق بر انجیر اغاجنه اتکا ایتدی . اللرینی آرقایه قاووشدیردی .

لیلی ایله نه آ اوطه‌لرنده تووالتلرینی یاپیورلردی . لیلی قورسه‌سنی کیمش ، صاچلرینی طوپلامش ، چهره‌سنی ، بیلکلرینی ، کردنینی پودرالایوردی . آووقات او پودرانك ایلیق شمیم حلاوتنی حس ایدر کبی اولویوردی . نه آ هنوز کیجه‌لك البسه‌سیله ، صاچلرینی طارایور . کوکس علتنه مبتلا بر اختیارك نوبت سعالدن صوکره درمانسز نفس آلماسی طوریله وسیم باشنی یاواشجه آغاجه طایادی . کندی کندیسنه « بورایه کلدیکمه نه قدر اییی ایتدم . یارین آکلاتیرسه‌م شاشه‌جقلردر » دییوردی وسیم ایسته‌دی که قوشه قوشه اوطه‌لرینه کیرسین ده کوزلکلرندن اونلره حرارتلی بحث ایتسین .

نه آ تووالت ماصه‌سنك اوستندن بر چیچك آلدی . بو صباح ویردیکی بیاض قاملیایه بکزه‌یوردی . کنجك ایری ، سیاه نظری قارانلقده پارلامغه باشلادی . اوك ایچنی ایجه تفتیش ایچون آغاجه طیرمانمق ایسته‌دی . بجره‌مدی . آیاغنك اوجنه باصه‌رق یوکسلدی . نه آ قاملیایی دوداقلریله یاواشجه اوقشادی و قورسه‌سنك آراسنه کیزله‌دی : هم ده أیله کوکسنه باصدیردی .

وسيم بك بو كيزلى موفقيتدن متحصل سويخندن كنيش كنيش نفس آلييوردى . ايستەيوردى كه يانده بر طاقيم رفيقلرى بولونەرق بو موفقيتنى كورسونلرده ، سعادتنه غبطه ايتسينلر ...

آرتق ايكيسى ده شاپقەلرنى باشلرينه قويمشلردى . ايكى دقيقه صوكره پدر ووالدەلريله برلكده قاپودن چيقديلر . وسيم غيت اوزاقدن اونلرى تعقيب ايتدى . ته آنك كنديسنى سوديكندن أمين ايدى .

اونلر مدعو اولدقلرى أوه كيردكدن صوكره وسيم عودت ايدر ايكن دوشونەرك :

— ليللىبه ألبسەلرى نه قدر ياقيشمشدى . ديدى .

— مأموريتله آوروپايه كيدييورم .

ليللى ايله ته آ برلكده جواب ويرديلر :

— بزى آلداتييورسك ، وسيم .

بر طور جدى ايله تأمين ايتدى . ومع مافيه بر آى قدر دها بورادەيم . ديوردى . ته آ ، برشيئه قرار ويرمش كبى قاشلرينى چاتدى . كنيش بر نفس آلدى . لكن بو قرارندن ينه پشيمان اولمش كبى درمانسز بر حالده ، كوزلرينى يردەكى اوفق قاغد پارچەلرينه عطف ايتدى ، بويلەجه دوشوندى . . . دوشوندى

صوکره نظریله، دوداقلریله، قاشلریله یالواریرکبی برطوز ایله :

— برابر کیده‌لم دیدی .

§

وسیم تدارکات سفریه‌یه باشلادی . آرتق اوصفالی ملاقتلر، اوکیفلی تصادفلر بر رنك حزین هجران آلدی . مادام رولاندی «ترقیکزدن ممنون. لکن بزی ترك ایده‌جککزدن محزون اولویورز» دییوردی . کنجك کوکلنه نفوذ ایدن بر نظر اوراده پك متفرق أمللر کوره‌جکدی. اوروپا حیاتی، اساطیر پریلری کبی تولله‌ره، کللره مستغرق بر حالده شیمدیدن کوزینك او کنه کلیور وزواللی مادمازل رولاندیلرك محبتلری یاواش یاواش انکساف ایدییوردی. وسیم بو تلوندن اونلره رنك ویرمه‌مکه چالیشیور، دها طوغروسی کندی بیله حسیات قلبیه‌سنی تماميله اکلایه‌مییوردی .

بر پازار کونی ایدی . ایرکن بویوك آطه‌یه کیتدی . ألنده ایکی پاکت اولدیغی حالده عودت ایتدی . اوکله ایدی . طوغرو چاملقده او «یشیل یووا» یه ألنده‌کی پاکتلرك برنده‌کی صاری کللری صوله، پنبه‌لری صاغ طرفنه یره سرپییوردی . بو آرالق رولاندیلرده قوشه قوشه کلدیلر. باشلرینی کونشدن محافظه ایچون اورتدکلری ایپکلی غازلرك اوجلری کلبك قانادلری کبی روزکاردن اوچویوردی . ایکیسی بردن :

— باق بو کون عشقه قانادلر ویردك دیدیلر . وسیم :

— ایشته بنده اوکا کوزل بر یووا یاپدم، دییوردی .

بر رائحه خفیفلکیله غنچه‌لرك ایچنه اوزاندیلر ؛ بو منظره پك حزین ایدی . یاقیننده بو کللر صوله‌جق ، بو قهقهه‌لر آغلایه‌جق ایدی .

محبتده مادیاتك بالنسبه اهمیتی یوقدر . او مغبوط صفالر ، علویتلر یالکز تخیلاتمز ایله قائمدر . بو سببله ، خیالی واسع اولمایانلر محبتدن لذت آله‌مازلر . صمیمیات عاشقانه دائما تأمین محبتدن ، عدم اعتماددن ، تکریر سرزنشدن عبارت کبی بر شیدر . تا اساطیر اولین افسانه‌لرندن بو آنه قدر عینی سوزلر ، عینی نظرلر ، تعاطی ایدیلمش ایکن ، بو ابدی سوزلر دوکولدیکی دوداقلرك اهتزاز آتشیندن مأل نوین ، نکات دلنشین آلیر کبی هر زمان باشقه بر کوزللکده ، باشقه بر معناده منجلی اولور .

بو کون پك آز روزکار وار ایدی . اوکله صیجاغی طبیعتی طورغون برحاله کتیرمشدی . بوکسکده سکونت ایچنده طورور کبی اوچان بر چایلاق ، کنیش قانادلرینی آچمش ، معلقده بر سیاه نقطه شکلنده کوزوکویوردی .

شیمدی چاملرك او کسکین رچینه قوقوسی اطرافه دها زیاده یاییلمشدی . حرارتلی بوسه‌لرله لبالب کبی صیجاق طوران کولکه ، بو اوچ روحك چهره‌لرینك بر قسمنه طاغینیق بر حالده چوکمشدی . قارشیده دکیز ، تازه بر کلین سینه‌سی کبی پریشان بر خلجان ایچنده کوزوکویوری .

لیلابی کلملرله اوینایوردی . تهآ وسیملك صاغ الینی آووجنك ایچنه آلمش ، یوزوکنی کندی پارماغنه کچیرمکه چالیشیر ایکن بر طور متجاهلانه ایله بغتةً دیدی که :

— وسیم سنك قاچ کوکلك وار ؟

کنج بو غریب سؤاله قارشی نه دیمك لازم کله‌جکنی بیله‌مه‌دی ده صافدرونانه :

— بر . . .

جوابنی ویردی وکولمکه باشلادی .

— اویله ایسه . ایکی محبت بر قلبه صیغماز . طوغرو سویله ! هانکیمزی چوق سوییورسین ؟

— ایکیکزیده سورم !

— دیمك که هیچ بریمزی سومییورسین .

— حقیقةً ایکیکزیده عینی محبت، عینی احترام ایله سودیکم ایچون بریکزی دیکریکزه ترجیحده معذورایم. لکن بنی هانکیکز دها زیاده سودیکنی بیلمییورم که ؟ . . دیدی . فقط یالان سویله‌دی : « تهآ » نك محبتنی اولدن بری حس ایتمش ونهایت کچن اقشام بوتون بوتون تجربه ایله‌مشدی . « لیلابی » نك مشرب شو خانه‌سی ایسه ، اویله محبت جدیه ایله اشتغاله مانع ایدی .

دمیندن بری سکوت ایدن « لیلابی » عدم اهمیتی معان، لاقیدانه کوله‌رك :

— کوجنیز دیه ترجیحکی بزدن صاقلایورسین؛ بر قرعه چکرز: باقلم. کوکلکی کیم قازانه‌جق؛ بوصورتده سن تردددن (همشیره‌سنه بر نیم نظر مستهزیانه فیرلاته‌رق) «ته‌آ» ده آجی بر أندیشه‌دن قورتولمش اولور، دیدی. وسیمدن الدیغی کاغددن اوفاجقه ایکی پارچه کسه‌رك برینه کندی اسمنی، دیکرینه همشیره‌سنککنی یازدی. کاغدلری بوکدی.

کنج ذاتاً مسئله‌یه برجدیت رنکی ویریله‌سندن طولانی دوشدیکی موقع مشکلدن قورتولمق ایچون چاره آرار ایکن لیللی‌نك بو لطیفه‌سندن ممنون اولدی.

— واقعا، پك آمریقالی کاری برمحبت اوله‌جق ایسه‌ده... دییه‌رك اوزاتیلان کاغدلردن برینی آلدی. ته‌آیه کوز اوجیله عطف نظر ایتدی. کوکسك حرکات مضطربه‌سی کوزو کویوردی. کاغدی آچدی. «لیللی»!!! یازیلی ایدی. ته‌آ صارارددی. همشیره‌سی سوروکلی بر قهقهه صالیویردی.

— بوصاییلمایه‌جق، هایدی! برایکنجی تجربهٔ طالع دها: لکن بو دفعه هرکس حقنه راضی اولمالی، دیدی. ته‌آینه حرف واحد تلفظ ایتمه‌دی. قرعه ینه «لیللی» یه تصادف ایتمشدی. حوپپا قیز اوجاربای عزرائیل کوزلریله ته‌آیی سوزه‌رك:

— بزه‌دکل، طالعه کوس! دیدی. ووسیم بکی یانته دعوت ایتدی. کنج بونلری هپ ملاطفه ظن ایتدیکندن

اوده بو تکلیفاته لطیفه‌لرله جواب ویریوردی . بوصیراده وسیم بك ته‌آنك یوزینه باقینجه او متحسس قیزك اوصول اوصول آغلادیغنی کورمزمی ! ؟ کنج اونی تسریر ایچون لطیفه‌لر ایجاد ایتدی . ته‌آنمك منديلنی یاننه براقشدی . آووقات اومندیلی « بنی هرزمان دوشوندوره‌جك بر یادکارك اولسون » دیه‌رك آلمق ایسته‌دی . فقط ته‌آ :

— آرتق لزوم قالمادی .

حکم قطعیسیله ممانعت ایتدی . لکن همشیره‌سی صاچلرندن برمینی دسته‌جك کسه‌رك ، کنجه ویرنجه وسیمك اصرارینه ظایانه‌مایه‌رق ، کوزلری مخمور ، یاناقلری آل آل اولدیغی حالده اوده لیللی‌یه پیرو اولوویردی . کنج ایکیسنك‌ده صاچلرینی آیری آیری برر اوفاق ظرفه قویه‌رق ، اوستلرینه‌ده تاریخلرینی یازدی . یلکنك جیبنه قویدی . آقشام اولمشدی . عودت ایتدیلر .

کنج آووقاتك یوم حرکتی کلمشدی . وداع غایت حزین اولدی . او آقشام وسیم بکك راکب اولدیغی لوئید قومپانیاسنك « اورانو » واپوری حرکت ایدرکن ، کنجك وجدانی زهرناك بر عذاب ، مبهم بر ندامت استیلا ایتدی . شیمدی آلری یلکنك جیبلرنده اولدیغی حالده سونوك نظریله آطه‌لره طوغرو باقییور :

— عجبا شیمدی نه‌یاپیورلر ؟ ! .. دییوردی .

§

درت سنه صوکره ینه وسیم بك : آغیر آغیر چاملغه طوغرو

کیدییوردی . اوروپادن کله‌لی برهفته اولمشدی. ماضیسنی زیارت ایچون ایلك دفعه آطه‌یه کلییوردی . متفکر ایدی . خاطراتنك تأثیر المنا کیله کوزلری طالمشدی .

کنج آووقات درت سنه ایچنده خیلی دکیشمش ، هیئت عمومیه‌سنه حس اولونور درجه‌ده بر آغیرلق ، بر « بیلکیجلك » طوری کلمش، بیقلری اوزامش ،چهره‌سی قیزارمش ، سمیزله‌مش . تنه لطیف بر رنك اصالت چوکمش دها کوزلاشمشدی . دیزلرندن آشاغی‌یه کیدیکی برپارده‌سویی سراپا ایلیکله‌مش ، اوجی ایکری ، برکراز باستونی باش‌اشاغی طوتمش، اوجیله لوسترینلی بوتینلرینك اوستنه اورویوردی .

سوروجیلرك آوازه‌لریله ، قالدیریملری شیقرداته‌رق درت نعله قوشان مرکبلره بینمش ، مورفستانلی ، آل ژیله‌لی ، بیاض سرپوشلی برطاقیم قادینلر ، چیغلغه بکزه‌ین قهقهه‌لر فیرلاته‌رق وپالانلرك مشینلرینی تحجیرداته‌رق ، وسیم بکك یانندن کچیورلردی . وسیم رولاندیلرك خانه‌سنك اوکنده طوردی ؛ بوسنه کرایه ویریلمه‌مشدی. نظریله « لیلای » نك اوطه‌سنی در آغوش ایتدی . أوك صاری بویاسی اوچمش ، معجونلری بیاض لکه‌لر شکلنده کوزوکمکه باشلامشدی . اوصاریشین پری آشیانه‌سنك پانچورینك برقانادی ، رزه‌سی قوپدیغندن ، بویونی بوکمش ، صارقییور . روزکارك شدتیله صاچاقدن قوپان اوزون بر تنکه بورو صاللانییوردی . بوأو ، فقط برقلب کبی نهانی خراب ایدی .

شیمدی پنجره‌نك اوکنه ایکی سرچه قونمش مسرتله صچرامغه،
اوتوشمکه باشلامشدی. اوزاقدن چاملغه کیدن یولده بر اوفاق کلبه‌وار
ایدی که بوکون قپوسنك اوکنده چاموره اپخنده چهره‌سی، الکه ایچنده
انتاریسیله بر کوچوك چوجوق اوطورمش کره‌مید دوکیوردی.
دورت سنه اول. بر صباح «لیلای» و«ته آ» ایله چاملره کیدرکن
بوکلبه‌ده هنوز برچوجوق طوغدیغنی خبر آلمشلردی. اووقات
همان دفتر خاطراتنی آچدی. چوجوغك... سنه‌سی اغستوسك
اون ایکنجی جمعه ایرته‌سی کون تولدایتدیکنی بولونجه چوجوغك
یانه کلن والده‌سنه بو تاریخی تکرار ایتدی. قادینجغز متحیرانه
تصدیق ایتدی. وسیم کندی کندیسنه «بوچوجوق مسعود یتمك
بر تاریخ حیاتی» دیدی. شیمدی یه قدر کندیسنك‌ده مینی مینی
چوجوغی اوله‌بیله‌جکنی دوشوندی. خودبین ماضیسنه سرزنش
ایتدی.

چاملرك آراسنده بر زمان کچدکاری یولاردن کچه‌رك، اوایشیل
آشیانه‌یی، اوصاچیلان کللری آرایوردی. اویوواده‌می اوچدی؟
اوکللرده‌می قاناد لاندی؟ دییوردی دیکر چاملرهپ‌ده‌وریلمشدی.
برحیات قالان یالکز اوچام ایدی که اونك کوتوکنه اسملرینك
ایلك حرفلرینی حك ایتمشلردی. نه غریب بر تصادف در که اونك‌ده «ل»
حرفیله «واو»ك بر قسمنك محکوك اولدیغی قابوق دوشمشدی.
یالکز «ت» اوقونه‌بیلیوردی. وسیم بکلك ایلك سوداسی بوراده
مدفون ایدی. کنجك قاپانمش کیرپیکلرینك آراسندن دوشن

ايكى طاملا ياش اوزاجنى ايصلاتدى . بلكه « نه آ » نك درت سنه اولكى ياشلرينه قاريشمشدى .

اكثرى جاملرك قوروماسندن اوراسى برميدانجق حالنه كلمشدى . وسيم بى تاب ايدى . طورديغى يره يىقيليويردى . او دورت سنه اولكى ابتساملرك ، قهقهه‌لرك ، امللرك ، سرشار آلود ، پژمرده صارارمش برحالده ، طوپراقلرك آراسنده ، پامال اولدقلرينى كوروركبى اولونجه كوزلرينى قاپادى . بودقيقه‌ده هوسات نامتناهى‌ٔ بشرده ايكى قطره ياشله برابر كوزندن دوشدى . آرتق كنديسندن بيله نفرت ايديبوردى .

بوكون هوا پك صيجاق ايدى . صانكه حرارت ، سمانك ، دريانك رنكنى‌بيله صولدورمشدى ، دكيزده ، كولده آچيقلى ، قويولو ، اوچوق چركن ، كيرلى برمائيلكده مشهود ايدى .

بورايه مخصوص اولان سرت برروزكار ينه عينى شدتله أسيبور . ياقينده برفونده‌چيچكنك اوستنه تيتره‌ين ، بنكلى بركابك آرتق‌وسيمك نظر دقتنى جلب ايده‌مه‌دى ، پالطوسنك دوكمه‌لرينى آچدى . يان جيبندن ايكى‌اوفاق ظرف چيقاردى . اوستنده‌كى يازيلرى حس احترامكارانه ايله اوقودى . درونده‌كى ايكى دسته صاچى آغير آغير دوداقلرينه كوتورديكى زمان كيربيكلرينك اهتزازندن تكميل روحنك ، دوداقلرينك اوجنه كلديكى آكلا. شيليبوردى . ألارينى ناتوانى‌ٔ تأثيرات ايله يانه ، يادكار عشقنى‌ده

ظرفت اوستنه براقيويردی . كوزلری طالدی . شيمدی كچمش زمان كوزينك اوكندن تكرار كچيور . واونی او دقيقه‌لرده تكرار ياشاتيوردی .

بو صيراده شدتلی بر روزكار أسـدی . شيمدی كاغدلر صاچلرله برابر اشاغی‌يه طوغرو اوچويوردی ؛ همان فيرلادی . صانكه بو فرصته مترقب اولان بر قيرلانغيچ ، وسيم بكدن اول طاورانوب خيزله يره سـورونه‌رك ، اوچان صاچلری غاغاسـنه آلدی . هوالاندی ، وسيم بك شاشالادی و آرقاسندن قوشمغه چاليشدی ايسه‌ده كاغدلردن باشقه بر شی بوله‌مادی . باشنی قالد- يردی واوچان قوشی بر مدت تعقيب ايتدكدن صوكره :

— اونلرله بن ، بن يووامی تزيين ايده‌جكدم . دييوردی .

§

بر هفته صكره وسيم ، بك اوغلنده طوغرو يولده « مادام بلوندل » اولديغنی سويله‌دكلری « ته آ » يی چيپلاق باجاقلی ، عريان قوللی ، طاغينيق صـاچلی مينی مينی چوجوغی ألنـدن طوتمش سرعتله كيدر ايكن كوردی .

« مادام بلوندل » طوردی . كوروشديلر . ازدواجنی سويله‌دی ، نهايت « ليلالی » نك فلورانسه‌ده « تيفو » دن وفات ايتديكنی خبر ويرديكی زمان ، بوقادين آرتق اوزاقلرك سـيسلری ايچنده آغير آغير غائب اولان ماضی‌يی ، شـبابتك اوشعريتلری آراسـنده مدفون اولان محموم و كريان ماضی يی كاملاً اونوتمش

كورونديكى وطونوق و بى مآل بر چهره ايله وسيمه سـاده و روحسز بر :

— اللهه ايصمارلادق .

ديدى و كيتدى .

۲۰ تموز ۱۳۱۱

توجیه وجیه

توجیه وجیه

وجیه بك ، یكرمی بش یاشنده وشبابنك آلك بحرانلی هنگامنی خیالاتیله بر قات دها تشدید ایتمش حسیاتنه تابع بر كنج ایدی ؛ هر شیئه لایق اولدیغی درجه‌دن زیاده اهمیت ویرر ، تدقیق احوال روحیه‌یه اوزه‌نیردی . حقیقتی‌ده خیالاتنه تطبیق ایتمك ایستەر ، بالطبع موفق‌ده اوله‌ماز ، آنك ایچون كیمی كورسه اولا بدبختلغندن بحث ایدردی . بر انسیاق منتظم صافیتله جریان ایدن حیاتی بعضاً پك عادی بولور ، حیاتی شعشعه‌لاندیره‌جق بر شی ، بر محبت ارار ایدی ، بك اوغلنی سودیكی حالده او جعلی نشئه‌لردن ، نشئه‌سز قهقهه‌لردن ، تأثیرسز نوازشلردن اصلا خوشلانمازدی .

بو حالك اسبابنی اكلامق ایسته‌ینلره « بو مخلوقلر ، بر درجه‌یه قدر ، فلوبرك اثماسنه ، دوماززادەنك مارگریت نه بكزەمەدكدن صوكره انسان كندینی نه‌یه آلداتمالی؟ » دیردی . اكثریا وجیه

رفقاسنك يانلرندن آيريلدقدن صوكره بونلر « وجيه ايدر ، اما اخلاقى پك اكلاشيلماز » ديرلردى .

بعضى كرەيازى ماصەسنك اوكنه كچەرك ، آتيسى ايچون نەدورلو بر خط حركت اتخاذ ايدەجكنى دوشونور . تأهلك پك فنا اولمايەجغنه حكم ايدر كبى اولوردى . ماصەسنك قارشيسنه تصادف ايدن پنجرەدن افقلره باقار ، وبرطاقيم خوليالرله مشغول اولوردى .

وجيه بو خوليالرده ايكن والدەسى ياواش ، ياواش اوطەيه كيردى . بر قولتوغه اوطوردى . كوزلكنى بوروشمش آلننك اوستنه قالديروب اوطەدەكى رسملر ، فوطوغرافلره بر نظر بى قيدى فيرلاتدى . و بر مدت صوكره جريان مكالمەيى تأهله ايصال ايتدى . وجيه والدەسنك توصيه ايتديكى بش آلتى قيزك كافەسنه بر قصور بولدى : كيمينك يورومەسنى ، كيمينك سوز سويلەمەسنى : كيمينك مطالعەيه مراقى اولماديغنى بهانه ايتدى ؛ حتى برى ايچون « تأثيرسز كوزلردن خوشلانمم » ديدى . لكن هيچ برينه « كوزل دكلدر » ديمەدى . وجيه بك والدەسنك بو غريب جوابندن متحصل اضطراب درونى تسكين ايچون علاوه ايديوردى :

— نينەجكم ! أولنمك بر معماى حيات در . حلنده جزئى بر خطا ايلريده او قدر اهميت كسب ايدر كه عادتا انسانى جاندن بيقديرر . آلەجغم قادينك مزاجى مزاجمه تماميله اويغون اولمالى كه ، مسعوديت نەدر ؟ ناصل شيدر ؟ بن دە تجربه

ایدەیم . مکمل بر قیز بولەمام دیە قورقویورم . قورقویورم ،
نینەجکم ! أولنەمەیەجکم ! قورقویورم !

والدەسی شفقتی اظهار ایدر بر طورله وجیهك کوزلرینك
ایچنه طوغرو باقەرق :

« ایستەدیکك کبی بر قیز بولەجغندن أمین دکل ایم ، اوغلم » دیدی

§

وجیه بر ایکی قلم آرقاداشیله برلکده اوطورویوردی .
مصاحبەلری موفقیت عاشقانەیه انتقال ایتدی . هر بری کندی
سرکذشت عاشقانەسندن بحث ایتدی . بریده وجیهك کورویده
یك باباغی عد ایتدیکی بر قادینله معاشقەسنی آکلاتدی . وجیه
جملەسنی عدم تنزل ایله دیکلەدی . هیچ برینی تقدیر ایتمەدی . لکن
ینه بر آرقاداشنك جمعه کون کوچوك صوده کزەر ایکن نائل
اولدیغی التفاتلره غبطه ایتمکدن کندیسنی آلەمادی .

تجربەسز چوجوق کندیسنی جداً سون قومشولرندن ،
اقرباسندن بر قیزك یازدیغی بر مکتوبه ، ایچنده بر ایکی املا خطاسی
بولدیغیچون جواب بیله ویرمەدی !

والدەسی بر کون پدرینه دیدیکه : «وجیه ، کندیسی کبی ،
دائما مطالعه ایله مشغول اولەجق برزوجه آرایور . وای حالنه !
أوینك ایشنه کیم باقەجق ؟ سوکوکلرینی کیم دیکەجك ؟

— خانم ! اونلر سوزدر . ایستەدیکی کبی بر قادینك
بولونەمایەجغنی آکلارسه ناصل یوله کلیر ؟

وجیه بورالرده دکلدی . الك یکی اوقودیغی بر رومانك حکمنی خارجه تطبیق ایچون هر کون بر باشقه فکر ایله طولا - شیبوردی . رومانلر تجدد ایتدکجه افکار عاشقانه‌ده یکیلشیوردی . هر یکی رومانده‌کی مهم اشخاصه کندیسنی بکزه‌تمکه چالیشیوردی .

وجیه ، یاقیشیقلی بر کنج اولدیغندن بتون قیزلرك کندیسنه باقه‌جغنه قائل ایدی . اکثریا بویله‌ده اولوردی . فقط — هیهات که ! — وجیه سوه‌جکی بر قادینله فلسفه مباحثاتنه ، تاریخ محاکاتنه ، اثار ادبیه تنقیداتنه کیریشمك ایسته‌ردی !

کندیسی دلخواهی وجهله بر زوجه انتخاب ایده‌مه‌یه‌جکنی آکلاینجه والده‌سنه حسیاتنی دور دراز آکله‌ته‌رق اویله بر قیز آراماسنی رجا ایتدی . حتی بر آرالق مطلوبه موافق اولدیغی روایت ایریلان برقیز ایله ازدواج ایچون تلاشه دوشدیکی صیره‌ده « اساساً وجیه بك مطالعه ایله پك زیاده مشغول ! اولدیغندن کوچوك خانمك کندیسنه ویریله‌مه‌یه‌جکی » خبری کلدی . بو خبر کسکین ، اینجه بر خنجر کبی زواللی کنجك یوره‌کنی دلدی . والده‌سنه اغبرارینی کوسترن بر نظر فیرلاتدی اوطه‌دن طیشاری چیقدی .

وجیه کوردیکی ، کوروشدیکی قادینلرك احوال روحیه‌سنه تنقیدات اطوارینه دائر ژورنالنده صحیفه‌لر طولدوروردی . بو ژورنالی کورملی‌ده درونشده‌کی یوز قدر قادینك — اوت ،

مبالغه‌سز — یوز قدر قادینك قلمله تصویرینی مطالعه ایتملی!
وجیهك بو احوالی آرقداشلرینك آراسنده نجه‌ده معلوم ایدی.
بر کون کندیسنه سرزنش ایدرکن بکا دیدیکه:

— نجه عرفانی، علمی کندیسنه معادل اولمایان برزوجه‌یه
مالك برقوجه، عینیله یکچشم بر آدمه بکزر. آجانم یاشامق
اولمزکه قئم دکل آ! کندیمه مکمل بر رفیقه بوله‌مازسه‌م...
بکار یاشارم...

وجیه تدقیقاتنی ایلریله‌تدکجه وقادینلرك نقصانی دها زیاده
آکلادقجه، دائرهٔ انتخابنی طارلاشدیرییوردی. عجبا، بوقدر
خلق ایچنده وجیهه لایق برزوجه بولونه‌مایه‌جقمی؟ عجبا، بو-
چوجوق ژورنالنده، برقیز حقنده — احوالیله استهزا ایتمه‌دن
— متمایلانه برایکی سطر یازمایه‌جقمی؟

⁂

وجیه کوپرو اوستنده برقیزه راست کلدی: تعقیب ایتدی؛
اقامت ایتدیکی خانه‌یی اوکرندی.

بهار کلمشدی. وجیه هرزمانکی رفیقیله برابر کاغدخانه‌یه
کیتدی. اوراده بر آرابه‌ده بوقیزی ینه کوردی. بو خانم وجیهك
نظردقتنی زیاده جلب ایتدیکندن حالنی، اطوارینی تدقیق ایچون
آرقاسندن آیریلمادی، بوقادین اوزون بویی. سیاه پارلاق کوز-
لری، آلن لطیف بنبه کللرك رنکندن لطیف بنبه یاناقلری.
سیاه جاذبه‌لی قاشلری، نازلی اندامی، حزین اطواری. متعظمانه

رفتاری ایله برمجسم سودا ایدی . قویو کوهز برطار فراجه کیمشدی . وجیهك میلانی ، اضطرابنی کوزلرندن اکلایخجه مینی مینی دوداقلرندن ، برنور آل ابتسام پارلادی . معندچوجوق بومغرور قادینده‌ده قصور ارادیسه‌ده بولامایخجه‌قلباً « ایسته‌دیکمی بولدم ! » دیبه فریاد ایتمك ایسته‌دی . قلبنده‌کی خلجانی باکه کوزلرندن اکلار امیدیله ، بوکوزل خانمك یوزینه باقمقدن بردورلو کندیسنی آله‌مادی .

او ابتسام ، اوچیچکلرك ، شفقلرك ، بهارلرك ، سحرلرك برغنجه اوستنده تجلی ایدن انواری ، وجیهك دل ودماغنده‌کی مشوش اضطرابلری ، مظلم ترددلری درحال ازاله ایتدی . پیش چشمنده قوس قزحلرله مستور دریالر ، سروسیمینلرله مزین افقلر کورونمکه باشلادی .

عودتده یوره‌ك چارپینتیلری‌اراسنده باشنی آرابه‌دن‌طیشاری چیقاره‌رق ، ایلری‌یه طوغرو ، مدنکاه‌ایتدکجه ایکی آرابه‌بیننده نورانی سعادت ایزلری پیدا اولدیغنی کوردی . وجیه حال پریشانیسنی رفیقنه اکلاتمامق ایسته‌یوردی .

برهفته‌کچدی ، وجیه ایرته‌سی جمعه‌ده مسعودیتنی تجسس ایچون سعد آباده کیتدی . او ، اورآده ایدی . آرابه‌دن اینه‌رك راطب چمنلر ایچنده کزینمکه باشلادی . وجیه ، بك‌اوغلنده مخصوصاً اعمال ایتدیردیکی برمنکشه دمتنی تیتره‌یه تیتره‌یه بوش آرابه‌نك برکوشه‌سنه براقدی ، آرابه‌سنك‌یاننده‌براغاجه‌طایاندی .

سودیکنك آرابه‌سنه عودتنه منتظر اولدی . وجداننده خوف وسروردن مرکب غریب بر پریشانلق حس ایدییوردی جرأتنك موجب نفرت بر تجاوزمی ؛ یوقسه ، شایان مسامحه براثر تمایلمی ؟ برعدیدیکمی ؟ عداولنه جغنده متردد ایدی . کوچوك خانم عودت ایتدی آرابه‌نك ، ایچنده‌یابانجی بردمتك بویونی بوکمش طوردیغنی ، کورونجه‌اولاترددی‌ایتما ایدر برطوزله ، اطرافنه باقدی . وجیهك اوراده بر پریشانیٔ ساکتانه‌ایچنده موراردیغنی کوردی : منکشه‌لرك وندن اولدیغنی اکلادی . مینی مینی قلبی ، اوفاق اوفاق چرپدی . بلااختیارسینه‌سنده آتشلی براضطرابجق حس ایتدی . دمتی ألنه آلدی ؛ قوقلادی ، وجیهه باقمایه‌رق یاننه براقدی . زواللی چوجوق ، نتیجهٔ حاله انتظاراً اولوم ترلری دوکمکه باشلادی . سائلرینه کوره‌عدم موفقیتدن معدود اوله بیله‌جك بو صورت قبول وجیه ایچون بر نائلیت فوق المأمول ایدی . بو مغرور اطواره جداً مفتون اولدی .

اقشام خانه‌سنه عودت ایتدیکی زمان دوشونمکه باشلادی . ذهنی پریشان ایدی . شیمدی وجیه سوکیلی پدرینك ، شفقتلی والده‌سنك کندیسنه توجیه ایتدکاری خطابلری آکلایه‌میور . وظالغین طالغین یوزلرینه باقدقدن صوکره ، بر دها تکرار ایتملریچون رجا ایدییوردی .

اوطه‌سنه کیتدی ؛ برکتاب آچدی . صحیفه‌نك برنده کوزلرینه ایلیشن برکلمه‌ده اونی کوردی . یوزینی ایکی ألری آراسنده صیقه‌رق

آجی آجی تبسم ایتدی . یوره کنده‌کی خلجان، کناری آستراغانلی اوکووه‌ز فراجه‌سی وتوللو شمسیه‌سی ایله کوزینك اوکنده شرقلیلره مخصوص ، برخرام طاوسانه ایله کزینن سودیکنك کلمه‌سنه مانع اولمیور : — کیم بیلیر نه‌قدر فاضلدر ؟ کیم بیلیر نه کوزل پیانو چالار ؟ کیم بیلیر او سودا کزین حرمسرای عصمتنده اثر مهارتی اوله‌رق نه‌لطیف ، نه شاعرانه لوحه‌لری واردر ؟ اونلری نه‌ده کوزل تنظیم ایتمشدر ؟ کیم بیلیر نه کوزل فرانسزجه بیلیر ؟ اوخ ! او منظومهٔ عشقك سحر حلالی . او آسمان محبتك نور هلالی سیاه قاشلرك برتنقید ادبی نتیجه‌سی اوله‌رق چاتیلدیغنی کورمك قدر سعادت تصور اولونورمی ؟

اوخ ! ازدواجمزك دها ایلك کیجه‌سنده نه‌قدر منظومه‌لره وار ایسه هپسنی کندیسنه اوقویه‌جغم ؟ تنقید ایتسین ؛ یالواره‌جغم . عجبا عیب‌می اولور ! پدرم آلك سودیکی تاریخك بویله مینی مینی بر کوزل ملك طرفندن فیلسوفانه محاکمه ایدیلدیکنی ایشیتسه کایننی نه‌قدر سوه‌جکدر ! عجبا ، بابام ، اوغلنك ایسته‌دیکی کبی برزوجه‌یه مالك اولدیغنه سوینه‌جکمی ؟ . .

وجیه بویله برطاقیم خیالات طالغه‌لری میاننده غلطان اولدقدن صوکره‌یرندن قالقه بیلدی . هرکیجه یاتارکن سودیکنی رؤیاده کورمك ایستدیکی حالده بر درلو موفق اوله‌میوردی . خیالنی فراموش ایده‌جکندن عادتا قورقویوردی .

وجیه شیمدی‌یه قدر آغلامق نه‌در بیلمه‌دیکی حالده .

برقاچ کره اوسه‌یه مست کوزلره عائد خیالاتنی الك آجی کوز یاشلریله ترطیب ایتمه‌دن حرارت قلبنی اطفا ایده‌میوردی . عشقك ، سعادتك ، پدر ووالده‌سنك بیتمز توکنمز نطقلری خلافنه ظهور ایدن بوموفقیتك ، رفیقلرینك سزنشلرینه قارشی ، بوانتقامك لذائذی کوکلنی تلطیف ایتدیکنی حس ایدییوردی . معترضلرك کافه‌سنی مغلوب ایده‌جکندن مفتخر ایدی . وجیهك وجدانته تنفیذ نظر اولونسه اوراده بر آز اثر خود بینی بولونه‌بیلیر . بالکه بومحبتك شدتنه اونكده دخلی واردی .

سودیکنی ایکی دفعه دها کوردی . نهایت برمکتوب یازمق ، همده تجربهٔ قلم یولنده بر منظوم مکتوب یازمق ایسته‌دی . رومانلرینك عاشقانه قسملرینی کاملاً قاریشدیردی . اوچ کیجه چالیشدی . یازی خانه‌سنك یشیل چوقه‌سی اوزرینه دوکولن ، چنارده‌کی سحر شبنملرینه بکزه‌ین ، کوزیاشلرنده سودیکنك تمثالنی کوره کوره منظومه‌یی تکمیل ایتدی . برقاچ کره اوقودی . هیچ بکنمه‌دی . مؤثرك کوزللکنه قارشی اثری پك چرکین کوردی . . .

دوداقلری حرارت ایچنده تیتره‌یودی . کوزلری قزاره‌رق ، باشی دونه‌رك کوزیاشلریله مملو اولان بومکتوبی تقدیم ایتدی . . .

بر کنـازه چکیلدی . کولکه کبی بر آغاجك آلتنده طوردی . نظریله سودیکنی تعقیب ایتدی .

بو کون کوچوك خانمك یاننده بر تازه دها واردی . بونلر بر آز یورودیلر . او ، اطرافنه باقندقدن صوکره قیدسزجه مکتوبی یاننده‌کنه اوزاتدی .

وجیه بردنبره کری چکیلدی ، ضربان قابی طوردی ؛ آووچلری قاپاندی ؛ کوزلری آچیلدی .

یاننده‌کی تازه ، مکتوب ییرتمغه آلیشمش بر صاحب معاملات کبی ، ظرفی کونشـه طوغرو طوتدقدن صوکره کنـارینی منتظمجه ییرتوب اوقومغه باشـلادی او ، کاه آیاقلرینك اوجنه باقییور ، کاه لاقیدانه مکتوبك سطرلرینه عطف نظر ایدییوردی . مکتوب بیتدی ؛ هیچ برشی آکلامادیغنه دلالت ایدر بر طور ایله رفیقه‌سنك یوزینه باقدی . قونوشدیلر ؛ کولوشدیلر ؛ اوته‌کی تازه مکتوبی قویوننه قویدی .

بو صیراده وجیهك دماغنده بر بورادر قوپدی ! بینده اسـاس خیالاتنك کاملاً چوکدیکنی ! هرج ومرج اولدیغنی کورویوردی . اورادن سنده‌له‌یه سنده‌له‌یه چکیلدی .

بدبخت وجیه ! بر صوك چاره‌یه دها مراجعت ایتـدی : والده‌سنی قیزك اوینه کوندردی : بوقیزك تحصیل علومدن زیاده سوکوك دیکمك اوکره‌تیلمش ، اختیـار ، زنکین بر قادینك اولادلغندن باشقه برشی اولمادیغنی آکلادی . زواللی حساس

کنج : کوزینك اوکنده آقوردی بوزولمش پیانولرك ، رنکی اوچمش رسم لوحه‌لرینك خرده خاش اولدیغنی، وزنی بوزولمش منظومه‌لرك ، فیرطینه‌یه اوغرامش خزان یاپراقلری کبی بردبرو اوچوشدیغنی کورویوردی .

آزقالدی اونوته‌جق ایدك : وجیه بك ایکی کون صوکره قیزدن : « تنده‌جانم ، محبتلی جانانم ... اکر طرف احوالمدن سؤال بیورولورسه آتشکله پریانم ... » طرزنده‌غایت‌فنا برخط ایله برمکتوب آلدی . حمادن آفاقتیاب اولدقدن‌صوکره‌خاطرهٔ اضطراب اولمق اوزره صوك علاجنی صاقلایان آدملر کبی وجیه بك بومکتوبی ضایع ایتمه‌دی . خصوصی کاغدلرینك آراسنه ادخال ایتدی . بوندن صوکره فلاکت زده وجیه نه‌امید ایتسه نه‌یی‌سوسه اوآنده آیاغنك آلتنده‌درین براوچوروم‌پیدااولدیغنی حس‌ایدر ؛ اونی طولدورمق ایچون هفته‌لرجه چالیشیرایدی .

٭

بووقعه‌نك اوزرندن آلتی سنه کچدی . وجیه مأموریتله اوروپایه کیتمش ایدی . بورایه‌کله‌لی آلتی آی اولدی . زقاقده بررفیقنی کوردی. استفسار خاطردن‌صوکره آرقداشی دیدی که :

— ناصل ، ینه معلوماتلی قادین آرایورمیسك ؟

— تأهل ایتدم .

— آمان ! کیمکله ! ناصل ، برلکده کتابلر تألیف ایدییورمیسکز ؟

— اوكبی فكرلر صاچمه‌ایمش ! والده‌نك – الفبادن باشقه برشی اوقومامش ، شیمدی‌یه قدر بزم اوك خارجنده نه اوله‌بیله‌جكی احتمالندن بیله بی‌خبر — برخلایغی وار ایدی . اونی آلدم . پك كوزل سوكوك دیكیور ، راحت ایدییورم !

رفیقی سوركلی برقهقهه صالیویردی .

وجیه بك كمال جدیتله دیدی كه :

— محبتده‌كی سعادتلر ، صفالر ، علویتلر ، یالكز خیالات ایله تجلی ایدییورمش ! تأهل كبی مادیتده ، اوطنطنه‌لی لذتلرك ، اویری صفالرینك دوشونولدیكی كبی حاصل اوله‌مایه‌جغنی اكلادم . آنك ایچون بو بویله اولدی عزیزم !

١٠ تموز سنه ١٣٠٩

ایلك كوروجى

برقیزلسانندن :

حسب حال

ایلك كوروجی

قاپونك اوكندن سوسلو بر آرابا كچدی . ینه كری دوندی . كچر آ . . . دونر آ . . . بوندن طبیعی نه اوله بیلیر؟ چین . . . چین !. . قاپو . . بوده طبیعی . . مسافرلر . . بوده طبیعی . مردیون باشنه كیتدم ، باشمی اوزاتدم : ایكی خانم یانلرنده بر خلایق . . بوده طبیعی . دیركن اشاغیده بر تلاش ، بر قیامتدر قوپدی . . بو طبیعی دكل ! دادیم أتكلری ایاقلرینه طولاشه رق ، باصاماقلری ایكیشر اوچر صیچرایه رق یوقاری چیقدی . صولوق صولوغه :

— شی ، دیدی . شی كوچوك خانم . . .

— شی نه ، شی كیم ، دادی ؟ . .

— اونلر ایشته ، شیلر جانم ! . . آ ، والله شیلر ! . . سن بویله شیله اولماز . . شوزایه شیه كیر . . هایدی ، بوزالرده

صولاشمه!.. ايشته شيلر كليورلر!.. شى.. شى.. شى!.. ديه ديه والده مك يانه قوشـدى. يالكز «آيول دادى! آرابه دن نه چوق شيلر چيقمش!.. ديه بيلدم... فقط، بيلمم نه ايچون تيتره دم... والدهم اوطه قپوسنك آرالغندن كوزوكدى. كمال جديت و مراسم تشريفاتيه ايله الني قالديردى و پارماغيله يوقاريسنى كوستره رك: «هايدى قيزم، سن براز يوقارى چيق» ديدى. «نيچون» ه وقت قالمادى: داديم آرقامدن ايتمكه، قوليمدن چكمكه باشلادى. بو دقيقه ده ايچمدن بر عناد قوپدى: كيتمه يه جكدم، كلنلرى كوره جكدم. لكن اياق سسلرينى ايشيدنجه، فيرت!... يوقارى كنديلكمدن قاچدم... هيچ برشى اكلايه ميوردم... يوق، يوق، قپو چالنوب ده قادينلرى كوروبنجه يوره كمه اوفاجق برهوب ايتمدى ديسه م يالان سويله مش اولورم. آكلادم.. كوروجى! كو... رو... جى!!..

— بعد التوقف —

بوكلن كوروجيلر بكا، اويله مى؟.. دها دون — اون بش ياشـنده كى بوتون قيزلر كبى — بوكونك كنديكنى دوشـوندكجه حياتمدن بيقيور، اولومى ايسته يور، اوفاق برشيئه قيزنجه اوخلقته «الله جانمى آلسين ده اليكزدن قورتوله يم!» ديوردم. ها، هانكى قيز نه كبى بلاسبب «الله جانمى آلسين ده قورتوله يم!» ديرسه، اوقوجه يه وارمق ايسته يوردينمكدر: بونى اكلايه بيرملى!..

گدیم « مستان » ده اونلردن قورقمش كه آرقامدن اوده چیقدی ، آیاقلرمه سورونمكه باشلادی . پست ! مستان ! .. ارتق سنكله دوستلغمزك موسمی گچدی ... گورمیورمیسك گوروجیلری ؟ ..

شیمدی هیچ بللی ایدیلمهیهجك ... نازلانیلهجق ... بیلمهدیكم آدملرك یانلرینه « گیدهمم » دینیلهجك ... دادیم ینه گلدی . ینه بورنندن صولویور :

— هایدی !

— نه هایدیسی دادی ؟

اطرافمی آلدیلر . نهایت پنبهلره قرار ویردك . متصل « چابوق اول ! » دییورلردی . طوغروسنی ایسترسهكز بو حال بنم كبرمه طوقوندی . اوفكهلندم . كندیمی موسمی گچمهدن . تنزیل فیئاتیله عجله صاتیلمق ایچون جامكانلره قونولان و تكمیل مشتریلره گوستریلن امتعهیه بكزهتدم . سیكیرلرم بوشاندی بیلمدیكك ، طانیمدیغك بر ینهوكالة گورمهدیكك . گوروشمهدیكك بر طاقیم قادینلر گلسینلر ؛ انسانی صلاحیور آلیر كبی آكنی . بوینی اولچرجهسنه معاینه ایتسینلر ؛ سن ده قارشیلرنده روحسز حسسز ، قلبسز بر هیكل كبی دیم دیك ... بر صوچلو ، بر محكوم كبی گوزلرنی یره ایكوب طور ؛ اوچ دقیقهده ایچیلهجك بر قهوهیی یاریم ساعتده ایچسینلر ؛ استقبالك ، حیاتك قهوه فنجانیله گوروجی خانملرك دوداقلری آراسنده صیقیشسین

« ان شاء الله يته كيرز ! » تلطيف مروتمندانه‌سنه انتظاراً ، أوخلقى
حزينتيلره اوغراسين ؛ صوكره ده يته بلكه — بويله هيچ چركين
اولماديغى حالده — اللهدن قورقمادن بكنمه‌سينلر : هركسه ده
« بكنمه‌دك . . بزم آراديغمز بشقه رنك ، بشقه بوى ، بشقه
قيراط ، بشقه بچيم . . . » ديسينلر : « اوغلمز شويله ايسته‌ر ،
بويله ايسته‌مز . . . » ديه بلا پروا سويله‌نسينلرده بزمكيلرك
« قيزمزك فكرى بو ، املى بودر . . . » ديه‌ بيلمكه حقلرى
اولماسين ! اوفكه‌مدن آغلايوردم . . . دادیم ؛ عقلا دادیم
متصل : « آغلامه قادنم . . . هاى الله ، كوزلرك قيزاره‌جق ! . .
هيچ اولورمى ؟ هيچ اولورمى ؟ . . » ديوردى . ألم تووالت
ماصه‌سنك اوستنده‌كى قوطولرى برى برينه قاريشديريور .
پودره توينى ديه فيرچه‌يى يوزومه سورويور . طاراغى صاچ
ماشاسى ظنيله آتشه كوستريوردم .

خيزلى آديم آتمالى ! پك آغير يورومه‌ملى ! اطرافنه
باقمالى ، صيرتمالى ! صومورتمالى ! كوزلرنى آچمالى
كوزلرنى قاپامالى ! فلنمش كبى كوروتمه‌ملى ! پك آليق كبى ده
طاورانمامالى ! برپارچه — سوز بينمزده — ايرنجه اولان
ألمى ، آياغمى اونلره كوسترمه‌ملى ! . . ايمش . هله اوچن سنه
چيقارتديغم ديشك يرى كوزوكورسه واى نم حالمه ! . . ايمش .
بوديزى ديزى انجى كبى جانم تعليماتى ، داديم بكا طاراغمله
فيركته‌لرمله برابر ويريوردى .

ــ طور قورده‌له‌كی دوزلته‌یم . . .

ــ صاچكی قالدیر . . هایدی ، شیمدی یورو . . .

ــ شویله ، هاه شویله آغیر آغیر ! . .

اوطه‌دن ایچری كیردك . قارشیمده ایكی قاراالتی ، ایكی توماجی ! . . قورشیلرینه‌كچدم . یورولمشدم . دیزلرم بنی چكمه‌دی . قانابه‌نك اوستنه خیزلیجه اوطوریویرمه‌یم‌می ! . . نظر دقتلرینی جلب ایتدم قورقوسیله قیزاردم ؛ دوشوندكجه قیزاردم ، قیزارمامق ایسته‌دكجه قیزاردم . . . قیزاردقجه قیزاردم . باری مشغول اوله‌یم‌ده اونوته‌یم‌دیه ، اتكمك قاتمرلرینی یوقاری طوغرو چكدم ، دوزلتدم . براز كری چكیلدم .

« شو باشده‌كی اوطوران ، حسابجه قائن انا » دیدم ؛ بریوزنده‌كی عموم قاینانه‌لره بكزه‌یور : برجادالوس قوروسی ، قدرت‌قاوورمه‌سی وجود . . . قورومی‌قورو ، قدیدمی قدید ! . . یوصمه‌كوزونك ، نازك طاورانمق ایچون بوزولویور . اوزولویور ، سوزولویور . متصل پارماقلرینی چیتلاتیور . دوداغنی لاقیردی سویله‌ركن اودرجه بوزویوركه آراسندن كله‌لریام یاصی ، ایكری بوكری فیرلایور . ایكی كوزندن فیشقیران او ایكی‌ماوی‌قیویلجم كبی نظری ، ایكی‌میزراق‌واری اوموزلرمدن اوطوردیغم اسكمله‌یه میخلیور . . . « عجبا اوغلی‌ده بوكا بكزه‌یورمی ؟ » دییوردم . حاله سونن سیغاره‌سنی یاقمغله مشغول ایكن بردها یوزینه باقه‌یلدم . . . الله ایچون . . . . . بكنمه‌دم .

یانده‌کی‌ده مطلقـا قیزی اوله‌جق ؛ بوده بوتون دنیـانك کوروجه‌لری کبی فتنه وقیصقـانج . بللی ، اوقدر بللی که ... آنه‌سنك صاووردیغی سیغاره دومانلری آراسنده آتش بوجکی کبی سونه سونه پارلایان یشیل کوزلریله بکا باقدقجه نظرینك آلتمده ، یاناقلرمده . صاچلرمك آراسنده قاتی‌قاتی کزیندیکنی — اینان اولسونکه — طویویوردم ! قاینانا قهوه‌نك صوك قطره‌سنی انجه دوداقلریله امر ایکن : « بوقادینلر مزیتلرمی ناصل آکلایه‌جقلر؟ بونلر صرف کوروجی ، آکلایجی دکل ... » دییوردم . یان کوزله والده‌مك یوزینه‌باقدم . برآز دها اوطورمق لازم ایمش ...

— کنیش برصولوقدن صوکره —

اووخ ! .. اوطه‌مده بیوك نفسمی آلدم . کیمی اوطـه‌ده‌صومورتدیغمی ، کیمی بالعکس کوزمك قیزارقلغی چهره‌مه باشقه برلطافت وردیکنی سویله‌یورلر . یاربی ، نم شـیمدی‌یه قدر حیـاتمی صرف ایتدیکم معلوماتم ، عودم ، پیـانوم نه‌اوله‌جق : بونلر بکا آغیز .. آغیزدکل کوزیله آچدیرمادیلرکه مزیتم معلوم اولسون ... آه کوکلمی ، افکارمی ، حسیاتمی اکلایه‌جق بر قوجه‌یه تصادف ایتسه‌م . تصادف دییورم : بویله ازبر ازدواج ایچون بوندن باشقه کلمه بوله‌میورم .

خانملر کیتدیلر . اوغلانلرندن برچوق بحث ایتمشلر : مدحلر ، ثنالر ، تفاخرلر ... ینه‌کله‌جکلرینی‌ده سویله‌مشلر . پدرم اقشام

بوتون جدیتیله برابر بکا مسترحمانه یان یان باقیوردی. اوطانیوردم..
بر هفته ، ایکی هفته کچدی . کلن یوق ، کیدن یوق ، آرایان یوق ،
صوران یوق، نه‌دن صوکره ایشیدیلدی که بو عدم تنزله سبب . . .
بیلمم سویله‌یه‌یم می ؟ آمان یاربی ! سویله‌ر ایکن کوله‌یم می ،
آغلایم می ، بیلمیورم ... آرتق بن سویله‌یم ده سز ایسته‌ر کولك ،
ایسته‌ر آغلایك : اوت ، سبی خانملرك یوزینه دیك باقمشم !!..
قارشیسنده کنه باقان بو قیزی آلوب ده مخدوملرینك حیاتنی تهلکه‌یه
قویه‌مازلرمش... کوروجی‌یه چیقان بر قیز کوزلرینی استعمال ایتمك
حقنه مالك دکلمش. . اکلادیکزمی ؟ بو زواللی، کوزجکزلرینی
استعمال ایتمك حقنه مالك دکلمش ! . . .

آه شو أركار ....

حسب حال

— سیکیرلی بر قادین ، کجیجی بر بحران صمیمیدن صوکره —

آه شو أرککلر

أرککلر ؟ .. سیکیر عاتنك أك برنجی سببلری ؟ .. بز قادینلر نه‌زوالیلرز ؟ ! طوغدق طوغه‌لی أرککلرك ، اوکبرلی ، عنادجی خودبین ، خیرچین ، متلون مخلوقلرك هجومندن ، جفاسندن نه‌چیله‌لر چکدك ، ونه‌لر چکیورز ! ..

بودرجه عاجز ، ضعیف ، مظلوم قادینلر ، بویامیاملره‌یالکز لذیذ ، هضمی قولای بر غدا اولمق تجلیسیله یاشارلر . أوت ، بز طبیعتك کوزی باغلی قربانلری‌یز !

جهانده هرشی ، هر برشی أرککلر ایچوندر : قانونلر امتیازلر ، شان ، شرف ، سربستی ، قوت ، بتون حقوق‌انسانیه اونلره عائددر ؛ حتی بزقادینلری اکثریا پریشان ایدن ، أزن آلام طبیعیه‌دن‌بیله اونلر ، قانون‌خلقت حکمنجه مستثنادرلر ...

اساساً نظرنده عادی برماکنه اعتبارنده ، براو بونجاق منزله سنده بولونمق حرمتسزلکنه قارشی . شکوایه حاضرلانیرکن اونلر دها اول طاورانەرق ، بز زواللیلردن ، بز بیچارەلردن دورلو وسیلەلرله شکایت ایدرلر ، عالم ایسەك ساختە وقار دیرلر . عاقل ایسەك فتان دیرلر ! برآز صاف درون اولدقمی ، اسممز مسکین طاووقدر ! سکوتی ایسەك ، لاقیردی بیلمیور دیرلر : چوق سویلەسەك سوز أبەسی اولورز ! متوسط اولدقمی ، عادیلکدن قورتولەمایز ! ملتفتمی یز ، بیلیشقانز ! آغیرطوردقمی . بت کبی دیرلر ! خفیف اولونجە چیلغین دیرلر . حوپپادیرلر . دها بیلمم نەلردیرلر ! زنکنمی یز ، قورومولو ... فقیرمی یز ، کورکوسز ... طشرەایمی یز کنارك دلبری ...

بونلره انسان ناصل تحمل ایتسین ، جان ناصل طایانسین ؟ فقط دها بیتمدی که : قضارا مکدر برطبیعتە مالك اولدقمی ، آغلامش یوزلو . قسوتلی ... کیفلیمی یز ؛ خفیف مشرب ... ادارەلی ایسەك طبیعتسز ... جومرد ، عالیجناب اولدقمی کندینی بیلمز برمسرف حکمنی کیرز .

الحاصل نەاولورسەق اولالم ، أرککلر ایچون دائماهیچز ! ..
آه بو أرککلر ... بو أرککلر ! ..

حالبوکه آنلری تسلیه ایدن ، أکلندیرن ، اونلرك هرالمنه اشتراك ایدن ینه بزز ، یالکز بزز ، بونعمتە مقابل برشکرانمی ایستەرسکز ، برجمیلەمی بکلەرسکز ؟ هانکیسنه ایستەرسەکز

صوڭرە، يوزكزه لاقيد بر استهزا ايله : « قادينلر كنجلرڭ أڭ كنجەسى، اختيارلرك خدمتجيسيدر ! » جوابنى فيرلاتير ؛ ويقلرينى بوكەرك باشنى چويريورز . ايشته شكران نعمت !...

آه !! دها چوجوق ايكن برادرلرمزك حقسز چيمديكلرينه طوقانلرينه آغلايه آغلايه قاتلانەرق بويورز . صوڭره ازدواج ايدرز ؛ زوجلرمز بزى ترك ايدرك ، اوته‌ده بريده اڭ كنجەلرده كزدكلرى قدر ، بزم عمرمز أولرمزده مصرف طولابيله ديكيش چكمجه‌سى آراسنده كچركن ، عودتلرنده ينه كنديلرينى كولر يوزله قارشيلامق مجبوريتنده بولونورز .

نهايت وفاتمزله‌ده اونلره اولا بزدن قورتولمق ، ثانياً تكرار أولنمك كبى ايكى تسلى براقيرز .

ايشته بو انديشه‌لرله ، حياتمز بيتمز توكنمز ايچ صيقنتيلرى ، سيكير طوتمالرى ، باش آغريلرى ايچنده سونر . . .

اونلر ، فرضا برقادينله برلكده بولونه‌جق اولسه‌لر محضا بر مدت كوكللرينى اكلنديرمك وصوڭره اونى تحقير ايتمك ، تزييل ايتمك ايچوندر . قادينلردن بحث ايتسه‌لر ، مقصدلرى مطلقا بركردابه دوشورمكدر . فقط كورملى !! .. آه بوظالملرك بزمله برلكده بولوندقلرى زمانلر او تيتيزلكلرينه ، او قباطورلرينه ، او قيدسزلقلرينه اومرائيلكلرينه موقتاً نادم اولمش كبى مونس آجندیره‌جق وضعيتلر آلدقلرينى كورملى ! .. همان اودقيقه مظلوم ، متواضع ، نوازشكار ، عاليجناب فداكار ، اولو ويرولر ؛ يالتاقلانيرلر ،

آیاقلرمزك آلتنده سورونورلر ؛ أك كوچ مطالباتمزی آقیشلرله اسعاف ایچون تهالك كوسترلر ؛ اك كوچوك آرزومز ایچون جانلرینی فدا ایتمكه حاضر اولدقلرینی تأمین ایدرلر؛ بزی اوقشارلر، اوقشارلر . . . نوازشلر ، بوسه‌لر ایچنده شاشیرتیرلر . او زمان برچیچك ، برشعر ، برملك اولورز . تجربه‌سز، كوكلمزی تسخیر ایچون شیطانجه یالانلرله ، حیله‌لرله مسلح اوله‌رق بزه هجوم ایدرلر . . .

لكن بو حیله‌كارلرك اخلاقنی ناصل اكلاماڵی ؟ بو پولاد كوكللری ناصل یوموشاتمالی؟ اوف! أركَكلرك قلبلری، روحلری حتی أللری بیله قاتیدر .

بو بیچاره‌لكلرمزك چاره‌سی ده یوق !

هپ تجربه‌لرمزله بیلیرزكه ، اونلری رد ایتسه‌ك بزی تعقیب ایده‌جكلر ، راحت براقمایه‌جقلر . . . یالوارسه‌ق بزی عادیلكله ، بایاغیلقله اتهام ایده‌رك قاچه‌جقلر ، بزدن نفرتلرله قاچه‌جقلردر ! . . .

نه یاپمالی ، یاربم ، نه یاپمالی ؟ ! . .

یکنم

حسب حال

یکنم

« قیرچیل ، چنبر صقاللی ، ستره‌سنی یوقاریدن اشاغی »
« ایلیکله‌مش ، آچیق بوروشوق آلنی کوسترن طوپارلاق فسی »
« آرقایه متمایل ، اوموزلری دوشوك ، اندامی اوکه ایکیلمش ، »
« چهره‌سنك خطوطی استهزائی اما ایدر درجه‌ده متحرك ، »
« بر اختیار . . . یاشی اللی ایله اللی بش آراسنده . »

بنم بر یکنم وار ... پارسـده تحصیلنی بیتیردی ... پارسده تحصیلنی بیتیردی نه دیمکدر بیلیرمیسکز ؟ بنی یدی ، بیتیردی ، دیمکدر . بن بیتینجه بندن تحصیلاتده بیتدی ؛ تحصیلات بیتیر بیتمز پك طبیعی دکلیدر ، تحصیلده بیتدی ... تحصیلاتی بندن چکدیکی پاره‌لره ... لکن تحصیلی نه‌در ؟ اونی بر دورلوا کلایه‌مادم ... « عمجه ، سن بر شی آکلامیورسك ، بن دارالفنونك تکمیل

فنونيله متفننم ؛ » ديور ... ديور اما او دارالفنونك تكميل فنونيله متفنن اولونجه‌يه قدر بن ده دارالجنونك تكميل جنونيله متجنن اولدم ! باقك ، آكلاته‌يم سزه ؛ يكنم اولا معمارلق اوكرنمك هوسيله بكا بر چوق سوسلو قابولر ، يالديزلی قبه‌لر يابدی ؛ كيرينتيلی وچيقينتيسز ، پلانلرله پاره‌لرمی چكدی ... صوكره بونده تمل طوتديرمانجه ، كيميای معدنيدن اذابه تحصيلنه يلتندی ؛ اذابه تحصيلی قيزيشدقجه بزم آلتونلرده أريمكه باشلادی ... يكنم بوندن ده صيقيلدی ... «طوپراق طوت آلتون اولسون» فيضنه مظهر اولمق آرزوسيله چيفتجيلكه باشلاديغی آنده بر چيچكجی قيزينه يشيللنمك اوغورنده ايلك تجربه‌لری كيسه‌مك ديبنه‌داری أكمك ... صوكره اوجاغمه انجير ديكمك اولدی ... نهايت ، برصباح يكنمی قارشيمده كوردم : ياقالغی بر مرمر قويو چنبری كبی غيرتلاغنه صاريلمش . اوزون . قيوريق صاچاری قالپسز قيرمزی فسنك آلتنده ، روزكاره طوتونمش هندی تويلری كبی ترسنه دونمش ؛ يكی طوغان برچوجوغه شيلته اوله‌بيله‌جك قدر قوجه‌مان برپلاسترون بويون باغنی كوكسنه طاقمش ... قارشيمده بويون قيردی ؛ اوپديرمك آليشقينلغيله بن ألمی اوزاتيركن اوده قيميلدامادن دودواقلرينی بكا اوزاتدی ؛ ايكيمزده نه‌يابه‌جغمزی بردن آكلايه‌مدق ... بنم ألم معلقده قالدی . نهايت ، بويونمه صاريله‌رق لا اباليانه دوداقلرمدن تكرار تكرار اوپدی . اوپوله‌ين زواللی ألمدن محجوب اولدم . ناچار كری چكدم ...

بو صحراده دیزلرندن آشاغی اینن رەدەنغوتك آرقاجیندن
بر بیاض مندیل چیقاریرکن ، پارماقلرنده آللی ، یشیللی ، ماییلی
برچوق ساختە ، قابا یوزکلرك بملە اکلنیر کبی صیریتدقلرینە
دقت ایتدم ... بیلمم دوداغمی اوپدیکی ایچونمیدر ، نەدر ؟
مندیلیلە برتحف طرزدە بورونی ، دوداقلرنی سیلدی ... بزم
حاجی باجینك بونجە سنەلك دەوشیرمنە مخالف بر دەوشیرمە
ایجاد ایلە مندیلی اورتاسندن بوزدی ، بوکدی ، صاردی ...

« تقلیدنی یاپەرق »

میندرە کندیسنی آتدی ... حاجی یاتماز کبی صاللاندی ،
صاللاندی، صوکرە دیمدیك قالدی ... بزم یکن بزم یکنملکدن
چیقمش دە اعجب العجائب برماکنە شکلنە کیرمش .. مندردە
اوطورەمادی ... قاباپەدە راحت ایدەمەدی... نی ، سوکیلی
عمجەسنی بکنمەدی... سوزلرمی بکنمەدی... وضعیتمی بکنمەدی
... یورویوشمی بکنمەدی... باقیشمی بکنمەدی... نفس آلیشمی
بکنمەدی ... اوف! بکنمەدی ، برشیئمزی بکنمەدی ... أوك
ترتیبی بوزمغە ، هپسنی دکیشدیرمکە قالقیشدی : اوشاقلرە
قهوەکتیریرکن بیاض ألدیوەن کیمەلرنی ، آشجی ایشلك قفاسنە
بر بیاض کتن تاکیە کچیرمەسنی ، وکیاخرج کوسە کهیانك هر
صباح تراش اولماسنی ایستەیور ، ییرتینیور ، اصرار ایدییوردی .
برکیجە ، براز نصیحت ویرمك ایچون اوطەسنە کیردیکم زمان

كنديني دهشتلی بر منظره قارشیسنده بولدم : بزم یکنك بورونك آلتندن، قولاقلرینك حذاسنه قدر بر نزله باغلی چهره‌سی داپ صاری پارلایور... آیاقلرینی قاریوله دمیرینك اوستنه دایامش... اللرینی یاموقلره صارمش، کوزلری قاپالی . کندیسندن کچمش. یاتیور ... فلاکت ! دیدم ، فلاکت ! .. اوطه‌دن دیشارییه قیرلادم ... حکیم ، آمان حکیم ؟ .. اوك ایچنده بری بر یکزه کیردك . چیقدق . بر حکیمله اوصول اوصول اوطه‌یه کیرر کن یکنمده شاشقین شاشقین قاریوله‌سندن قالقدی ... صوفه‌ده‌کی قادینلرك « کندیسنی اولدیردی !» فریادلری أوی طولدورویور؛ یکنم بو حالدن اورکمش ، قاچمق ایسته‌یور : بز تکرار یاتماسی ایچون یالواریيورز ؛ اللرینه آیاقلرینه صاریلیورز . برقارغاشالق. بر کورولتو ، بر پاطیردیدر کیدییور ...

« برپارچه توقفدن صوکره »

نهایت ایش آکلاشیلدی ؛ یکنم ایرته‌سی کون کاغدخانه‌یه کیتمه‌یی نیت ایتمش ... یکی پوتینلره آیاقلرینی صیغدیرمق ، قانی آشاغی ویرمك خولیاسیله آیاقلرینی هوایه قالدیرمش ... یوموشاسین ، پارلاسین دییه ، یوزینه ، اللرینه قولد قرم سورمش ... بییقلرینی دیك طوردورمق ایچون برجندره ایله صارمش ... و بو عذاب واذیت ایچنده اویقویه ، خواب راحته طالمش ... هم بوندن ساده ، بوندن طبیعی نه اوله بیلیرمش ؟.. بونلر اودیار

عرفانده بش سنه‌لك کیجه‌لی کوندوزلی « کوله‌رك واوکسوره‌رك »
کیجه‌لی کوندوزلی بر تحصیل متمادینك ثمره‌سی ایمش ! . .
آکلادیکزمی ؟ . . بش سنه‌دن صوکره ، ناپولیون کاری بر
وضعیت هومبرت کاری بر صاچ ، ویلهم کاری بر بییق ... ایشته
بوقدر ! . . یکی فقط اولمق ایچون بوقدری کافی ایمش ... آح !

« کنیش بر نفس آلیر »

بر صباح‌ده باقدم که آشاغیده‌کی بیوك اوطه‌ده بر جورجونا ،
بر قهقهه ، بر تپشمه‌دن کیدیور . . . قاپویی آرالادم : یکنم
همشیره‌سنی پیانویه اوتورتمش ، حاجی باجی ایله کهیا قادین
نائل منلاده داخل اولدیغی حالده ، خلایقلرك تکمیلنه ده‌قوله
اولمق ایچون قوللرینی صیواتمش ، کوکسلرینی آچدیرمش ،
اونلره‌قاتقان‌اویناتمیورمی ؟ .. « لاحول ! » دیدم ، « یاصبور ! »
دیدم اولمادی . همان‌اوطه‌یه آتیلدم : اونك‌ا‌وبوماطه‌لی صاچلرندن
یاقالادم : سلاملغه آلدم . . . بزم یکنك « نشر مدنیت » وظیفه‌سی
ایمش ؛ قادین ننه‌سنه بوقاسك حکایه‌لرینی اکلاتمق ، خلایقلره
مولن روژ سرکذشتلرینی نقل ایتمك « نشر مدنیت » ایمش ! . .
آرتق لطیفه‌یه ، شاقه‌یه محل یوقدی . دیدم که : — اوغلم سن
شرقك وغربك یاقلاشه‌مایه‌جغنی اکلامادکمی ؟ سن ترکانه وفرنکانه
تربیه‌نك بوتون بوتون بری برینه ضد اولدیغنی اکلایه‌مایه‌جقمیسك ؟ . .
اویله ایسه دیکله :

بوتون جدیتمی طوپلادم ، سترەمی ایلیکەدم . کوزلکمی طاقدم . بورنمی سیلدم « سیلر » بر کوزلده اوکسوردم « اوکسورور » : دیکله دیدم ؛ بو بر : — بزده باشمزی آچایوب ایاغمزی چیقارمق حرمت ؛ فرنکلرده بالعکس آیاغنی چیقارمایوب باشنی آچمق تعظیم ... دیکله بوایکی : — بزده اوتەدن بری أوك الت قاتی خدمتجیلره ، یوقاری قتی افندیلره ؛ فرنکلرده بالعکس آلت قات افندیلره ، اوستقات خدمتجیلره مخصوص ... اوچ : — بزم آیاقلرمزك آلتنه سردیکمز حالیلری اونلر باش اوجلرینه آصارلر ... دیکله ، درت : — بزده اوتەدن بری صاغده أرکك ، صولده قادین ؛ فرنکلرده صولده أرکك ، صاغده قادین بولونور ... بش : — بز پلاوی ، مقارنایی ألده صوك ییرز ؛ اونلر ألك اول ییرلر ... آلتی : — بزده تمکده آز سویلەمك وچابق ییمك تربیەدن معدود ؛ اونلرده عکسنه چوق سویلەمك ، حکایەلر نقل ایتمك ، وقهوەیی سفرەده ایچمك وحتی أللرینی سفرەده ییقامق معتاد ... یدی : — بزده کوچوکلرك بویوکلرك سوزینه قاریشماسی بویوك تربیەسزلك ؛ اونلرده بالعکس بویوك بر نشانهٔ ذکا ... سکز : — بزده ساعت اون ایکی یا صباحدر یا اقشام ؛ اونلرده یا اوکلەدر یا کیجه یاریسی ... دیکله ... باقدم ، یکنم کیجه یاریسی سوزیله اویوقلامغه ، خورولدامغه باشلامش ؛ صارصدم ؛ دها بیتمدی ؛ دیکله ! دیدم ... طقوز : — اونلره شرقی‌یی مطقا آیاقده ، بزده

مطلقا اوطورولەرق سويلەملك الزم... اون: فرنكلرك سنه باشى
أكلنجه ايله كچر، منتسبلرى شراب نشئه ايله مستدر؛ بزده
محرم، سنه باشى بر يوم ماتمدر، اون كون قانه قانه صو بيله
ايچەمەيز... اون بر: — بزده كوك كوز، فتنه‌لكه، كم نظره
علامت، ومنحوس، اونلرجه ماڭى كوز مبارك، اوقدر مبارك كه
ملكلرى بيله ماڭى كوزلى اعتبار ايدرلر... اون ايكى: — بز
يازى‌يه صاغدن باشلارز، فرنكلر صولدن... اون اوچ: —
السنهٔ غربيه‌ده فضله حرفلر يازيلير، فقط اوقونماز؛ بزده ايسه
يازيلماز لكن اوقونور... ديكله، اون درت: — بز مكتوبلرك
تاريخنى آلتنه قوروز، اونلر اوستنه قورلر... اون بش: —
بزده قناعت برفضيلت، اونلرجه برمسكنت... اون آلتى: —
هله بزده بيقلرينى تراش... ديركن باشمى قالديروب باقديغم زمان
يكنمى قويدكسه بول... او چوقدن صيقيلمش قاچمش...

« آياقلرينى يره اوره‌رق: »

آرتق بوتون بوتون حدتلندم. هنوز حدتمى تسكين ايتمەدن.
آشاغيده‌كى مطبخدن طوغرو بركوزولتو، برخيريلتى فيشقيردى...
بزم يكن اوزامش طيرناقلرينك اوجيله، كشكول فقرانك
قيستغندن آلمق ايستەمش، آشجى ابيش، يكنمك بويله ملوث
طيرناقلرينى كسمەدن مطبخه كيرمكدن منع اولنماسنى بندن رجا
ايچون يرندن فيرلاديغى صيراده اوده بيچاره‌نك عربه‌جى پاولى،
آيواز خچادور واسطه‌سيله أللرينى، آياقلرينى طوتدوروب دها

شیق ، دها آلافرانغه اولماسنی تأميناً ، بیچاره‌نك بییقلرینی تراش ایتمکده قالقیشمامشمی ؟ ایشك قفاسی قیزمش : اوقلاوایی بر آننه آلمش ، یاتمش اوطونی دیکر اليله قاورامش ، صاوورییور ، و « ناموسم بر پاره‌لق اولدی ... بوقاپوده دها طوره‌مان ... بن کیدرین !.. » دییه آوازی چیقدیغی قدر کورلویور ... باقدم ، اولمایه‌جق : یکنمی قورتاردم ، حرمه طیقدم ... بوکا بر درس عبرت ویرمك صیراسی کلمشدی : دوشوندم ، طاشیندم ؛ همان او کوندن اعتباراً بوکا بر ایش بولمغه تشبث ایتدم ؛ اناطولینك شویله بر قیبجغنده بر سیاحت تجربه‌سی اجرا ایتمه‌سنی قرارلاشدیردم ... زونغولداق خاطره‌مه کلدی : « زونغولداق ... اوخ ! زونغولداق !!.. شیمدی کوروورسك سن مولن روژده قانقان اویونی ... عمرکه برکت زونغولداق !.. » دییه‌رك زونغولداقده بر معدن مهندسلکیله یکنمی باشمدن صاودم ،

بو وقعه‌دن تام بش سنه صوکره اوشامپانیه کبی قابنه صیغمایان یکنم ، زونغولداقدن عودت ایتدیکی زمان ، آیران کبی ساکن وراکد ، آییشمش قالمشدی ...

۸ مارت ، ۱۳۱٦

صبلجانك كناهى

صلحانك كناهى

سديرك ياصديغى اوستنده طوران او پنبه كاغدى بلكه يكرمينجى دفعه اوله‌رق بو كيجه بر دها سوزدى . شيمدى صلحا قوجه‌سنك بيروتدن چكديكى بو تلغرافك ييپرانمش قاتلرى آراسنده اوقومق ايسته‌ديكى ايلك ، خاطرات تأهلى آكيور .

صلحا منديره اوزانمش ، تلغرافك كتيرديكى مژدهٔ وصاله كوكلنى آچمش ، آق دكيزك لاجورد طالغه‌لرى اوستندن صيچرايه‌رق ، چيرپينه‌رق ، سنده‌ليه‌رك ، سيلكنه‌رك ، قوشه‌رق هر دقيقه زوجنى ياقلاشديران واپورك ايچنده ، يالكز كنديسنى دوشونن مؤمنى ، قوجه‌سنى كورويوردى .

شيمدى قائن والده‌سى ، اوطورديغى كوشه‌دن بو كوملش بلنى طوغرولته‌رق ، سنه‌لرك اتحاف ايتديكى تجارب دورادور حياتدن متولد بر يبوست جديتله طورغون انظارينى كوزلكنك اوست كنارندن آغير آغير سكديره‌رك :

— صاقين قيزم ، ديدی ، صاقين مؤمن كلديكی زمان بويوننه آتيلهيمه ، صاريلهيمه قالقشمه . . .

— نيچون ؟

— اوروجك فاسد اولور .

— اوح ! . . پكی !

صلحا بويونی بوكهرك بر تسليميت متدينه ايله مائی ايری كوزلرينی يره ايكدی ، مستغرق خيال وصال قالدی . او شيمدی بويله بر رمضان كيجهسنی دوشونيور : اونی كورديكی ، اونی بكنديكی ، اونی سوديكی كيجهيی . . .

ياد ماضی . . . او هيچلشمش اوزاقلرك ، خراب ديارلرك متروك كوشهلرندن كلن بو صرصر هيجان حسياتمزك أك مرده نقطهلرينه بعث حيات ايتديكی زمان ، ياردلی بر وجود اذيتيله ، عنيف وجبری بر عزم ايله كوزلرمزی يومديغمز آن ، بزی احاطه ايديورن محشر خاطرات اورتاسنده كچن زمانلرمزی خطوه بخطوه تعقيب ، دقيقه بدقيقه تماشا ايدهرك بوهرج ومرج خيالات ايچنده ياشارز . . . اوخ ، بو دقيقهلر !

درت سنه اول پدرينك سليمانيهدهكی قوناغنده ، افطارده كان مدعوين آراسنده بر آقشام ، او سنه مكتبدن چيقان مؤمن بكده پدريله برلكده بولونيوردی . افطاردن صوكره قوناغك كنيش ديوانخانهسنده ، اوشاقلر تراويح ايچون سجادهلری ياييورلر ؛ هر اقشام اولديغی كبی ، حرمله سلاملق قاپوسی آراسنه قونولان

قفسـك آرقا طرفنده سربلن حالیلرك ، عراقیه سـجادەلرك قیوریقلرینی بر ایکی خلایق دوزەلتیور . سلاملقده بشیزلی بر قاچ شمعداندن صاچیلان تیترەك مائمتراق ایشیغك نحیف ایزلری صفەده کزیندلری اوقشایور ؛ صوکره ، یاتسو اذانی اوقونونجه ، کنیش سلاملق صفەسنده مسافرلر آغیر آغیر قوللرینی صیوایەرق و یکدیکریله بر ر کلمه تعاطی ایدەرك آبدست آلمغه باشلایورلر ؛ آرقا صفەده ، آماده طوران مؤذن افندیله اوکا معاون برایکی کیشی آیاقده جماعتك حاضرلانمسنه انتظاراً بر استعجال خفی ایله اطرافه باقیورلر ؛ هر کس یانندەکنك آیاغی خذاسنه باقەرق طولان صفلری دوزەلتیور ؛ امام افندی داودی بر صـدای مؤثرله « الرحمن » سورۀ جمیلەسنك « فبأی . . . » تأکید ربانیسنی بر صوت مهیب و روح نواز ایله تلاوت ایدییور . . . وهر قعدۀ آخردەدەکی « صلی علی محمد » تهلیلاتندن اول ترتیل اولونان :

« توبه ایدەلم ذنبمزه ، تبت الی الله ! »
« لطفکله بزه مرحمت أیله ، آمان الله ! »

الهیسنك تأثیر ماسوا سوزینی صلحا شیمدی تکرار طویویور . تراویحك ختامیله صـلات وتردن صوکره ارتق صـفلر أسکی انتظامنی براز غائب ایدەرك افراد جماعت بر آز ایلری ، بر آز کری چکیلەرك وکیمی باغداش قورارق ، امام افندینك قرائت عربه امتثالاً اوقودیغی عشر شریفی صـلحا بو کیجه تکرار

دیكله‌یور كبی شوق روحانیسندن ینه عینی استغراق ایله سرمست صافیت اولویور . . .

صاحا ، مؤمن بكی ایلك دفعه ، ایشته بو كیجه تراویحدن صوكره بویونی بوكمش ، اللرینی آچمش ، برصدق پاك عبودیتله دعا ایدر كن آلدیغی وضع تسلیمیت دیندارانه ایله كورمشدی .

بو ضیافت كیجه‌سنك اوزرندن شیمدی دورت سنه مرور ایتمشدی . بو دورت سنه ظرفنده ازدواجی ، زوجنك مأموریتی والده‌سنك ، پدرینك ارتحالی ، سلیمانیه‌ده‌كی قوناغك وارثلر طرفندن فروختی ، عائله‌نك طاغیلماسی ، قائن والده‌سیله بو كوچك اوه نقلی كبی حیاتك بر تازه قیز اوزرنده براقه بیله‌جكی اك آجی اك خاطره سوز تقلباتی كورمش ایدی .

كیجه ایلریله‌یوردی . ساعت سكزه كلمشدی . زقاقده رمضان كیجه‌لرینه مخصوص حركت كیتدكجه آزالیور ؛ زقاق چوجوقلرینك بلورین نعره‌لری سونمش ؛ بر ایكی فنارلی یولجی اوكجه‌لرینك قالدیریم طاشلرینه چارپماسندن متحصل بر شاقیردی ایله كچیور ؛ قاراكاقلر ایچندن كوپكلرك مغموم و تیز هاولامه‌لری ایشیدیلیور ؛ تیاترو دونوشی كچن بر آرابانك نعل شاقیردیلرندن ، تكرلك كورولتوسندن صوكره اورتالغه كثیف بر سكونت یاییلیور ؛ زقاقلرك چارپینتیسی ، تنفسی ، سسی ، صداسی كسیلیور ؛ فنارلرك آلولری صارارمش بر یاپراق كبی كیرلی كوزوكیور ،

شیمدی بردن بره اوزاقدن ، بك اوزاقدن : سكونك ، انزوانك اوته‌سندن سحور داوولنك متقطع ، قیصیق طراقه‌سی ایكله‌یور: دان ... دان ... دادان! .. بر ایكی دقیقه صوكره ، اكسزین كوشه باشنده دماغ خراش بر دیكر داوول‌سی مزعج، مدهش بر كومبورتو ایله قاپونك اوكندن ، بوتون أوی صارصه‌رق ، اوركن ، اویانان محله كوپكلرینك عوعوه‌سی آراسندن كچیبور ، اوزاقلاشیور ، كیدییوردی ...

صلحا بو قورقونج صدایی ایشیتمه‌مك ایسته‌ر كبی خشیتله كوزلرینی اوغمغه باشلادی . قومشونك دیوارنده بر كدی اینجه اینجه میاولادی . ایراقدن بر حروس اوتدی؛ دیكر بر حروسك اوكا مقابله‌سی اوزاقلره منعكس اوله اوله بوغولدی كیتدی . صوكره سكوت ... درین ، قورقونج ، قاراكاق بر سكوت ! ..

صلحا كندار ، مغموم بر چهرهٔ دیو عبوستیله اوكا قوزغونی كوزلرینی آچان ، وپاصلی بر نچهٔ پولاد قوتیله یوركنی صیقان بو یالكزلغك، بو اوزایوب كیدن تنها كیجه‌نك ، بو پردهٔ سیاه كثیفك یارین، بر یاروفاكار أیله ییرتیلوب پارچه‌نه‌لاجغنی دوشوندكجه او أللری شیمدیدن اوپمك ، اونلرك آراسنه‌شیمدیدن مخمور هجران وجودینی آتمق ایچون كندی أللرینی اوصول اوصول ایلری‌یه طوغرو اوزاتیور؛ صوكره لامپه‌نك بر انشعاع مترددی، اوطه‌نك ایچنده‌كی ضیای را كدی تتره‌تجه بر چوجوق احترازیله قوللرینی یاننه براقیویرییوردی .

افتراقك بواوچنجی رمضانی ، ایکی کوندن بری حلول ایتمشـدی . او ، برهفته‌دن بری زقاقلرده ، أولرده ینه عینی رمضـان حاضرلقلرینی کورمش ، پنجره‌دن باقدقجه کوفه‌لرك اوستنده قیرمزی ، یشیل باغلریله برقاچ کلاج ده‌متی صاللانان بوکلو حماللر کچمشـدی . زقاغك کوشه‌سنده‌کی قیرمزی آشی بویالی چارپیق أوك جومباسـنك آلتنده قومشونك چوجوغی اوفاق داوولنی بویوننه طاقمش ، اوکا ، صدای غلیظی هواده نقطه نقطه لکه‌لر پیدا ایدن متلاشی سـله‌لر ایندیریوردی . صـاری أوك چوجوغی قارشـیده‌کی دیواره ماهیـه قوزمق ایشکـذارلغیله قفسی آچمش ، ألنده بریوماق سـیجیم . برکهنه ماقاره ، اوغراشیور ، اوغراشیوردی ، محله جامعنك جاملرینی سـیلمك قندیللری تمیزله‌مك ایچون کوسه‌قیم . شال اورتکی میتانیله سیا اوموزنده ، شالوارینی طالغه‌لاندیره‌رق مسجدك حوالیسنی دورت دونیوردی. جاده‌نك قالدیرملری آلت اوست ایدلمش ، تعمیر کورویوردی . احبـانك أولرنده‌کی قادینلرده هپ حمام حاضرلقلری ایشـیدیلیوردی . هر کون أوك برندن قولتـوقلرنده قوجه برر بوخجه ایله چارشـافلی قادینـلر چیقیوردی . قائن والده‌سی ینه رجل قاوانوسلرینی بیقامش ، افطـار طاقیملرینی تمیزله‌مش ، خوشـاب قاشیقلرینی ضوربه‌ـ سندن چیقاروب برر برر سیلمش ، کیلاری ینه عینی تهـالك واعتنـا ایله یرلشدیرمشـدی . زقاقدن تسـبیح ألنده خنلر

تسبیحلرینك صاری ، یشیل ، قیرمزی پوسکوللرینی بر رمضان بشارتی شکلنده اطرافه صاللامقده ایدیلر . . .

همان هر رمضان بر لاقیدلق ، بر دقتسزلق ایچنده غائب اولوویرن بو شیلره صلحا بر هفته‌دن برو آیری آیری دقت ایدییوردی .

§

یورومك بیلمه‌ین واپور مؤمنی انجق رمضانك اوچنجی کونی ، انجق یارین ، صلحایه تودیع ایده‌جکدی ... صلحا متاعب سفریه‌یه تحمل ایده‌مه‌ین قائن‌والده‌سنك خاطری ایچون — ینه زوجنك رجاسیله — ینه قدر رفیق حیاتنه رفاقت ایده‌مه‌مشدی . یالکز برسنه ایچون دییه بوسفری اختیار ایدن مؤمن اوچ سنه صوکره ترفیع رتبه‌ایله عودت ایدییوردی .

بو کیجه قولاغنه امیدو صاله بکزه‌ین نکته‌لر فیصلدایان سکوتلر ایچنده دقیقه‌لر ، ساعتلر کچیوردی . صلحا شیمدی زوجنك قاریوله اوستنده طوران کیجه‌لکلرینی بردها دوزلتمك هوسیله اوطه‌نك کوشه‌سنه طوغرولدیغی زمان ، خدمتجی قاپونی اوردرق سحور یمکنك حاضر اولدیغنی سویله‌دی .

صلحا اوطه‌سنه چیقوب ده کوندوز کیردیکی حمامدن حالا ناملی طوران لپسقه صاچلرینك ، کناری قیرمزی اویالی بیاض تولبندینی صیقیلایه‌رق یاتاغنه اوزاندیغی زمان مؤمنك اوزون

بوني ، سياه بيقلرى ، ايرى كوزلرى ، البسهٔ عسكريه‌سيله مومك اوچوق ضياسى ارقه‌سندن ، قيليجنى شيقيرداته‌رق ، كنديسنه طوغرو كلديكينى كوردى . وبوخيال نوازشكارك بوسش حار ونرمينيله مست غرام اوله اوله سوزولن كوزلرى خفيف برخواب نوشينك سحابهٔ كثيفه‌سنه بوروندى .

شفق سوكمك اوزره ايدى كه دريندن بوغوق ، اوزون آغير براوغولتو ، بربويوك واپور دودوكى صيحه‌سى صلحانك قولاغنه اوره‌رق اونى اوركن بر قوش چاپكللكيله ياتاغندن فيرلاتدى . كوشه‌ده حالا مخمور مخمور يانان مومك ايدقه ضياسى كوزلرينى اوقشايه‌رق ، غجيقلايه‌رق قامانديرركن كنج قادين اوشفافيت كثيفه‌نك آراسندن مؤمنك باش وجنده آصيلى طورارن رسمنه . براشتياق محترصله دوداقلرينى اوزاتيوردى ...

§

صلحا اوكله نمازندن قالقمش ، سجاده‌سنى . طوپلامش ، نماز بزينى باشندن آتمق اوزره ايدى كه برآرابه كورولتوسنى متعاقب ، سونجلى برچيغلق آشاغيدن قوپه‌رق برآنده يوقارى‌قاته فوران ايتدى ، صلحابوتون أوى طولدوران بوهيجان مسرتك ايچنه . مرديونلردن قاپارجه‌سنه سوزوله‌رك اينركن ، مؤمنى طاشلغك اورتاسنده ، كنيش كوكسى ديك صلابتلى اندامبله كورونجه يوره‌كى پارچه‌لانيرجه‌سنه چارپمغه باشلادى . آشاغيدن برهيكل مشكل مهابتيله طوران مؤمن ، برآن ايچنده قليجنك شقيرديسنك

آراسنده برشكل قويم ومستقيم ايله قوللرينى اوكا آچيويردى : وصايحا بلا اختيار بوقوللرك آراسنه آتيله‌رق — قائن والده‌سنك اخطارينه رغماً — اوزون ، چيلغين بربوسهٔ ناچار اشتياق اطرافى چينلاتدى ...

— ١٩ رمضان سنه ١٣١٧ —

ذوق خیال

ذوق خیال

مدللیدن عودت ایدییوردم . واپور آطهلر دکیزینک معوج ساحلنی تعقیب ایدرك ، صارصیله صارصیله یورویور . . . کیجه ساعت اوچ . . . کوکرتهده بندن باشقه کیمسه یوق . . . اشاغیده ، صالوندن بایغین بایغین قلبه صارپلان برپیانو نغماتی قارا کلقده یوارلانهرق ، بحر سفیدك سطحنی اوپه اوپه یاییلیور ، یاییلیور ، اولویور . یالکز . . . بوتون یولجیلر ، اوچوق صاری صاچلی برقیزك پارماقلری اوجندن دوکولن نغماتك اطرافنه طوپلانمشلر . بن یالکزایم . . . آق دکیزك یورغون طورغون ، یوزینی خیرپالایهرق یوروین واپورك کوکرتهسندن ، ظلمتك سکوتنی دیکله یورم . دریندن کلن نغماتك تهزیزیله چشم خیالمك اوکنده پردهٔ فرسودهٔ حیات سابقهم قالقدی : شیمدی کورون برکچید ایدی ، اوتوز سنهلك برکچید . . . بوتون بر تیجی دیکنلرله — بو دیکنلری بن کوز یاشلرمله

یتیشدیردم — بوتون عارضەلرله — بوعارضەلری اللرمده حاضرلادم — بوتون اوچوروملرله — بواوچوروملری طیرنـ. قلرمله قازدم — مالی برنجید . بونلرك آراسنده ، ایراقلرده بیاض سیسلر ایچنده ، قطره قطره منکشه ییغینلرینك آراسنده بریووا ، ملول بر لانهٔ سکوت . کوشەسنده، اوچاركن ، اوتمك ایستەركن یارالانمش ، قانادلری صارقمش ، بر قوشدن زیاده صولغون برچیچکه بکزەر برسیاهلق . . . دهااوتەلری کوزلرم آلمیور. بویول اوتوزسنەلك برحیاتك ایزینی تعقیب ایدەرك تمادی ایدن سسسز، کولکەسز ، عمرسز ، برکریوهٔ فلاکتەاوزانیور . . .

امیدسز کچن کیجەلر ، نورسز کچن کونلر ، شوتك تولنـ دیکنلرك قوجاقلرنده صولان قوشلر ، باقیشمدن بایلان یاپراقلر ، قورویان منبعلرك ایزلری . . . سزلر ، ای سزلر ! . . شوقازاکلق کوکدن چهرهٔ اغبرارمه بوسه بوسه وداعلر سرپه سرپه ، نی — خسرانلر ، پریشانلقلرله هرج ومرج برطوفان قارشیسنده ، اولوم دنیلن ساحل سلامته یتشمك اوغورنده قدرتندن فضله هجوملر کوسترمکه اجبارایدیلن — برمبارز حیاتی ، سزه بر کره دها قاووشەمامزلقدن متولد عنیف تقلصلر ، عقوبتلر ایچنده براقمق سزك ایچون بلکه برشی ؛ برشعر ؛ فقط ، بوضعیف قوللر ، بو یورغون دماغ ، بو طورغون کوکل ایچون . . . آه نه ایچون ؟ . . .

بهار عمر ، بوکچن اوتوز سنه ایله کچدی . شیمدی باشمه

بريلديريم دوشسه بواولوم انديشه‌سنی یاقه‌ماز . آرتق سفینه‌نی
قیرطینه‌دن پارچه‌لانمش بر کمیجی قوتیله اندیشهٔ مماته صاریلیورم .
أوت اوتوزسنه‌دن صوکره کندیسنی حس ایتدیرن شوانحطاط ،
شواولوم ... شواولوم ، دائما ، هرکون ، هریرده ، شئیم ومفترس
بنی اوزه اوزه ایصیرییور .

صیرا کلنجه بنده اوله‌جکم : بن ده غائب اوله‌جغم ؛ دنیاده
بنی اکدیره‌جق بر خاطره قالمایه‌جق . اوح ، نه چیرکین شی !..
صوکره ، ینه باشقه‌لری یاشایه‌جقلر ، کوله‌جکلر ، سویشه‌جکلر ،
اوپوشه‌جکلر أکلنه‌جکلر ! لکن بوحقیقت ممات قارشیسنده ینه
أکلنمك ، ینه کولمك ... بیلمم که‌ناصل اولویورده دوام ایدییور ؟..
باری شواولوم براحتمال اولسه ینه‌انسان امیدایله آلدانه‌بیلیر ؛ فقط
برشی که محقق ، صباحك صوکی اقشام اولمق قدر محقق !

— سن نره‌یه کیدییورسك ؟

— زنکینلکی قوغالایورم .

— یاسن ؟

— اکلنمکه جابالایورم .

— یاسن ؟

— عشق یولنه کیدییورم .

خایر ؛ هپکز ، هپکز شومنکشه‌نك ، شواسکندر کیبرك ،
شوقوشجغزك ، شو بوواز لانان طالغه‌نك کیتدیکی یره کیدییورسکز .
تبدیل نام وعنوان ایله آلدانمغه دکرمی ؟ انسان اولویور ،

كل صولویور ، علو سونیور . لباس الفاظ باشقه ، وجود مآل بر.

واپورمز قارا كلق برسما ، قارا كلق بردكیز ایچنده قارا كلق بر هدفه طوغرو دوشونه دوشونه ایلرلیه‌یور ؛ كوزلرم زیفیری بر دومان كبی قایناشان سماره باقیور ؛ قلبم مست حضور نجومدن بر لمعهٔ ارشاد تسلی ایدر كبی تیتره‌یور .

كمینك دیركاری ، ایپلری پیش چشممده سیاه یاپراقلی سیاه آغاجلر كبی بر هیئت آلدی . دهان ظلمتك شو كچن اوتوز سنه‌لك حیاتمك سفالتلرینه ، غفلتلرینه قارشی قهقهه‌لر توكوردیكنی ومادامكه اوله‌جكسین ، دائما كوله‌جكسین ، دائما كوله‌جكسین : دیدیكنی ایشیدییورم . أوت مادامكه یاشامق نه‌دیمك اولدیغنی بیلدیكم حالده ینه یاشایورم ، همان كوله‌جكیم ، دائما كوله‌جكیم ونو كوله‌لرم اسنه‌مه‌یه بكیزه‌سین ؛ ینه كوله‌جكیم .

بوكیجه بر مرقصهٔ خیالات اولان بوكمی ایچنده سرویه قونمش منحوس بر بایقوش شكلنی آلدم .

ظلام مجهولیته‌مز كوز كوزلرمله بیهوده بر حیات بهار آراشدیر. یردم ... چیچكلره بورونمش بر نیسان ، كونشلره صارینمش بر تموز آرایوردم ... هیهات ! بكا بیهوده جبروتلر ، بیهوده وقت كچیریشلرله طاشان بهاردن حیاتدن بحث ایتمه‌یك ، بكا قیشدن بحث ایدك ... اوح قیش ! اوح فصل اموات ! ای كوزیاشلرینك ظلام ایچنه داملادیغی موسم ! یاره‌لرمزی پارچه

پارچه دوشوردیكك بیاض صارغیلرله صاروب بزی موقت برحضور ایچنده براقان ، ای زمهریر منجمد ! بن فرسوده قلبك كبی بیاض ، عریان برزمین ایستەرم . . . شوفیفای حیاتك مروی اولان نیلستان خیالنك مستهزی برسراب اوله‌جغنی آكلامایه‌جق صافیتده دكل‌ایم .

آلكه برالماس كچیور ، تدقیق ایدركن بو الماسك بركومور پارچه‌سندن باشقه برشی اولمادیغنی كورویورسك ، شوخ وظریف بركلبك طوتویورسك ، قورجالایورسك ، اورسه‌له‌یورسك برایكنه‌ایله قلبنه طوقونویورسك ، قانادلری قوپیور ، سوسلو توزلری آووجكه بولاشیور ، دها صوكره پارماقلرك اراسنده پیس ، میجیقلانمش برقورد قالیور . . . عشقك صوكی شهوت ، علوك صوكی كول ، نورك صوكی ظلام ، برچوق هپلرك صوكی برهیچ اولدیغنی آكلایورسك ، بوكالیورسك ، برفریادمذبوحانه قوپاریورسك ، حیچقیریقلرك كاربان طبیعتك آوازهٔ ناقوس هوی وهائی میانده صیقیشیور ، بوغولویور ، سونویور .

طبیعت . . . طبیعت ! سن نه‌نظر ربا ، نه‌دلربا ، نه‌املربا شیسك ! سنی چوق سومكدن متولد بر حس تعب وغنا ایله سندن نفرت ایدیورم . نشاطهٔ شاعریتك افسونكار الّریله بویانمش ، سوسلەنمش نقاب مستعاركی ایندیركه چهرهٔ عریانك كورونسون !

یاپراقلرك پری ماصاللرینی چیچكلره آكلاتان نسیم‌صباحك

فيصيلتيلری محتزز بوسه‌لريله اوياندير يلمش برتازه قيزك ياناقلرينك
رنكنه بكزه‌ين توز پنبه‌سی بولوطلر، يشيل ياپراقلرك آراسندن
فيرلايوبده رنك وبوی سودا طوپلامق ايچون ليلاقلرك اولرينه
قانادلرينی اوزاته اوزانه اوچان شوخ ونشئه‌ور روزكار ،
شهقات هجرانمزی بزه تكرار ايدن رشاشهٔ امواج، اپراقلردن،
كوكلردن ، الماسلرك كوزلری كبی، اميدسزلرك اوستنه دوكولمك
ايسته‌ين انظار نجوم ! ای نغمه‌لر ! ای رايحه‌لر ! ای رنكلر !
ای نورلر ! شوخ وشنك غمزه‌لركزله بزه دائما بروصال ابدی
ايما ايدن سزلر ! نيچون ، نيچون بزه دائما سم حوادثله مشبوع
كورونويورسكز ؟ بزی الدانمق ايچون عريان كورونمه‌كز كافيدر.

واپورك ديركنه آصيلی قيرمزی فنارك شو ليل كيندار
ايچنده متردد مهتز مد وجزر شعاعيله سماده آلچاله آلچاله
اوچان جزاير سحائب اراسنه اوزانان نظرم ياواش ياواش
يورولمغه ، كيرپيكلرمك ايچنه چكيلمكه باشلادی . اشاغيده
پيانونك سكوتيله واپورده‌ده سس كسيلدی . بن ده شوراده
اويايم، ديدم ، اويومق اولومی تجربه ايتمك ديمكدر . . . فقط
اويويه‌ميوردم .

دنياده يالكز اولماديغمی بكااخطار ايدن بروجود، شيمدی
بنی ايقاظ ايديوردی . لكن ، هيچ اولمازسه ، شو
الفيتلرك منبعی اولان سيل حوادثدن قورتولمق ، منزوی

یاشامق ، سوکونتله یاشامق ، چارپینتیسز یاشامق ایستهیوردم .
شیمدی او بکا بندکمی اخطار ایدن خیال اسمرینك اللرندن
طوتدم طورغون ایری کوزلرینك ایچنه باقدم : ایستهمزمیدك ؟
دیدم . مثلا مدللی نك شو « حاتمه کویی » دیدکاری ایزبه
کولکه لکنه چکیلمش ایکی عائلهٔ بدویتده یتشمش اولسهیدق ...
کونشك ایلك نورلریله برلکده ، سن چیلرنی تیرشه یاپراقلی زیتون
آغاچلری التنه یایارکن ، بنی اینکلرمله بوزاغیلرمدن متشکل افراد
معیتمله سکا منتظر کورسهك .. فجرك نفایحندن پاك ، کونشك
اولین شعاعاتندن صاف بر محبتله یکدیکریمزه ممنون و منبسط
صباحی تبریك ایتسهك .. هیچ برشیدن خبردار اولماسهق .. هر
شیدن هرشیدن اوزاق ، شهردن اوزاق ، سیل حوادث دیدیکم
امواج مزعجهٔ سیاهك تعقیباتندن اوزاق ، پاره نهدر ؟ آکلاماسهق ..
امل نهدر حس ایتمهسهك .. زیر پایمزده یکدیکرینی صیقار کبی
اوموز اوموزه اولریله ، قوناقاریله صوغوق ، مخوف طوران مدللی
شهرینی بیله بر محبس مضیق ظن ایتسهكده بر احتراز طبیعی ایله
ایندن قورقسهق ، پك قورقسهق .. شهرك ایپکلریله ، آلتونلریله ،
عتوبتلریله آشنالغمز اولماسه .. قارشیکی دکیزك فیرطینهلری یالکز
بزم ایچون ، بیاض کوبوکلر ، شو مدللی شهرینك یانغینلری یالکز
بزم ایچون قیرمزی علولر نشر ایدییور ظن ایتسهك .، چیچکلرك
ك محجوبلری پایمزده الککیزلی ، الك صمیمی زینتلرینی اکمال
ایتسه ، قوشلر بزدن قاچماسه .. کلهبکلر اورکمهسه .. بونلردن

قاچماپانلر قاچانلره دیسه‌كه : « بدلامیسكز بونلر بزدندر !.. » آغاجلری ، روزكارلری ، استجواب ایتسه‌ك .. پاپاتیه‌لرله درد - لشسه‌ك .. كلینجكلرله سویله‌شسه‌ك .. آریلرله اوچوسه‌ق .. قطره قطره دوشن یاغموز دانه‌لرینك فیصلدیلرینی اكلاسه‌ق ... روزكار ، بوخواننده‌ٔ روحانیت بزده دائما یكی یكی محبت شرقیلری تعلیم ایتسه .. قوشلرك نغمه‌لری ، ملكلرك مكالمه‌سیدر ؛ اوكاده قاریشسه‌ق .. شو اورمانك قلبنده محبت كبی یاشاسه‌ق .

اوكله‌ین ، ایكمزده باشمزی بر ایری طاشه قویه‌رق ، زیتون داللرینك یشیل طاقی آلتنده بلبللرك نیدسی ، سرچه‌لرك ماصاللریله اویوسه‌ق .. سن بندن اول اویانینجه كندینی آراتمق ایچون بر آغاجك آراسنه صاقلانسه‌ك .. ایشته ، یالكز اوزمان هجران ، افتراق نه دیمك اولدیغنی طویسه‌م ، باغیرسه‌م ، قوشسه‌م ، سنی آراسه‌م . صوكره دوداقلرنده صیقشمش بر یبانی كلاه ، بكا طوغرو قوشدیغنی كورسه‌م .. وسنی قوللرمك آراسنه الدیغم زمان قلبكك بر كوچوك قوش قانادلری كبی چارپدیغنی طویسه‌م ...

اقشام اوستی ، دكز اوتر ، قوشلر اوتر ، اورمان اوتر ، روزكار اوتر ، آریلر اوتر ، بوجكلر اوتر .. بوسرود دورا دور ایچنده بزده كلبه‌مزه عودت ایدركن راست كلدیكمز بر پیكار كنارنده سنك مینی مینی ایاقلریكی ، مینی مینی أبركی ییقار ایكن سن بنم كونشدن قارارمش یوزمه صولر سرپسه‌ك .. هر كون ، هر كون مشغله‌مز بو اولسه .. یكانه خلجانمز چیلرمزك بوزاغیلرمزك صحتنه ، بولونمش بر چیچكك رنك وشكلنه عائد اولسه ..

سحر چیچکلره ناصل چی دانه‌لری سرپرسه ، کونش کالری ناصل رنکلرله سوسلرسه ، طالغه‌لر ساحللره ناصل بوسه‌لر یوللارسه ، روزکار داللره ناصل نغمه‌لر تعلیم ایدرسه بن ده سکا اویله عشقلر تعلیم ایتسه‌م ، سنی اویله سودالرله سوسله‌سه‌م .. کونش کلینجکلری ناصل اوپرسه ، بن ده سنی اویله اوپسه‌م .. روزکار سرچه‌لری ناصل اوقشارسه ، سنك صاچلرکی اویله اوقشاسه‌م .

اوخ ! بویله ، چوجقلغمز بویله ، کنجلکمز بویله کچسه صوکره ایکیمز بردن خسته اولسه‌ق ، ایکیمزده بردن اوصول اوصول اوکسورسه‌ك ، ایکیمزده حالسزلکله یکدیکرمزه دایانه دایانه کچیلرمزی بوزاغیلرمزی تعقیب ایتسه‌ك . . . نهایت ایکیمزده بردن برصباح شو یوکسك تپه‌نك کنارینه تصادف ایدن زیتون آغاجنك آلتنه ، سورونه سورونه کلسه‌ك ، کونشك طلوعیله دوشن ایلك نورینه ، روحمز قاریشسه .. بویله دنیایی طانیمادن طبیعی صافیتمزله ، پاکیٔ حسمزله بویله صاف و تازه سس سزجه اولسه‌ك .. بزی همان اورایه او آغاجك آلتنه کومسه‌لر .. بزی آرایان کچیلرمز ، بوزاغیلرمز ، قوشلرمز ، کلەبکلرمز ، فقط یالکز اونلر ، بزی اوراده آراسه‌لر ، بزه اوراده آغلاسه‌لر ، تربه‌مز یاپراقلر ، تربه‌دارمز بابللر اولسه ...

— ١٦ تموز ، ١٣١٦ . —

ایکی مکتوب

— خالد ضیا بك —

ایکی مکتوب

— عذرادن سلمایه —

روحم ،

باشقه‌سنه ایده‌میه‌جکم کوه‌زه‌لکلرمی ، سکا یازمق ایسته‌یورم . استانبولده دکلسک که کله‌یم ، جازمی چیقارمادن دها . یاناقلرکی اوپرکن تکمیل دردمی قوجاغنه دوکه‌یم . سلانیك . اوف ! بورایه پك اوزاق . سنك قوجه‌ڭ وار . چوجوقلرڭ وار . مشغولسك . باقه‌مْ ، بکا فدا ایده‌بیله‌جك وقتك قاله‌جقمی ؟

باق . مکتوبمه « نصلسك سلماجغم ؟ » دیه باشلامامشم ، دکلمی ؟ بیلیورم که بیلدیکم کبیسك . حیاتنده نه آکسیك . نه فضله برشی یوق . یا بن ؟ یا بنده نه‌لر اولدی ؟ صورده سویله‌یه‌یم ... دایانه‌مایه‌جغم ، صورماسه‌ڭده ایشته سویله‌یه‌جکم : سکا اولانلر بکاده اولدی . ایشته اوچ آیدر که کلین ! ! اولدم . سنك دائما « دلی برقیز » دیدیکك عذرا شیمدی « عقللی برقادین » اولدی . یاریم ساعت اول یانمده أنتاری ایله کزن بر دیوك بچه‌سندن

قورتولدم . لاحول‌لرله اونی باشمدن صاودم . یوره‌کمك خلجانی طورمادن سکا شو سطرلری یازییورم . بونلری اوچ آیدن بری هر کون یازمق ایسته‌دیکم حالده سیکیرلرمه عارض اولان تنبلکدن ، دائما یکی برشی اوله‌جقمش کبی برمجهولیتك قورقوسی قارشیسنده بولونمقدن متولد پریشانلقدن ، وقت بولامیوردم . صباح اولمادن آقشام اولویور . اوکله‌ین یمك وقتی آنجق اوطه‌دن چیقیورم ، قهوه‌لر ایچیلیور ، دیرکن بزم دیو چچه ، دیو چنه‌نك فسنی باشنه ، پالطوسنی اوستنه ییغوب اونی آشیرنجه‌یه قدر عجایب حاللر کچیریورم . صوکره مسافرلر . . . صوکره آقشام ایچون کینمکه چیقیورم و آقشام اولویور ؛ دها بن کندیمه کله‌دن او ، أوه کلمش بولونویور . . . کیجه . . . های ! بونم ایچون بر جهنم عذابی . هر طرفده سسلر کسیلیور . لوش بر قارانلقده بر بن ، برده قورقونج برهیکل قارشی‌قارشی‌یه قالییورز . قورقیورم . یوره‌کمدن قوپان فریادلر ، ناصلسه دوداقلرمك آراسنده صیقیشیور .

بو ایشك ناصل اولدیغنی ، دوکونمزك اساطیرینی ، تاریخنی مکتوبمی کتیرن عادله خانم سکا اکلاتسین . بن سکا بوراده یالکنز هجرانلرمی دوکه‌جکم . شو اوچ آیلق حیاتی سکا لوحه لوحه آچه‌یم‌ده باق کور ، وبکا آجی ، سلماجغم !

او قیزلق خیالاتی بر سرچه قوشی خفیفلکیله وکوچوجك قاناد ضربه‌سیله اوچدی کیتدی . دوکونمزك ایکنجی ، یعنی جمعه کیجه‌سی ساعت اوچه طوغرو ، پیانومك باشنه کچمك ایچون

اوندن بر دعوت بکله‌یوردم ، سوزی موسیقی وادیسنه دوکدم وموفق اولدم .

— سزی کوزل پیانو چالار دییه ایشیتدم ؛ لطفاً . . . بر تقسیم یاپارمیسکز ؟ حجازی پك سوه‌رم . . . دیدی . طوردم .

— افندم تقسیم اولمازسه . . .

کوزلرمك ایچنه باقه‌رق :

آستیك آغانك :

چشم مخمورك سببدر ناله وفریادمه ،
خستهٔ هجران عشقم ، کل یتش امدادمه . . .

و بوتون عشق و شوقیله اتمام ایده‌رك :

چاره‌ساز اول وصلتکله خاطر ناشادمه !

شرقیسنی لطف ایدرمیسکز ؟

پیانو اسکمله‌سنك اوستنده دونوب یوزینه باقیشمدن بیلمه‌دیکمی اکلامش طوریله :

— یاخود نیقوغوص آغانك خرج عالم اولان « قاره‌در کوزلرك قاره » شرقیسنی البته بیلیرسکز . . .

دیمزمی ؟ بلا اختیار :

— آستیك آغا ، نیقوغوص اغا کیملردر ؛ افندیم ؟

دییورمشم . صافیتله ویردیکم بو جوابی استهزایه حمل ایله‌
کوله‌رك :

— آستیك آغا نیقوغوص آغا أك کزیده بسته‌کارلرمزدندر ،
افندیم !

جوابنی ویردی . و « راحتسز اولمایکز . بیلدیککز
وسودیککز شرقیلری چالکز . . . البته اونلر مرجحدر ! »
نزاکتیله معنیدار بر تبسم ایتدی .

سلماجغم . قارده‌شجکم ، دوشون بوتون چهره‌م قیزارمش ،
بایمله‌جق برحاله کلشم . آه مادام روز دوغازون ، کل ده شاکردینك
پیانو اوکنده طاش کسیلدیکنی کور . الله یالکز موسیقی ایچون
یاراتمشدر . دیدیکك بو أللرك ، هر بری بر پردهٔ آهنکدر دییه
تقدیر ایدوب اوپدیکك بو پارماقلرك شیمدیکی ذلتنی کور : اون
اوچ سنه‌در کیجه کوندوز یالکز بویله بر کونی دوشونه‌رك :
بویله بر کونه قارشی تدارکلی بولونمق سوداسیله اسراف اولونان
چالیشمقلرك نتیجه‌سنی کور . . . صوکره نیقوغوص آغا ایری
أللریله کلسین : سنك یاقه‌کدن طوتسون ویوزکه توکورسون . .
اویله‌می؟ فقط بن نه‌یه چالیشمشم ؛ مادامکه بر شیئه یارامایه‌جقدی .
مادامکه بندن بونی قوجه‌م ایسته‌مه‌یه‌جکدی ؛ مادامکه مه‌ندلسون
نیقوغوص آغانك قارشیسنده بویله قیزاروب طونوب قاله‌جق ؛
صوکره مغلوباً دوشه قالقه فرار ایده‌جکدی . . . اویله ایسه ،
اویله ایسه بو قدر سنه‌لك دیدینمه‌لرمده‌کی فائده ؟ سویله بکا

سلماجغم ، سویله بکاده جواب ایستهین قوجهمك شو زبانی کوزلرینه فیرلاتهیم .

أوت ، قوجهم بندن « قارهدر کوزلرك قاره » شرقیسنی ایستهیور : شیمدی بوکا « بیلمییورم . » دیمهلی ، « اون اوچ سنه چالیشدمده آلاتورقه اوکرنهمهدم . » دیمهلی دکلمی ؟ لکن بن بونو دیدم ، « آلاتورقه مشق ایتمهدم ، افندم . . . » دیدم

أو بوتون تزاکتنی طاقینهرق « بأس یوق افندیم ، آلافرانغه چالکز ، باقهلم ! » دیدی . . . دقت ایدییورمیسك ؟ باقهلم ؟

شیمدی بن شاشیردم : « نه سورسکز ، افندیم ؟ دییهصوردم

ـــ نه اولورسه اولسون .

ـــ سزه واغنهرك تانهاوزرینی چالهیم .

نوطهنك قارشیسنده کوزلرم دومانلانمش ، قوللرم سیکیرلشمش ، پارماقلرم کریلمشدی . شیدی پیانومدن چیلغین برفریاد [بیلیرسك آ ، بو فکر زواللی مادام روز دوغاز ونکدر .] فیرلادی ؛ غیاث الدین [غیاث الدین بك ؛ بو قوجهمك آدیدر . رجا ایدرم ، تقدیم ایدهیم !] بردیرسکنی پیانونك اوستنه دایامش بوکورونتودن اورکمش کبی کوزلرینی آچمش ، دیکلهمکی تقلید ایدییوردی . بر ایکی دقیقه دیکلهدی . غالبا صبری طاشمش اوللی که وضعیتنی دکیشدیردی . بر لحظهده بویله دیکلهدی . اوطوردی ، قالقدی ، ینه اوطوردی ، ینه قالقدی . برسیغاره یاقدی . اوطهنك ایچنده براکنه ، بربوینه کزنمکه باشلادی .

نهایت بن پارچه‌یی خواه وناخواه بیتیروب صوك نوطه‌یه حدتله برطوقات آتدیغم صیراده اوده ایچنی چکه‌رك اوصولجه بر «پك کوزل ... لکن آرتق یاتسه‌ق .... » دیدی ... واو قدر .

شیمدی او کوره‌شه‌جك بر پهلوان درشتلکیله الیسه‌لرینی قاناپه‌نك اوستنه ، اوته‌یه بری‌یه فیرلاتوب دوداقلریله :

قاره‌در کوزلرك قاره ،
سن آچدك سینه‌مه‌یاره .

ترانه‌سنی کدی کبی میریلدانیرکن بن زواللی روز دوغازونك برتکمه‌سیله مه‌ندلسونك چامورلر ایچنده یووارلاندیغنی کورن نیقوغوص اغانك، قهقه‌لرله بوسقوطه کولدیکنی خیال ایدییورم. دوشون ، کوزم ! موسیقی‌یی چیلغین برهوسله سودن و اون اوچ سنه‌لك حیاتی اویولده سوه ، سوینه هبا ایدن بن ، بوکون بزم موسیقیمزدن « اسکداره کیدرکن بر مندیل بولدم » دن باشقه برشی بیلمیورم . معلمه‌م : « اللرك اعتیادینی غائب ایدر ؛ قولاقلرکاك آهنکنی بوزار . » تهدیدیله بزم برنوطه‌مزه الی سوردیرمه‌دی . والده‌م قیزم فلان مادامدن آلافرانغه موسیقی اوکره‌نیور ، خیال عظیمنك ویردیکی مستیٔ غرور ایله بی‌تاب دوشونه‌میور ؛ پدرمك اساساً بزمله اوغراشمغه مشغولیتی مساعدکل . . . بویله‌بر در بدرلك ایچنده بزده تورك اولادندن اوله‌جق قوجه‌مزك قارشیسنه بر « اسکداره کیدرکن » ترانه‌سیله چیقمغه مجبور اولدق .

غریبی نره‌سی؟ کندی کندیمه طالوبده شوهرزمان سویله‌دیکمز:

Difes-mois vos chagrins..

زومانسنی ترنم ایتسه‌م غیاث‌الدین درحال قان، یاره، هجران، وفا. وصلت کلمه‌لریله قاریشیق برطاقیم شرقیلر اوقومغه باشلارکه نه او نه سویله‌یکمی، نه بن اونك میرلداندیغنی آکلامایز؛ اوطه‌نك ایچی بابل قله‌سنك برکوشه‌سی اولور. هله اوصیراده اوطه‌یه کیرن خدمتجی قاتینه‌یه بن، روجه سویله‌مکه باشلادمی؟ غیاثك ایشته اوزمان چهره‌سی مورارير، آلیق آلیق بویونی بوکر. یوره‌کی قابارير... برکون طاشدی: صوفه‌ده خدمتجی‌یه طاریلیورده، روجه آوازم چیقدیغی قدر باغیریوردم. یانمه حدتله کیردیکم زمان دیدی‌که:

— شاشیرییورم، سزك رمجه‌کزدن، انکلیزجه کزدن آتنه‌ده‌می‌یم، لوندره‌ده‌می‌یم، یوقسه استانبولده‌می‌یم! بردورلو آکلایه‌مییورم!

قاتینه تورکجه آکلامییور، غیاث روجه بیلمیور. اوح، قارده‌ش! برکره بکاك سفره‌ده «دوسا نه‌رروو... دوسا یسوه...» دییه، بیلدیکی شوایکی کلمه‌یی چارپیته‌رق، اوزانه‌رق دنیاده نه‌قدر یاکلیش سویله‌مك ممکنسه او قدر بر غلط تلفظله روجه سویله‌یشی وارکه...

سلما، سلما! کل حالمه باق؛ شاشیردم، بونادم، تحمل ایده‌مه‌یه‌جکم! قارشیکده قاصولیه‌یی قاشیقله ییین برآدمله‌برابر

اختیارلامق.... بو عقله، خیاله صیغارمی ؟ بوتون کون آغلادم . فاصولیه‌یی قاشیقله یمك . اوخ ! . . بونلری سندن باشقه‌سنه یازامام . سن حالمی آکلامازسین، وبکا بر یول کوسترمزسه‌ك . عذرا أریر ، اولور ، محو اولوب بیتر ... صالماجغم ! بر کون اوطورویوردق ، بکا ادبیاتی سودیکمی وشاعرلرك هانکیسنی ترجیح ایتدیکمی صوردی . پدرك کتبخانه‌سنده قیرمزی قابلی بر کتاب واردی ؛ اکثریا اوقوردی . بن ده بر قاچ کره کوزمشدم‌ده پك چتین اولدیغندن برشی آکلامامشدم . همان صوفه‌یه چیقدم . کتبخانه‌ده‌کی جلدك اسمنه باقدم . بالمی‌ایتمه‌یرك « نابی » دیدم .

— نابی‌یی ترجیحکزه سبب نه ؟

— ! !

— ؟ ؟

— ! ! . . .

آکلایورسك آ، سویله‌یه‌جك لاقیردی بوله‌مادم . اودوام ایتدی :

— بن فضولی‌یی ترجیح ایدرم . نه‌در او عشق حساس ، نه‌در او مؤثر شکایت هجران ! احتمالکه سز اونی بیلمزسکز .

— فضولی بك ... شویکی شاعرلردنمیدر ، افندیم ؟ اونلره دها دن دیپوردی ، غالبا ؟ ! . .

غیاث قهقهه‌لرله هم کولویور ، هم « زواللی فضولی بك !

دەقادان ! فضولی دەقادان . . . دەقادان ! » دییوردی وعلاوە ایدییوردی :

— ناصل اولور ، یاربی ؟ کوچوك یاشکزدن بو آنەقدر وقتکزی بوش کیرمەیوب استادلر ، معلملر ألندە تحصیل ایلە مشغول اولدیغکز حالدە ، کندی لسانکزدە بوقدر بی‌بهرە بولونوشکز ناصل اولور؟ عقلم ایرمییور .

آرتق دایانەمادم ، دیدمکە :

« سزدە میلتونلری ، بایرنلری ، شکسپیرلری ، لامارتینلری ، موسەلری بیلمیورسکز . . .

شیمدی اوحدت ایتدی :

— بن برانکلیز ویافرانسز اولسە ایدم !.. فقط . . .

آرتق ایکیمزدە صوصدق ؛ باشقە سویلەیەجك سوزمز قالمامشدی . نە دوداقلرمی فضولی دیکمش ، اونك قولاقلرینی شکسپیر طیقامشدی . نە او نە سوزلرمی آکلایور ، نەبن اونك سؤاللرینە جواب ویرییوردم . . . کندیمی براجنبی ایلە تأهل ایتمش قیاس ایدییورم . سلماجغم ! زقاقدە کوردیکمز او ، یاقەسی قالقیق ، تراشی اوزامش أرککلرلە أکلەنیر ودورلو سوزلر بولور . کولوشوردك ؛ شیمدی غیانك اوحال پریشانیلە اوطەیە کیریشنی ، اوجثەیی ، اوقالب قیافتی ، طبقیالی‌یە کیدرکن اشیالری خانیمق اوزرەکلن حماللرە بکزەتیورمدە او ، قوجەمان آیاقلردن ،

او، پالایقلردن ایکره دنیورم. هله قیللی ایری اللریله اونی اوطهمده کی دولابی قالدیرمغه کلمش بکجی بابا ظن ایدییورم. صوکره بوجهنك آتش صاچان قاره کوزلرینك وقار وهیبتی قارشیسنده — دوشونکه — لاقیردی سویله یه میورم، نطقم طوتولویور، کله‌رمی بوله میورم. صانکه بوتون کله‌لر دوداقلرمك آراسندن چیقمغه قورقویورلرمش کبی، آغزمدن چیقمه‌دن ککزمه قاچیورلر. اونك قارشیسنده عادتا صافدل، بلکه آبدال برقادین حالنی طاقینیورم.

پدرك اهالی مشهوردر، والده‌نك ایسه بویوکلکه. تعایشه ابتلاسنی سن بیلیرسك، صوکره بنی بو آدمه ویریشلرینه نه دیرسك؟ نه زمان ازدواجمزی دوشونسه‌م، درحال کوزلك اوکنه شوفکر بوتون قورقونج قارالتیسیله کلیر: باشدن صاووله‌م. والده‌م بنی باشندن آتدی. باشنه قاله‌جغمی آکلادی، برمیعاددن صوکره ایلك قسمتدن، ایلك فرصتدن استفاده‌یه قرار ویردی، وبویله اولدی ... حیات هیچ برشی؛ دکلی؟ أوت. فقط حیات هر برشی؛ دکلی بوکاده أوت. ایشته بوهر برشی اولمق، ایشته بوامیدلرله دولو بر قیصه زمان اولمق فرضیه‌سیله حیاتك قیمتی، اهمیتی آرتیور.

نه‌تحف، سلماجغم، نه تحف؟ انسان هر امانه[1] نائل اوله‌بیله‌جك برطالعده، برموقعده، برمزیتده اولورسه بدبین، خرچین اولویور، دنیاده أییلك، کوزللك، امید، سعادت

بوقدر ، دییور . بالعکس هرشـیدن محروم ، طالعسز ویا بختی
مزیتندن ناقص اولورسـه مکمل برنیکبین اولوب قالیور ؛ نه
کوزل خولیالره، نه طاتلی امیدلره دوشویور . مثلا بن دییورم که :
غیـاث بوجدیتی ، بوثروتی بوناموسـکارلغیله برابر نه کبی تربیه
کورمش ، نه تحصیلی آلمش اولسه ... آقشـام اوه عودتنده
أنتاریسـیله کورکی کیوب صالقیم صاچاق صوفه‌ده کزمکه جان
آتماسـه‌ده یاتجه‌یه قدر توالتیله کزسه . . . مسعودیتمی تخریب
ایدن شیلر بونلر ... قوجه‌می بوحالیله کوردکجه بوتون سعادت
امیدلرم زائل اولویورکبی ... مسعودمی‌یم ؟ دکلمی‌یم ؟ سکا بوتون
شو اوج آیلق وقایعی یازدیمده سـن بر حکم ویر ؛ و بکا اخطار
ایت ، برده یول کوسـتر . یوله کله‌جك هانکیمز ، بنمی اونك
یولنه کیده‌جکم ، اومی بنم قاتمله قاتلانه‌جق ؟...

قوجه‌مك موقع اجتماعیسی فنـا دکل : زنکین بر تاجرك
اوغلی ؛ پدری وفات ایتمش ؛ کنـدیسی مکتب ملکیه‌دن مأذون
شکلنی تعریف ایتدم ظن ایدرم ، ویا تعریفاتمدن شیمدی یه قدر
اکلامش بولوندك : سراپا صحت ؛ قوی بر وجود ، او قدر
قوی که عادتا بر پهلوان . داغیلیر ایکن بیاض دیشلرینه چارپدقجه
کورولدیین نغمکار برسس ؛ یوموشـاق ، پریشـان بییقلر ؛
یوموشـاق اینجه قاره صاچلر ؛ قاره قاشـلر ؛ اونلرك آلتنده بخی
دائما قورقوتان اوسـیاه کوزلر ... اونك بوتون هویت مادیه‌سی
بوکوزلرده بومرکزده طوپلانمش . کوندوزین قارشیمدن غائب

اولدیغی زمان بن بوتون بو کوزلری ، نفرت ایدەرك ...
دوشونویورم . بن بو کوزلری پك سویورم کبی ... بو کوزلر
اولماسه ، بو انتازی ایله کزینیشلره ، بو قاشیقله یمك ییشلره ،
بو پیانومی تحقیر ایدیشلره دایانەمایەجغم . بنی دوشوندورن ، بنی
قورقوتان آتشلی کوزلر ، کوکلی صوغومغه براقیورکه ...

شیمدی‌ده اخلاقی : اودرین باقیشلریله سودکارینی آلداتمغه
هوسکار ؛ هرشیئه قاریشمق ایچون بر ابتلا ؛ بولوطلو هوا کبی
نه یاپەجغی اکلاشیلماز ، نه کوزلری قاماشدیران برنور ، نه کوکلی
بوغان بر قارا نلق ... ایشته اوقدر . دییورلرکه : قونوشماسنی
بیلیور ، فقط بن اونی دیکلەمەسنی بیلمیورم . او سویلەیەجك
بحث بولویور ، بن افکارمی اوکا آچەمیورم ، بونالیورم .
کیجه یاریسی ایچمدن ییلدیریم کبی بر عناد قوپویور . بوتون اوکا
موزارك سوناتلرینی ، لیزستك چارداشلرینی چالمق ایستەیورم .
او بکا کوندوزکی مشغولیتلرینی اکلاتیرکن بن أسنەیورم .
احتمالکه بن اوکا تواتم حقندەکی فکرینی صورارسەم اویوبەجق .
بکی ، لکن مادام الحیات بو بویله دوام ایدەجکمی ؟ بن بو اکلا-
شاماماز لق یوکنی عمرم اولدقجه سوروکله‌یه‌بیله‌جکمی‌یم ؟ اوخ ،
ساماجغم ! بن بویله قوجه دوشونمیوردم . بویله قوجه آرامیوردم .
انسان دائما آرامادیغنی بولورمش .

أمین اول ، قاردەش ! جسمم غیانك جسمنی بلکه سودجك

فقط هیچ بر وقت روحم روحنی، معنویاتم، معنویاتنی سوه‌مه‌یه‌جك.
باقی یاناقلرینی بیك بیك کره اوپمك سوداسی !

سنی پك سوه‌ن و پك کوره‌جکی کلن
عذرا

سلمادن عذرایه

الماسم،

بوتون جدیتکله «عقللی قادین» اولدیغکی اکلاتمق ایسته‌رکن بوتون خفیفلکلکله بکا أسکی عذرایی اخطار ایدییورسك. اولا کمال صمیمیت روحمله ازدواجکی تبریك ایدیم. شیمدی یانکده بولونوبده سیاه صاچلرکه، آل یاناقلرکه هوای تأهلك قوندوردیغی رنك خلجانی کورمك ایچون. اینان اولسونکه، عمرمك برقاچ سنه‌سنی فدا ایدردم. اوخ، عذراجغم، سنی اوپمك، برچیلغین کبی اوپمك ایسته‌یورم. ایشته کاغدمده شو سطرلك بولوندیغی یری اوپدم؛ و، ظن ایدرم، روح محبتمدن اوراده برشمه قالدی. اوراسنی سنده اوپ، دوداقلرمزك بوصورتله بر یرده قاووشماسی فکری، متحسر پرستشکارینی بختیار ایده‌جك سعادتك ایچون أك صاف، أك صمیمی دعاجیك بن أیم، ایکی کوزم !

فقط بکا نه‌لر سویله‌یورسك ؟ مکتوبکده اوجی ، اورتاسی بولونه‌مایان پراکنده فکرلرك بنی شاشیرتدی . او پراکنده‌لکلر ایچنه قاریشمش ریزه ریزه الماسپاره‌لر وارکه بونلرمینی‌مینی برر پارلاق حقیقته بکزه‌یور ...

مکتوبکی اوقور ایکن نه‌قدر کولدم . شوخ ، شاطر عذرانك پارماقلرینی چیتلاته‌رق ، کوزلرینی سوزه‌رك ، قاشلرینك اوجنی قالدیره‌رق تکمیل وجودینك عشوه‌کار اویناقلغیله ، بکا دیدی ، قودیلرینی اکلاتیشلری کوزمك اوکته کلدی . چوق دوشوندم ، هم پك چوق . نظر دقتمدن قاچان برچوق شیلری بکا اخطار ایدییورسك . اوفاق فرقلرله ایکیمزده همان عینی سویه‌ده تحصیل کوردك . فرق دیدیکم پدرك بکا بر آز دها فضله تورکجه اوقوتماسیله ، آلتی آی قدر عود مشق ایتدیرمه‌سندن عبارت . مادام روزدو غازون بنمده پیانو استادمدی . میس هانسن بنمده مربیه‌م اولدی . نهایت بنم قارشیمه باجیقاده تحصیل کورمش برمهندس مؤید بك ، سنك قارشیکه غیاث‌الدین بك چیقدی . ابو یمزهمان بزی اونلرك قوللری اراسنه آتیویردیلر ... بکا قالیرسه قاری ایله قوجه بکدیکرینه قارشی برر قات اثواب کیبدر . بری اوته‌کنه یاقیشه‌جقمی ، ننه وبابانك ایلك تتبعی بو اولمالی ؛ برینك رنکی ، بچمی یعنی اخلاقی ، تربیه‌سی دیکرینك چهره‌سنه اندامنه کوره‌میدر ؟ بوکا باقمالی . زوج وزوجه انتخابنده ، مادام العمر هر بری یکدیکریله صیقیلمادن لاقیردی

ایده‌جك برسویهٔ معنویه‌ده‌میدر ؟ ایشته اڭ زیاده اوزرینه تیتره‌نه‌جك بر کیفت . دوشونولسه سعادت ، معاشرت بخشنده کوزللك ، ثروت هپ ایکنجی درجه‌ده تفرعات کبی قالیور .

لکن عفو ایدرسك . سنی غالبا صیقیورم . صوصه‌یم‌می؟ فقط صوصمقده کوچ ... کوچوکدن بری سن بنی خیال پرستلك ، بن سنی خفیفلکله اتهام ایدردك ؛ شیمدی سکا وبکا بوقدر قوجه‌لرك ایچنده بر ر قوجه دوشدی که اونلرله تأهل ایتمه‌سه‌یدك مجالسلرنده اون دقیقه بولونمقله صیقنتیدن چارپنتیلره اوغرادق . قیاس نفس ایدرسه‌ك اونلر ایچون بزده بلکه عینی قبالده‌یز . سن بو عداله نه‌دیرسك ؟ بن همان « أوت ! » دییورم . شیمدی بو تضادلر ایچون برسبب اولانی بولمالی ، برمسئول آرامالی ، صوچی اوکا یوکله‌تملی . بن ننه‌مز وبابامز دییورم .

خودکاملق اوله‌جق ایسه‌ده عفو ایت ؛ بن‌ده حیاتمی سکا تشریح ایده‌جکم : قوجه‌م مؤید ناصل بر آدمدر ؟ نه‌حسدددر ؟ نه‌فکردددر؟ . . قوجه‌مك حسنی ، فکرینی یازمق ایچون مکتوب دکل کتاب یازمالی ، یاخود اخلاقنی اجمال ایچون همان شورایه مینی مینی بر صفر قویمالی ... سن ، سنی شوخ قهقهه‌لریله کولدوره‌جك ، سنکله اوینایه‌جق برقوجه ... بن بمله دوشونه‌جك بلکه ، اوان برقوشه ، صولان برچیچکه قارشی آغلایه‌جق ، اینجه حسلی برأرکك آرادق .

حالبوکه مؤید کیجه یاریسی ، بلکه صباحه قارشی أوینه کلدیکی

زمان اویقوم قاچەجق قورقوسیلە لاقیردیلرمە جواب ویرمییور. أودە قالدیغی کونلر، عودمی یاخود پیانومی چالەجق اولسەم، همان قانابەنك اوستنە اوزانوب اویویە قالیور. عمرینی اوڭچویور، یچیوردە کونك یکرمی درت ساعتنی شویلە تقسیم ایدییور:

ساعت	
٩	. . . . اویقو
٧	. . . . ایش
٦	. . . . أکلنجە
٢	. . . . أودە
٢٤	

آکلادکمی؟ کوندە یالکز ایکی ساعتنی بکا حصر ایدییورکە بو حسابجە، بیلدە کندیسیلە آنجق بر آی قدر کوروشە بیلیورم. بو کوندە ایکی ساعتك ایچندە چوجوقلرك تربیەسی دە. أو معاملاتنە باقمقدە داخل. مهندس افندی بو حسابی کسمش و بونی علناً تکرار ایدییور. ناصل، عذراجغم؟ قاری قوجە بیننده‌کی بو انقسام حیاتە نە بویوروسك؟ أوك کافۀ معاملاتی بکا راجع، هرشی بکا محول. کندی هیچ بر قید ایلە مقید اولمق ایستەمز، بکاندە قاریشماز؛ کزەیم، چوجوقلرمە باقایم، ویاخود باقەیم؛ نقل خانە ایدەیم، أوك اشیاسنی صاتەیم. تکرار تفریش ایدەیم، خدمتجیلری، خدمتکارلری قوغایم...

او یالکز بر اوتل کبی أوەیمك، ایچمك و اویومق ایچون کلیر: یالکز بو اوچ شیدە نقصانە تحمل ایدەمز. نیم خستەلغمدە بیلە

بو تقسیم ساعاته خلل کلمز ؛ یالکز کندی خسته اولورسه ایش دکیشیور . کولمز ، سوزلری دهان موزوننده وزن ایله ، مثقال ایله چیقار .

شیمدی دوشون ، کوزم ! کوچوکدن بری ترقیات فکریه نك واصل اولدیغی مراتبك کافه سنی احاطه ایده جك بر تربیه کورده م ؛ أك مقتدر ، أك احاطه لی وبلکه فکرجه أك مهلك مربیه لرك ، معلمه لرك دست تربیتنده بویودم . صوکره غایهٔ خیالمك مثالی عد ایده رك اکتفا ایده جکم امیدیله مؤیده وارده م . قوجه م اهمیت وفاقت یرینه ، بکا قارشی قیدسزلغی کوستر بر سربستی ویردی . بیلیرسك که تحمل اولونماز درجه چرکین دکل ایم ؛ آیینه ایله اطرافمده کیلر کوزللکمی کیزله میورلر . نه ایچون بن بو تربیه مدن ، تحصیلمدن ، حسنمدن بر انسان کبی بوتون عقمله استفاده ایده مه یم ؟ بن بویله دوشونه جك بر موقع معنوی یه کلوب ده ، حیاتمه سورن بر زنجیر تحقیر آلتنده بوکاله بوکاله بر کون « اوخ ، ألویرر آرتق ! » فوورانیله بر رومان زمینی تشکیل ایده مزمی یم ؟ بو بنی تحقیر ایدن آدمی ترزیل ایده مزمی یم ؟ فقط معنویاتم بر قولمدن ، مادیاتم دیکر قولمدن طوتمش ، هر بری بنی کندینه چکمك ایسته یور . قوجه می کیجه یاریلرینه قدر بکلردکن ، قیزلرمك یاتاغی اوجنده ، بو ایکی قوتك آلتنده . بوتون هوتم صارصیلیور . قوجه مك اسیری اوله بیلیرم ، فقط مقابلنی کورملی یم . ایسته دیکم مقابله ، اونك طرفندن بکا قارشی بر فدا کارلقدن عبارت .

بن بو مقابله‌یی کورمزه‌م ، الحمد بوکا وصول ایچون تصدیاته قالقیشمق حسلری اویانمازمی ؟ أوت ، بن بو یولده تحصیل کورمه‌یه ایدم ، احتمال که دها سطحی نظر ، دها حمول ، دها صبرلی اولوردم ؛ حتارته ، مقابله ایتمك لذتنی طویماز و بلکه بو معاملاتك بر حقارت اولا بیلمك احتمالنی خاطره مه کتیرمزدم . نه‌یاپه‌یم ؟ کتبخانه‌مده طقسان جلد رومان وارکه اکثری بو یولده باشلایوب بنم دوشوندیکم کبی بیتمش وقعه‌لردر . انسان دنیایه بردفعه کلیور : ایشته برفکر که مدهش !.. بوراده خوشکو بر اختیار قادین وار ؛ کچن کون بزه کلمشدی ، قونوشورکن : « اوت — دیدی — أوت ، صبر ، صبر ... فقط صبرك صوکی قبر ! » ... معتنادکلسه‌ده مقفا برسوز .. قوجه‌مك بلامشکلات هر ایسته‌دیکنی بنده بولماسی ، بوسهولت بلکه اونی بندن بیقدیرمغه سبب اولمشدر . لکن بن‌ده اوندن اوصانه‌مزمی‌یم ؟ یا بن‌ده اونك قدر تحصیل کورمش و اونك قدر دوشونه بیله‌جك بر حاله کلمش ایسه‌م ... بو عکس عمل بنده‌ده وقوع بولمش ایسه ؟..

ایشته بن حیاتمی — سنی کولدوره‌جك ، بمله اکندیره‌جك درجه‌ده — بویله اینجه اینجه تشریح ایدرکن کوچوك قیزم نوبره قوللرمك آراسنه آتیلیر و « نینه‌جکم ، بنی بوکون اویمیورسك !» چیغلغیله بویونمه صاریلیر ، و یاناقلرمك اوستنده اوچوشان قیزمك اوپوشلری ، بوتون کوکلمده‌کی طیرمیق یاره‌لرینی تداوی ایدر . حیاتمك اوپولدیکنی طویارم . اونکله اویناركن کوزمده

بیریکنی بوتون یاشلر اوکا قارشی تبسم شکلنده دوکولور. اوقدر که نظرمده قیزلرم برر کل اولور ، بن بر کلستان اولورم ؛ اوکللر اوتدقجه ، او کلستان کولر .

عذراجغم ، دوشونویورم ؛ قوجه‌مله سویهٔ علمیه‌مز نه قدر مساوی اولسه . ینه اوکا قارشی بر تفوق معنوی حس ایدییورم که سببی شفقتدر. بن چوجوقلرمی اوپونجه هجرانلرمی، محرومیتلرمی اونوتویورم . مؤید بونلشه‌دن محروم ؛ اونده شفقتدن اثر یوق . بوکون قیزلرمی آلوب قاچسه‌م ، بنی ایسته‌مزسه ، اونلری هیچ آرزو ایتمه‌یه‌جك . بن بو حس شفقته ، ناصلسه قوجه‌مه قارشی بر تفوق دیدم ، فقط ؛ انی دوشون ، بو تفوق الك زیاده بزم باعث سقوط وذلتمز اولویور .

قوجه‌مك أوده یکانه ، اکلنجه‌سی ، قیزلریله فرانسزجه کوروشمکدر . اونلاره فرانسز لساننك اینجه‌لکلرینی اوکرتمك ایچون بعض تعطیل کونلری ساعتلرجه اوغراشیر . بویوك قیزم مهربانه ایکی سنه‌در بر رسم معلمی طوتدی . معلمی استعدادینه حیران . بابالری بعضاً ایکیسنی ده آلیر ، چیفتلکه ، آوه کیدرلر. اونلری مکمل آتجی ، نشانجی ایتدی . شیمدی مکمل آته بینیورلر . لکن بوتون بو اعتنالرك غایه‌سی . محبتدن زیاده قوجه‌مك اکلنجه‌سنه منجر برخودکاملق اولوب قالیور . اوقوتولمایه‌جق رومانلری کندی الیله کتیروب قیزلرینه ویرییور ؛ سویله‌یورم ، سوزلرمه اهمیت بیله ویرمیور . . . کورویورسك آ ، کوزم ! بن‌ده سنك

یاشنده ، سنك موقعنه کله‌جك ایکی قربان یتشدیرییورم .

بو تربیه‌یه نظراً بونلرك دوچار اوله‌جغی مشکلات حیاتیه‌یی شیمدیدن تقدیر ایدییورم . نفیس لوحه‌لر ترسیم ایدن ، مکمل آته بینوب ، مکمل سلاح استعمال ایدن بر تیزی ساکن ورا کده لنفاوی مزاج برافندی‌یه ویر ؛ صوکره قارشیلرینه کچ ، امتزاجلرینه ، سعادتلرینه أل چیرپ !

مؤید ایشته اون ایکی سنه‌در که قاریسی‌یم : أَلنده اراضی پلانلرندن ماعدا بر کتاب ، قمار کاغدلرندن باشقه بر کاغد کورمه‌دم ، بو بحثلرك خارجنده روحمه انجلا ، کوکمه خلجان ویره‌جك بر سوزینی ایشتمه‌دم ؛ قمارجیلردن باشقه بر آرقداشنك کلوب کندیسنی آرادیغنه راست کلمه‌دم . دنیاده بر شیئه اهمیت ویرمز . صایدیغم مشغولیتلردن ماعدا وقوعاتك وجودینه حتی احتمال ویره‌مز . بونلری‌ده عینی زمانلرده ، عینی فاصله‌لرله اجرا ایدر . فلسفه‌سی صرف بر نبات کبی سسسز یاشامق ، یاشادیغنی اکلامق ایچون‌ده قمار اوینامق .

هیچ اونوته‌مام : بوندن قاچ سنه اول ایدی ، برکون غلیان ایتدم ، یومروقلرمی صیقه‌رق اوزرینه یورودم وباغیردم :

— بو سکوتکك قارشیسنده بوغولویورم . نه اولور ، برکونده برایش یاپ ، برشی سویله‌ده یوره‌کم چارپسین . قانمك دورانی حس ایتمکله بن‌ده برأرکگه رفاقت ایتدیکمی اکلایه‌یم . کیت ، هیچ اولمازسه برقادینی سو ، بکاخیانت ایت . قاپومك اوکندن

او قادین قولتوغنده اوله‌رق کچر : بونی کوردیم ؛ بوطـانسز ،
بویك آهنك حیاتمز بر پارچه صارصیاسین . بو اوطه برمزارلق ،
سن برمزار کبی ، دائما بو اولو حیـاتی‌می دوام ایده‌جك ؟..
یاخود کل ! بنی دوك ، صاچلرمی یول ... ایشته سنی تحقیر اید -
ییورم ، ایشیتمیورمیسك ؟ اکلامیورمیسك ؟

فقط بوتون بوجوشقونلغك قارشیسنده‌او ، نه بر اثر استهزا ، نه
برشمهٔ حدت کوسـترمه‌یه‌رك یالکـز « پالطومی بولکـز ، پارتی
باشلامشدر ، آرقاداشلر بکله‌رلر ! » دییه ، قورولمش ماکنه‌لی بر
ببك کبی یورومکه باشـلادی . و اوطه‌دن چیقدی . آغلایه‌رق
میندره قاپاندم . ساعتلرجه بویله قالدم ...

بونکله برابر بو آدم هیچ بر وقت بکا تقدم ایتمز ؛ اوطه‌دن
بن چیقمایجه چیقماز ، یمکی بن آلمـایجه آلماز ، هریرده موقع
شرفی بکا ترك ایدر ، قارشیمده أنتاری ایله کزمکی موافق تربیه
بولماز ؛ فقط بونلری برحرمت مخصوصـه اوله‌رق بنم ایچون ،
بکا یارانمق ایچون یاپمیور ، او برماکنه‌لی ببکدرکه وقتیله اویله
قورولمش ؛ سـائقی حسی دکل ، اعتیادیدر ... بزی خارجدن
بری کورسـه مسعودیتمه قانع اولور ؛ لکن او کیزلی ، اومسـتور
حقیقت برکره میدانه چیقارسه ...

عذراجغم ، قوجه‌کی بکا تعریف ایدرکن « بر یرده اوطو -
ره‌ماز ، هرشـیئه قاریشیر ... » دییورسـك . دیمك که قوجه‌ك
بر ارکك ، برحیات جوال ... بوکا قارشی سـویله‌یه‌جك سوزم

یالکز سنی بوتون روحمله تبریکدن عبارتدر . اونك او «سود - کلرینی آلداتغه میال درین باقیشلر » ینك قارشیسنده بوتون خفایای نسویه‌کی اظهار ایده‌بیلیر و بومبارزه‌لرده موفق اولدقجه تزاید ایده‌جك غرور جنسیتك قارشیسنده بر انشراح خودکامی ایله طی حیات ایدرسك . فانی دنیاده ممکن اولا بیان مسعودیت بوندن باشقه برشی اولاملی ! تخالف تربیه ،که ظاهری برشیدر، اوندن صرف نظر ایدیلنجه قوجه‌كك برهویت اساسیه‌سی، بر مسلك حیاتی وار؛ سن اومسلکه دوکوله‌بیلیرسك . قاناپه اوستنده کیجه‌لك انتاریسیله سن ده باغداش قورار ، سوفرایه حرقه ایله اوطوران قوجه‌كك اخلاقنه ، فکرینه اشتراك ایده بیلیرسك . بو اوفاق فداکارلق صید سعادته قارشی اوقدر تحملفرسا دکل . یابن قوجه‌مك او بی مآل، او بی حرکت سکونت مطرده‌سنه ناصل مماشات ایده‌یم ؟ اونك اودوشونمکسزین ، بر آغاجك صالالانماسی کبی عارضی وظاهری احترامدرینه ناصل تحمل ایده‌یم ؟ تأهلمزدن اول — طبیعی خاطره‌کده‌در — قوجه‌مه آمر مجبر اولمق ایسته‌زدم . باق، فکرلرم ناصل دکیشدی : شیمدی ایسته‌یورم که او احترام وتعظیمی بن قوجه‌مدن مزیتم ، محبتم ، عرفانمله زورله مبارزه‌یله نزع ایده‌یم . او بکا احترام ایتمه‌سین ده بن احترام ایتدیره‌یم اوموقعه مجاهده ایله واصل اوله‌یم که اوغورنده چکیلن اذیتلرله اومطلوب مشتاقك لذتی بالاتر اولسون . اوخ ! حیات چکشمك ، چارپیشمق ، دیدیشمکله قائم ؛ .. چارپیشیسز یاشامق ایچون اولمك لازم .

ایشته بوتون سکا بملە ایستەدیکك قدر آکنەجك زمینلر کوندریورم ، بونلرسنی کولدوره بیلیرکه بنجەده مطلوب بودر . « بکا بر یول کوستر » دییورسك ، بیلمم بو سطرلرك آراسنده تعقیب ایدەجك بختیار بر یول بوله بیلیرمیسك ؟ باق ، بن نه دییورم : قادینلره پرستش ایدنلر اونلرله اوغراشانلردر ؛ قادینلری عاجز و حقیر کورنلر اونلره احترام ایدرلرکه بوتون بو احتراملر نوعما عجزه قارشی برر صدقەدر . . . باقی کوزل کوزلر کدن ، او سیاه ایپك صاچلر کدن ، او آل یاناقلر کدن حسرتلر ، اشتیاقلرله میلیونلرجه بوسەلر طوپلامق آرزوسی !

متحسر مفتونك :

سلما

بر طاملا قان

ایلولك قازناق برصباحی ، هنوز كونش طوغمامشدی .
یاتاغمدن فیرلادم . علی العجله كیندم . زیقامدن برینك كوشكنك
یاری آچیق قاپوسندن كیردیكم صره‌ده آرقاداشمی بر ایكی
احبابیله بكا منتظر كوردم . آوه كیده‌جكدك . تدارك ایتدكاری
بر چیفته‌یی :

— قسمتك كور اولسون !

تمنیاتیله اوموزمه ویردیلر . اورتالق هنوز آغیرمغه باشلادیغی
صیراده بز تازلالرك آراسنده بچیلمش صاری ، ایصلاق أكین
صاپلری ایچنده یورویوردق . مكتب فراریلرینك كیفنه بكزه‌ین
بر نشئهٔ ازادكی ایچنده ، قهقهه‌لرمزله اطرافمزده راست كلن
قوشلری ده قاچیره‌رق ایلرله‌یوردق . ارامزده تجارب صیادیه‌سنك
وسعتنه اعتماد ایدن بری ، بزه هدف ، نشان ، اصابت كلمه‌لرینی
بر غرور متبحرانه ایله ابذال ایدرك بر طاقم نظریه‌لر انشاد

ایدییور. و شیمدی ارتق تفنکلری آشاغی طوغرو ایکیلرك اورتا پارماقلری تتیکلرك اطرافنده آماده بولوندوره‌رق آیری آیری یوروممزی توصیه‌ده اصرار کوستریوردی . بویله بر مشی سرسریانه ایله بوستانجی جوارینه واصل اولمشیز .

تفنك اوموزده ، چالیلر آراسندن ، سس چیقارمادن ، حیزلی نفس آلمادن بر حیدود کبی ترددلر وتجسسلر ایچنده بر جولان سحری یاپمقدن برلذت ، بر لطافت بولمق بختیارلغنه نائل اوله‌مایان بیچاره بن ، نه‌یه و نیچون بو زحمتلره کیردیکمی استغرابلر وندامتلرله کندیمدن سؤال ایدییوردم. آرقداشلرمزدن یاواش یاواش دها زیاده آیریلغه ویکدیکرمزی نظردن غائب ایتمکه باشلامشدق. اوزاقدن چات! پات! تفنك سسلری ایشیدیلیوردی. کونش طوغمش ویوکسلمکه باشلامشدی. کیجه‌دن یاغان یاغمورك رطوبتیله تارلالرك ، بالله‌تمش ، عارضه‌لی طوپراقلرینه باطه باطه ایاقلرم کیتدکجه اغیرلاشیور ، و کوچلکله یورویوردم . آلتمده‌کی اوزون و اینجه دکنکك اوجنی بیلدیرجین قالدیرمق خیال خامیله اورایه بورایه صاووروبوردم . ناصل اولدی بیلمم ؟ دکنکك اوجندن سیاه بر شی فیرلادی . ویریلان تعلیماته رغماً اوچان بیلدیرجینك آرقاسندن بلا حرکت باقه قالدم . قوش اوچدی . کیتدی . بن ینه دکنکمی بی فکر و بی امل چالیلره متصل اورمغه باشلادم . اطرافدن کسیك کسیك ، اینجه اینجه ، شاقراق قوش جیویلتیلری کلیور و ایکی طرفه باقیور هیچ بر شی کوره‌میوردم . ظن ایدییوردم که بوشیطانجقلر بنمله ، عجمیلکمله عادتا اکلنیورلر .

شیمدی بو مینی مینی قورنازلره قارشی قاشلرمی چاتارق تهدیدکارانه باشمی صاللار ایکن، اونلرك استهزائی آکدیرر قهقهه جقلرندن برنشئهٔ رقیقه حس ایتدیکمدن تفنکمی، اوقابا آلت تخریبی اونلردن کیزله مك ایسته یوردم .

آرتق بویله کوس کوس کیتمه دن، چالیلرك باشنه بیهوده دکنك اورمادن اوصاندم، بیقدم . . . دکنکی آتدم . تفنکی یانمه براقدم . اوراده کوردیکم برطاشك اوستنه اوطوریویردم . ایچم صیقیلمشدی رفقامی بولەرق عودتی تکلیف ایده جکدم .

ظن ایدییوردم که اونلر برچوق قوش اورمشلرده نی بویله اَلم بوکرمده، برطاش اوستنده اوبوقلامقده اولدیغمی کورونجه مسکنتمه منتظماً کوله جکلر، استهزالرندن قوتیله مایه جغم .

بوتون کوزللکی، بوتون تازه لکیله، بوتون بوبوکالکیله یوکسلان کونشه طوغرو باقیوردم . بوبونی بوکمش، اَللرمی قاووشدیرمش طالمش کیتمشدم . . . بوصیراده باشمك اوستندن برروح خفیف، مینی مینی قانادلی برقارالتی، خلیا کبی برسرعتله اوچه‌رق اوچ درت مترو مسافه‌ده‌کی برچالیلغك اوستنه قوندی و آرقاسی بکاطوغرواوله‌رق،باشیله کونشی سلاملامغه،رقیق برسسله اوتمکه باشلادیغی بر آنده ایدی که بر ردائت جانورانه ایله تفنکی قاورادم . آرتق یوره‌کم چارپیور، دماغم دوشونمیور، کوزم کورمیوردی . . . ارقاداشلرمك قارشوسنه اَلمده بوکوچوجك قوشله، بوسیاه لکه ایله چیقمق ایسته‌دم .

تدیکی چکدم وقوشدم . دومانك آرقاسندن بر نقطه‌نك صیچرایه‌رق یره یووارلاندیغنی کوردم .

کوچوجك برقوش ایدی . قانادینی حالسزجه کردی وجان آجیسیله کری‌یه صیچرادی . غاغاسنی برایکی دفعه آچوب قاپارکن بر آه اتشین کبی آغزندن دوکولن پنبه‌قانك ، توزلره بولانمش ، غزل یاپراقلرینك اوستنده برشکل حزین استیضاح الدیغنه باقیوردم . ألمده شریك جنایتم تفنکم اولدیغی حالده او دمیردن دها قاتی بریورك ، او دمیردن دها صوغوق بر قانله ، آهنك نشئه ریز حیاتندن ، یالکز شوپنبه قان باقی قالان ، بوروح لطیف وخفیفك پروازینه ، قوتك ، عجزه تحکمنك الك رقیق ، الك وجدان فرسا بر تجلیسنه باقیوردم ... أوت ، حالا باقیبورم ! الده تفنکمله باقیوردم بو آیاغمك آلتنده سورونن ، بویونجغنی اوزاته‌رق برشهقهٔ اشتکا اظهار ایتمکسزین صولوویرن بوکوچوك چاپر قوشنه ، برفقیر کابه‌سنی یاقان یلدیریم حسسزلکیله باقیوردم .

اوقانك ، اومینی مینی قوشك نارین غاغاسندن دوکولن قانك تشکیل ایله‌دیکی اینجه برایز ، بکا برعمق انتهای رقت کوستردی .

— فقط سنی بن نه‌یه اولدیردم ؟

— بیلمم !

— أوت ! اونی بن ده بیلمم ! سنی اولدورمك ایچون اولدورمدکمی ؟

ایری ، پارلاق کونش ، اسکیمش برمائی قطیفه‌یه بکزه‌ین کوکك برقسمنی ، تل تل اولمش لپسقه شعاعلریله یالدیزلایه‌رق

بر ریامه‌یه بکزه‌ین بیاض بولوطلرك آراسندن قاچوب ، خزانك بر رنك سکون وغموم ایچنده براقدیغی ، شو نمناك صحرانك بر نقطه‌سندن دوکولن ، بو مظلوم قوشجغزك بنبه‌فانی اوسته‌قطرات نورینی ، بر نوازش واپسین رحمت کبی دوکیوردی .

تفنکی ألمدن آتدم دیزاوستی دوشدم . شو چالیلغك آراسنده کوزمه ایلیشن خراب ، متروك بر یووانك . کله‌جك بهارده بوزواللی قوشجغزه ، بو کوچوجك قانادلره نه اشتیاقلرله آغوشنی آچه بیله‌جکنی دوشونیوردم .

بر خیلی مدت بویله قالمشم که اطرافمده بر چوق قهقهه‌لرك بردن فیرلادیغنی طویدیغم زمان آرقاداشلرمك بتمله اکلندکلرینی کوردم . سرکذشتمدن خبردار اولونجه جمله‌سی صافیتمه آجیدیلر .

ایچلرنده بری بوقوشی — بکا کوسترمك ایسته‌مه‌یه‌رك — « بلاء لقلرك آراسنه » لطیفه‌سیله بر آیری مندیله قویدیغنی کوردم .

بر هفته صوکره ایدی که آرقاداشم بردقت ویا بر استهزای دقیق اثری اوله‌رق بو قوشك جسدینی طولدیرته‌رق بکا یوللامشدی .

حالا بوقوش اوطه‌مك بر کوشه‌سنده محفوظ ، ودوکدیکم اوپنبه قانك ایزی ایسه کوکلمده برسیاه لکه اوله‌رق منقوشدر .

نینی

اوراده بر بیاض بر آصیلی ، شوراده صاری عبانی قونداق بوروشمش طوردیور ؛ بو کوشه‌ده بیاض بوخچه‌نك بر قتی آچیلمش ، اورتاده اینجه باصمه شیلته‌نك اوستنه باغداش قورمش بر قادین بر بشیك صاللایور ، شیلته‌نك اوجنده قیوریلمش بر تولبند اوستنده چینغراقلی بر اویونجاق یاتیور . صاندالیه‌نك آرقالغنده اوفاق دانتله‌لی بر کوکوسلکله بر قاچ تولبند آصیلمش...

آنسزین بشیکك تول اورتولری آلتندن بر واویلا طاشدی ؛ قادینك صولغون کوزلری آچیلدی ، بلی طوغرولدی ، اینجه دوداقلری آراسندن تیترەك حزین بر نینی دوکولمکه باشلادی :

اویوسون یاوروم ، نینی !

بویوسون یاوروم ، نینی !

بر ساعتی متجاوز بر زماندر ، بشیکی قوتسز قوللریله تحریك

ايدن بووالده‌نك، بواذيتدن تعريفه صيغماز برلذت صميميه حس ايتديكى، كوزلرنده اوقونويوردى .

بشيكدن فوران ايدن چيغلق خفيفله‌دكجه نينى‌ده طورغون، آغير برأنين حالنه كليور وبشيكك باش طرفنه آصيلى بش پنجه بر مائى بونجوقله برتوابنده صاريلمش، چوروك اوتى اوزرلكك يانته علاوه اولونمش كونلك پارچه‌سنه قادينك كوزلرى ديكيلمش سويله‌يوردى:

يوامزك بلبلى ،
باغمزك بر كلى . . .
اويوسون جانم، نينى !
بويوسون ياوروم، نينى،

قاپو ياواشجه غجيردادى . بو نابهنكام زيارتدن قادين اوركدى . قاپو آرالغندن صيپريلان بر تكير كدى ميياولايه‌رق اوطه‌يه كيردى . وبلنى كومه‌لته‌رك ، قويروغنى ديكه‌رك قادينك ديزى دیبنه قيوريلدى . بوصيراده پرفرياد دها قوپدى .

كوزلرى قدرت سورمه‌لى ،
قاشلرى ازل قاره‌لى ؛
آغزى شكر حقه‌سى ،
بوروني‌ده كعبه حرماسى ؛
صاچلرى صيرمه ايپكاى ،
آننه‌جكنك ملكى . . . نينى !

زاهره‌نك بوتون أملرى ازدواجنك اوتجى سنه‌سنده نائل

اولدیغی بوضعیف چوجوغه منعطف ایدی . ذاتاً حدید ، حاشاری اولان زوجی تنبللکدن متولد بر محرومیت یوزندن بوتون بوتون تیتیزلشمش ، واون سنه‌در عینی أوده ، عینی صوفه‌ده ، عینی طورلرله کندیسنی قارشیلایان قاریسنه اسکی محبتی شیمدی نفرته بکزر مشکوك و منکوب برحسه منقلب اولمش ایدی. بونی زاهره‌ده حس ایدردی. کیجه‌لری زوجنك میندر اوستنده صیزوبده ، لامپه فانوسنك اطرافنده اوچان پروانه‌لرك حرکاتندن باشقه خانه ایچنده بر اثر حیات بولونمادیغی زمانلر قوجاغنده اوکا کوچوجك کوزلریله کولن ، بر اولادی آراشدیره آراشدیره ساعتلرجه آغلاردی. وصاچلرینك اوجیله اوینار ایکن کوزلریله غائبدن استمداد ایدردی . عینی سنه‌ده ، حتی کندیسندن صوکره تأهل ایده ، کافهٔ اقرانی ، چوجوقلرینك یاراماز لقلرندن بحث ایتدکجه بوقادین ایچنی چکردی. قومشو چوجوغنك أمکه‌زکن دوشمه‌سندن منبعث قهقهه‌لری طویدقجه قانی طامارلرنده قورووردی .

کورویوردی وحس ایدییوردی که آرتق اختیارلایوردی . واختیارلادقجه زوجنك سرزنشلری ، تهدیدلری ؛ تهورلری آلتنده بوکالیور ، ازیلیوردی. سنه‌لر کچیور ؛ یالکزلق ، اولادسزلق ، کیمسه‌سزلك ایچنده مغموم وبی‌تاب ، آقشامی کلمز کونلرك ، صباحی اولماز کیجه‌لرك ایچنده تك باشنه ، برنبات بی‌فائده کبی یاشایوردی. او ظن ایدییوردی که اوایصسز کیجه‌لرده ، آغلامه‌لریله اوکا یاشادیغنی وارلغنی اخطار ایده‌جك بر ببك ، سنه‌لردر بر ربه

مغموم ایدی‌یه، ایچنده خیرلی بر قهقهه ایشدیلمه‌ین أولرینه بر حرکت، بر حیات، بر محبت کیره‌جك . . . هرشیدن، حتی نفسندن اوصانان زوجی دها چالیشه‌جق، دها قازانه‌جق، دها ارجمند اوله‌جق، دها آز ایچه‌جك، هراقشام أوینه کله‌جك، چارپنتیسز طوران یورکلری چارپه‌جق . . .

زاهره اقرباسندن، اوداسندن کلن لخوصه شرتی صراحیلرینك قارشیسنده قوللری چاپرستلانمش، مبهوت ومتفکر قالیر واون سنه‌در بو یولده تهنیتلره هدیه‌لر تدارك ایدرکن، کوکلنده حسده بکزه‌ر بر نفرت اویانیردی .

شیمدی زاهره کیزلی فیصیلدیلرله سویله‌نمش، حسن تأثیری تأمین ایدیلمش بوتون علاجلره بر اعتماد امافریب ایله مراجعت ایدییوردی . ایوب سلطاندن باغ آلدی، مرکز افندیدن طاش کتیرتدی، تیز ویرن دده‌یه اداقلر وعد ایتدی . برکون بابا جعفری زیارتدن عودتده یاغلقجیلردن کچرکن بشیل بر دوواق، عبانی برقونداق آلدی؛ صندیغنك کوشه‌سنه کیزله‌دی . . . أوده یالکز قالدقجه پاموق بزلردیکییور، لکن کیمسه‌یه کوسته‌رمییور، حتی زوجنك استهزاسندن احترازاً، اوکابیله بللی ایتمیوردی . آرتق بکله‌نیلن چوجوغك صوغوق بز کوملکلری، فیستونی طونلری، دانتله‌لی تا کیه‌لری هرشیئی، هرشیئی حاضر ایدی . . . یالکز اوخیال، اوسراب وجود بولمیوردی .

برکون جهانکیرده ساکن اقرباسندن برینی زیارتدن عودتنده

بو تمارشدن کچرکن، بکلرك شمبه‌سی، اوکنده طوردی. اطرافنه باقندی، چکینه‌رك، قورقه‌رق، تیتره‌یه‌رك یاواشجه: «شو بکی بکا چیقارك.» دیدی. بکلك مائی کوزلری، یوموق پنبه یاناقلری، قیوریق صاچلری اونی مجلوب ایتمشدی. شیمدی، مغلوب هوس، بو طفلانه آرزولره مماشات ایدرکن اوتانیور، قیزاریوردی. دوشونویوردی که اثنای حملده دائما بو بکه باقه باقه چوجوغی بوکا بکزه‌یه‌جکدی. طبیعته قارشی ایدیلن بو حیلهٔ پاك و بی‌سودی بیلمم اوکا کیم تلقین ایتمشدی. اوده‌حین حاجتده باقیله‌جق برخیلی چوجوق رسملری دها واردی.

سنه‌لر بوشنه کچدکجه بو کبی کیزلی چوجوقلقلر، مینی مینی چیلغینلقلر آرتیوردی.

نهایت، برصباح کینیرکن زوجنك قولاغنه «بك، یاواش یاواش نظر طاقیمنی حاضرلا.» دییه فیصیلدادی. بو کوندن صوکره أوك ایچنه آیلرله‌دوام ایدن بربایرام نشئه‌سی یاییلدی.

حلیم آرتق أوینه ایرکن عودت ایدییور، ایچمیور، رفیقه‌سنك نسیانلرینی خوش کورویور، مستبد برقوجه‌لقدن استعفا ایدییور، قاریسنه قارشی مطیع، صادق، وفاکار برخدمتکار اولویور. أوك ایشنی او، کورویور، شیمدی قاریسی اوندن صو ایسته‌یور، زاهره‌نك البسه‌لرینی صندقدن اوچیقاریور، کندیسنی کیدیریور، و صباحله‌ین کیدرکن مندیل آلمغی اونوتورسه آرتق قاریسنه طارلیمیور، هراقشام رفیقه‌سنك خاطرینی استفسار ایدرکن:

— سن اوطور زاهره ، کندیکی کوزدت سن اوشومه ، راحتسز اولما ، بن سنك خدمتکارك ، بن سنك کوله‌کاِیم !..

دییور ، واوکا قیشین ایسته‌دیکی قاوونی بولویور ، اوزومی تدارك ایدییوردی . کونلر ، هفته‌لر برر برر تعداد اوله‌نه اولونه کچیوردی .

کیجه‌لری چوجوغك اسمی ، جنسیتی حقنده اوزون مباحثه‌لر آچیورلر ؛ زاهره قیز آرزو أیله‌دیکی حالده ، زوجنه مخالفت ایتمه‌مك ایچون أرکك تمنی ایدییور ؛ کله‌جك بیکك اسمنی دوشونویورلر ، بر چوق اسملر تکرار ایدییورلر . هیچ برینی بکنمیورلر . یکی برشی ایسته‌یورلر ؛ معنیدار اولسون ، آهنکدار اولسون . حلیم طولابدن لغات عثمانیه‌یی چیقارییور ، تاریخ اسلامه ، تاریخ عثمانی‌یه مراجعت ایدییور .

— محمد مؤید ، دییور احمدمبین ... باق بونلر هپ یکی ، هله نریمان ، رستم زالك جدی ایمش . نه آهنکلی ! سن رستم زالی بیلیرمیسك ؟ مجاهدالدین نه بویوك اسم ! صرف تورکچه اولمقده وار ، مثلا آلپ آرسلان ... کوز اوکنه بر تورك بهادری کتیرییور ، دکلمی ؟

قوجه‌سی بر شوق متصلفانه ایله اسملری صایدقجه زاهره ، مست نشئهٔ ، برقادین فراستیله اسمدن مسمایه انتقال ایله کیمی شیشمان ، کیمینی اوزون بویلی بولویور وزوجنی کولدورویوردی :

— یاقیز ، دییوردی ، یاقیز طوغارسه !

— اوو ، نه کوزل تصادف ! ایشته لولی ؛ باق کوزل یوزلو قیز دیمکمش ، لولی . . . لولی . . . اوخ ! لولی اشاغی ، لولی یوقاری : برسویله‌نیشی وار که الطف ، کچن کون بری بر تورك اسمی سویله‌یوردی : بی بی ؛ تاریخه عائد عثمانلی اعاظمندن برینك اسمی ایمش ؛ عائشه بی بی ، بواوندن لطیف . دها شمسا وار ، نجما وار ؛ بونلر فنامی ؟ ایسترسه‌ك سکا نسبتله پریزاد دیرز ، آجانم . . . پری یاورویی سنك قیزکه لایق برنام اولمازمی ؟

کولوشدیلر ؛ حلیم علاوه ایتدی :

— عاشقانه ایسته‌رسه‌ك ، دلنشین قوروز ، امینه دلنشین . هله زاهره‌جکم ؛ زهره دیه‌جکك یوق آ !

اوکوله‌رك جواب ویریوردی :

— ناصل یوق ؟ زهره طوپارلاجق براسم . زاهره‌یه باق که تلفظ ایدیلنجه خاطره نه‌شهلوند ، نه‌چکمه یوزلو بروجود کلیور . زاهره‌یه نسبتله زهره دوداقلرك آراسنده غائب اولویور ؛ اوقدر اوفاق .

قوجه‌سی طایانه‌میور : « او ، او . . . نه خودکاملق ، نه کندینی بکه‌نیش ! . . » دییور ، کولویور وسوینیوردی .

آرتق قرار ویردیلر ، أرکك اولورسه عسکر یاپه‌جقلر واو مسلکه مناسب بر اسم ویره‌جکلردی . یا قیز اولورسه ؟ صاریشین بر قیز اولورسه اوکا کمان اوکره‌ته‌جکلر ، اونی موسیقی‌شناس یاپه‌جقلر ، کزیده بر تربیه ویره‌جکلر . . . لکن

ایسته‌دکاری کبی برقوجه بوله‌بیله‌جکارمیدی ؟ بومشکوك جهت اونلری دوشوندورویوردی . زاهره دورادیش برتهالکه : « طوغروسی بن قیه‌مم ! » دییور ، کوزلری طالییوردی . بوصیراده قوجه‌سنك صرف ایتدیکی بر لطیفه‌یه قهقهه‌لرله مقابله ایدییوردی .

بو بکك نشئه‌سی ، اضطرابی ، سکناتی ، حرکتی ، اوفاق پارماقلرینك اوینایشی ، یوموشاجق چیپلاق باجاقلرینك چرپنیشی دائما تجدد ایدن بر منظره کبی اونلری مشغول ایده‌جك ، أکلندیره‌جکدی ، دیزلرنده اویوتوویره‌جکلردی ، بوتازه بهار عمرك ، یاواش یاواش آچیلان نادر برچیچك کبی ، اوستنه تیتره‌یه‌جکلردی . زاهره دییوردی :

— بك ، بن اونی هرکون اولچه‌جکم ؛ هرکون بشیکك تخته‌سنه کوچوك بر چنتیك کسه‌جکم ؛ باقه‌لم ، هفته‌ده نه‌قدر بویویه‌جك ...

أوت ، سوت ننه‌یه لزوم یوق ، بومقرر ؛ زاهره‌نك چوجوغی والده‌سی صاغ ایکن ، اوکسوز بر دیله‌نجی کبی باشقه‌سنه عائد بر غدایه محتاج اولمایه‌جقدی ؛ کندی آغوشی منتظر ایکن اونی باشقه قوجاقلرده کورمك فکرینه قارشی عصیان ایدییوردی . بوحال اون سنه‌در طاشان والده اولمق حس وهوسنه طوقونویور والده‌لك غروری ، شفقتی اینجیتیوردی .

§

زاهره بوتون بو کچن چیاغنجه هوسلرینك بر زبده‌سی

اولان اوغلنك بشیكنه طوغرو ایكیلدی ؛ آلتندن تولبندی قالدیره‌رق، اوكا باقان ، اوكا كولن كوزلره درین، مدید بربوسه قوندوردی . قوللرینی چوزدی . ولادتندن بری، بش آیدر ضعیفلایان بوخلاصهٔ امیدی ، بونشئهٔ آتیه‌ی جكر پاره‌سنك یورغون، دوشكون اللرینی قیملداتیشنه باقه باقه كوزلری طالدی . كوزلری طاله‌طاله آغلادی؛ شیمدی «ربم، بونیچون؟ بونیچون؟...» دییه‌سویله‌نیوردی . آغلادی ، آغلادی ، آغلادی . صوكره چوجوغی چوزدی . حار وصاف حسیات رقیقهٔ شفقتله یوموشاتیلمش ، ازیلمش، اوفالتیلمش یاریم كلمه‌لرله شیمدی قوجاغنده طوتدیغی اوغلنی تلطیف ایدییور ، اونكله دردلشیوردی :

— سن بویوك ، بویوك اوله‌جقسك ، قوجه‌مان برعسكر اوله‌جقسك، دكلمی یاوروم ؟ بن اوزمان اختیار اوله‌جغم ؟ پنجره‌دن قلنجكك شاقیردیسنی ایشیدنجه یوره‌كم هوپلایه‌جق ، سوینه‌جكم ... دكلمی جیجیم ؟

أك تمیز البسه‌لرینی ؟ باشلغنی كیدیردی . چاملغه چیقدی . اطبانك توصیه‌سی اوزرینه یكرمی كوندن بری‌در ، هكبه‌لی آطه‌ده براوطوتعشلردی . زاهره هرآقشام ، هرصباح چام قوقولری ، آطه‌نك یشیللكلری ، كوز یاشلری آراسنده اللهدن اولادینه امید نجات دعا ایدییوردی .

برچوق طبیبه كوستردیلر ، برخواجه‌یه نفس ایتدیردیلر ، هرچاره‌یه توسل ایتدیلر . بوتون بوچاره‌لر، چاره‌سزلكلرینی

آكلاتمقدن باشـقه برشیئه خدمت ایتمه‌دی . زوجی حلیم اون بش كون ایچون ، مبرم بر ایش ضمننده ازمیره‌قدر كیتمشدی. شیمدی زاهره أوده ، برداديسیله‌یالكزدی. چاملقده‌چوجوغی دیزلرینك اوستنه براقدی. باطان كونشك ، اینجه چام یاپراقاری آراسنده، قطرات روزكاره قاریشان ضیاسندن ، شیمدی بویونی بوكوك ، اولادینـه جان ، قوت ، صحت دیله‌نییور ؛ اوزاقدن لحن ارباب‌تنزهك قهقهه‌لری ایچنده‌برلمعهٔ امید آراشدیرییوردی طـالعك وهم ایتدیكی ضربه‌یی اورمایه‌جغنی ، كندیسـنه البته آجیه‌جغنی ظن ایدییوردی .

لكن ، لكن ، بوتون امیدلر منقطع اولورسـه ، برسنه‌یی متجـاوزدر ، دار سرور اولان أولری ، غم آلود برماتمخانه ، برقبرستان ظلام سكوننه مستغرق ومدفون اولورسه صوكره‌ینه اسكی كیمسه‌سزلكلر، اسكی یالكزلقلر باشلارسه... اووح اللهم!

آقشام أوه‌عودت ایتدی ؛ چوجوق‌صباحه‌قدر اویومادی . كوكوسی كیتدكجه‌صیقیشیور، ممه آلمیور، آغلامه‌سی دینمیور، كوچوك برقوش كوكوسی قدرنارین‌اولان بوكوكوس ، بوزهرناك اضطرابه تحمل ایده‌میور ، كسیك كسیك خیریلدایوردی .

یووامزك بلبـلی ،
باغچه‌مزك بر كلی ...
اویوسون یاوروم ؛ نینی !
بویوسون یاوروم ، نینی !

صباح اولويور ، طبيب كليور ، چوجوغك بر ايكی كون چامغه چيقارلمامسنی اسكی تداوی‌يه دوام اولونماسنی توصيه ايله كيديور ... تصادفی ، آقشام خاله‌سيله انشته‌سی كلديلر .
كيجه عينی اويقوسزلق ، عينی خلجان ، بوتون مأيوس چاره‌سزلكلرله تكرار چاغيريلان طبيب ينه بر علاج ويرمه‌دن عودت ايديور ، آرتق زاهره بويوك كدرلرله برابر كلن تحمله بكزه‌مز بر شاشقينلقله آغلاميوردی ؛ قورو ، ياقيجی برسكونت ايله صوصويوردی .

صباحلين ، خاله‌سی بشيكك اورتوسنی آچديغی زمان ، بونجه زماندر بسله‌نن ، بويوتولان أملرك منقطع اولديغنی كوردی ؛ ويان كوزله زاهره‌يه طيشاری چيقماسنی اخطار ايتديكی وقت بوقادين ، والده‌لكه بوقدر سنه‌در برعشق مجنونانه ايله مفتون اولان ، مجلوب اولان بوضعيف قادين ؛ برقطرهٔ اشتكا دوكمه‌دن اوطه‌دن چيقدی . بكجی برتخته پاره اوستنده شاله صاريلمش بوكوچوك وجودی قاپودن چيقاريركن بيله ، زاهره ينه برشی سويله‌يه‌ميور ، ينه‌فرياد ايتميور ، آتشلر ايچنده‌محموم اضطراب آجی برعذاب آلتنده بوكلمش ، برهيكل يأس كبی مبهوت طورويوردی .

زاهره‌يی او اقشام استانبوله ايندرمك ايسته‌ديلر ، ايمه‌دی . لاقيردی سويله‌ميور ، ويريلن تسليلری آكلاميور ، ايشتميوردی . اقشامه قدر كوزلرندن ، انجق ايكی اوچ طاملا ، ياش دوكوله‌بيلدی .

خاله كيجه يارپسی برتغنی ايله اويانددی . زاهره‌نك سسی :

یووا مزك بلبلی ،
باغچه مزك بر كلی ؛
صاچلری صیرمه ایپكلی ،
آننه جكنك ملكی . . .
اویوسون یاوروم ، نینی !

. . . .

قوشدیلر . زاهره یاننده یاتان دادیسنی اویاندیرمادن بوش بشیكك یاننه كچمش ، بیبنلری أریته جك ، كوكوسلری یاقه جق آجیقلی برصدا ایله معتادی اولان نینی یی اوقویوردی :

صاچلری صیرمه ایپكلی
آننه جكنك ملكی . . .
اویوسون یاوروم ، نینی !

. . . .

قاپویی آچوب ایچری كیردكلری زمان بوبیچاره والده نك قهقهه لر فیرلاته فیرلاته بایلیویردیكنی كوردیلر . بو قهقهه لرله بو نینی آرتق زاهره نك ، یكانه كلامی اولمشدی . هیچ برتدبیر نه بو نینی یی ، نه بو قهقهه یی تداوی یه موفق اوله میوردی . آرتق زقاقدن كچنلر زاهره نك قهقهه لرندن ، بو خراب والده نك نینیلرندن محزون ومكدر باشلرینی اوكلرینه ایكرلردی . . .

— ٢٧ اغستوس ، ١٣١٦ —

ایسته‌یورم که

ایسته‌یورم . . . آه ایسته‌یورم که بنی بویله ابدیاً طانی‌یه‌مایه‌لك
بیلمه‌یه‌لك ، بن یك آجی ، زهرلی هجران ایچنده یاشایه‌یم ،
هجران ایچنده یاره‌لنه یاره‌لنه ، آغلایه آغلایه ، قیورانه قیورانه
اوله‌یم . . یاره‌لرمله بیته‌یم .

سنك ایچون اولدیکمدن ، برق سپهرنك نکاهك خیالی
قارشیسنده ، یانه‌رق ، أزیله‌رك سوندیکمدن خبرك اولماسین ؛
هیچ خبرك اولماسین که پژمرده بر کوکل سنی دوشوندکجه ، سنی
حس ایتدکجه بوتون کنجلکی ، بوتون عمری ، امللری ،
امیدلری ، خیاللریله برابر سنك ایچون محزون یاشامق ، محزون
اولمك ایسته‌یور . اوبی چاره کوکل هپ بونی ، یالکز بونی ایسته‌یور !

پروانه کبی ، کولکه کبی کیجه کوندوز یانکدن آیریله‌مایان
بن شیمدی‌یه قدر نیم لحاظهٔ دقتکی جلب ایتمه‌دم ، بوندن بویله‌ده
هیچ جلب ایتمه‌یه‌یم . اوخ ! بویله اوله‌یم . بویله مهجور ومتحسر

بویله غریب ، بویله مشتاق ، بویله آتشلر ایچنده اوله‌یم ...

ایسته‌یورم که سحرلره ، شفقلره بورونه‌رك کیزلی کیزلی ایکله‌ین قوشجغزی ، باغچه‌کده‌کی لیلاقلره یاشلر دوکن سحابپاره‌یی طانی‌یه‌مادیغك کبی بنی ده ابدیاً طانی‌یه‌مایه‌سك . ایسته‌یورم که نه بنم یاشادیغمدن ، سنك ایچون یاشادیغمدن ... نه بنم اولدیکمدن ، سنك ایچون اولدیکمدن ، سنی سوه‌رك اولدیکمدن خبرك اولماسین بنی کوره‌مه‌یه‌سك . بلکه .. آه ! بلکه اوزمان ... ایشته بن اونی ایسته‌یه‌میورم ، اوکا قائل اوله‌میورم .

ایسته‌یورم که .. ایسته‌یورم که بنی ابدیاً طانی‌یه‌مایه‌سك ، بیلمه‌یه‌سك .. بن پاك آجی ، زهرلی بر هجران ایچنده یاشایه‌یم هجران ایچنده یاره‌لنه یاره‌لنه ، آغلایه آغلایه ، قیورانه قیورانه اوله‌یم .. یاره‌لرمله بیته‌یم !

— ١٥ مایس ، ١٣١٤ —

نقرات

سویله ... الله ایچون ، الله عشقنه سویله ! طورمه ؛ عودکله برابر سویله ، کوکلمه برابر سویله !.. روحمك روحکله سویله‌شدیکنی طویویورم. عودکی ایکله‌ت، کوکلمی ایکله‌ت... آه، ایسته‌یورم سویله!

سسك ... او انجه ، اوبلورین، اوکوکلك کبی بلورین ، اوکوکلك کبی مینی مینی سسك ، بنی در آغوش ایده‌رك یاواش یاواش اوقشـاسین ؛ رقیق قلبکك ، رقیق کوشه‌لرندن ، سترهٔ ماسوادن سیلکینوب عریان وکریان یوکسکلره سوزولوب کیدن، صوکره نازلی نازلی عودکله تیتره‌ك دوداقلریله آلنمی کیزلی کیزلی ، اوصول اوصول اوپن اوبابل ، اوشعر ، او منظوم سسکله سویله ، آه سویله ! ... روحم کبی ضعیف نحیف ؛ کوکلم کبی تیتره‌ین اوقیریق دوکوك ، اوانجه سسکله سویله ... عودکله برابر سویله ، کوکلمه برابرسویله ؛ روحمك روحکله سویله‌شدیکنی طویویورم ... آه ، ایسته‌یورم سویله !

سویله‌که حیات نه‌در ؟ روح نه‌در ؟ محبت نه‌در ؟ ایشته شیمدی اکلایورم. رایحهٔ ازهاری آندیران نازنین روحکه بورونمش تیتره‌ك ، کوچوك سسکله سویله ؛ دنیادن علاقه‌می کس ؛ بیتمك بیلمه‌ین آماله بویله ، اوخ ! ایشته ، یالکز بویله نهایت ویرمك ایسته‌یورم ، بو سسك آغوش زمیننده بو آهنك قلبی رقته، بو نوای شفقته مستغرق اوله‌رق سویله اوله‌یم. بو کوچوجك ، طاتلی سسکك یوموشاق ، نازین قانادلری کفنم اولسون ؛ اوکا بورونه بورونه اوله‌یم ، اونی اوپه اوپه بیته‌یم. اوکا اوهوادن خفیف ، اوسمادن صاف سسکه صارینوب ایسته‌دیکم کبی یوکسکلره اوچه‌یم . . . کوزلرم حشره قدر بوطاغنیق ، بو کوچوك کوچوك تیتره‌ین ، بو براوفاجق قوشك قانادلری کبی چیرپینان سسکی بلبللرك منقارنده ، بولوطلرك سوزولوشنده کیجه طالغه‌لرك فشافشنده ، قمرك حزننده آرایه‌جق . . .

آه طورمه ، سویله . . . الله ایچون ، الله عشقنه سویله ! عودکله برابر سویله ، کوکلمله برابر سویله ! روحمك روحکله سویله‌شدیکنی طویویورم . . . آه ایسته‌یورم سویله ! . . .

— ٣ تشرین اول ° سنه ١٣١٤ —

لیلاقلر آچارکن

لیلاقلر آچارکن ، مور قوقولری آقشـامك کولکه‌لرینـه بورونورکن ، بوغاز ایچنك سس‌سز بر کنارنده ، چارپینتیسز ، دبدبه‌سز برأوجکك ، تمیز ، تنها ، بر اوطه‌سنده اولمك ایسته‌رم .
لیلاقلر آچارکن شو چرکین ، عبوس قاره طوپراق ، کولمکه باشـلار . جو هواده حس عشقه بکزه‌ر بر آهنك لین و نرمین ایله سرائر نواز بر جریان خفیف ، بر ملك نارینلکیله لیلاقلری آچارکن ، بولوطلری اوقشارکن ، بر بهار اقشـامنده اولمك ایسته‌رم . او اینجه روزکارك آغوشنه اوزانان بوغاز ایچنك سطحنه طوغرو ، قویو یشیل طاغلرك ، قویو یشیل قورولقلرندن ، روحمزی آرامق ایچون اینن ملکلر کبی ، بولوطلر بر سرعت خفیفه‌ایله سوزولدیکی زمان ، روحمك اونلره طوغرو ، لیلاق قوقولری اراسـندن پران اعتلا اولماسنی ایسـته‌رم ، بنی ، همان اوراجقدن روم ایلی حصارینك أتکنده‌کی قایالرده ، سرویلرك

اوفاق یاپراقلی داللری تیتره‌شدکلری زمان ، اوتك توك کولکه‌لردن برینك حذاسنه تودیع ایتسینلر . اکر لایق ایسه‌م ، بنی سوه‌نلرك دوکدیکی بر ایکی طاملا کوز یاشی ؛ — که حسنات عمرمك بر زبدهٔ آثاریدر — دائما پر شطارت طوران بوغاز ایچنك صفوت شوقنه ، محزون برچوجوق معصومیتیله کولومسه‌ین ، بو کوشه‌جکدن دریای مغفرت الهیه‌یه قاریشسین .

بیلیرمیسین سودیکم ؟ بر بهار آقشامی ، بوغاز ایچنك باغین طالغه‌جقلری ، ساحلك کردنی اوپرکن ، صولرك درین درین چارپینتیلری ایشیدیلیوردی .

افقلرده کونشك صولغون شعاعی ، هوائی ماوی وقویه کوموشی آراسنده بررنکده‌کی بولوط کومه‌لرینك آلتندن کورونیوردی . اورتالقده‌سس یوق ، حرکت یوق ، اهتزاز یوقدی . دکیزك یوزی حاره‌لرله مستورایدی . یالکز لاجورد صولرك اورتاسنده ، کونشك معکس شعاعاتنه مصادف ، بیاض یلکنلی برکمی ، دیکله‌نیر کبی باغین بر حالده یوزویور . دیرکن ، اوزاقدن تأوهات لیله‌یی آکدیرر برچیغلق ایله برمارطی اوتیور ، واوچیور . دیکری اوکا جواب ویریور . صوکره بر اوچنجی دها باغیرییوردی . دکیزك اوفاق حاره‌لی قاتمرلری اوستنده سرابسر نور پارچه‌لری پارلایور . کوکك خذاسنده ، آغوشنی آچمش ، برمفتور غرام توانسزلغیله ، بوغاز ایچنی قوجاقلامق ایسته‌ین ایری برقوش قاناد-لرینی کرمش حرکتسز طورویور . اورتالق قویه بررنکه صاریلیور ،

عالم حیاتك باییلیور کبی روحی آزالیور ، بکزی صولویوردی .

بولوحه خاطره‌که کلیورمی سودیکم ؟ اوزمان بکا ، سن صوروپوردك که : « روم‌ایلی حصارینك کولکه‌سی ایستنیه‌یه‌قدر اوزانمش ، کوره‌بیورمیسین ؟ قندیللی‌نك اوستنده‌کی سکوتی ایشیدیبورمیسین ؟ قارشی‌ساحلده‌کی آغاچلرك کولکه‌سی بزه‌قدر نصل اوزانیور ؟ شوباجالردن توتن دومان ناصل بی‌تاب برتسلیمیت ایله کوکلره طوغرو یوکسلیور ، کورویورمیسین ؟ شوصاندالك کوره‌کلرینك دکیزدن قالدیردیغی برایکی آووچ صویك شیردیسنی ایشیدیبورمیسین ؟ .. اوح ! بوراده‌بوتون ، بوراده یاشایان‌هیچ برزمان فنا آدم اوله‌ماز ! .. بو هوایی تنفس ایدن قلبده هیچ بروقت برلکه بولونه‌ماز ! .. »

أوت سودیکم ؛ بو بوغازك ساحلنده‌کی برمزارجقده کیزله‌نن بر روحده البته برصفای روحانی حس ایده‌جك .

حصارجامعنك مناره‌سندن ، سکونفریب برسسله اوقونان ، آقشام اذانی تیتره‌یه تیتره‌یه شوسرویلرك آراسنده طاغیلیرکن ، آقشامك سکوتی‌لچین شیلری اونوتمایی اخطار ایدر . وبربالیقجی أونده ، اونی بکله‌ین اویقوسنه‌قاووشمق ایچون یورغون ، یورغون استعجال ایدرکن کیم اولدیغنی بیلمه‌دن روحه برفاتحه‌جق یوللار .

عظمتلی بربهار کیجه‌سی ، انسانیتك تیتره‌ین دوداقلرینه‌لذت ابدیت دوکر ، یریوزنده قاپانان هر کیرپکه مقابل کوك یوزنده بریلدیز پاریلدار . سکونت تغنی‌یه ، مجهولات آغلامغه باشلار .

يالديزلى ، مرصع برقاپو هيبتيله كوك آچيلير كبى اولور. چيچكلريله
يشللكلريله دنيايه ... خندا خند ، نور انور أرمغانلر صاچان
طوپراق ، جهانك بوموسمده اوكا براوفاق هديهٔ متقابله سى اوله جق
بنم وجود ضعيفمده البته حسن قبول كوسترر . طوغاركن
آغلامق ، پكى ! .. فقط يأس ايچنده اولمكى بى لزوم كورويور
ونشئه لى بر وداعى ، حزين بر وصاله ترجيح ايديورم .
اونكيچون ، اوح ! .. اونكيچون ايستەيورمكه دغدغهٔ حياته
بويله پرشوق وشغف برهنكامهٔ بهارانده ، ليلاقلر آچاركن ،
جهان بكا ، بن جهانه كولەرك وداع ايدەيم .

— ٨ تموز ١٣١٧ ؛ شيشلى —

صوك